Belge			
	Adı	PAY PİYASASI İŞLEYİŞİNE İLİŞKİN UYGULAMA USULÜ VE ESASLARI	
	Türü	UYGULAMA USULÜ VE ESASLARI	
	Kodu	02.UUE.01	
	Onay Tarihi	01/03/2016	
	Revizyon Tarihi	-	
	Revizyon Numarası	-	
	Hazırlayan	PAY PİYASASI BÖLÜMÜ	
	Onaylayan	GENEL MÜDÜR	

BORSA İSTANBUL A.Ş.

PAY PİYASASI İŞLEYİŞİNE İLİŞKİN UYGULAMA USULÜ VE ESASLARI

İSTANBUL – 29/02/2016

Sürüm: 1.0

Bu belge Borsa İstanbul A.Ş. mülkiyetindedir. Bu belgenin güncel sürümü Borsa İstanbul A.Ş. kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Kullanmadan önce bu dosyanın doğru sürüm olduğunu lütfen kontrol ediniz.

İÇİNDEKİLER

TANIMLAR VE KISALTMALAR LİSTESİ viii
1. AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK, YÜRÜRLÜK VE YÜRÜTME 11
2. İŞLEM GÖRECEK SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI 11
3. PİYASADA İŞLEM YAPACAKLARDA ARANACAK ŞARTLAR 13
4. PAZARLAR, OLAĞAN DIŞI DURUMLAR ve BORSA DIŞI İŞLEMLER 13
4.1 BİRİNCİL PİYASA İŞLEMLERİ 13
4.1.1 Payları Borsada İlk Defa İşlem Görecek Olan Ortaklıkların Birincil Piyasası ile Borsada Halka Arzda Uygulanan İşlem Yöntemleri ve İşleyiş Esasları 13
4.1.1.1 Sürekli İşlem Yöntemi 14
4.1.1.2 Talep Toplama Yöntemleri 14
4.1.2 Payları Borsada İşlem Görmekte Olan Ortaklıkların Birincil Piyasası 18
4.1.3 Halka Arz Sonrası Paylarda Fiyat İstikrarını Sağlayıcı İşlemler 19
4.2 İKİNCİL PİYASA İŞLEMLERİ VE SEANS SAATLERİ 19
4.2.1 Yıldız Pazar 19
4.2.2 Ana Pazar 20
4.2.3 Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı (KYÜYÜP) 20
4.2.3.1 Borsa Yatırım Fonları (BYF) 20
4.2.3.2 Varantlar 22
4.2.3.3 Sertifikalar 22
4.2.4 Gelişen İşletmeler Pazarı (GİP) 22
4.2.5 Yakın İzleme Pazarı 23
4.2.6 Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı (NYİP) 23
4.2.6.1 NYİP İşleyiş Esasları 24
4.2.7 Piyasa Öncesi İşlem Platformu (PÖİP) 25
4.2.8 Özellikli İşlemler 25
4.2.8.1 Toptan Alış Satış İşlemleri 25
4.2.8.2 Yeni Pay Alma Hakları 26
4.2.8.3 Resmî Müzayede İşlemleri 27
4.2.9 Seans Saatleri 29

4.3 OLAĞAN DIŞI DURUMLAR 30
4.3.1 Piyasaların, Pazarların, Platformların ve Sistemlerin Geçici Olarak Kapatılması 30
4.3.2 Bir Sermaye Piyasası Aracına İlişkin Seansın Geçici Olarak Durdurulması 30
4.3.3 Seansların Uzama ve İptal Esasları ile Seansların ODM'de Yapılması 31
4.3.3.1 Seans Öncesinde ya da Sırasında Ortaya Çıkabilecek ve Seansın Sağlıklı Olarak Yapılmasını Engelleyebilecek Olağan Dışı Durumlar 31
4.3.3.2 Seans Saatlerinin ve Süresinin Belirlenmesi 32
4.3.3.3 Seansların ODM'de Yapılması 33
4.3.4 Ortaklıkların İşlem Sırasını Geçici Durdurma Taleplerinin Borsaya İletilmesi 34
4.3.4.1 Ortaklıkların İşlem Sıralarının Geçici Olarak Kapatılması Taleplerinin Borsaya İletilme Yöntemi 34
4.3.4.2 Ortaklıkların Borsaya Sıra Kapatma Talebinde Bulunabilecekleri Bazı Durumlar 35
4.3.4.3 Ortaklıkların Sorumluluğu 36
4.3.4.4 Kamu Kurumlarının Sıra Kapatma Talepleri 36
4.3.4.5 Özel Durum Açıklamalarının, Finansal Raporların ve Diğer Bildirimlerin Süresi İçinde Kamuya Duyurulmaması 36
4.4 BORSA DIŞINDA YAPILAN PAY İŞLEMLERİ 37
4.4.1 Üye Müşteri Hesaplarındaki Küsurat (Lottan Küçük) Miktarların Nakde Dönüştürülmesi 37
4.4.2 Pay Tescil İşlemleri 38
4.4.3 PP'de İşlem Gören Kıymetler Üzerine BİAŞ Dışında Yapılan ve Fiziki Teslimle Sonuçlanan Tezgâhüstü Türev İşlemlerin BİAŞ'a Bildirimi 39
5. EMİR-İŞLEM ESASLARI ve İŞLEM YÖNTEMLERİ 40
5.1 İŞLEMLERİN YÜRÜTÜLMESİNDE ESAS ALINAN KAVRAM VE KURALLAR 40
5.1.1 İşlem Birimi (Lot) 40
5.1.2 İşlem ve Özellik Kodu 40
5.1.3 BISTECH'te Emir ve İşlem (Sözleşme) Numaralarının Sistematiği 41
5.1.4 Fiyat Gösterimi 41
5.1.5 Fiyat İlanı 42
5.1.6 Ağırlıklı Ortalama Fiyat 42
5.1.7 İşlemlerde Uygulanacak Baz Fiyat Aralıkları ve Fiyat Adımları 42
5.1.8 Baz Fiyat 42
5.1.9 Fiyat Adımları 43
5.1.10 Referans Fiyat 44
5.1.11 Fiyat Değişme Sınırları (Fiyat Marjı ve Fiyat Limitleri) 44

5.1.12 Fiyat Tescili 44
5.1.13 Halka Açıklık Oranları 44
5.1.14 Gerçekleşen İşlemlerin Belirlenmesi (Üyelere Raporlanması) 45
5.1.15 Maddi Hata Nedeniyle İşlem İptali 45
5.2 İŞLEM YÖNTEMLERİ 45
5.2.1 Sürekli İşlem Yöntemi 45
5.2.2 Tek Fiyat Yöntemi 46
5.2.2.1 Tek Fiyat İşlem Yöntemi İşleyiş Esasları 46
5.2.2.2 Açılış Seansı ve Açılış Fiyatı 50
5.2.2.3 Kapanış Seansı ve Kapanış Fiyatı 53
5.2.2.4 Kapanış Fiyatından İşlemler 55
5.3 ÖZEL UYGULAMALAR 56
5.3.1 Piyasa Yapıcılık 56
5.3.1.1 Tanımlar 57
5.3.1.2 Genel Kurallar 58
5.3.1.3 BISTECH Sistemiyle Gelen Değişiklikler 58
5.3.1.4 Piyasa Yapıcı Olmak İçin Kriterler 59
5.3.1.5 Uygulanacak Pazarlar ve Sermaye Piyasası Araçları 60
5.3.1.6 Alternatif İşlem Yöntemi Olarak "Tek Fiyat Uygulaması" 60
5.3.1.7 KYÜYÜP'te Sürekli İşlem ve İsteğe Bağlı Piyasa Yapıcılık 61
5.3.1.8 Piyasa Yapıcılığına Atanmada Genel Kurallar 61
5.3.1.9 Piyasa Yapıcılığına Atanmada Öncelikler 63
5.3.1.1 Piyasa Yapıcının Sahip Olacağı Haklar 64
5.3.1.2 Kotasyon Girme Yetkisi 64
5.3.1.3 Kotasyon Fiyatı 64
5.3.1.4 Kotasyon Miktarı 65
5.3.1.5 Yedek Piyasa Yapıcı Üye Olma 65
5.3.1.6 Piyasa Yapıcılığı İsteğe Bağlı Olan Sermaye Piyasası Araçlarında Yedek Piyasa Yapıcılık 66
5.3.1.7 Performans Değerlendirmesi 66
5.3.1.8 Piyasa Yapıcılık Faaliyetinin Sona Ermesi 67
5.3.1.9 Olağan Dışı Durumlarda Piyasa Yapıcılık Uygulaması 69
5.3.1.10 Diğer Hususlar 69
5.3.1.11 Piyasa Yapıcılık için Temsilci Eğitimi 69
5.3.2 Likidite Sağlayıcılık 70

5.3.2.1 Likidite Sağlayıcılık İçin Temel Kriterler 70
5.3.2.2 Likidite Sağlayıcılık Faaliyeti Uygulama Esasları 71
5.3.3 Paylarda A, B, C, D Gruplaması ve Uygulama Esasları 74
5.3.3.1 Grupların Belirlenmesi ve Kamuya Duyurulması 75
5.3.3.2 Özellikli Durumlar 75
5.3.4 Özel İşlem Bildirimi (Trade Reporting) 77
5.3.5 Devre Kesiciler 77
5.3.6 İşlem Öncesi Risk Kontrolü 78
5.3.7 Gruplama (Partitioning) Uygulaması 78
5.4 EMİR TİPLERİ 79
5.4.1 Limit Fiyatlı Emirler (LFE) 79
5.4.2 Piyasa Emirleri (Market Order) 79
5.4.3 Piyasadan Limite Emirler (Market To Limit Order) 79
5.4.4 Dengeleyici Emirler (Imbalance Orders) 80
5.4.5 Koşullu Emirler 80
5.4.6 Kotasyon Emirleri 80
5.4.7 Orta Nokta (Mid-Point) Emirleri 80
5.4.8 Ağırlıklı Ortalama Fiyat (AOF) Emirleri 81
5.4.9 Küsurat Emirler 81
5.4.10 Açığa Satış Emirleri 82
5.5 EMİRLERDE DEĞİŞTİRME ve İPTAL 82
5.5.1 Emrin İyileştirilmesi veya Kötüleştirilmesi 82
5.5.2 Emir İptali 82
5.5.3 Emrin Değiştirilmesinde ve İptalinde Ücretlendirme 82
5.6 EMİR GİRİŞ KURALLARI ve SINIRLAMALAR 83
5.6.1 Öncelik Kuralları 83
5.6.2 Fiyat Değişme Sınırları 83
5.6.3 Maksimum Kotasyon Miktarı 83
5.6.4 Emirlerde Uygulanan Değer Sınırları 84
5.6.5 Emirlerde Geçerlilik Süresi 84
5.6.5.1 Günlük 84
5.6.5.2 Kalanı İptal Et (KİE) 84
5.6.5.3 İptale Kadar Geçerli (İKG) 84

5.6.5.4 Tarihli 84
5.6.5.5 Emirlerin Askıya Alınabilmesi 85
5.6.6 Emirlerde Müşteri/Portföy/Fon Ayrımı 85
5.6.7 Yatırım Ortaklığı Adına Emir Girişi 85
5.6.8 Hesap Numarası Giriş Zorunluluğu 86
5.6.9 Emir Aracısı/Fon Kodu (AFK) 86
5.7 PAY PİYASASINA ERİŞİMDE KULLANILAN PROTOKOLLER 87
5.7.1 İşlem Terminalleri (TW, Omnet API) 87
5.7.2 FixAPI 87
5.7.3 OUCH 88
5.7.4 ITCH 88
5.8 KREDİLİ MENKUL KIYMET VE AÇIĞA SATIŞ İŞLEMLERİ 88
5.8.1 Kredili Menkul Kıymet ve Açığa Satış İşlemlerine Konu Menkul Kıymet Listeleri 88
5.8.2 Açığa Satışta Fiyat Sınırı 89
5.8.3 Açığa Satış Emri Girişi 89
5.8.4 Açığa Satış İşlemlerinin Bültende İlanı 90
5.9 BORSA PAYI 90
5.10 GÜNLÜK BÜLTEN 90
5.11 PAY PİYASASI RAPORLARI 90
5.12 İŞLEM TERMİNALİ KULLANIMI İÇİN SERTİFİKA ALMA ZORUNLULUĞU 90
6. TAKAS-SAKLAMA ve TEMERRÜT İŞLEMLERİ 91
6.1.1 Brüt Takas (BT) 91
6.1.2 Brüt Takas Uygulamasında Piyasa Yapıcılara ve Likidite Sağlayıcılara Sağlanan Muafiyet 91
7. YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN UYGULAMALAR 92
7.1 OLFE VE OLDE TÜRÜ EMIRLER 92
7.2 ÖZEL EMİRLER 93
7.3 MAKSİMUM LOT MİKTARI 93
7.4 KOTASYON EMİR NUMARASINA İLİŞKİN BİLGİ 93
7.5 HATALI EMİR DÜZELTME BİLDİRİMLERİ 93

EKLER 95
1 – BİRİNCİL PİYASADA TALEP TOPLAMA VE SATIŞ YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN ÖRNEKLER 96
2 – TALEP TOPLAMA YÖNTEMLERİNİN İŞLEVSEL ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN ÖZET ÇİZELGE 104
3 – VARANTLARIN BORSADA İŞLEM GÖRMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR 106
4 – SERTİFİKALARIN BORSADA İŞLEM GÖRMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR 124
5 – PAY PİYASASI'NDA PAZARLAR ve SEANS SAATLERİ ÇİZELGELERİ 132
6 – PAY PİYASASI'NDA SEANS AKIŞ ÇİZELGELERİ 134
7 – SEANSIN BÖLÜMLERİ ve AÇIKLAMALARI 141
8 – İŞLEM SIRASININ GEÇİCİ KAPATILMASI TALEBİNDE BULUNABİLECEK ORTAKLIK YETKİLİLERİ LİSTESİ 151
9 – BORSADA İŞLEM GÖREN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINA İLİŞKİN İŞLEM SIRASI GEÇİCİ KAPATMA TALEP FORMU 152
10 – BORSA DIŞINDA YAPILAN İŞLEMLERİN TESCİL TALEP FORMU 153
11 – TEZGÂHÜSTÜ TÜREV İŞLEMLERİNİN BİLDİRİMİ 154
12 – AÇILIŞ FİYATI ÖRNEKLERİ 156
13 – ABCD DÜZENLEMESİNDE PAYLARIN GRUPLANDIRILMASI 161
14 – ÖZEL İŞLEM BİLDİRİMİ (TRADE REPORTING) 162
15 – EMİR TİPLERİNE İLİŞKİN ÖRNEKLER 164
16 – SEANSIN BÖLÜMLERİNE GÖRE GİRİLEBİLECEK EMİR TİPLERİ ÇİZELGESİ 184
17 – BORSA PAYI VE DİĞER ÜCRETLERE İLİŞKİN TARİFE 187
18 – BİAŞ PAY PİYASASI TARİHSEL GELİŞİMİ 189

TABLOLAR

Tablo-1: Talep Toplama Yöntemlerinde Ekran Sorgusu ve Veri Yayın Bilgileri 17
Tablo-2: Birincil Piyasada İşlem Yöntemleri ve Seans Saatleri 18
Tablo-3: BYF Katılma Belgelerinde Geçerli Fiyat Adımları 21
Tablo-4: BISTECH Sisteminde Geçerli Özellik Kodları 40
Tablo-5: Paylarda ve Yeni Pay Alma Haklarında Geçerli Fiyat Adımları 43
Tablo-6: BYF Katılma Belgelerinde Geçerli Fiyat Adımları 43
Tablo-7: Geçici ve Süreli Pazarlardaki İşlem Yöntemi 46
Tablo-8: Tek Fiyat İşlem Yöntemi Süreçleri ve Zamanları 47
Tablo-9: Piyasa Yapıcı Olmak İçin Mevcut ve Yeni kriterler 59
Tablo-10: Maksimum Kotasyon Yayılma Aralığı Çizelgesi 65
Tablo-11: Likidite Sağlayıcılık İçin Mevcut ve Yeni Kriterler 70

TANIMLAR VE KISALTMALAR LİSTESİ

Bu düzenlemede geçen tanımların ve kısaltmaların anlamları aşağıda gösterilmiştir.

AFK	:	Emir Aracısı/Fon Kodu (önceki yapıda "Acente/Fon Kodu")
AOF	:	Ağırlıklı Ortalama Fiyat
BAP	:	Borçlanma Araçları Piyasası
BAPB	:	Borçlanma Araçları Piyasası Bölümü
BDDK		Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BİAŞ Yönetmeliği	:	Borsa İstanbul Anonim Şirketi Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği
Bkz.	:	Bakınız
Borsa / BİAŞ	:	Borsa İstanbul Anonim Şirketi
Borsa Bülteni	:	Pay Piyasası tarafından yayımlanan günlük bülten
Bps	:	Baz Puan (basis points)
BT	:	Bilişim Teknolojileri
BYF	:	Borsa Yatırım Fonu
DHB	:	Destek Hizmetleri Bölümü
EEİ	:	Elektronik Emir İletimi
Emir Defteri	:	Pay Piyasasında işlem gören her bir sermaye piyasası aracı için ayrı ayrı olmak üzere Sisteme girilen alış ve satış emirlerinin toplandığı, sıralandığı, gösterildiği ve işlemlerin gerçekleştirildiği Sistem üzerindeki elektronik ortamlar
EVB	:	Endeks ve Veri Bölümü
FTÜP		Finansal Türev Ürünler Piyasası
FTÜPB		Finansal Türev Ürünler Piyasası Bölümü
Genel Müdür	:	Borsa Genel Müdürü
Genel Müdürlük	:	Genel Müdür veya ilgili Genel Müdür Yardımcısı
GİP		Gelişen İşletmeler Pazarı
hk.	:	Hakkında
İhraççı	:	Sermaye piyasası araçlarını ihraç eden, ihraç etmek üzere Sermaye Piyasası Kuruluna başvuruda bulunan veya sermaye piyasası araçları halka arz edilen tüzel kişiler ve Kanuna tabi yatırım fonları
İKB	:	İnsan Kaynakları Bölümü
İşlem günü	:	Piyasanın işlem yapılmak üzere açık olduğu günler
Kanun	:	30/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
KAP	:	Kamuyu Aydınlatma Platformu (Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde tanımlanan sistem)

Katılma belgesi / Katılma payı	:	Yatırımcının sahip olduğu hakları taşıyan ve fona katılımını gösteren, kayden izlenen sermaye piyasası aracı
KB	:	Kotasyon Bölümü
KHK	:	Kanun Hükmünde Kararname
Kotasyon Yönergesi	:	Borsa Yönetim Kurulunun 14/07/2015 tarihli onayını haiz BİAŞ Kotasyon Yönergesi
Kr	:	Kuruş
KYÜYÜP		Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı
Likidite Sağlayıcı	:	Görevlendirildiği sermaye piyasası araçlarının likiditesini ve işlem görme kabiliyetini desteklemeye yönelik olarak alım satım faaliyeti yürüten yatırım kuruluşu
MFB	:	Muhasebe Finans Bölümü
MKK	:	Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi
LSM	:	Likidite Sağlayıcı Müşteri hesabı
LSP	:	Likidite Sağlayıcı Portföy hesabı
MKS	:	Merkezi Kaydi Sistem
NYİP		Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı
ODM	:	Borsada yaşanacak olağan dışı durumlarda yedek merkez olarak kullanılmak üzere oluşturulan Olağanüstü Durum Merkezi
ÖİB	:	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Özel İşlem Bildirimi	:	Borsa tarafından belirlenen miktar, tutar ve fiyat sınırları dâhilinde eşleşebilen alım satım emirlerinin, emir defterine girilmeden üye tarafından işleme dönüştürülme talebiyle Sisteme iletilmesi yöntemi
Piyasa Danışmanı	:	Piyasa danışmanlığı görevini yerine getirmek üzere Borsa tarafından yetkilendirilen şirket
Piyasa Danışmanı Listesi	:	Piyasa danışmanlığı görevini yerine getirmek üzere Borsa tarafından yetkilendirilen şirketlerin listesi
Piyasa Yapıcı	:	Sorumlu olduğu sermaye piyasası aracının piyasasının dürüst, düzenli, etkin çalışmasını sağlamak ve ayrıca likiditeye katkıda bulunmak *(sağlamak)* amacıyla faaliyette bulunmak üzere Yönetim Kurulunca oluşturulan ölçütlere uygun olarak Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş Borsa üyesi yatırım kuruluşu
Piyasa, Pazar, Platform	:	İşlem gören yatırım araçlarının türlerine, işleyiş esaslarına veya belirlenen diğer özelliklerine göre oluşturulan farklı alım satım ortamları
PÖİP / Piyasa Öncesi İşlem Platformu	:	Kanunun 16. maddesinin ikinci fıkrasındaki hüküm çerçevesinde, halka açık ortaklık statüsünde olup payları Borsada işlem görmeyen ortaklıkların paylarının kota alınmadan Borsada işlem görebilmesi için Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan, işleyiş usul ve esasları UUE'de belirlenen Platform

PP	:	Pay Piyasası
PPB	:	Pay Piyasası Bölümü
PYM	:	Piyasa Yapıcı Müşteri hesabı
PYP	:	Piyasa Yapıcı Portföy hesabı
Sistem	:	BISTECH Platformu üzerindeki Pay Piyasası Alım Satım Sistemi
SPK / Kurul	:	Sermaye Piyasası Kurulu
Takasbank	:	İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi
TCMB	:	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL	:	Türk Lirası
TMSF	:	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TSPB	:	Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği
UUE	:	Uygulama Usulü ve Esasları
Üye	:	Borsalar ve Piyasa İşleticilerinin Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmeliğin 24. maddesinin birinci fıkrasında belirtilenlerden Borsada işlem yapmak üzere Yönetim Kurulunca yetkilendirilenler
vb.	:	ve benzeri
vd.	:	ve diğerleri
vs.		vesaire
Yatırım Kuruluşu	:	Kanunun 3. maddesinin birinci fıkrasının (v) bendinde tanımlanan kuruluşları
YİP		Yakın İzleme Pazarı
Yönetim kurulu	:	Borsa Yönetim Kurulu
YPAH	:	Yeni Pay Alma Hakkı

1. AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK, YÜRÜRLÜK VE YÜRÜTME

Amaç ve kapsam

Bu Uygulama Usul ve Esaslarının amacı, Borsa İstanbul Anonim Şirketi bünyesinde faaliyet gösteren Pay Piyasası'nın çalışma esaslarını ve kurallarını belirlemektir.

Dayanak

Bu Uygulama Usul ve Esasları, Borsa İstanbul Anonim Şirketi Pay Piyasası Yönergesi'ne dayanılarak çıkarılmıştır.

Hüküm bulunmayan hâller

Bu Uygulama Usul ve Esaslarında yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda ilgili mevzuat çerçevesinde karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Genel Müdür yetkilidir.

Yürürlük

Bu Uygulama Usul ve Esasları, 03/03/2016 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

Bu Uygulama Usul ve Esaslarının yürürlüğe girmesiyle birlikte PPB tarafından veya ilgili diğer Bölümlerle ortak olarak 30/12/2011 ile 31/08/2015 tarihleri arasında çıkarılmış olan; 385, 386, 388 (PPB+GİP), 393, 394, 397, 400 (PPB+KB), 405 (PPB+KB), 406, 407, 409 (PPB+GİP), 411 (PPB+GİP), 417, 421 (PPB+GİP), 426, 430 (PPB+GİP) 437, 440, 445 (PPB+BAP+GİP+KB), 447, 448, 453, 457, 466 sayılı genelgeler (toplam 24 adet genelge) ile 2014/5, 2015/38, 2015/42 ve 2015/80 sayılı Duyurular (toplam 4 adet Duyuru) yürürlükten kalkacaktır. Ayrıca 348 (GİP) sayılı genelge ile birlikte sadece GİP için geçerli olarak yürürlükte bulunan 368 (PPB+GİP) ve 374 (PPB+GİP) sayılı genelgeler de (ilave 3 genelge daha) yukarıda belirtilen Genelgeler ve Duyurular ile birlikte aynı tarihte yürürlükten kalkmış olacaktır.

Yürütme

Bu düzenleme hükümlerini Genel Müdür yürütür.

2. İŞLEM GÖRECEK SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI

Yönetim Kurulunca işlem görmesi kararlaştırılan paylar ve diğer sermaye piyasası araçları Pay Piyasası'nda işlem görür. Payların ve sermaye piyasası araçlarının işlem görecekleri pazar, platform veya sistem bilgisi ve ilgili diğer bilgiler işlemler başlamadan önce Borsa tarafından KAP'ta ilan edilir.

Pay

Paylar, anonim ortaklıklarca ihraç edilen ve anonim ortaklık sermaye payını temsil eden kıymetli evrak niteliğinde menkul kıymetlerdir. Bir anonim şirketin payına sahip olmak, şirkete ortak olmayı ifade etmektedir.

Yeni Pay Alma Hakkı

Payları Borsada işlem gören ortaklıkların bedelli sermaye artırımlarına mevcut ortakların öncelikli olarak katılma hakkıdır. Ortaklıkların belirledikleri yeni pay alma hakkı kullanma süresi içinde, söz konusu payların üzerindeki yeni pay alma haklarının alınıp satılabilmesi için işlem sırası açılır.

Borsa Yatırım Fonu

Borsa yatırım fonu, katılma payları BİAŞ'da işlem gören, fon portföyünün kompozisyonunu yansıtacak şekilde portföyde yer alan varlıkların veya sadece nakdin teslimi suretiyle katılma payı oluşturabilen ya da katılma paylarının iadesi karşılığında söz konusu katılma paylarına karşılık gelen varlıkların veya sadece nakdin alınmasına imkan veren, tasarruf sahipleri hesabına, inançlı mülkiyet esaslarına göre portföy işletmek amacıyla portföy yönetim şirketleri tarafından bir içtüzük ile kurulan ve tüzel kişiliği bulunmayan malvarlığıdır.

Borsa yatırım fonları (BYF), bir endeksi baz alan, baz aldığı endeksin performansını yatırımcılara yansıtmayı amaçlayan ve katılma belgeleri borsalarda işlem gören sermaye piyasası araçlarıdır.

Borsa yatırım fonları, yetkili aracı kuruluşlar tarafından yatırımcılardan toplanan nakit ile baz alınan endeksteki sermaye piyasası araçlarının satın alınmasıyla oluşturulan portföylerdir. BYF'ler, baz aldıkları endeksteki payları ya da diğer enstrümanların (altın, tahvil, döviz vb.) getirisini endeksteki ağırlıkları oranında yansıtmakta ve riskini taşımaktadır. BYF katılma belgeleri, aracı kurumlar vasıtasıyla Pay Piyasası'nda alınıp satılabilmektedir.

Yatırım Kuruluşu Varantı (Varant)

Elinde bulunduran kişiye, dayanak varlığı ya da göstergeyi önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir tarihte veya belirli bir tarihe kadar alma veya satma hakkı veren ve bu hakkın kaydi teslimat ya da nakit uzlaşı ile kullanıldığı menkul kıymetleştirilmiş opsiyon niteliğindeki sermaye piyasası aracını ifade eder.

Varant satın alan yatırımcı ödediği bedel karşılığında bir dayanak varlığı değil, o dayanak varlığı alma ya da satma hakkını satın alır.

Yatırım Kuruluşu Sertifikası (Sertifika)

Sertifikalar, yatırımcısına önceden belirlenmiş koşulların oluşması durumunda alacak hakkı veren menkul kıymet niteliğindeki yapılandırılmış finansal ürünlerdir. Sertifikalar, turbo ve iskontolu sertifikalar olarak ihraç edilebilir.

Turbo sertifikalar, dayanak varlığın fiyatına ya da dayanak göstergenin değerine bağlı olan ve yatırımcısına vade tarihine kadar veyahut vade tarihinde dayanak varlığın ya da göstergenin nihai değeri ile daha önceden kamuya açıklanmış kullanım fiyatı arasındaki fark üzerinden hesaplanan tutarda alacak hakkı sağlayan sermaye piyasası araçlarıdır.

İskontolu sertifikalar ise vade tarihine kadar ya da vade tarihinde belirli bir dayanak varlığa ya da göstergeye piyasa değeri üzerinden belirli bir iskonto ile yatırım yapma imkanı sağlayan ve bu iskonto karşılığında yatırımcısının dayanak varlığın ya da göstergenin yukarı yöndeki performansının önceden tanımlanmış azami bir fiyatı ya da değeri aşan kısmından feragat ettiği sermaye piyasası aracıdır.

Sertifikalar, tıpkı varantlar gibi ihraççıyı yatırımcıya karşı mali yükümlülük altına sokan finansal araçlardır. Sertifika ihracı dolayısıyla elde edilen fonlar ihraççının şahsi mali sorumluluğu altındadır.

3. PİYASADA İŞLEM YAPACAKLARDA ARANACAK ŞARTLAR

Pay Piyasası'nda Borsa İstanbul A.Ş.'de İşlem Yapma Yetkisi Verilmesine İlişkin Yönerge hükümleri çerçevesinde faaliyet göstermek isteyen Borsa üyeleri, işlem yapmak için gereken teknik altyapı ve donanımı Pay Piyasası düzenlemelerine uygun olarak kurmak ve kullanmak durumundadır. Bu amaçla Borsa tarafından hazırlanan "Uzaktan Erişim Taahhütnamesi"nin imzalanması ve bu taahhütname hükümlerine uyulması zorunludur

4. PAZARLAR, OLAĞAN DIŞI DURUMLAR ve BORSA DIŞI İŞLEMLER

4.1 BİRİNCİL PİYASA İŞLEMLERİ

Payların ve Yönetim Kurulu tarafından uygun görülen sermaye piyasası araçlarının birincil piyasasında, mevzuat çerçevesinde birincil piyasa alanına giren halka arzlar gerçekleştirilir.

Borsada halka arz yoluyla satış yapmak isteyen pay veya sermaye piyasası aracı ihraççısının veya ilgili yatırım kuruluşunun, SPK'nın kayda alma belgesi ile Borsa Genel Müdürlüğünce belirlenmiş belge ve bilgiler ile birlikte Borsaya yapacağı başvurunun Borsaca uygun görülmesi hâlinde durum, işlemin yapılacağı tarihten en az iki iş günü önce KAP'ta ilan edilir.

Borsada payları işlem gören şirketlerin sermaye artırım sürecinde, yeni pay alma hakkı kullanımından sonra arta kalan payların Borsada satışında, satış duyurusu satış başlangıcından en az bir işlem günü önce KAP'ta ilan edilir.

PP Sistemi aracılığıyla Borsada talep toplama yöntemleri kullanılarak halka arz edilecek paylar **"HE",** sürekli işlem yöntemiyle halka arz edilecek paylar ve Borsada payları işlem gören şirketlerin sermaye artırım sürecinde yeni pay alma hakkı kullanımından sonra arta kalan paylar ise **"BE"** özellik koduyla birincil piyasada işlem görür. Bu pazarda, emirler 10:30-12:30 saatleri arasında toplanır ve halka arzın sonuçlandırılacağı gün emir toplamanın sona erdiği 12:30'dan sonra uygun görülen kısa bir süre içerisinde dağıtım yapılır.

Birincil piyasada uygulanacak emir ve işlem esaslarını, SPK düzenlemeleri çerçevesinde belirlemeye Yönetim Kurulu yetkilidir.

Borsa Birincil Piyasa'da satışa konu olan paylar nominal değerin (1 TL) altında işlem göremez.

4.1.1 Payları Borsada İlk Defa İşlem Görecek Olan Ortaklıkların Birincil Piyasası ile Borsada Halka Arzda Uygulanan İşlem Yöntemleri ve İşleyiş Esasları

Borsada ilk defa halka arz edilen şirketlerin birincil piyasa işlemleri, birincil piyasa için belirlenmiş olan seans saatlerinde, sürekli işlem, sabit fiyat ve değişken fiyat yöntemleriyle gerçekleştirilmektedir.

Sabit fiyat ve değişken fiyat yöntemleri, Borsa dışı halka arzlarda kullanılan "Talep Toplama Yöntemi"nden uyarlanarak Borsa emir-işlem kuralları çerçevesinde oluşturulmuştur.

4.1.1.1 Sürekli İşlem Yöntemi

Borsada ilk defa işlem görecek olan payların Borsa birincil piyasada sürekli işlem yöntemiyle halka arz işleminin 2 günde tamamlanması esastır. Ancak, halka arzı gerçekleştiren aracı kurum tarafından 2 günden daha uzun süreli bir satış yapılması da mümkündür.

Borsada satış yöntemiyle yapılan ilk halka arzların birincil piyasadaki ilk işlem gününde uygulanacak baz fiyat, izahnamede yer alan halka arz fiyatının en yakın fiyat adımına yuvarlanmasıyla bulunan fiyattır. Halka arz öncesi satış süresi olarak 2 gün talep edilmişse alt ve üst fiyat sınırlarının tespitinde PP'de ikincil piyasa işlemlerinde geçerli olan oranlar uygulanır. 2 günden daha uzun süreli bir satış talep edilmiş ise, bu durumda halka arz süresince her seans, baz fiyat olarak, halka arzın ilk günü geçerli olan baz fiyat kullanılır ve alt ve üst fiyat sınırlarının tespitinde PP'de ikincil piyasa işlemlerinde geçerli olan oranlar uygulanır.

Halka arz süresinin 2 gün olarak talep edilmiş olması hâlinde bu süre uzatılamaz.

Borsa birincil piyasada satış süresinin sona ermesini veya satışın tamamlanmasını takiben, halka arz satış sonuçları da dikkate alınarak Borsa Yönetim Kurulunca verilecek karar uyarınca paylar Borsamız ilgili pazarında işlem görmeye başlayabilecektir.

Halka arzın devam ettiği süre içerisinde ikincil piyasa işlemleri başlatılamaz.

Borsa birincil piyasada ilk defa halka arz yöntemiyle satışı yapılan payların ikincil piyasadaki işlem göreceği ilk seansta uygulanacak baz fiyat, birincil piyasadaki son seansta oluşan kapanış fiyatı olarak alınır ve ikincil piyasadaki ilk işlem seansında kullanılacak alt ve üst fiyat sınırları belirlenen bu baz fiyat üzerinden hesaplanır.

Payları Borsada ilk defa işlem görecek olan ortaklıkların birincil piyasasında özel işlem bildirimi yapılamaz.

SPK'nın 08/07/2010 tarihli ve BİAŞ Yönetim Kurulunun 16/07/2010 tarihli kararı uyarınca, Borsada satış yönteminin kullanıldığı halka arzların süresi 2 iş günü ile sınırlandırılmıştır.[1]

4.1.1.2 Talep Toplama Yöntemleri

BİAŞ Yönetim Kurulunun 08/07/2010 tarihli, 1349 sayılı ve 16/07/2010 tarihli, 1350 sayılı toplantılarında birincil piyasada uygulanmakta olan sürekli işlem yöntemine ilave olarak iki yeni yöntemin geliştirilmesi kararlaştırılmıştır. İlgili SPK Tebliği[2] kapsamında düzenlenen ve Borsa dışı halka arzlarda kullanılan "talep toplama yöntemi"nden uyarlanarak, Borsa emir-işlem esasları çerçevesinde oluşturulan bu iki yöntem aşağıda belirtilmektedir.

- Sabit Fiyatla Talep Toplama ve Satış Yöntemi (Sabit Fiyat Yöntemi-SFY)
- Değişken Fiyatla Talep Toplama ve Satış Yöntemi (Değişken-Çoklu Fiyat Yöntemi-DFY)

Sabit fiyat ve değişken fiyatla talep toplama ve satış yöntemlerine ilişkin ayrıntılı örnekler ekte yer almaktadır [Ek-1].

[1] Söz konusu değişiklik çerçevesinde konuya ilişkin güncelleme, 16/07/2010 tarih ve 338 sayılı Genelge ile yapılmıştır.

[2] 28/06/2013 tarihli ve 28691 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği (II-5.2).

Diğer taraftan, talep toplama yöntemlerinin işlevsel özellikleri düzenlemenin sonunda yer alan eklerde ayrı bir çizelgede özetlenmiştir [Ek-2].

İşlem Yöntemi: Borsa birincil piyasadaki talep toplama yöntemleri iki aşamadan oluşmaktadır.

- **Talep Toplama Aşaması:** Bu aşamada alım emirleri toplanır. Emir toplama süresi en az bir iş günü, en fazla üç iş günüdür. Süre şirketin talebi üzerine BİAŞ Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. SPK'nın veya Borsanın aksi yönde alınmış bir kararının olmaması ve satıştan önce şirket veya halka arza aracılık eden kurum tarafından duyurulmuş olması şartıyla, talep toplama süresinin sonu beklenmeden (örneğin birinci gün birincil piyasa seansının sonunda veya ikinci gün birincil piyasa seansının sonunda) dağıtım yapılabilir.

  SFY ve DFY ile yapılan birincil piyasa talep toplama aşamalarında derinlik bilgileri kapalı olacaktır ancak ilgili sıraya gelen talep hakkında ihraççının bilgilendirilmesi süreci ihraççı üyeye yanlızca bu amaca (gelen talebi izlemeye) yönelik, geçici olarak verilecek bir işlem terminali (TW) kullanıcısı aracılığı ile gerçekleştirilecektir.

- **Dağıtım Aşaması:** Toplanan emirler aşağıda detayları açıklanan şekilde alıcılara dağıtılır.

Talep Toplama Aşamasında Ortak Olan Noktalar:

- **Seans Saatleri:** Alış emirleri birincil piyasa için belirlenen seans saatleri içerisinde girilir.
- **Emir Türleri:** Sadece iptale kadar geçerli özelliğiyle limit fiyatlı alış emirleri girilir.
- **Müşteri/Portföy/Fon Ayrımı:** Bu düzenlemenin ilgili bölümünde yer alan kurallar aynen uygulanır.
- **Emirlerin Geçerlilik Süresi**: Emirler, üyeler tarafından iptal edilmediği müddetçe talep toplama süresinin sonuna kadar geçerlidir. Dağıtımın yapılmasının ardından işleme dönüşmeyen emirler iptal edilir.
- **Acenta – Fon Kodu (AFK):** Bu düzenlemenin ilgili bölümünde yer alan kurallar aynen uygulanır.
- **Hesap Numarası:** Bu düzenlemenin ilgili bölümünde yer alan kurallar aynen uygulanır.
- **Fiyat Adımı:** Bu düzenlemenin ilgili bölümünde yer alan kurallar aynen uygulanır.
- **Referans Numarası:** Bu düzenlemenin ilgili bölümünde yer alan kurallar aynen uygulanır.
- **Emir İptali:** Emirler birincil piyasa seans saatleri içerisinde istenildiği anda iptal edilebilir.
- **Emirler Üzerinde Değişiklik:** Emirlerin sadece fiyatları ve miktarları değiştirilebilir.
- **Hesap Numarası Düzeltmesi:** Takasbank bünyesindeki hatalı işlem düzeltmesine ilişkin kurallar geçerlidir.
- **Maksimum Emir Değeri:** Herhangi bir sınır bulunmamaktadır.

4.1.1.2.1 Sabit Fiyat Yöntemi (SFY)

Talep Toplama Aşaması: Sadece bu yönteme özgü olarak;

- **Fiyat:** Tüm emirler, payları halk arz edilen ortaklık tarafından belirlenen ve duyurulan tek bir fiyat ile Sisteme gönderilir (fiyat alanı boş geçilmez). Bu tek fiyat Sistemde yer alır. Farklı bir fiyattan gelen emirler Sistem tarafından reddedilir. Emrin fiyatı değiştirilemez.

- **Emir Önceliği:** SFY'de tek bir fiyat girilebileceği için "fiyat önceliği" söz konusu değildir. "Zaman önceliği" kuralı geçerlidir.

Dağıtım Aşaması: Dağıtım, birincil piyasa süresinin bitişini takiben Borsa tarafından belirlenen zamanda, otomatik olarak yapılır. Dağıtım sırasında üç durum söz konusudur:

- **Denge** **:** Gelen talebin satılacak miktara eşit olması.
- **Az Talep** **:** Gelen talebin satılacak miktardan az olması.
- **Fazla Talep** **:** Gelen talebin satılacak miktardan fazla olması.

Denge ve az talep durumlarında gelen her emir tam olarak karşılanır. Fazla talep durumunda ise dağıtım şu şekilde yapılır:

- Satılacak miktar, Sistem tarafından, gelen her bir alış emrine birer lot olarak dağıtılır. İşlemler dağıtım tamamen bittikten sonra gerçekleşir. Dağıtımın yapıldığı her bir emir ne kadar karşılanmışsa, ona ilişkin sözleşme büyülüğü de o kadar olur.
- Dağıtıma, zaman olarak ilk girilen emirden başlanır. Dağıtım zaman önceliğine göre devam eder.
- Üyelere gerçekleşen işlemleri emir bazında toplam olarak gönderilir.

Dağıtım:

- Gelen tüm emirlere birden fazla tur yapılarak tamamlanır ya da
- Bir tur tamamlanamadan satılacak miktar tükenir.

Aynı hesap numarası ile birden fazla alış emri iletilebilir. Zaman önceliğine göre sıralanmış emirlerden dağıtım yapılırken aynı hesap numarasına ait emirler birlikte (tek olarak) değerlendirilir. Aynı hesap numarasına sahip emirlerden zaman önceliğine sahip ilk emirden başlanarak dağıtım yapılır, bu emir tükenmeden aynı hesap numaralı diğer emirlere dağıtım yapılmaz. Bu emir tükendiği takdirde zaman önceliğine sahip diğer emir, dağıtımdan pay almaya başlar ve dağıtım bu şekilde devam eder.

Hesap numarası özdeşliği kurum içerisinde değerlendirilir. Farklı kurumlardan gelen ve örtüşen hesap numaraları aynı olarak kabul edilmez.

4.1.1.2.2 Değişken Fiyat Yöntemi (DFY)

Talep Toplama Aşaması: Sadece bu yönteme özgü olarak;

- **Fiyat:** Tüm emirler, payları halka arz edilen ortaklık tarafından belirlenen ve duyurulan fiyat aralığında Sisteme gönderilir. Bu aralık, Borsa Pay Piyasası uzmanları tarafından, minimum ve maksimum fiyatlar şeklinde Sisteme girilir (bazı özel durumlarda maksimum sınırın serbest bırakılması amacıyla üst sınır olarak yüksek bir fiyat girilir). Belirlenen bu fiyat aralığı dışında kalan bir fiyattan gelen emirler Sisteme kabul edilmez. Emrin fiyatı verilen aralık dâhilinde (aralık fiyatları dâhil) değiştirilebilir.

Satış Fiyatı ve Dağıtım: Dağıtım sırasında üç durum söz konusudur:

- **Denge:** Toplam talep miktarının toplam arz miktarına eşit olması durumunda en düşük alış fiyat seviyesi halka arz fiyatı olarak belirlenir ve tüm alış emirleri bu fiyat seviyesinden karşılanır.
- **Az Talep:** Toplam talep miktarının toplam arz miktarından düşük olması durumunda en düşük alış fiyat seviyesi halka arz fiyatı olarak belirlenir ve tüm alış emirleri bu fiyat seviyesinden karşılanır.
- **Fazla Talep:** Toplam talep miktarının toplam arz miktarından fazla olması durumunda fiyat ve zaman önceliğine göre arzın tamamının karşılandığı fiyat seviyesi halka arz fiyatı olarak belirlenir ve talebin tamamı bu fiyat seviyesinden karşılanır. Söz konusu durumda dağıtım sırası da fiyat ve zaman önceliğine göre belirlenir fakat dağıtım tüm arz miktarı bitinceye kadar birer lot şeklinde yapılır. Dolaysıyla, belirlenen halka arz fiyatı üzerinde veya aynı fiyat seviyesinde Sisteme girilmiş bir alış emri, miktar olarak birer birer dağıtım yapıldığından zaman olarak ilk girilmiş emir bile olsa tamamen karşılanmayabilir.

Dağıtım sırasında satış fiyatına eşit fiyatlı ve bu fiyattan daha yüksek fiyatlardaki alış emirleri toplam miktarı dağıtılacak miktarı geçse de dağıtıma satış fiyatı ve üzerindeki alış emirlerinin tamamı (satış fiyatına eşit fiyatlı ve bu fiyattan daha yüksek fiyatlardaki emirler) katılır. Ancak satış fiyatından daha düşük fiyat seviyelerindeki emirler dikkate alınmaz. Dağıtım en iyi fiyatlı emirden başlanarak fiyat ve zaman önceliğine göre yapılır.

Bu yöntemde de SFY'de olduğu gibi aynı hesap numarası ile birden fazla alış emri iletilebilir. Fiyat ve zaman önceliğine göre sıralanmış emirlere dağıtım yapılırken.

- Aynı hesap numarasına sahip emirlerden fiyat ve/veya zaman önceliğine sahip ilk emirden başlanarak dağıtım yapılır, bu emir tükenmeden diğerlerine dağıtım yapılmaz.
- Bu emir tükendiği takdirde fiyat ve/veya zaman önceliğine sahip diğer emir ilk sırayı alır ve dağıtım bu şekilde devam eder.
- Hesap numarası özdeşliği kurum içerisinde değerlendirilir. Farklı kurumlardan gelen ve örtüşen hesap numaraları aynı olarak kabul edilmez.

Sorgular ve Veri Yayın

Sistemde bulunan sorgular ve veri yayın için bu bölümde yer alan bilgiler her iki yöntem (SFY ve DFY) için de geçerlidir.

Tablo-1: Talep Toplama Yöntemlerinde Ekran Sorgusu ve Veri Yayın Bilgileri

SORGU/YAYIN	EMİR TOPLAMA AŞAMASI	DAĞITIM SONRASI
Emir Baz	Kapalı	Açık
Fiyat Baz	Kapalı	Açık
Gerçekleşen İşlemler	Kapalı	Açık
Emir Defteri	Açık	Açık
Emir Geçmişi	Açık	Açık

Emir toplama aşaması bir günden fazla sürebilir, bu durumda kapalı/açık olan ekranlar bu süre boyunca durumlarını korur.

Takas

Takas, dağıtım işleminin yapıldığı günü (T) takip eden 2. iş günü içinde gerçekleşir (T+2).

Seans Saatleri

Tablo-2: Birincil Piyasada İşlem Yöntemleri ve Seans Saatleri

BİRİNCİL PİYASA UYGULAMALARI	SATIŞ YÖNTEMİ	SEANS SAATİ
Borsada İşlem Görmeyen Ortaklıkların Paylarının Borsada Halka Arzı	Sabit Fiyat Yöntemi	10:30 – 12:30
	Değişken Fiyat Yöntemi	
	Sürekli İşlem Yöntemi	
Borsada İşlem Gören Ortaklıkların Sermaye Artırımında Yeni Pay Alma Hakkı Kullanımı Sonrası Kalan Payların Borsa Birincil Piyasada Halka Arzı	Sürekli İşlem Yöntemi [3]	

Sabit Fiyat Yöntemi ve Değişken Fiyat Yöntemi için:

- Talep Toplama Aşaması : 10:30 – 12:30
- Dağıtım Aşaması : 12:40 – 12:40 (+) [4]

4.1.2 Payları Borsada İşlem Görmekte Olan Ortaklıkların Birincil Piyasası

Kullanılmayan yeni pay alma hakları sonrasında kalan paylar ile ortakların yeni pay alma haklarının kısıtlanması sonucunda artırılan sermayeyi temsil eden paylar, SPK kaydına alınmak suretiyle Borsada halka arz edilebilir.

Borsada payları işlem gören ortaklıkların sermaye artırım sürecinde, yeni pay alma hakkı kullanımından sonra kalan payların Borsada satışında, satış duyurusu satış başlangıcından en az bir işlem günü önce KAP'ta ilan edilir.

Birincil piyasada, yalnız halka arza aracılık eden üye, satışa konu paylar için satış emri verebilir. Buradan satın alınan paylar, birincil piyasada yeniden satışa sunulamaz.

BISTECH ile birlikte özel emir uygulamasının sona ermesi nedeniyle yeni pay alma haklarının kullanımından kalan payların birincil piyasada satışında özel emre ilişkin kurallar kaldırılmıştır. Ayrıca bu sıralarda özel işlem bildirimi de kullanılmayacaktır.

Birincil piyasa seansı başladıktan en geç 5 dakika sonra satışa aracılık eden üye, varsa uygun fiyatlı emirleri gerçekleştirdikten sonra satış fiyatını bildirmek zorundadır.

Yeni pay alma hakkı kullanımından kalan payların Borsa birincil piyasada halka arzında baz fiyat ve fiyat marjı uygulanmaz.

Borsada işlem gören ortaklıkların sermaye artırımında kullanılmayan yeni pay alma haklarından kalan payların Borsa birincil piyasada halka arzının başlayabilmesi için bu payların satış tarihinden

[3] Borsa Genel Müdürlüğü, pazar, grup (A,B,C, D) veya pay bazında sürekli işlem yöntemi yerine sabit fiyat yöntemini veya değişken fiyat yöntemini belirleyebilir.

[4] Saat 12:40'ta başlayan dağıtım, gelen emirlerin sayısı, emir büyüklüğü, hesap sayısı, halka arz edilen payların miktarı gibi faktörlerin etkilerine göre belirlenen sürelerde gerçekleşerek sonlanır.

önce MKK nezdinde kayden oluşturulması ve bu bilgileri içeren formun Borsaya ulaştırılması zorunludur.

4.1.3 Halka Arz Sonrası Paylarda Fiyat İstikrarını Sağlayıcı İşlemler

Halka arz sonrası fiyat istikrarını sağlayıcı işlemler, ilgili SPK Tebliği *[SPK'nın 22/06/2013 tarihli ve 28685 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Pay Tebliği (VII-128.1)" içerisinde, "Halka Açılma Sonrasında Uyulacak Esaslar" başlıklı üçüncü bölüm, 11. madde]* düzenlemelerine uygun olarak Pay Piyasası'nda geçerli olan emir ve işlem kuralları çerçevesinde gerçekleştirilir.

Tebliğde belirtildiği üzere fiyat istikrarını sağlayıcı işlemlerde halka arz fiyatının üzerinde alım emri verilemez. Belirlenen işlem süresi içerisinde, borsa fiyatı halka arz fiyatının altına düştüğünde, halka arzda satışa aracılık eden aracı kurum tarafından alımda bulunulabilir.

Ayrıca fiyat istikrarını sağlayıcı işlemlerden sorumlu olan yatırım kuruluşu gerçekleştireceği istikrar işlemlerini bu amaç doğrultusunda açacağı ayrı bir hesapta takip eder ve Borsa'ya bu kapsamda ilettiği emirlerde bu hesap numarasını kullanır.

4.2 İKİNCİL PİYASA İŞLEMLERİ VE SEANS SAATLERİ

30/11/2015 tarihinde devreye alınan BISTECH ile birlikte PP'deki pazar yapısı değişmiştir. Önceki yapıda PP altında Ulusal Pazar, İkinci Ulusal Pazar, Gelişen İşletmeler Piyasası, Kurumsal Ürünler Pazarı, Gözaltı Pazarı ve Serbest İşlem Platformu bulunurken yeni yapıda; Yıldız Pazar, Ana Pazar, Gelişen İşletmeler Pazarı, Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı, Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı, Yakın İzleme Pazarı ile Piyasa Öncesi İşlem Platformu yer almaktadır.

İlgili pazarlara başvuru, kabul şartları, işlem görecek yatırım araçları, pazar geçişlerinde aranan tedavül kriterleri, pazardan çıkarılma ve benzeri hususlar ayrıntılı olarak Kotasyon Yönergesinde düzenlenmiştir.

SPK'nın 2014/30 sayılı Haftalık Bülteninde yayımlanan i-SPK.101.1 sayılı İlke Kararı uyarınca, Pay Piyasası'nda işlem gören payların işlem esaslarının belirli özellikleri dikkate alınarak farklılaştırılması ve bunların sınıflandırılması amacıyla söz konusu payların A, B, C ve D olmak üzere dört farklı grupta izlenmesine karar verilmiştir. SPK'nın 27/11/2015 tarihli ve 2015/31 sayılı Haftalık Bülteninde yer alan İlke Kararı'nda; 31/08/2015 tarihinde yayımlanan Kotasyon Yönergesi değişikliği doğrultusunda BISTECH Sisteminin devreye girmesi sonucu PP'deki pazar ve isimlerinin değişmesi nedeniyle söz konusu ABCD düzenlemesinde değişikliğe gidildiği ve bu değişikliğin 04/01/2016 tarihinden itibaren geçerli olacağı belirtilmiştir. ABCD düzenlemesiyle ilgili detaylar ve özet gruplama çizelgesi "Paylarda A, B, C, D Gruplaması ve Uygulama Esasları" başlığı altında yer almaktadır.

4.2.1 Yıldız Pazar

Yıldız Pazar'da halka açık piyasa değeri Kotasyon Yönergesi'nde belirtilen değerin[5] üstünde olan şirketler ya da BIST 100 kapsamındaki şirketlerin payları işlem görür.

[5] BISTECH geçişinde bu değer, 100.000.000 TL olarak belirlenmiştir.

4.2.2 Ana Pazar

Ana Pazar'da halka açık piyasa değeri, Kotasyon Yönergesi'nde belirtilen değerin altında olan şirketlerin payları yer alır.

4.2.3 Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı (KYÜYÜP)

Menkul kıymet yatırım ortaklıkları ve gayrimenkul yatırım ortaklıkları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının payları, BYF katılma belgeleri, BİAŞ'da işlem görmesine karar verilen varantlar, sertifikalar işlem görür.

İşlem Görme Esasları

KYÜYÜP kapsamına alınan paylar ve BYF'ler, (13/11/2009 tarihinden itibaren) sürekli işlem yöntemine tabidir. Piyasa yapıcılı sürekli işlem ve tek fiyat işlem yöntemleri de *"Piyasa Yapıcılık ile Tek Fiyat İşlem Yöntemi"* başlığı altında belirlenen esaslar dâhilinde uygulanabilir.

Takas Esasları

KYÜYÜP'te işlem gören sermaye piyasası araçlarının takası, yürürlükteki düzenlemeler kapsamında gerçekleştirilir.

Bu kapsamda belirtilen hükümleri yorumlamaya, açıklık bulunmayan hususlarda karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Borsa Yönetim Kurulu yetkilidir.

4.2.3.1 Borsa Yatırım Fonları (BYF)

Borsada, borsa yatırım fonları katılma belgeleri (katılma payları) işlem görebilir. SPK'nın "Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği"ne[6] dayanılarak Borsa Yönetim Kurulunca işlem görmesi uygun bulunan hisse senedi yoğun fonların katılma belgeleri için de pazar açılabilir. Borsa Yönetim Kurulu, Fon Pazarında işlem görecek hisse senedi yoğun fonların katılma belgeleri için farklı emir ve işlem kuralları belirleyebilir.[7]

SPK'nın 16/09/2004 tarih ve 38/1160 sayılı kararı doğrultusunda, Kurulun Seri: VII, No: 23 sayılı "Borsa Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği"[8] uyarınca SPK kaydına alınan BYF katılma belgelerinin Borsa kotuna alınması ve Borsamız Kurumsal Ürünler Pazarı bünyesinde işlem görmesine ilişkin usul ve esaslar Borsamızın 22/09/2004 tarih ve 997 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile aşağıda belirtildiği şekilde belirlenmiştir.

---

[6] Söz konusu Tebliğ, daha önce Seri: VII, No: 10 iken 09/07/2013 tarih ve 28702 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan aynı isimli III-52.1 sayılı Tebliğ ile değiştirilmiştir.

[7] Düzenlemenin dayanağını oluşturan SPK'nın mülga Seri:VII, No:10 sayılı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde A ve B tipi fon ayrımı bulunmasına karşın bu tebliği yürürlükten kaldıran aynı isimli III-52.1 sayılı Tebliğ'de (09/07/2013 tarihli ve 28702 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.) ise A ve B tipi ayrımına yer verilmeden.farklı bir fon sınıflandırmasına gidilmiştir. Meri olan Tebliğ'in altıncı maddesinin ikinci fıkrasında *"Fon toplam değerinin en az %80'i devamlı olarak menkul kıymet yatırım ortaklıkları payları hariç olmak üzere BİAŞ'ta işlem gören ihraççı paylarından oluşan ve bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinde belirtilen şemsiye fona bağlı olarak ihraç edilen fonlar "Hisse Senedi Yoğun Fon" olarak kabul edilir."* tanımlaması yapılmıştır.

[8] Söz konusu Tebliğ, 27/11/2013 tarih ve 28834 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan aynı isimli III-52.2 sayılı Tebliğ ile değiştirilmiştir.

İşlem Görmeye Başlama Duyurusu

BYF'ye ilişkin bilgilerin ve Borsa Yönetim Kurulu kararının KAP'ta ilanını izleyen 2. iş günü katılma belgeleri işlem görmeye başlar.

BYF Katılma Belgelerinin Saklanması

Fon portföyünü oluşturan tüm sermaye piyasası araçları Takasbank nezdinde açılacak bir saklama hesabında tutulur.

4.2.3.1.1 BYF Katılma Belgelerinin Borsada Alım Satımı ve İşlem Kuralları

Borsada işlem görmesi uygun görülen BYF katılma belgelerinin alım satımı (F) özellik kodu ile yapılır. İşlemler, ilgili pazarın işlem saatleri içerisinde gerçekleştirilir.

Baz fiyat, paylarda olduğu gibi tespit edilir. İlk işlem seansında ve Borsada fiyat oluşmayan seansı takip eden seansta kurucu ve/veya yetkilendirilmiş katılımcı tarafından ilgili seans öncesinde ilan edilen fon birim pay değeri üzerinden baz fiyat ilan edilir ve bu fiyat Borsaya bildirilir.

Lot büyüklüğü 1 adet katılma payı olarak belirlenmiştir.

BYF'lerde de paylar için uygulanan fiyat marjı uygulanır. Küsurat emir iletilemez. Özel işlem bildirimleri PP'deki mevcut kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

Fiyat adımları

BISTECH ile birlikte BYF katılma belgelerinde uygulanacak fiyat adımları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo-3: BYF Katılma Belgelerinde Geçerli Fiyat Adımları

Fiyat Seviyesi (TL)			Fiyat Adımı (TL)
0,010	-	49,999	0,010
50,000	-	99,999	0,020
100,000	-	249,999	0,050
250,000	-	üzeri	0,100

Fon işlemlerinin takası işlem gününü izleyen ikinci iş günü (T+2) gerçekleştirilir. Fon payı oluşturma ve geri alma işlemleri Takasbank aracılığıyla gerçekleştirilir. Bu işlemlerin esasları Takasbank tarafından düzenlenerek duyurulur.

Diğer bütün işlem ve temerrüt kuralları PP işlem kurallarıyla aynıdır.

Fon Birim Pay Değeri

Borsada işlem görecek BYF'nin birim pay değeri, en az 1 TL olacak şekilde belirlenir.

Fon Değerinin İlanı

PP işlem saatlerinde Kurucu, fon payının içinde yer alan varlıkların toplam değerini Tebliğde belirtilen şekilde hesaplar ve gösterge niteliğindeki fon toplam değerinin ve birim pay değerinin kendi internet sayfasında ve en az iki veri yayın kuruluşunun ekranlarında seans saatleri dâhilinde fon içtüzüğünde ilan edildiği şekliyle güncelleyerek ilan eder.

Kurucu, fon değerinin ilanında bir aksama oluşması durumunda meydana gelen bu aksaklık hakkında kendi internet sayfası aracılığı ile kamuoyunu derhâl bilgilendirir.

Diğer Hükümler

BYF'lere ilişkin olarak bu düzenlemede hüküm bulunmayan hâllerde genel hükümler göz önüne alınarak uygulama esasları Borsa Genel Müdürü tarafından tespit edilir.

4.2.3.2 Varantlar

Yatırım kuruluşu varantları Borsamız PP bünyesinde KYÜYÜP'te "V" özellik kodu ile işlem görür.

SPK tarafından 21/07/2009 tarih ve 27295 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Seri: III, No: 37 sayılı "Aracı Kuruluş Varantlarının Kurul Kaydına Alınmasına ve Alım Satım İşlemlerine İlişkin Esaslar Tebliği"[9] uyarınca, Kurul kaydına alınan yatırım kuruluşu varantlarının Borsa kotuna alınması ve Borsamız bünyesinde işlem görmesine ilişkin usul ve esaslar Borsa Yönetim Kurulunun 24/12/2009 tarih ve 1311 sayılı kararıyla ekte yer aldığı şekilde düzenlenmiştir [Ek-3].

4.2.3.3 Sertifikalar [10]

Varant benzeri yapılandırılmış bir finansal ürün olan sertifikalar Borsamız Pay Piyasası bünyesinde Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı (KYÜYÜP) altında işlem görür.

Sertifikalar, tıpkı varantlar gibi ihraççıyı yatırımcıya karşı mali yükümlülük altına sokan finansal araçlardır. Sertifika ihracı dolayısıyla elde edilen fonlar ihraççının şahsi mali sorumluluğu altındadır. Bu nedenle ihraççının mali durumu, ödeme kabiliyeti, kredibilitesi gibi faktörlerin yatırım sırasında göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir.

SPK kaydına alınan sertifikaların Borsa kotuna alınması ve Borsamız bünyesindeki KYÜYÜP altında işlem görmesine ilişkin usul ve esaslar ekte yer almaktadır [Ek-4].

Sertifikaların piyasa işleyiş kuralları, Borsa kotuna alınması ve veri yayın politikası hâlihazırda yatırım kuruluşu varantları ile büyük ölçüde aynı olmakla birlikte farklı yönler de barındırmaktadır. Bahse konu ekte gerek farklılıklara gerekse de benzerliklere atıf yapılmıştır.

4.2.4 Gelişen İşletmeler Pazarı (GİP)

Gelişme ve büyüme potansiyeline sahip ortaklıkların sermaye piyasalarından uzun vadeli fon sağlamak için ihraç edecekleri payların işlem görebileceği şeffaf ve düzenli bir ortam yaratmak amacıyla kurulmuş bir pazardır. GİP'e kabul şartları Kotasyon Yönergesi'nde tanımlanmıştır.

---

[9] Söz Konusu Tebliğ, 10/09/2013 tarih ve 28761 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan VII-128.3 sayılı "Varantlar ve Yatırım Kuruluşu Sertifikaları Tebliği" ile yenilenerek yürürlükten kaldırılmıştır.

[10] Borsamız Yönetim Kurulu'nun 29/06/2012 tarih ve 1486 sayılı kararı ile Borsa Genel Müdürlüğüne vermiş olduğu yetkiye dayanılarak ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun VII-128.3 sayılı "Varantlar ve Yatırım Kuruluşu Sertifikaları Tebliği" nin 26. maddesinde yer alan. *"Varantlara ya da yatırım kuruluşu sertifikalarına benzer nitelikli olduğu Kurulca kabul edilecek sermaye piyasası araçlarına ilişkin izahnamenin ya da ihraç belgesinin Kurulca onaylanmasına ilişkin başvurular, bu Tebliğ hükümlerinin kıyasen uygulanması suretiyle sonuçlandırılır."* hükmüne istinaden, söz konusu Tebliğ uyarınca Kurul kaydına alınan sertifikaların Borsa kotuna alınması ve Borsamız bünyesindeki KYÜYÜP altında işlem görmesine ilişkin usul ve esaslar işbu düzenlenmede ve Kotasyon Yönergesi'nde yer almaktadır.

SPK'nın ilgili düzenlemesi gereğince payları Borsada işlem gören ortaklıkların yeni pay alma haklarının kullandırılmasından sonra kalan paylarının satışı ile GİP'te ilk defa işlem görmek üzere başvuruda bulunan şirketlerin pay satışlarında Borsada satış yönteminin kullanılması zorunludur.

GİP'teki paylarda da SPK'nın ABCD düzenlemesine uygun olarak piyasa yapıcılık ve likidite sağlayıcılık uygulanabilir. GİP'te C Grubunda işlem gören paylarda sürekli işlem yönteminin uygulanabilmesi için piyasa yapıcılık faaliyeti zorunludur; A ve B Grubunda işlem gören paylarda ise likidite sağlayıcılık faaliyeti isteğe bağlı olarak yürütülebilir.

GİP'te C Grubunda piyasa yapıcılı olarak işlem gören paylardan ABCD düzenlemesi kapsamında yapılacak dönemsel değerlendirme sonucunda A veya B Grubuna geçecek paylarda piyasa yapıcılık veya likidite sağlayıcılık faaliyeti isteğe bağlı olarak sürdürülebilir.

Bir payda atanmış piyasa yapıcı üye olmaması, piyasa yapıcının faaliyetinin herhangi bir nedenle sona ermesi ve yerini alacak yedek piyasa yapıcı üyenin olmaması ya da yedek piyasa yapıcı üyenin faaliyete başlayamaması gibi durumlarda, düzenlemeler çerçevesinde yapılacak duyuruda belirtilen tarihten itibaren ilgili pay, alternatif işlem yöntemi olan tek fiyat yöntemi ile işlem görmeye başlar.

4.2.5 Yakın İzleme Pazarı

Borsamız Yönetim Kurulunun 26/12/1996 tarihli toplantısında, "Gözaltı Pazarı" adıyla kurulmuştur. 30/11/2015 tarihinde başlayan yeni yapıda Yakın İzleme Pazarı olarak adlandırılan bu pazar, bütün gün seans boyunca işleme açık olacaktır.

Pazarın kuruluş amacı, payları Borsada işlem gören şirketler ve/veya pay işlemleri ile ilgili olarak olağan dışı durumların ortaya çıkması; payları Borsada işlem gören şirketler tarafından kamunun zamanında, tam ve sürekli olarak aydınlatılmasına ve mevcut düzenlemelere uyum konusuna gerekli özenin gösterilmemesi; yatırımcıların haklarının korunması ve kamu yararı gereği paylarının Borsa kotundan ve/veya işlem gördüğü pazardan geçici ya da sürekli çıkarılması sonucunu doğurabilecek gelişmelerin oluşması nedeniyle şirketlerin izleme ve inceleme kapsamına alınması durumlarında sürekli gözetim, denetim ve izleme ortamında, yatırımcıların devamlı ve zamanında bilgilendirilmesini sağlayacak önlemlerle birlikte, paylarının BİAŞ bünyesinde işlem görebileceği organize bir pazar oluşturmak ve söz konusu şirketlerin paylarına yatırım yapmış tasarruf sahiplerine likidite olanağı sunmaktır.

İşleyiş Esasları

SPK'nın ilk olarak 23/07/2010 tarihinde (ABC Düzenlemesi), daha sonra ise 30/10/2014 tarihinde (ABCD Düzenlemesi) almış olduğu kararlar doğrultusunda BİAŞ pazarlarında işlem görmekte olan şirketlerin alım satım esasları belirli kriterlere göre farklılaştırılmış ve payları gruplandırılmıştır. Söz konusu son karar kapsamında YİP'te işlem görmekte olan paylar D Grubu paylar kapsamında değerlendirilmekte ve payları D Grubunda yer alan şirketler tek fiyat yöntemiyle işlem görmektedir.

4.2.6 Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı (NYİP)

Kurulun II-5.2 sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği'nin ilgili hükümleri çerçevesinde paylarını halka arz etmeksizin Borsa dışında veya Borsada nitelikli yatırımcılara ihraç eden halka açık olmayan ortaklıklar ile bu ortaklıkların mevcut ortakları ve halka açık olup payları Borsada işlem görmeyen ortaklıkların paylarının, Borsa düzenlemeleri çerçevesinde yalnızca nitelikli yatırımcılar arasında işlem görebilmesini sağlamak amacıyla bu pazar oluşturulmuştur.

4.2.6.1 NYİP İşleyiş Esasları

İşlem Görecek Sermaye Piyasası Araçları

Kurulun II-5.2 sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği'nin ilgili hükümleri çerçevesinde nitelikli yatırımcılara satılan ve Kotasyon Yönergesi'nin 10. maddesi kapsamında Borsa kotuna alınan paylar bu Pazar'da işlem görür.

Payları NYİP'e kote edilen ortaklıkların mevcut ortakları nitelikli yatırımcı tanımı kapsamına girmeseler de kota alınma tarihi itibariyle mevcut paylarının satışını bu Pazar'da yapabilirler. Ancak bunun dışında nitelikli yatırımcı olmayanlar bu Pazar'da işlem yapamaz.

İşlem Yapma Yetkisi Bulunan Nitelikli Yatırımcılar

Kurulun III-39.1 sayılı Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ'inin ilgili maddelerinde düzenlenmiş nitelikli yatırımcılar bu pazarda işlem yapabilir. Borsa üyesi yatırım kuruluşu bu pazara emir iletirken veya bu pazarda işlem yaparken müşterisinin nitelikli yatırımcı olduğunu bilmek ve gerektiğinde belgelemek zorundadır.

İşlem Görme Esasları

Pazar'daki pay senetlerinin tabi olacağı işlem esasları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

a) Pazar'da "tek fiyat yöntemi" uygulanır (Kurul'un 30/10/2014 tarihli ve 31/1080 sayılı İlke Kararı) ve bir gün içerisinde açılış ve kapanış seansları da dâhil olmak üzere beş kez fiyat belirlenir ve işlemler gerçekleştirilir. NYİP'te işlem gören paylar gün sonundaki kapanış fiyatından işlemler bölümünde de işlem görür. İşlemler Pay Piyasası işlem saatleri içerisinde gerçekleşir.

b) Tek fiyat yöntemi ile işlem gören sıralara iletilebilen emir türleri bu Pazar için de geçerlidir.

c) Pazar'da işlemlerin başlayacağı ilk gün, sermaye piyasası aracı serbest marj ile işlem görmeye başlar, işlem gerçekleşinceye kadar serbest marj uygulanır. Gerçekleşen ilk işlem fiyatı, baz fiyat olarak belirlenir ve fiyat değişim sınırları bu fiyata göre hesaplanır. Fiyat değişim sınırlarının hesaplanmasında kullanılacak fiyat marjı %20'dir.

ç) Pazar bünyesinde işlem gören sermaye piyasası araçlarının tamamı brüt takas uygulamasına tabidir ve ayrıca SPK tarafından oluşturulan gruplamada D Grubuna dâhil edilirler (Kurul'un 30/10/2014 tarihli ve 31/1080 sayılı İlke Kararı).

d) Pazar bünyesindeki sermaye piyasası araçları açığa satış ve kredili menkul kıymet işlemlerine konu edilmezler (Kurul'un 30/10/2014 tarihli ve 31/1080 sayılı İlke Kararı) .

e) Payları Pazar'da işlem gören şirketlerde yapılacak toptan satış işlemlerinde Pay Piyasası'nın toptan satış işlemlerine ilişkin düzenlemeleri geçerlidir.

f) Pazar'da işlem gören paylarda devre kesici uygulaması olmayacaktır.

g) Pazarda gerçekleştirilen işlemlere ait veriler Günlük Bültende NYİP başlığı altında gösterilir.

Diğer Hususlar

Pazara ilişkin diğer hâllerde, BİAŞ düzenlemeleri kıyasen uygulanır.

4.2.7 Piyasa Öncesi İşlem Platformu (PÖİP)

Piyasa Öncesi İşlem Platformu (PÖİP), SPK'nın 03/06/2011 tarihli ve 17/519 sayılı kararı gereği, Sermaye Piyasası Kanunu'nun 16. maddesinin ikinci fıkrasındaki hüküm çerçevesinde halka açık ortaklık statüsünde bulunan ancak payları Borsada işlem görmeyen ortaklıkların paylarının BİAŞ tarafından belirlenecek Platformda işlem görmesi için Kotasyon Yönergesi'nin 4. maddesinin birinci fıkrasının (v) bendine dayanılarak oluşturulmuştur. Platforma ilişkin ayrıntılı düzenleme Borsamızın 08/09/2015 tarihli ve 04.UUE.02 sayılı "Piyasa Öncesi İşlem Platformu İşleyiş Uygulama Usulü ve Esaslar"ında yer almaktadır.

İşlem Görme Esasları

Platformdaki paylar aşağıdaki esaslara göre işlem görmektedir.

a) Aksi belirtilmedikçe Platformda "tek fiyat yöntemi" uygulanır (örneğin tek fiyat yönteminde açılış seansı hariç açığa satış emri sisteme girilebilirken bu platformun hiçbir aşamasında açığa satış emri söz konusu değildir) ve bir gün içerisinde 5 kez fiyat belirlenir. İşlemler Pay Piyasası pazarlarında uygulanan seans saatleri içerisinde gerçekleşir.

b) Platformda işlemlerin başlayacağı ilk gün, ortaklık payları serbest marj ile işlem görmeye başlar, işlem gerçekleşinceye kadar serbest marj uygulanır. İlk işlemin oluştuğu seansı izleyen seans, baz fiyat ve fiyat değişim sınırları tespit edilir. Fiyat değişim sınırlarının hesaplanmasında kullanılacak fiyat marjı %20'dir.

c) Pay Piyasası için uygulanan *"Özsermaye Hâllerinde Payların Teorik/Referans Fiyatlarının Belirlenmesi"* hakkındaki düzenleme[11] hükümleri Platformda işlem görecek paylar için de geçerlidir.

ç) Paylar, brüt takas uygulamasına tabidir ve ayrıca ABCD gruplamasında D Grubuna dâhildir.

d) Paylar açığa satışa ve kredili menkul kıymet işlemlerine konu edilmezler.

e) Payları Platformda işlem gören ortaklıkların, sermaye artırımı, yeni pay alma hakkı kullanımı ve temettü ödemesine (Ortaklık yönetim kurulunun teklifiyle ilgili kararı dâhil) ilişkin bilgiler ile genel kurul sonuçlarını KAP'a zamanında, doğru ve eksiksiz olarak göndermeleri durumunda, bu paylar için yeni pay alma hakkı sırası açılır. Bu ortaklıklara ait eski sıralarda (örneğin yeni pay alma hakkı, birincil piyasa, resmî müzayede, temerrüt işlemlerinde) tek fiyat yönteminin diğer uygulamalarında olduğu gibi sürekli işlem yöntemi uygulanır.

f) Platformda işlem gören paylarda yapılacak toptan alış satış işlemlerinde BİAŞ'ın bu işlemlere ilişkin düzenlemeleri geçerlidir.

g) Platformda gerçekleştirilen işlemlere ait veriler Borsa Bülteninde gösterilir.

4.2.8 Özellikli İşlemler

4.2.8.1 Toptan Alış Satış İşlemleri

Yönetim Kurulu tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde, payları Borsada işlem gören veya payları Borsada işlem görmeyen ancak satış işlemleri ÖİB tarafından yürütülen bir ortaklığın belirli miktarın üzerindeki pay işlemleri "Toptan Alış Satış İşlemi" olarak gerçekleştirilebilir. Bu kapsamda;

a) Sermaye artırımı yoluyla ihraç edilecek payların,

[11] Bu konudaki son düzenleme, EVB tarafından hazırlanan 24/11/2015 tarihli ve 2015/116 sayılı Borsa Duyurusunda yer almaktadır.

b) Mevcut ortakların sahip oldukları payların, önceden anlaşma yapılmış veya yapılmamış alıcılara tahsisli ve/veya toplu olarak satışı ve ayrıca

c) VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nde yer alan *"Payları borsada işlem gören ortaklıkların sermaye artırımı suretiyle halka arz edilmeksizin gerçekleştirecekleri pay satışının Borsanın ilgili pazarında ya da piyasasında gerçekleştirilmesi zorunludur."* hükmü kapsamında gerçekleştirilecek sermaye artırım işlemleri

toptan alış satış işlemleri kapsamında diğer işlemlerden ayrı olarak yapılır. İşleme ait detaylı bilgiler işlemden önce ve sonra ilgili Borsa Bülteninde ve/veya KAP'ta duyurulur.

Toptan alış satış işlemlerinin nakit ve sermaye piyasası aracı takası, sorumluluğun alıcı ve satıcıya ait olması ve Borsa Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülmesi kaydıyla Borsanın olağan takas düzenlemesi dışında kalınarak yapılabilir.

Toptan alış satış işlemleri, ilgili sermaye piyasası aracının takasının Borsa'da olması durumunda mevcut (.E, .F, .R, .V) özellik kodlu işlem sıralarında, takasın Borsa dışında olması durumunda (.NSE) özellik kodu ile ayrı bir işlem sırasında gerçekleştirilir.

Amaç

Önceden alıcıları belirli olan veya olmayan**,** belirli bir miktarın üzerindeki pay işlemlerinin, Borsada güven ve şeffaflık ortamında, organize bir piyasada gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Asgari İşlem Miktarı

Payları Borsada işlem gören şirketlerin paylarının asgari tutarı, borsada işlem gören ortaklıkların tahsisli satış ve nitelikli yatırımcıya satış olarak gerçekleştirilecek bedelli sermaye artırımlarında yapılacak pay satışları hariç olmak üzere ilgili pay için geçerli minimum özel işlem bildirimi tutarından az olamaz.[12]

Toptan alış satış işlemlerine ilişkin KB tarafından hazırlanan Borsamız düzenlemesinin ilgili maddesi kapsamında payları Borsada işlem görmeyen ancak satış işlemleri Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından yürütülen ortaklık paylarının veya bunları temsil eden belgelerin toptan alış satışında asgari işlem tutarı Borsa Genel Müdürlüğünce belirlenir.

İşlem Esasları

Toptan alış satış işlemlerinde fiyat adımı 1 (bir) kuruştur. Yapılacak alım satım işlemlerinin diğer esasları Borsa Genel Müdürlüğünce belirlenerek KAP'ta duyurulur. Toptan alış satış işlemlerine ilişkin ayrıntılı düzenlemeler KB tarafından hazırlanmış olan 30/12/2015 tarihli ve 04.UUE.03 sayılı "Toptan Alış Satış İşlemlerine İlişkin Uygulama Usulü ve Esasları"nda yer almaktadır.

4.2.8.2 Yeni Pay Alma Hakları

Payları Borsada işlem gören ortaklıkların nakdi sermaye artışı yapmak üzere belirledikleri yeni pay alma hakkı kullanım süresi içinde, söz konusu payların üzerinde bulunan yeni pay alma haklarının alınıp satılması için, Borsaca belirlenecek süre içinde "R" özellik koduyla yeni pay alma hakkı sıraları işleme açılır.

Yeni pay alma hakları, Pay Piyasası'nda geçerli olan kurallarla işlem görür. Emir ve işlem esaslarını düzenlemeye Yönetim Kurulu yetkilidir.

[12] Mevcut durumda bu sınır 3.000.000 TL'dir.

Yeni pay alma hakkı işlemlerindeki işleyiş esasları şöyledir.

a) Sıranın açılış günü, yeni pay alma hakkı kullanımının başlangıç günüdür.

b) İşlemler, ilgili payın yer aldığı pazarda gerçekleştirilir.

c) İşlem birimi "lot" olarak uygulanır. Bir lot, toplam 1 TL nominal değerli payın sahip olduğu yeni pay alma hakkıdır.

ç) Sıranın açılış gününden ilk tescilli işlemin gerçekleşeceği seansın sonuna kadar uygulanacak referans fiyat, ilgili payın yeni pay alma hakkı kullanımından önceki son kapanış fiyatı ile yeni pay alma hakkı kullanımının başladığı günkü pay baz fiyatı esas alınarak, Borsa Genel Müdürlüğünce belirlenir.

d) Yeni pay alma hakkı sırasında işlem gerçekleşene kadar, her seans için referans fiyat belirlenerek ilan edilir.

e) Baz fiyat, ilk işlemin gerçekleştiği günü takip eden günlerde en son gerçekleşen işlem fiyatı esas alınarak belirlenir.

f) Yeni pay alma hakkı sırasında uygulanmakta olan fiyat marjları, pazar açılış gününden başlayarak fiyat tesciline kadar serbest; fiyat tescilini takip eden seanslarda ise %50'dir.

g) Fiyat adımları olarak PP'de uygulanan fiyat adımları esas alınır.

ğ) Pazarın kapanış (son işlem) günü yeni pay alma hakkı kullanma süresi sonundan önceki beşinci iş günüdür.

h) Yeni pay alma hakları açılış, gün ortası ve kapanış seanslarına alınmaz.

4.2.8.3 Resmî Müzayede İşlemleri

Mahkemelerin, icra dairelerinin ve diğer resmî dairelerin, Pay Piyasasında yapılmasına gerek gördükleri sermaye piyasası aracı satış işlemleri için Borsaya yazılı olarak müracaat etmeleri zorunludur. Resmî müzayede satışı için yapılacak yazılı başvuruda Borsa Genel Müdürlüğü tarafından istenen bilgilerin ve belgelerin yanı sıra, satışı talep edilen sermaye piyasası araçlarının MKK nezdinde haczinin yapıldığını teyit eden bilgilerin ve belgelerin de yer alması esastır.

Resmî müzayede satış işlemi, Borsa Genel Müdürlüğü tarafından satılacak sermaye piyasası aracının likidite durumuna göre, ilgili sermaye piyasası aracının işlem sırasında veya açılacak ayrı bir resmî müzayede işlem sırasında gerçekleştirilebilir. Sadece Pay Piyasası'nda işlem gören sermaye piyasası araçları için resmî müzayede işlemi yapılabilir.

Resmî müzayede için ayrı bir işlem sırası açılması durumunda satılacak sermaye piyasası araçlarına ilişkin duyuru, satışın yapılacağı tarihten bir gün önce KAP'ta yapılır. Borsa Genel Müdürlüğü tarafından ayrı bir resmî müzayede sırası açılmasına gerek görülmediği durumlarda, işlemler ilgili sermaye piyasası aracının ikincil piyasadaki işlem sırasında gerçekleştirilir ve önceden bir duyuru yapılmaz. Resmî müzayede işlemlerine aracılık edecek kurumun belirlenmesine ve işlemlerin yürütülmesine ilişkin esaslar Borsa Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenir.

İlgili resmî kurumların, resmî müzayede yoluyla satılması amacıyla BİAŞ'a ilettikleri satış talepleri, iletilen dosyada yer alan ve satışa uygun olduğu belirlenmiş sermaye piyasası araçlarının Borsa pazarlarında satılması suretiyle gerçekleştirilir.

Satış işlemi, seans saatleri içinde, sermaye piyasası aracının ikincil piyasadaki işlem sırasında yapılır. Satış işleminin tek bir günde tamamlanması esastır. Ancak sırasının işleme kapatılmış olması sebebiyle işlem günü resmî müzayede satışı gerçekleşmeyen sermaye piyasası araçlarının satışı takip eden günlerde yapılır. Resmî müzayede dosyasında bulunan sermaye piyasası araçlarının satışı en geç dosyada bulunan bir kıymetin satışının gerçekleştiği günü takip eden 2. iş günü sonunda tamamlanır.

Resmî müzayede satışına aracılık eden kuruma bu işlem karşılığında satış tutarı toplamı üzerinden 50 bps[13] oranında işlem komisyonu ödenir.[14] Satışı yapan kurum, satış tutarından işlem komisyonunu ve varsa vergi ve benzeri yasal yükümlülüklerin karşılığını düştükten sonra kalan meblağı en geç son işlemin takasını takip eden iş günü, kendisine bildirilmiş olan hesaba iletir. Vergi ve benzeri yasal yükümlülükler ilgili kurum tarafından takip edilir ve ödenir.

Borsa Genel Müdürlüğü tarafından gerekli görülmesi hâlinde, resmî müzayede kapsamında bulunan sermaye piyasası araçlarının satışı ayrı bir resmî müzayede sırasında ilgili sermaye piyasası aracının türüne göre (ME, MF, MV, MC, MR şeklinde) farklı özellik kodlarıyla gerçekleştirilebilir.

Ayrı bir resmî müzayede sırası açılması durumunda satılacak sermaye piyasası araçlarına ilişkin duyuru, satışın yapılacağı günden bir gün önce KAP'ta yapılır. Borsa Genel Müdürlüğü tarafından ayrı bir resmî müzayede sırası açılmasına gerek görülmediği durumlarda, işlemler ilgili sermaye piyasası aracının ikincil piyasadaki işlem sırasında gerçekleştirilir ve önceden bir duyuru yapılmaz.

Resmî müzayede satışı, BİAŞ (özel olarak bu işlemler için Sistemde tanımlanmış olan XRM kodu) ya da hacizli sermaye piyasası araçlarını alt hesabında bulunduran üye tarafından yapılır. Satışın yapılma şekli Borsa Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir.

Satış bir üye aracılığı ile yapılmışsa, satış bilgileri ve varsa satışı tamamlanamayan/yapılamayan sermaye piyasası araçlarına ait bilgiler satışı gerçekleştiren kurum tarafından, Borsaca belirlenen şekilde, satışı talep eden resmî kuruma veya Borsaya iletilir. Borsa tarafından (XRM kodu kullanılarak) yapılan satışlarda satışı talep eden resmî kurum Borsa tarafından bilgilendirilir.

Bununla birlikte, 06/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 13. maddesinin 7. fıkrasında, kayden izlenen sermaye piyasası araçlarına ilişkin tedbir, haciz ve benzeri her türlü idari ve adli taleplerin münhasıran MKK üyeleri tarafından yerine getirileceği düzenlenmiştir.[15]

Belirtilen kanun maddesine uygun olarak resmî müzayede satış yöntemi Borsa Genel Müdürlüğü tarafından aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Buna göre;

- Mevcut uygulamada PPB tarafından gerçekleştirilen resmî müzayede dosyalarında bulunan kıymetlerin ikincil piyasada satış işlemleri ile bu işlemler sonucunda elde edilen tutarın

[13] Baz puan (basis points) uluslararası finans piyasalarında çoğunlukla faiz hesaplamalarında oranların değişimini ifade etmek için kullanılan bir ölçü birimidir, BPS kısaltmasıyla kullanılır. Baz puan, rakamın virgülden sonraki 4. hanesine (0,0001) karşılık gelir ve %1'lik dilimin %1'ine denk gelen kısmı belirtir. Diğer bir deyişle 1/10.000 değerinde bir finansal ölçü birimidir. 1 baz puan %0,01'e eşit iken 100 baz puan %1'lik dilime karşılık gelmektedir.

[14] Bu komisyon oranı, Borsa Yönetim Kurulu'nun 03/04/1996 tarih ve 507 sayılı toplantısında belirlenmiştir.

[15] Konuyla ilgili düzenleme, 26/02/2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 6011 sayılı *"Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"*un 151. maddesiyle Sermaye Piyasası Kanunu'nun 10/A maddesine eklenen 5. fıkraya uygun şekilde yapılmış ve bu uygulama, söz konusu kanun maddesinin 01/06/2011 tarihinde yürürlüğe girmesi nedeniyle aynı tarihte başlamıştır.

komisyon kesintisi sonrasında resmî müzayede satışını talep eden resmî kuruma aktarılma işlemleri, 01/06/2011 tarihinden itibaren BİAŞ bünyesinde yapılmamaktadır.

- Resmî müzayede dosyalarında bulunan kıymetlerin ikincil piyasada satış işlemleri, 01/06/2011 tarihinden itibaren, borçluların hesaplarının bulunduğu ve ilgili Kanun gereği haciz ve benzeri işlemleri yapmakla yükümlü kılınan yatırım kuruluşları tarafından yürütülür.
- Ancak, faaliyeti durdurulmuş yatırım kuruluşlarının alt hesaplarında bulunan kıymetlerde uygulanacak hacizler sonrasında bu kıymetlerin resmî müzayede yoluyla satışına ilişkin olarak Takasbank A.Ş., MKK ya da ilgili resmî kurum tarafından Borsamıza talep iletilmesi hâlinde kıymetlerin satış işlemi PPB tarafından yapılmakta olup, elde edilecek satış tutarı komisyon kesintisi sonrasında ilgili kurum hesabına aktarılmaktadır.
- Yeni uygulamaya ilişkin olarak Adalet Bakanlığına ve ayrıca resmî müzayede talebinde bulunmuş olan tüm adli ve idari mercilere bir yazı ile bilgilendirme yapılmıştır.
- Adli ve idari merciler tarafından resmî müzayedeye ilişkin olarak Borsamıza iletilen taleplerin karşılanmasına 01/06/2011 tarihinden itibaren son verilmiştir. Bu tarihten itibaren, talebi ileten kuruma uygulama hakkında yazılı bilgilendirme yapılmaktadır.

Resmî müzayede satış işlemlerini düzenleyen bu değişiklik 01/06/2011 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

4.2.9 Seans Saatleri

Seans

Pay Piyasası bünyesinde yer alan sermaye piyasası araçlarının alım satım işlemlerinin gerçekleştirilmesi için belirlenen zaman dilimi seans olarak adlandırılır. Yönetim Kurulu sermaye piyasası aracı, işlem türü veya işlem yöntemi bazında farklı sürelerde farklı seanslar yapılmasına karar verebilir.

Bir İşlem Gününde Tek Seans Uygulaması

BISTECH ile birlikte devreye alınan yeni yapıda günde iki seans uygulaması kaldırılmıştır. Yeni yapıda tüm güne yayılan tek bir seans yapılmaktadır. Resmî/idari tatil veya yarım iş günü olması nedeniyle yarım seans yapılacak günlerde işlemler, kapanış bölümü ile bitirilecektir.

Tam gün ve yarım günler için seansın işleyişine ait detaylı bilgileri içeren ve aşağıda belirtilen iki farklı çizelge kullanılmaktadır. Söz konusu çizelgeler, düzenleme sonundaki ekler bölümünde yer almaktadır.

1) **Pazarlar ve Seans Saatleri Çizelgesi:** Pazar bazında seansın aşamalarını, her bir aşamanın başlangıç ve bitiş zamanlarını gösterir [Ek-5].
2) **Seans Akış Çizelgeleri:** Yatırım araçları, işlem yöntemleri ve özellikli işlemler bazında seansın akışına ilişkin detaylı zaman çizelgeleridir [Ek-6].

Yukarıda adı geçen çizelgelerde belirtilen seansın bölümlerine ilişkin olarak hangi emirlerin girilebileceği, girilen emirlerin ne zaman eşleştirileceği, emir iptal ve değişikliklerine izin verilip verilmeyeceği, fiyat ve miktara ilişkin hangi bilgilerin yayımlanacağı vb. durumlara ilişkin detaylı açıklamalar "Seansın Bölümleri ve Açıklamaları" adı altında ayrı bir çizelge olarak ekte yer almaktadır [Ek-7].

4.3 OLAĞAN DIŞI DURUMLAR

4.3.1 Piyasaların, Pazarların, Platformların ve Sistemlerin Geçici Olarak Kapatılması

Borsa bünyesinde faaliyette bulunan piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin şartlarından veya altyapıdan kaynaklanan ve işlemlerin düzenli, güvenilir bir şekilde gerçekleşmesini engelleyen veya engelleyebilecek unsurlar, gelişmeler ve beklenmedik olaylar gibi olağanüstü durumların ortaya çıkması hâlinde Genel Müdür, işlemlerin sürdürülmesi amacıyla ilgili piyasaların, pazarların, platformların ve sistemlerin emir, işlem ve işleyiş esaslarında, olağanüstü durum devam ettiği sürece, seansın açılış ve kapanış saatlerini değiştirmek, işlemleri durdurmak veya kısıtlamak, günlük fiyat değişim limitlerini değiştirmek gibi geçici değişiklikler yapmaya ve bu değişiklikleri uygulamaya yetkilidir.

Sistemde ve ona bağlı çalışan uygulamalarda seans öncesi ya da seans sırasında ortaya çıkabilecek olağan dışı durumlar, bu durumlara yönelik uygulama esasları ve seans sürelerine ilişkin düzenlemeler Genel Müdür tarafından belirlenir. Olağan dışı durumların ortaya çıkması hâlinde seanslar Genel Müdür kararıyla başlatılmayabilir veya başlamış ise durdurulabilir. Seansların olağan saatinde başlayamaması veya kesintiye uğraması durumunda seans süreleri Genel Müdür tarafından belirlenir.

Borsa merkezinde seansın başlatılamaması veya kesintiye uğrayan seansın tekrar başlatılamayacak olması durumlarında Genel Müdür kararı ile Borsa Olağanüstü Durum Merkezi (ODM) devreye alınabilir. Olağan saatinde başlayamayan veya kesintiye uğrayan seanslar Genel Müdür kararı ile piyasa, pazar, sistem, platform, sermaye piyasası aracı bazında kısmi olarak yeniden başlatılabilir.

Olağan dışı gelişmelerin meydana gelmesi hâlinde, Borsa bünyesinde faaliyette bulunan piyasaların, pazarların, platformların veya sistemlerin beş işlem gününe kadar geçici olarak kapatılmasına Yönetim Kurulu karar verebilir. Yönetim Kurulu bu yetkisini Genel Müdüre devredebilir. Beş işlem gününü aşan durumlarda Yönetim Kurulu karar alır ve onaylanmak üzere Kurula iletir. Borsanın piyasa, pazar, platform veya sistem bazında kapatılma nedenlerine, kapatılma sürelerine ve yeniden açılış tarihlerinin kamuoyuna duyurulmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir.

Ayrıca Yönetim Kurulu tarafından belirlenen olağan dışı durumlarda geçerli olmak üzere, seans yapılacak günler ve seans saatleri piyasa, pazar, platform ve sistem bazında Genel Müdür tarafından belirlenebilir ve KAP'ta duyurulur.

4.3.2 Bir Sermaye Piyasası Aracına İlişkin Seansın Geçici Olarak Durdurulması

Borsa Genel Müdürü, aşağıdaki durumlardan birinin varlığı hâlinde ilgili yatırım aracının ve/veya ilgili yatırım aracına dayalı diğer yatırım araçlarının işlemlerini en fazla beş işlem günü için geçici olarak durdurabilir:

a) Bir sermaye piyasası aracına veya ihraççısına ilişkin olarak bir belirsizlik hâlinin veya yatırımcıların kararlarını etkileyecek önemde bilgiler olduğunun öğrenilmesi ve Genel Müdürün bu belirsizlik hâlinden veya önemli bilgilerden yatırımcıların haberdar edilmesini gerekli görmesi,

b) Bir sermaye piyasası aracı için sağlıklı bir piyasa teşekkül etmesini önleyecek şekilde olağan dışı fiyat ve/veya miktarlarda alım satım emirlerinin Sisteme kaydedilmesi,

c) Piyasa yapıcılı veya likidite sağlayıcılı olarak işlem gören sermaye piyasası aracında görevli piyasa yapıcı veya likidite sağlayıcı hakkında görevini yapmasını etkileyebilecek önemde bilgiler olduğunun öğrenilmesi ve Genel Müdürün bu bilgilerden yatırımcıların haberdar edilmesini gerekli görmesi,

ç) Bir seansın sağlıklı bir biçimde yürütülmesini engelleyen sistemsel, iletişimsel, teknik ve benzeri diğer unsurların ortaya çıkması.

Genel Müdür, işlemlerin yeniden başlamasına aynı seans süresi içinde izin vermiş ve yeterli süre kalmışsa işlemler yeniden başlatılır. Genel Müdür, yukarıda belirtilen yetkilerini görevlendireceği Genel Müdür Yardımcısına veya Genel Müdür Yardımcılarına devredebilir. Beş işlem gününü aşan süreler için Yönetim Kurulu kararı gereklidir.

Bir sermaye piyasası aracına ilişkin işlemlerin geçici olarak durdurulması hâlinde, bu durum KAP'ta gerekçesiyle birlikte duyurulur. Söz konusu sermaye piyasası aracının işlemlerinin yeniden başlatılmasına karar verilmesi durumunda, gereklilik hâlinde baz fiyat Genel Müdür tarafından yeniden belirlenebilir ve bu durum KAP'ta ilan edilir. Genel Müdür daha önce iletilmiş emirleri ve/veya gerçekleşmiş işlemleri kısmen veya tamamen iptal edebilir.

Bir sermaye piyasası aracındaki işlemlerin geçici olarak durdurulduğu süre seans süresini aşmışsa, söz konusu sermaye piyasası aracına ilişkin işlemlerin yeniden başlatılacağı zaman ve gerektiğinde uygulanacak baz fiyat Genel Müdür tarafından belirlenir ve KAP'ta ilan edilir.

Yönetim Kurulu, işlemleri geçici olarak durdurulan sermaye piyasası aracıyla ilgili olarak belirsizlik hâlinin giderilmesi için ilgili ihraççıya, Yönetim Kurulu karar tarihinden itibaren en fazla altı ay süre verebilir. Yönetim Kurulu, süre sonunda ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda sermaye piyasası araçlarının yeniden işleme açılması veya işlem görmekten men edilmesi hususunda gerekçeli kararını verir ve KAP'ta duyurur.

4.3.3 Seansların Uzama ve İptal Esasları ile Seansların ODM'de Yapılması

BİAŞ Yönetim Kurulunun 06/11/2009 tarihli kararı uyarınca, Sistemde ve ona bağlı çalışan uygulamalarda seans öncesi ya da seans sırasında ortaya çıkabilecek olağan dışı durumlar, bu durumlara yönelik uygulama esasları ve seans sürelerine ilişkin düzenlemeler aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

4.3.3.1 Seans Öncesinde ya da Sırasında Ortaya Çıkabilecek ve Seansın Sağlıklı Olarak Yapılmasını Engelleyebilecek Olağan Dışı Durumlar

Aşağıdaki durumlardan en az birinin ortaya çıkması hâlinde seanslar başlatılmaz veya başlamış ise durdurulur:

- Sistem, şebeke (network), veri yayını (Borsadan kaynaklanan) ya da veriden/veri tabanından kaynaklanan teknik sorunların ortaya çıkması,
- Piyasamızda faaliyette bulunan üyelerin 1/4'ünden fazlasının teknik nedenlerden dolayı üye merkezlerinden ve/veya Alternatif Uzaktan Erişim Noktalarından Sisteme girememesi ve/veya Sisteme giremeyen üyelerin -en az 10 üye olmak kaydıyla- PP'de son takvim ayından geriye doğru son üç aydaki toplam işlem hacminin aynı dönemde PP'de gerçekleşen toplam işlem hacminin %50'sini oluşturması,

- Olağan dışı iklim koşullarına bağlı olarak veya diğer olağanüstü koşullar nedeniyle İstanbul dâhilinde ulaşımın aksaması sonucunda Borsaya veya üye merkezlerine, üye şubelerine ve üye Alternatif Uzaktan Erişim Noktalarına yeterli sayıda elemanın ulaşamaması nedeniyle üyelerin 1/4'ünden fazlasının Sisteme girememesi ve/veya Sisteme giremeyen üyelerin -en az 10 üye olmak kaydıyla-PP'de son takvim ayından geriye doğru son üç aydaki toplam işlem hacminin aynı dönemde PP'de gerçekleşen toplam işlem hacminin %50'sini oluşturması,
- BİAŞ bünyesinde elektrik veya kesintisiz güç kaynağı (UPS) sistemlerindeki arızalar nedeniyle enerji kesintisi olması ve bunun sonucunda Sistemin çalışmaması veya çalışmasının tehlikeye girmesi,
- Seansın yapılmasını engelleyecek nitelikte deprem, radyasyon tehlikesi, yangın, su baskını, vb. doğal afetler, enerji kesintileri veya terör olayları gibi durumlar olması,
- Veri yayınının Borsadan kaynaklanan nedenlerle yapılamadığının ve yayının başlamasının makul bir süre içerisinde mümkün olamayacağının belirlenmesi,
- KAP sunucularında veya genel ağ sistemlerinde oluşan bir arıza nedeniyle, şirketler ve KAP'ı kullanan diğer kurumlar tarafından kamuyu aydınlatma amaçlı olarak gönderilen bildirimlerin KAP'a ulaşmaması veya KAP yayın sitesinin çalışmaması ve arızanın giderilmesinin makul bir süre içerisinde mümkün olamayacağının belirlenmesi hâlinde durum kamuyu aydınlatmanın ne ölçüde gerçekleştirilebildiği dikkate alınarak Genel Müdür veya Genel Müdürün yetkilendirdiği Genel Müdür Yardımcısı tarafından değerlendirilir ve seansın başlayıp başlamayacağına veya seans başlamış ise durdurulup durdurulmayacağına karar verilir.

4.3.3.2 Seans Saatlerinin ve Süresinin Belirlenmesi

Yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı seansların olağan saatinde başlayamaması veya kesintiye uğraması durumunda seans süreleri aşağıdaki kurallar çerçevesinde belirlenir.

4.3.3.2.1 Açılış Seansı

Açılış seansının başlayamamasının ya da kesintiye uğramasının nedeni açılış seansı uygulaması ise ve açılış seansı en geç saat 11:00'a kadar başlatılamazsa, bu bölüm gerçekleştirilmeden doğrudan sürekli işlem aşaması ile seans başlatılır.

Açılış seansının başlayamaması ya da kesintiye uğramasının açılış seansı uygulamasıyla bir ilgisi yoksa ve saat 12:15'e kadar Sistem işleme hazır hâle getirilebilirse, kalan süreye ve teknik imkânlara göre sadece açılış seansı yapılarak veya hem açılış seansı hem sürekli işlem aşamaları ile gün ortası tek fiyat aşamasına geçilir.

Açılış seansının başlayamamasının ya da kesintiye uğramasının açılış seansı uygulamasıyla ilgili olmadığı durumda, saat 17:15'e kadar Sistem işleme hazır hâle getirilebilirse kalan süreye ve teknik imkânlara göre sadece açılış seansı yapılarak veya hem açılış seansı hem de sürekli işlem bölümü ve kapanış seansı yapılarak seans gerçekleştirilir ve gün bitirilir.

4.3.3.2.2 Gün Ortası Tek Fiyat seansı

Gün ortasında yer alan tek fiyat seansının başlayamamasının ya da kesintiye uğramasının nedeni tek fiyat uygulaması ise ve bu seans en geç saat 14:00'a kadar başlatılamazsa, bu bölüm gerçekleştirilmeden, doğrudan sürekli işlem yöntemi ile seans başlatılabilir.

4.3.3.2.3 Seansın Sürekli İşlem Bölümleri

Seansın öğleden önceki sürekli işlem bölümü, kesintiye uğramış veya hiç başlamamış ve mevcut durumda saat 12:15'e kadar da açılamamış ise tekrar başlatılmaz. Öğleden sonraki sürekli işlem bölümünün zamanında başlamaması veya kesintiye uğraması durumunda, 17:15'e kadar başlatılamazsa süreki işlem bölümü tekrar başlatılmaz. Kalan süreye ve teknik imkânlara göre sadece kapanış seansı gerçekleştirilebilir.

Seans başlamış ve daha sonra yukarıda belirtilen durumlardan herhangi birinin oluşması nedeniyle kesilmişse, seansın yeniden başlatılamaması hâlinde, bu seanslarda gerçekleşen tüm işlemler ve girilen tüm emirler geçerli sayılır ve takas tarafında pozisyonlar, gerçekleşen işlemlere göre oluşturulur.

PP'de resmî tatil gibi nedenlerle yarım gün işlem yapılacak olması durumunda sadece öğlen 12:40'a kadar seans yapılması söz konusu olacaktır.

Teknik veya diğer olağanüstü durumlar nedeniyle öğleden önce seansın zamanında yapılamaması durumunda Birincil Piyasa, Resmî Müzayede Pazarı ve toptan alış satış işlemleri, açılış seansının ardından 13:30–15:30 saatleri arasında gerçekleştirilir. Seansın zamanında başlayamaması durumunda ise Birincil Piyasa, Resmî Müzayede ve toptan alış satış işlemleri, içinde bulundukları seans saatleri dikkate alınarak en fazla 2 saat olmak üzere gerçekleştirilirler. Bu pazarların kapanış saati, içinde bulundukları seansın sürekli işlem bölümünün sona erme saatinden daha sonra olamaz.

4.3.3.2.4 Kapanış Seansı, Kapanış Fiyatından veya Tek Fiyattan İşlemler Aşaması

Kapanış seansının başlayamaması ya da kesintiye uğraması durumunda, kapanış seansı en geç saat 17:40'a kadar başlatılamazsa seans, kapanış seansı ve kapanış fiyatından/tek fiyattan işlemler gerçekleştirilmeden bitirilir.

Kapanış fiyatından/tek fiyattan işlemler aşamasının başlayamaması ya da kesintiye uğraması durumunda, işlemler yeniden saat 17:40'a kadar başlatılabilirse, kapanış fiyatından/tek fiyattan işlemler aşaması yapılarak seans bitirilir.

Yarım iş günü olması nedeniyle PP'de öğlen 12:40'a kadar seans yapılacak olması durumunda kapanış seansı ve kapanış fiyatından/tek fiyattan işlemler yapılacağından, kapanış seansının veya kapanış fiyatından/tek fiyattan işlemler aşamasının zamanında başlayamaması ya da kesintiye uğraması hâlinde işlemler yeniden saat 12:40'a kadar başlatılabilirse, kapanış fiyatından/tek fiyattan işlemler aşaması yapılarak seans bitirilir.

4.3.3.3 Seansların ODM'de Yapılması

Yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı BİAŞ merkezinde seansın başlatılamaması veya kesintiye uğrayan seansın tekrar başlatılamayacak olması durumlarında seanslar ODM'de yapılır.

- Seansın ODM'de yapılması durumunda da olağan dışı durumlara ilişkin olarak yukarıda belirtilen düzenlemeler (seans süreleri, oran, sayılar vb.) uygulanır.
- PP'de hizmet vermek üzere oluşturulan ODM'de alternatif bir işlem salonu bulunmaz, Sisteme tüm bağlantılar uzak erişim ağı üzerinden gerçekleştirilir.
- BİAŞ Merkezinde yaşanan kesinti dolayısıyla ODM'ye geçilmesi söz konusu olduğunda; ODM'de işlemler kaldığı yerden devam eder. Gün sonunda tüm raporlar, merkezde ve ODM'de

yapılan işlemleri kapsayacak şekilde verilir. İşlemlerin ODM'de devamı için yeterli zaman kalmaması hâlinde girilen emirler için geçerli olan son emir numarası, gerçekleşen işlemler için ise geçerli olan son işlem numarası zaman bilgileriyle duyurularak ODM'de işlem defteri ve bültenler alınır, seans tamamlanır. Kesinti sırasında yaşanabilecek veri kaybı ve Sistemdeki emirlerin/işlemlerin iptal edilmesi durumlarında yatırım kuruluşlarına ek bilgilendirme yapılır.

- Ayrıca, Borsamızın BISTECH uygulamaları kapsamında verdiği kritik hizmetlerin devamlılığını sağlamak, tasarlanan iş sürekliliği sistemleri ile hizmet devam ettirme yeteneklerinin, geliştirme çalıştırmalarının, yeni uygulama ve işlevlerin denenmesi ve muhtemel acil durumlara karşı alınan önlemleri hayata geçirerek hazırlık seviyesini en üst düzeye çıkartabilmek amaçlarıyla önceden duyurularak dönemsel veya münferit testler yapılabilir. Planlanan testler ODM'ye bağlantı sağlanarak gerçekleştirilebilir. Testlere ilişkin ayrıntılar ve test planları önceden duyurulmakla birlikte gerekli bilgilendirme ve yönlendirmeler Borsamızın internet tabanlı ve şifreli erişimle mümkün olan üye özel (http://borsaistanbul.com/uyeozel/duyurular) sayfalarından da yapılabilmektedir. Genellikle testlerin sonrasında Pay Piyasası İşlem Sistemine (gerçek ortama) geri dönüş bağlantı kontrolleri de gerçekleştirildiğinden testlerin öncesindeki ve sonrasındaki bilgilendirmelere ve yönlendirmelere uyulması önem arz etmektedir.

Yukarıda belirtilen koşulların dışında ortaya çıkabilecek ve seansın sağlıklı olarak yapılmasını engelleyebilecek olağan dışı durumlarda yapılacak uygulamayı ve seans saatlerini Borsa Genel Müdürlüğünce oluşturulan Olağanüstü Durum Yönetim Grubunun Koordinatörü belirler.

Bu kapsamda düzenlenen veya Borsa Genel Müdürlüğü tarafından ayrıca belirlenen uygulamalar PPB tarafından yürütülür.

4.3.4 Ortaklıkların İşlem Sırasını Geçici Durdurma Taleplerinin Borsaya İletilmesi

SPK'nın 23/01/2014 tarihinde yayınlanan II-15.1 sayılı "Özel Durumlar Tebliği"nde (Tebliğ) özel durum açıklaması yapılmadan önce ilgili ihraççı tarafından Borsadan sermaye piyasası aracının işlemlerinin geçici olarak durdurulması talep edilebileceği ve bu talebin bildirilmesine ilişkin usul ve esasların ilgili borsaca belirleneceği ve ilan edileceği ifade edilmiştir.

Bu hüküm doğrultusunda, sermaye piyasası araçları Borsamızda işlem gören ortaklıklar duyuracakları özel durum açıklamalarının içeriğini dikkate alarak yapacakları değerlendirme sonucuna göre Borsadan geçici kapatma talebinde bulunabilirler. Ortaklıklar tarafından özel durum açıklaması yapılmadan önce geçici kapatma talebinde bulunulabilecek, özellikle ortaklık faaliyetlerinin devamını ve ortaklığın hukuki ve mali yapısı ile faaliyetlerini önemli şekilde etkileyebilecek olan durumlar düzenlemenin bu bölümünde "Ortaklıkların Borsaya Sıra Kapatma Talebinde Bulunabilecekleri Bazı Durumlar" başlığı altında sıralanmıştır.

Ortaklıklar tarafından ilgili sermaye piyasası aracının işlem sırasının geçici olarak kapatılması gerekli görüldüğünde bu talebin Borsaya iletilme yöntemi aşağıda belirtilmektedir.

4.3.4.1 Ortaklıkların İşlem Sıralarının Geçici Olarak Kapatılması Taleplerinin Borsaya İletilme Yöntemi

Ortaklıkların işlem sıralarının geçici olarak kapatılması taleplerinin aşağıda belirlenen yöntemle Borsaya iletilmesi gerekmektedir:

a) Sermaye piyasası araçları Borsamızda işlem görmeye başlayacak tüm ortaklıklar tarafından işlem sırası kapatma talebinde bulunabilecek kişilere ilişkin Ek-8'de yer alan "İşlem Sırasının

Geçici Kapatılması Talebinde Bulunabilecek Ortaklık Yetkilileri Listesi"nin (Ortaklık Yetkilileri Listesi) Borsamız Kotasyon Bölümü'ne iletilmesi ve bu kişilerde değişiklik olması hâlinde değişikliğin oluştuğu tarihte güncellenerek imzalı ve kaşeli olarak Borsamız Kotasyon Bölümü'ne yeniden gönderilmesi gerekmektedir. Borsamızca sadece, Ortaklık Yetkilileri Listesi ile Borsamıza bildirilmiş olan kişiler tarafından imzalı olarak gönderilecek sıra kapatma talepleri dikkate alınacağından, söz konusu tabloda yer alan bilgilerin doğruluğu ve güncelliği önem arz etmekte olup, ortaklıkların sorumluluğundadır.

b) Sermaye piyasası araçları Borsamızda işlem gören ortaklıklarca bu düzenleme kapsamında işlem sırasının kapatılması talebinin Borsamıza gönderilmesinde bir örneği Ek-9'da yer alan "Sermaye Piyasası Araçları İşlem Sırası Geçici Kapatma Talep Formu" (Geçici Sıra Kapatma Talep Formu) kullanılacaktır.

c) Söz konusu form, ortaklığın antetli kağıdına basılı olarak Ortaklık Yetkilileri Listesinde belirtilen kişilerce imzalı ve kaşeli olarak hazırlanarak Borsamızın (212) 298 25 00 numaralı faksına gönderilecektir. Ortaklık Yetkilileri Listesinde belirtilen kişiler dışındaki ortaklık çalışanlarından gelen sıra kapatma talepleri değerlendirmeye alınmayacaktır.

ç) Yapılacak özel durum açıklaması, sıranın kapatılmasını müteakip ortaklık tarafından KAP'ta yayınlanacağından Geçici Sıra Kapatma Talep Formu ile birlikte Borsaya gönderilmemelidir.

d) Borsamızda işlem gören bir semaye piyasası aracının işlem sırasının kapatılması sadece o sermaye piyasası aracını ihraç eden ilgili ortaklık tarafından talep edilebilecektir.

e) Sadece Tebliğ kapsamındaki bildirimler ile ilgili olarak sıra kapatma talebinde bulunulabilecektir. Bunun dışındaki bildirimler ile ilgili olarak sıra kapatma talebinde kesinlikle bulunulmayacaktır.

f) Borsamıza ulaşan formlar ile ilgili olarak öncelikle Borsamız Kotasyon Bölümü yetkilileri tarafından Geçici Sıra Kapatma Talep Formunu gönderen ortaklığın daha önce Ortaklık Yetkilileri Listesi ile bildirilmiş olan yetkilileri telefon ile aranarak söz konusu talep ile ilgili teyit alınacaktır. Borsamızca teyit alınmasını takiben ortaklık talebi doğrultusunda ilgili sermaye piyasası aracının sırası işleme kapatılacaktır. Borsamız tarafından işlem sırasının kapatılmasının ardından kapatmaya ilişkin Borsamız duyurusu KAP'a gönderilecektir. Sıra kapatma talebinde bulunan ortaklık, söz konusu Borsamız duyurusunu KAP'ta görüntüledikten sonra konu ile ilgili bildirimini KAP'a gönderecektir.

g) Ortaklık bildiriminin KAP yayın sitesinde yayınlanmasını takiben işlem sırasının yeniden açılması hususu Borsamız tarafından değerlendirilecek ve kamuya duyurulacaktır.

4.3.4.2 Ortaklıkların Borsaya Sıra Kapatma Talebinde Bulunabilecekleri Bazı Durumlar

Sermaye piyasası araçları Borsamızda işlem gören ortaklıkların konuya ilişkin özel durum açıklaması yapmadan önce, Borsamıza Geçici Sıra Kapatma Talep Formu göndermek suretiyle sermaye piyasası aracının işlem sırasının kapatılmasını talep edebilecekleri bazı durumlar aşağıda listelenmiştir:

a) Ortaklık aleyhine iflas talepli dava açılması,

b) İflas erteleme başvurusunda bulunulması, iflasın ertelenmesi kararının mahkemece bozulması,

c) Ortaklığın veya ihraççının iflasına karar verilmiş olması, ortaklık organlarının tasfiye kararı vermesi, ya da herhangi bir nedenle tüzel kişiliğin sona ermesi, Genel Kurulda alınan tasfiye kararının tescil edilmesi,

ç) Ortaklığın esas faaliyetini sürdürebilmesi için gerekli izin, lisans veya yetki belgesinin iptal edilmesi veya herhangi bir sebeple hükümsüz kalması, esas faaliyetlerini olumsuz yönde etkileyecek mevzuat değişikliği olması,

d) Ortaklığın üretimini veya faaliyetlerinin önemli bir kısmını veya tamamını sürekli olarak durdurması,

e) Aktiflerin rayiç değerlerle değerlenmesine rağmen sermayesinin tamamını veya en az üçte ikisini kaybettiğinin anlaşılması,

f) Ortaklığın piyasa danışmanı ile anlaşmasının herhangi bir neden ile sona ermesi ve piyasa danışmanı bulunmaması nedeniyle işlem sırasının kapanmasından itibaren dört ay içinde yeni bir piyasa danışmanı ile anlaşma imzalamaması,

g) Ortaklığın hak ve alacakları ile mal varlığına ilişkin önemli tutar ya da kapsamda haciz, ihtiyati haciz ya da tedbir kararı alınması,

ğ) Yasal ve idari işlemler sonucunda ortaklık yönetimine ve/veya sermaye piyasası araçlarının mülkiyetine el konulması,

h) Her türlü yangın, doğal afetler, harp hâli, terör faaliyetleri gibi olağan dışı gelişmeler nedeniyle esas faaliyetlerin kısmen ya da tamamen sürdürülememesi,

ı) Ortaklık aleyhine finansal yapısını zayıflatacak hukuki gelişmeler ortaya çıkması,

i) Sermaye piyasası aracı sahiplerinin mülkiyet ve ortaklık haklarına herhangi bir şekilde zarar verecek kararların ya da durumların oluşması,

j) Ortaklık tüzel kişiliği, faaliyetleri ile hukuki, mali ve idari yapısında ortaklığın Borsada işlem gören sermaye piyasası araçlarının sahiplerini ilgilendirecek önemli olumsuz gelişmelerin oluşması.

4.3.4.3 Ortaklıkların Sorumluluğu

Sermaye Piyasası ve Borsa mevzuatında yer alan kamuyu aydınlatma yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ortaklıkların sorumluluğunda olup, bu kapsamda açıklama yapılmadan önce Borsanın ortaklıklardan bir talep veya istekte bulunması gerekmemektedir.

Bu bağlamda, basın yayın organları veya kamuoyunda çıkan haber veya söylentilerin ilgili mevzuat hükümleri uyarınca sürekli ve etkin bir biçimde izlenmesi, gerektiğinde KAP'ta açıklama yapılması ile gerekli görülen hâllerde açıklama yapılmadan önce Borsaya işlem sırasının geçici olarak durdurulması için başvuru yapılması ortaklıkların kendi sorumluluğundadır.

Diğer taraftan, Borsamızın kendi mevzuatından kaynaklanan iş ve işlemlerin yürütülmesi kapsamında ortaklıklardan gerektiğinde bilgi ve belge talep etme yetkisi saklıdır.

4.3.4.4 Kamu Kurumlarının Sıra Kapatma Talepleri

SPK, ÖİB, BDDK, TMSF, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile üst kurullar tarafından da Borsa Genel Müdürlüğü'ne yazılı olarak geçici sıra kapatma talebi gönderilmesi mümkündür.

İlgili kurum ve kuruluşlardan Borsamıza gönderilecek talep yazılarında işlem sırasının kapatılması istenen ortaklıkların unvanları, kapatma isteme gerekçesi ve öngörülen kapatma süresi bilgileri yer alacaktır.

4.3.4.5 Özel Durum Açıklamalarının, Finansal Raporların ve Diğer Bildirimlerin Süresi İçinde Kamuya Duyurulmaması

Finansal tabloları, aylık bildirimler, yatırım ortaklıklarının haftalık raporları, genel kurul toplantı sonuçları ilgili düzenlemelerde belirtilen son gönderme tarihine kadar KAP'ta duyurulmamış ise bu

durumun PPB'ye ilgili Borsa bölümü veya ilgili kurum tarafından iletilmesi hâlinde ilgili ortaklığın/BYF'nin PP'de işlem gören sermaye piyasası araçlarının işlem sırası, söz konusu bildirim KAP'ta duyuruluncaya kadar geçici olarak işleme kapatılır. Kapatılan işlem sırası, ilgili Borsa bölümünün veya ilgili kurumun talebiyle PPB tarafından yeniden işleme açılır.

Diğer taraftan, olağan dışı fiyat ve miktar hareketlerine ilişkin olarak Borsamız tarafından talep edilen açıklamalar ise talep edildiği günü izleyen iş günü seans öncesine kadar KAP'ta duyurulmamış ise ilgili ortaklığın/BYF'nin PP'de işlem gören sermaye piyasası araçlarının işlem sırası, söz konusu bildirim KAP'ta duyuruluncaya kadar PPB tarafından geçici olarak işleme kapatılır.

4.4 BORSA DIŞINDA YAPILAN PAY İŞLEMLERİ

4.4.1 Üye Müşteri Hesaplarındaki Küsurat (Lottan Küçük) Miktarların Nakde Dönüştürülmesi

BİAŞ Yönetim Kurulu Ocak 2010 tarihli toplantısında, küsurat bakiyelerin işleme konu edilebilmesi için yapılabilecek uygulamayı belirlemiştir. Konuya ilişkin olarak alınmış olan karar uyarınca;

- Hesaplarda atıl kalan küsürat miktarlarının değerlendirilebilmesi amacıyla isteyen üyeler, talepte bulunacak müşterilerinin hesaplarında bulunan lottan daha küçük miktarları satın alabilir.
- Üyelerin bu düzenleme kapsamında işlem yapma zorunluluğu bulunmamaktadır. Müşteri ve/veya kıymet bazında işlem yapılmasından imtina edilebilir.

Bu kapsamda, uygulamanın aşağıdaki şekilde yürütülmesine karar verilmiştir.

- 01/03/2010 tarihinden itibaren üyeler sadece müşterilerinden gelecek 1 lottan daha küçük miktarlı sermaye piyasası araçları aktaracakları bir "küsurat portföy hesabı" oluşturacaklardır.
- Hesabında 1 lottan daha küçük miktarlı sermaye piyasası aracı bulunan yatırımcılar bu miktarları (virgülden sonra 3 basamak olabilir) aracı kurumun vereceği küsurat portföy hesabına virman yapacaklardır.
- Yatırım kuruluşu, virman yoluyla küsürat portföy hesabına kıymet gönderen müşterisinin nakit hesabına aktardığı sermaye piyasası aracının değerini transfer edecektir.
- Müşterinin hesabına transfer edilecek nakit, sermaye piyasası aracı virmanının üyenin küsurat portföy hesabına geliş saatine göre hesaplanır.
- İşlem tutarı, sermaye piyasası aracının nominal değeri ile belirlenen fiyatın çarpımı sonucunda oluşacak tutardır. Transfer edilecek nakit işlem tutarının belirlenmesinde;

Küsurat portföy hesabına seans içinde gelen virmanlarda;

- İlgili sermaye piyasası aracının o seans içinde belirlenmiş (ya da belirlenecek) olan açılış fiyatı,
- İlgili sermaye piyasası aracında belirlenmiş bir açılış fiyatı yoksa belirlenmiş en son kapanış fiyatı üzerinden işlem yapılır.

Küsurat portföy hesabına seans dışında yapılan virmanlarda ise belirlenmiş en son kapanış fiyatı kulanılır.

- Hesaplama sonucunda sermaye piyasası aracının değerinin virgülden sonra 3 hane olması hâlinde bu değer müşteri lehine bir üst kuruşa yuvarlanır.

- 1 lot ve/veya üzerindeki miktarlar bu kapsamdaki bir virmana konu olamaz.
- 1 lot ve üzerindeki miktarlar bölünerek küsurat hâle getirilmek suretiyle bu kapsamdaki virmana konu edilemez.
- Bu kapsamdaki küsurat işlemlerinden dolayı müşterilerden herhangi bir komisyon/ücret talep edilemez.
- Küsurat portföy hesabına yapılan sermaye piyasası aracı virmanları tescil edilmez ve Borsa payı tahakkuk ettirilmez.
- Üye, küsurat portföy hesabında birikecek miktarları dilediği şekilde değerlendirebilir.
- Üyenin küsurat portföy hesabına sadece E özellik kodlu sermaye piyasası araçlarının virmanı yapılabilir.
- Bu kapsamda yapılacak lottan daha küçük miktarlı küsurat sermaye piyasası aracı virmanları aracı kurumun alıcı taraf olacağı şekilde, sadece tek yönlü olarak yapılabilir.
- Sırası geçici ya da sürekli kapalı olan sermaye piyasası araçlarında kapalılık süresi boyunca küsurat virmanı gerçekleştirilemez.
- Fiyatı serbest bırakılan sermaye piyasası araçlarında fiyat tescili gerçekleşmeden küsurat virmanı gerçekleştirilemez.

Bu uygulama, yukarıda yer alan ayrıntılardan da anlaşılacağı üzere "Borsa Dışı Lot Altı İşlemleri"[16] kapsamında yetkili Borsa üyelerince gerçekleştirilen işlemlerden bağımsızdır. Dolayısıyla üyelerimizin müşteri hesaplarında bulunan küsurat (lottan küçük) miktarların nakte dönüştürülmesi ile ilgili olarak yukarıda yer alan esaslar kapsamında tesis edilecek işlemlerin "Borsa Dışı Lot Altı İşlemleri" kapsamına girecek şekilde yapılmaması gerekmektedir.

4.4.2 Pay Tescil İşlemleri

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'ndaki "**Menkul kıymet alım satım işlemlerinin tescili"** başlıklı **Geçici Madde 9** ile yatırım kuruluşları tarafından BİAŞ'ta işlem gören, kote olan veya BİAŞ kaydında bulunan sermaye piyasası araçlarıyla ilgili olarak BİAŞ dışında yapılan alım satım işlemlerinin Borsanın belirlediği ve Kurulun onayladığı şartlarla Borsaya tescil ettirilmesi mecburiyeti getirilmiştir.[17]

Söz konusu Kanun çerçevesinde; payları Borsada işlem gören ve Borsa kaydında bulunan şirketlerin mevcut ortaklarının paylarının Borsa dışında halka arzlarında uygulanacak Borsaya tescil yöntemi, Borsamız Yönetim Kurulunun 14/11/2000 tarih ve 771 sayılı toplantısında aşağıdaki şekilde kararlaştırılmıştır.

- Mevcut ortakların paylarının Borsa dışında halka arzında maliyeti artırmamak, halka açılmaları teşvik etmek ve sermaye artırım yoluyla ihraçlar ile bu tür halka arzlar arasında maliyet farkı oluşturmamak amacıyla, bu yöntemde yapılan halka arzların tescilinden tescil ücreti alınmayacaktır (tescil ücreti %0 olarak belirlenmiştir).

[16] Borsamız Yönetim Kurulunun 19/11/2015 tarihli ve 2015/38 sayılı toplantısında alınan karar çerçevesinde bu uygulama, BISTECH geçişi ile birlikte 30/11/2015 tarihinden itibaren sona erdirilmiştir.

[17] BİAŞ kaydında bulunan sermaye piyasası araçlarının BİAŞ'a tesciline ilişkin hükümler ihtiva eden 23/05/2000 tarih ve 4568 sayılı Bazı Fonların Tasfiye Edilmesine İlişkin Kanun'un 6. maddesinin 4. fıkrası, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 142. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

- Halka arza ilişkin satış sonuçlarının kesinleşmesini müteakip Borsaya ve SPK'ya gönderilmesi zorunlu olan ve KAP'ta duyurulan halka arz sonuçlarının KAP'ta duyurulmasını müteakip halka arza aracılık eden yatırım kuruluşu veya konsorsiyum lideri, ekteki "Borsa Dışı İşlem Tescil Talep Formu"nu [Ek-10] doldurarak bahse konu işlemin tescili amacıyla Borsaya başvuracaktır.

Borsamızın 03/08/2001 tarih ve 814 sayılı Yönetim Kurulu toplantısında bu düzenlemeye ilave olarak, SPK'nın Seri: IV, No: 8 "Halka Açık Anonim Ortaklıklar Genel Kurullarında Vekaleten Oy Kullanılmasına ve Çağrı Yoluyla Vekalet veya Hisse Senedi Toplanmasına İlişkin Esaslar Tebliği"[18] uyarınca çağrı yoluyla pay toplanması nedeniyle Borsa dışında bir yatırım kuruluşu kullanılarak yapılan işlemlerin de Borsaya tescil edilmesi gerekli görülmüş, buna ilişkin olarak belirlenen yöntem, SPK'nın 24/08/2001 tarih ve 41 sayılı toplantısında uygun görülmüştür. Buna göre;

- Çağrı yoluyla pay toplanmasında, yatırım kuruluşları aracılığı ile çağrıda bulunma süresi boyunca Borsa dışında satın alınan paylara ilişkin bilgiler (pay sahibi sayısı, toplam nominal tutar, fiyat vb.) günlük olarak Borsa'ya gönderilir ve KAP'ta duyurulur.
- Bu işlemlerin sona ermesini müteakip işlem sonuçları, işlemlere aracılık eden yatırım kuruluşu tarafından toplu olarak tescil amacıyla Borsaya bildirilecektir. Bu yöntemle gerçekleştirilen işlemlerin Borsaya tescilinden tescil ücreti alınmaz (tescil ücreti %0 olarak belirlenmiştir).

Ayrıca; yukarıda belirtilen 4568 sayılı Kanun uyarınca tescil edilmesi zorunlu olan, ancak BİAŞ tarafından henüz düzenleme kapsamına alınmayan diğer Borsa dışı işlemler de, işlemi Borsa dışında gerçekleştiren aracı kurum ve bankalar tarafından tescil amacıyla Borsaya bildirilir ve henüz BİAŞ tarafından tarifeye bağlanmamış olan bu bildirimlere ilişkin tescil ücreti, %0 olarak uygulanır.

4.4.3 PP'de İşlem Gören Kıymetler Üzerine BİAŞ Dışında Yapılan ve Fiziki Teslimle Sonuçlanan Tezgâhüstü Türev İşlemlerin BİAŞ'a Bildirimi

BİAŞ'ta işlem gören, kote olan veya BİAŞ kaydında bulunan sermaye piyasası araçlarıyla ilgili olarak BİAŞ dışında yapılan alım satım işlemlerinin Borsanın belirlediği ve Kurulun onayladığı şartlarla Borsaya tescil ettirilmesine ilişkin olarak 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun "**Menkul kıymet alım satım işlemlerinin tescili"** başlıklı **Geçici Madde 9** ile tescil zorunluluğu getirilmiştir. [19]

Ayrıca, PPB tarafından çıkartılan 20/12/2004 tarihli ve 224 sayılı Genelge'nin 1. 4. 2. maddesinin sonunda yer alan "… 4568 sayılı Kanun uyarınca tescil edilmesi zorunlu olan, ancak BİAŞ tarafından henüz düzenleme kapsamına alınmayan diğer Borsa dışı işlemler de, işlemi Borsa dışında gerçekleştiren aracı kurum ve bankalar tarafından tescil amacıyla Borsaya bildirilir ve henüz BİAŞ tarafından tarifeye bağlanmamış olan bu bildirimlere ilişkin tescil ücreti %0 olarak uygulanır." şeklindeki hüküm doğrultusunda Kanun'da yer aldığı üzere, Borsa dışında gerçekleşen ve herhangi bir düzenleme kapsamında olmayan BİAŞ kaydındaki payların BİAŞ dışındaki alım satımının BİAŞ'a bildirimi gerekmektedir.

Borsada işlem gören veya Borsa kaydında olan pay senetleri ve BYF'ler üzerinde Borsa dışında yapılan ve fiziki teslim ile sonuçlanan türev işlemlerinin bildiriminde Kanun'a göre bildirim yükümlülüğü olan yatırım kuruluşlarının kullanacakları yöntem, "Tezgâhüstü Türev İşlemlerinin Bildirimi" başlıklı ekte yer almaktadır [Ek-11].

---

[18] Söz konusu Tebliğ, 24/12/2013 tarihli ve 28862 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Vekâleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekâlet Toplanması Tebliği (II-30.1)" ile yenilenerek yürürlükten kaldırılmıştır.

[19] BİAŞ kaydında bulunan sermaye piyasası araçlarının BİAŞ'a tesciline ilişkin hükümler ihtiva eden 23/05/2000 tarih ve 4568 sayılı Bazı Fonların Tasfiye Edilmesine İlişkin Kanun'un 6. maddesinin 4. fıkrası, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 142. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

5. EMİR-İŞLEM ESASLARI ve İŞLEM YÖNTEMLERİ

5.1 İŞLEMLERİN YÜRÜTÜLMESİNDE ESAS ALINAN KAVRAM VE KURALLAR

5.1.1 İşlem Birimi (Lot)

Lot olarak adlandırılan işlem birimi bir sermaye piyasası aracından, kendisi veya katları ile işlem yapılabilecek asgari miktarı veya değeri ifade eder. Tüm pay ve yeni pay alma hakkı işlemlerinde işlem birimi olarak "1,00 TL (nominal) = 1 adet = 1 lot" eşitliği uygulanır. Küsurat sıraları (.KE özellik kodlu sıralar) haricinde işlem biriminden daha küçük miktarlı emir (küsurat emir) verilemez. Nominal değere sahip olmayan T. İş Bankası A.Ş. Kurucu tipi paylarda, emirler adet olarak iletilmektedir. BYF katılma belgelerinin lot büyüklüğü ise 1 adet katılım payı olarak uygulanır. Yönetim Kurulu sermaye piyasası aracının niteliklerini göz önünde bulundurarak, işlem birimini miktar veya değer olarak belirler ve KAP'ta ilan eder.

5.1.2 İşlem ve Özellik Kodu

BISTECH İşlem Platformu'nda mevcut sermaye piyasası aracı kodları ile özellik kodları korunmuştur. BISTECH'te ilave olarak takası Takasbank dışında gerçekleşecek toptan alış satış işlemlerinde özellik kodu ".NSE" kullanılacaktır. Ayrıca sabit fiyatla ve değişken fiyatla talep toplama yöntemleri ile yapılan birincil piyasalarda ".HE" özellik kodu kullanılmaktadır. Yeni pay alma (rüçhan) haklarının kullanımından sonra kalan payların sürekli işlem yöntemi ile birincil piyasada satışında ".BE" özellik kodu kullanılmaya devam edilmiştir.

Örneğin; EREGL.E, GAIAA.V, ADANA.R, ADANA.TE, YKBNK.BE, ABCD.NSE, TEST.HE vb. BISTECH işlem kodu alanında 32 karaktere kadar çıkılmasına izin vermektedir. İlerleyen aşamalarda farklı uygulamalara gidilebileceği göz önünde bulundurularak geliştirme yapılmasında yarar olduğu düşünülmektedir. Örneğin: EREGL.AOF, GARDBLECW001, GARDBLECW999.V vb.

BISTECH Sisteminde geçerli olan özellik kodlarını ve bunların açıklamalarını gösteren çizelge aşağıda yer almaktadır.

Tablo-4: BISTECH Sisteminde Geçerli Özellik Kodları

ÖZELLİK KODU	AÇIKLAMALAR
.E	Eski
.V	Varant
.C	Sertifika
.F	BYF
.BE	Birincil-Yeni Pay Alma Haklarından Arta Kalan
.HE	Halka Arz veya Pay Geri Alım Çağrısı
.R	Yeni Pay Alma (Rüçhan) Hakları
.TE	Eski Sırasında Temerrüt
.TV	Varant Sırasında Temerrüt
.TC	Sertifika Sırasında Temerrüt

ÖZELLİK KODU	AÇIKLAMALAR
.TF	Fon Sırasında Temerrüt
.TR	Yeni Pay Alma (Rüçhan) Hakları Sırasında Temerrüt
.KE	Küsurat
.ME	Eski Sırasında Müzayede
.MR	Yeni Pay Alma (Rüçhan) Hakları Sırasında Müzayede
.MV	Varant Sırasında Müzayede
.MF	Fon Sırasında Müzayede
.MC	Sertifika Sırasında Müzayede
.AOF	Ağrlıklı Ortalama Fiyattan
.NSE	Takası Takasbank Dışında Olan TAS İşlemi

5.1.3 BISTECH'te Emir ve İşlem (Sözleşme) Numaralarının Sistematiği

Eski uygulamada emir numarası, başında tarih yer alacak şekilde birden başlayarak verilmekteydi, BISTECH yapısında ise başında tarih olmadan, 64 bit, grup (partition), emir defteri ve alış/satış tarafı bazında özgün (unique) bir şekilde verilmektedir.

İşlem numarası ise gün içerisinde grup (partition) bazında özgün (unique) ve sıralı olarak verilmektedir.

Bir emrin tekliği aşağıdaki 3 parametreye bağlıdır:

1) Emrin girildiği yatırım aracı
2) Emrin alış mı satış mı olduğu
3) Emir numarası

Bir kotasyon emrinin alış ve satış tarafı aynı anda girildiğinde Sistem her iki taraf için aynı emir numarasını vermektedir (kotasyonun kendisine ayrı bir numara verilmez).

Örnek:

Emir Numarası : 5B6866C1:00002801

İşlem Numarası : 09240A4100000001

5.1.4 Fiyat Gösterimi

BISTECH ile kuruş altı hassasiyette (10 bps[20] veya diğer bir deyişle kuruş alanı 3 karakter olacak şekilde) fiyat gösterimi mümkün hâle gelmiştir. Örneğin mevcut durumda 10,05 şeklinde gösterilen fiyat, yeni yapıda 10,050 şeklinde gösterilmektedir.

[20] Baz puan (basis points) uluslararası finans piyasalarında çoğunlukla faiz hesaplamalarında oranların değişimini ifade etmek için kullanılan bir ölçü birimidir, BPS kısaltmasıyla kullanılır. Baz puan, rakamın virgülden sonraki 4. hanesine (0,0001) karşılık gelir ve %1'lik dilimin %1'ine denk gelen kısmı belirtir. Diğer bir deyişle 1/10.000 değerinde bir finansal ölçü birimidir. 1 baz puan %0,01'e eşit iken 100 baz puan %1'lik dilime karşılık gelmektedir.

Başlangıçta kuruş altında fiyat adımı belirlenmediğinden, virgülden sonraki üçüncü hanede herhangi bir değer oluşmamaktadır.

5.1.5 Fiyat İlanı

Borsamız tarafından ilan edilen fiyat, 1 TL nominal değerli payın veya 1 TL nominal değerdeki pay üzerinde yer alan yeni pay alma hakkının piyasa fiyatıdır. Hesaplanan ve ilan edilen tüm fiyatlarda virgülden sonra üç karakter Kuruş (Kr) hanesi bulunur.

BYF katılma belgelerinin fiyatları TL olarak, bir adet katılma belgesinin fiyatını ifade etmektedir.

Her sermaye piyasası aracı için Borsa kaydına alınan fiyatlar ve işlem miktarları seansın bitmesini takiben, Borsa Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen içerikte ve biçimde Pay Piyasası Borsa Bülteni'nde ve/veya belirlenen diğer elektronik ortamlarda ilan edilir. Bir sermaye piyasası aracı için o seansta Borsa kaydına alınacak bir fiyat oluşmamışsa bu durum da Pay Piyasası Borsa Bülteni'nde ilan edilir.

5.1.6 Ağırlıklı Ortalama Fiyat

İşlem gören sermaye piyasası aracının miktar ağırlıklı fiyatıdır. Hesaplanmasında sermaye piyasası aracının seans içinde işlem gördüğü değişik fiyatlardan ve miktarlardan gerçekleşen ve tescil edilen normal emir işlemleri dikkate alınır. Ağırlıklı ortalama fiyat, Sistem tarafından hesaplanır.

5.1.7 İşlemlerde Uygulanacak Baz Fiyat Aralıkları ve Fiyat Adımları

Pay Piyasasında sermaye piyasası araçlarına ilişkin alım ve satım emirlerinin karşılaştırılması, esas olarak sermaye piyasası araçlarının fiyat kademelerine göre belirlenen fiyat adımlarına uygun fiyatlarla yapılır.

5.1.8 Baz Fiyat

Bir sermaye piyasası aracı için baz fiyat, bir seans süresince o sermaye piyasası aracının işlem görebileceği üst ve alt fiyat sınırlarının belirlenmesine esas teşkil eden fiyattır.

BISTECH Sistemi'nde de önceki yapıdaki gibi baz fiyat yöntemi devam etmekte ancak baz fiyatın bir önceki seansın AOF'sinin en yakın fiyat adımına yuvarlanması ile belirlenmesi uygulaması kaldırılarak bir önceki işlem gününün kapanış fiyatı, baz fiyat olarak belirlenmektedir.

Baz fiyat yoksa (önceki kapanış yoksa veya fiyat serbest bırakılmışsa):

- Tek fiyat işlem yöntemi ile işlem gören sıralar için ilk fiyatın oluştuğu emir toplama aşaması sonrasında belirlenen eşleşme fiyatı baz fiyat olacaktır.
- Sürekli işlem yöntemi ile işlem gören sıralar için ilk işlemin fiyatı baz fiyat olarak alınacaktır (Açılış seansında fiyat oluşmuşsa bu fiyat, oluşmamışsa sürekli işlem aşamasında gerçekleşen ilk işlemin fiyatı baz fiyat olarak alınacaktır).
- İşlem görecek yeni pay alma haklarında ilk gün sonuna kadar (ilk işlem günü dâhil) baz fiyat uygulanmayacak ve işlem gördüğü ilk günün kapanış fiyatı ertesi günün baz fiyatını oluşturacaktır.

Ayrıca, bir önceki günden baz fiyata sahip bir payda gün içerisinde herhangi bir işlem gerçekleşmemişse bu baz fiyat, yine ertesi günün baz fiyatı olacaktır. Varant ve sertifika sıralarında baz fiyat uygulaması bulunmamaktadır.

Temettü ödemeleri veya sermaye artırımları durumlarında Borsa tarafından hesaplanan teorik fiyatın en yakın fiyat adımına yuvarlanması sonucu elde edilen baz fiyat belirlenerek Sisteme girilir. Temettü ödemesi, sermaye artırımı, devralma/devrolma suretiyle birleşme, sermaye azaltımı, kısmi bölünme ve diğer durumlara ilişkin işlemler sonrasında oluşacak teorik fiyat ile baz/referans fiyatların tespit edilmesine ilişkin ayrıntılı düzenlemeler, EVB tarafından çıkarılmış olan düzenlemede yer almaktadır.[21]

5.1.9 Fiyat Adımları

Her payın fiyatı için bir defada gerçekleşebilecek en küçük fiyat değişimidir. Payların fiyat adımları, fiyat seviyelerine göre belirlenir. Emir girilirken bu fiyat adımlarına uyulması zorunludur.

Pay Piyasası'nın BISTECH işlem platformu üzerinde devreye alınmasıyla birlikte PP'de işlem gören paylar, yeni pay alma hakları ve BYF'ler için aşağıdaki tablolarda belirtilen yeni fiyat seviyeleri ve fiyat adımları uygulanmaya başlanmıştır.

Varantlarda, sertifikalarda ve Toptan Alış Satış (TAS) işlemlerinde her fiyat seviyesi için fiyat adımı 1 kuruş olarak uygulanmaya devam edilecektir.

Eski uygulamada fiyat adımı, baz fiyata bağlı olarak seans başlamadan belirlenmekte ve ilgili seans boyunca fiyat seviyesi başka bir kademeye geçse bile değişmemektedir. BISTECH ile gelen yeni yapıda fiyat adımı baz fiyata bağlı olmaksızın ilgili fiyat seviyesine göre belirlenecektir. Fiyat adımı tablosundan örnek vermek gerekirse; kapanış fiyatı (baz fiyatı) 19,97 TL olan bir pay sırasında 20,00 TL'ye kadar fiyat adımı 1 kuruş, 20,00 TL'den sonra 2 kuruş olacaktır. Seans içinde girilen emrin fiyatının 20,00 TL'yi geçmesi hâlinde bir sonraki fiyat eşiğine kadar fiyat adımı baz fiyata bağlı olmaksızın 2 kuruş olarak değişecektir.

Tablo-5: Paylarda ve Yeni Pay Alma Haklarında Geçerli Fiyat Adımları

Fiyat Seviyesi (TL)			Fiyat Adımı (TL)
0,010	-	19,999	0,010
20,000	-	49,999	0,020
50,000	-	99,999	0,050
100,000	-	üzeri	0,100

Tablo-6: BYF Katılma Belgelerinde Geçerli Fiyat Adımları

Fiyat Seviyesi (TL)			Fiyat Adımı (TL)
0,010	-	49,999	0,010
50,000	-	99,999	0,020
100,000	-	249,999	0,050
250,000	-	üzeri	0,100

[21] Konuyla ilgili en güncel düzenleme, *"Özsermaye Hâllerinde Payların Teorik/Referans Fiyatlarının Belirlenmesi"* hakkındaki 24/11/2015 tarihli ve 2015/116 sayılı Borsamız Duyurusunda yer almaktadır.

5.1.10 Referans Fiyat

Özsermaye hâlleri sonucunda ortaklık paylarının veya yeni pay alma haklarının ilgili Borsa düzenlemesi kapsamında belirtilen esaslara ve yöntemlere göre hesaplanan ancak payların veya yeni pay alma haklarının işlem görebileceği en üst ve en alt fiyat limitlerinin belirlenmesine esas teşkil etmeyen, fiyat tescili yapılıncaya kadar yatırımcılar tarafından referans değer olarak kullanılması amaçlanan fiyattır.

5.1.11 Fiyat Değişme Sınırları (Fiyat Marjı ve Fiyat Limitleri)

Baz fiyat yöntemine göre işlem gören her sermaye piyasası aracı için seans sırasında tek fiyat veya sürekli işlem yöntemine göre oluşan fiyatlar bu düzenlemede tanımlanan baz fiyattan;

- Paylarda ve BYF'lerde ±%20'den,
- Yeni pay alma haklarında ve ISKUR.E'de ±%50'den

farklı olamaz.

Varant ve sertifikalarda serbest marj geçerli olduğu için herhangi bir baz fiyat ve fiyat sınırı söz konusu değildir.

Fiyat değişim sınırları hesaplanırken önceki uygulamada sınırları genişletici şekilde dışarı doğru yapılan yuvarlama işlemi, BISTECH uygulaması ile birlikte içeri doğru yapılmaktadır. Buna göre; üst fiyat limiti bulunurken yukarı adıma yapılan yuvarlama aşağı adıma, alt fiyat limiti bulunurken aşağı adıma yapılan yuvarlama ise yukarı adıma yapılacaktır.

Kapanış seansında uygulanan ve sürekli işlem bölümünde gerçekleşen son işlem fiyatı üzerine ±%3 olarak uygulanarak bulunan fiyat limitleri BISTECH'te de devam etmektedir.

5.1.12 Fiyat Tescili

Borsada alım satımı gerçekleştirilen bir sermaye piyasası aracının fiyatı; işlem gördüğü miktar bir lot veya bunun üstünde ise Borsa kaydına alınır (tescil edilir). Borsa Genel Müdürlüğü işlem fiyatlarının Borsa kaydına alınabilmesi için gereken asgari işlem miktarını önceden KAP'ta ilan ederek değiştirebilir. Sadece normal emir defterine iletilen emirlerin karşılaştırılmasıyla gerçekleşen işlemlere ilişkin tescilli fiyatlar ilgili payın en düşük, en yüksek, ağırlıklı ortalama fiyat ve kapanış fiyatları olarak Borsa Bültenleri'nde ilan edilir.

5.1.13 Halka Açıklık Oranları

BISTECH üzerinde yer alan halka açıklık oranları, SPK'nın 2010/30 sayılı Haftalık Bülteninde belirtilen 23/07/2010 tarih ve 21/655 sayılı Kurul Kararı çerçevesinde MKK tarafından hesaplanarak duyurulan ***"Fiili Dolaşımdaki Paylar Raporu"***ndaki bilgiler dikkate alınarak aylık bazda güncellenir.

5.1.14 Gerçekleşen İşlemlerin Belirlenmesi (Üyelere Raporlanması)

Seansın bitiminde, yapılan tüm işlemlere ilişkin fiyatların, miktarların ve tutarların belirtildiği işlem raporları elektronik ortamda üyelerin erişimine sunulur. Üyeler Borsa tarafından üretilen işlem raporlarını kullanarak kendi yasal kayıtlarını oluştururlar. İşlem raporlarındaki bilgiler hakkında herhangi bir uyuşmazlık oluşması durumunda Borsa kayıtları esas alınır.

5.1.15 Maddi Hata Nedeniyle İşlem İptali

BİAŞ Yönetmeliğinin 33/b maddesi uyarınca işlem yapma yetkisi verilenlerden en az biri tarafından alım satım sistemine iletilen hatalı emir veya emirler sonucunda gerçekleşen işlemlerin iptal taleplerinde aşağıda belirtilen yöntem izlenir.

Girilen hatalı emrin neden olduğu işlem veya işlemlerin taraflarından biri veya her iki taraf, işlem iptal isteğini işlemin saatinden 15 dakika içinde yazılı, elektronik iletişim kanalları vb. araçlar yoluyla PPB'ye gönderir. Normal fiyat oluşumunun dışında;

- İşlem fiyatı ile aynı fiyattan farklı üyeler arasında başka işlem yapılmamışsa ve/veya
- Hatalı işlem/işlemlere ait fiyatlara %3'ten daha yakın fiyatlardan işlem/işlemler oluşmamışsa

bahse konu olan ve iptal isteği gönderilen işlem/işlemler, PPB tarafından değerlendirilir.

BİAŞ Yönetmeliğinin 33/b maddesi uyarınca Borsa personeli tarafından alım satım sistemine iletilen hatalı emir veya emirler sonucunda gerçekleşen işlemler Genel Müdür, görevlendirilen Genel Müdür Yardımcısı veya PPB Müdürü tarafından resen iptal edilir.

5.2 İŞLEM YÖNTEMLERİ

Payların ve/veya sermaye piyasası araçlarının alım satımında temel olarak "sürekli işlem" ve "tek fiyat" yöntemleri kullanılmaktadır. Söz konusu yöntemler, bu düzenlemede yer alan ve Genel Müdür tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde uygulanır.

5.2.1 Sürekli İşlem Yöntemi

Bir sermaye piyasası aracı için Sisteme iletilen emirlerin Borsa tarafından belirlenen işlem süreleri boyunca sürekli bir şekilde, öncelik ve işlem kurallarına uygun olarak farklı fiyat seviyelerinden eşleştirilmesi yöntemidir. Sürekli işlem yöntemi, "Çok Fiyat Yöntemi" olarak da adlandırılmaktadır.

Bu yöntemin uygulamasında ilgili payda, üyelerin alış ve satış emirlerinin ve gerçekleşen işlemlerin ilgililerin izleyebileceği biçimde gösterilmesi esastır. Sürekli işlem yönteminde alım satım emirlerinin Sisteme girişi, eşleştirilmesi ile emir ve işlem bilgilerinin gösterilmesine ilişkin uygulama aşağıdaki esaslar çerçevesinde yürütülür:

a) Alım satım emirleri belirlenmiş kurallar çerçevesinde Sisteme iletilir.

b) Emir girişlerinde miktar veya tutar olarak Yönetim Kurulunca getirilen azami sınırlara uyulur.

c) Emirler, Sisteme iletildikleri andan itibaren öncelik kurallarına göre işlem görebilir.

ç) Üyeler, daha önce başka üyeler tarafından Sisteme girilmiş olan emirler üzerinde tamamen veya kısmen işlem gerçekleştirebilir.

Süreli Olarak Açılan Sıralardaki İşlem Yöntemi

Bir sermaye piyasası aracının ana işlem sırasına bağlı ve geçici olarak, belirli bir süre için açılan işlem sıralarında tek fiyat yöntemi uygulanmaz.

Tablo-7: Geçici ve Süreli Pazarlardaki İşlem Yöntemi

GEÇİCİ İŞLEM SIRASI	İŞLEM YÖNTEMİ
Resmî Müzayede (ME, MF, MV, MC)	Sürekli İşlem
Birincil Piyasa – Yeni pay alma hakkı kullanımından kalan payların satışı	Sürekli İşlem
Temerrüt	Sürekli İşlem
Yeni Pay Alma Hakkı Sırası	Sürekli İşlem
Toptan alış satış işlemleri	Özel işlem bildirimi yoluyla Pay Piyasası uzmanları tarafından gerçekleştirilir.

5.2.2 Tek Fiyat Yöntemi

Bir sermaye piyasası aracı için Sisteme iletilen emirlerin Borsa tarafından belirlenen zaman dilimleri boyunca toplanarak gün içinde bir kere veya birden fazla kez tekrar edilmek suretiyle en çok işlem miktarını gerçekleştirecek şekilde ve öncelik kurallarına uygun olarak belirlenen tek bir işlem fiyatından eşleştirilmesi yöntemidir.

5.2.2.1 Tek Fiyat İşlem Yöntemi İşleyiş Esasları

Tek fiyat yöntemi, belirli bir zaman dilimi boyunca emirlerin eşleştirme yapılmaksızın Sisteme kabul edilip, bu süre sonunda en yüksek miktarda işlemin gerçekleşmesini sağlayan fiyat seviyesinin hesaplandığı, tüm işlemlerin bu fiyat seviyesinden gerçekleştiği işlem yöntemidir.

Tek fiyat yönteminde alım satım emirlerinin Sisteme girişi, eşleştirilmesi ile emir ve işlem bilgilerinin gösterilmesine ilişkin uygulama aşağıdaki esaslar çerçevesinde yürütülür:

a) Alım satım emirleri belirlenmiş kurallar çerçevesinde Sisteme iletilir.

b) Emir girişlerinde, miktar veya tutar olarak Yönetim Kurulunca getirilen azami sınırlara uyulur.

c) Emir toplama süresi boyunca, işlem gerçekleşmez.

ç) Emir toplama süresi boyunca, Sisteme iletilen emirlerin iptal edilmesi ve değiştirilmesi mümkündür.

d) Emir toplama sona erdikten sonra en çok işlem miktarının gerçekleşmesini sağlayan tek fiyat belirlenir ve ilan edilir. İlgili emir toplama süresine tekabül eden tüm işlemler, bu fiyat üzerinden öncelik kurallarına göre gerçekleştirilir.

SPK'nın ABCD gruplandırması olarak bilinen düzenlemesi uyarınca bazı payların belirlenmiş kriterler çerçevesinde tek fiyat yöntemiyle işlem görmesi söz konusu olabilir.

Piyasa yapıcılı olarak sürekli işlem yöntemiyle işlem görmesi zorunlu olan, yatırım kuruluşu varantları ve sertifikalar hariç olmak üzere Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda işlem gören BYF'ler ile halka açık piyasa değeri 10 milyon TL'nin altındaki menkul kıymet yatırım ortaklıklarında, atanmış bir piyasa yapıcı üye olmaması, piyasa yapıcının faaliyetinin herhangi bir sebeple sona ermesi, yerini alacak bir yedek piyasa yapıcı üye olmaması ya da yedek piyasa yapıcı üyenin faaliyete başlayamaması gibi durumlarda, düzenlemeler çerçevesinde ilgili sermaye piyasası aracı yapılacak duyuruda belirtilen tarihten itibaren aynı pazarda, alternatif işlem yöntemi olan tek fiyat yöntemi ile işlem görmeye başlar. Bu kapsamda tek fiyat yöntemi uygulanan sermaye piyasası araçlarında bir piyasa yapıcı üyenin faaliyete başlayabileceğinin belirlenmesi hâlinde ilgili sermaye piyasası aracı, duyuruda belirtilen tarihten itibaren yeniden piyasa yapıcılı olarak sürekli işlem yöntemi ile işlem görmeye başlar.

Buna göre Tek Fiyat İşlem Yöntemi uygulanan sermaye piyasası araçları:

- Sürekli işlem yöntemiyle işlem görebilmesi için piyasa yapıcısı atanması zorunlu olan sermaye piyasası araçlarından (varant ve sertifikalar hariç olmak üzere) piyasa yapıcısı bulunmayanlar,
- PÖİP, YİP, NYİP'te işlem gören paylar ile Borsa Genel Müdürlüğünce geçici veya sürekli olarak tek fiyat yöntemiyle işlem görmesi kararlaştırılan sermaye piyasası araçları ve SPK düzenlemeleri çerçevesinde grubu C veya D olarak belirlenen (piyasa yapıcısı veya GİP hariç likidite sağlayıcısı bulunmayan) sermaye piyasası araçları.

Bu işlem yönteminin uygulandığı sermaye piyasası araçlarında her seans açılış ve kapanış seansları da dâhil olmak üzere günde 5 kez fiyat belirlenir ve işlemler belirlenen bu fiyatlar ile gerçekleştirilir.

Seansın ilk emir toplama ve fiyat belirleme süreci açılış seansıdır. İkinci emir toplama ve fiyat belirleme süreci ise sürekli işlem bölümünün başlangıcı ile başlar ve bitiş saatinden 5 dakika önce son bulur.

Tablo-8: Tek Fiyat İşlem Yöntemi Süreçleri ve Zamanları

Günün Bölümü	**Tek Fiyat Süreçleri**	**Tek Fiyat Bölümü**	**Emir Toplama**	**Fiyat Belirleme ve İşlemler**
SABAH	1. Tek Fiyat (Açılış Seansı)	09:15 – 09:35	09:15 – 09:30 (+)*	09:30 (+)**
	2. Tek Fiyat	09:35 – 12:25	09:35 – 12:25	12:25 (+)**
ÖĞLE ARASI	3. Tek Fiyat (Gün Ortası)	12:30 – 13:30	12:30 – 13:25	13:25 (+)**
ÖĞLEDEN SONRA	4. Tek Fiyat	13:30 – 17:30	13:30 – 17:25	17:25 (+)**
	5. Tek Fiyat (Kapanış Seansı)	17:30 – 17:37	17:31 – 17:35	17:35 (+)**
	6. Kapanış Fiyatından/Tek Fiyattan İşlemler Bölümü		17:38 – 17:40	

(+)* : Emir toplama aşamasını takip eden eşleştirme aşaması 30 saniye içinde herhangi bir anda başlayacak ve bu süreye kadar emir girişi devam edecektir.

(+)** : İşlemlerin tamamlanmasına bağlı olarak değişebilecek bir saati ifade eder.

Geçici olarak işleme kapalı olduğu için birinci tek fiyat sürecine (açılış seansı) katılamayan bir işlem sırası, aynı gün içerisinde tekrar işleme açılırsa, açılışı itibariyle ilgili saatte devrede olan tek fiyat sürecine dâhil edilir ve işlemlere devam edilir.

Aynı gün içinde tek fiyat belirleme süreçlerinde işlem görmeyerek kalan ve geçerliliği devam eden emirler bir sonraki tek fiyat sürecine aktarılır.

1) Tek Fiyat İşlem Yönteminde Süreçler

Temel olarak iki bölümden oluşur: Emir Toplama ve Fiyat Belirleme.

Emir Toplama Aşaması

Emir girişi, emir toplama aşaması olarak tanımlanan dönemde gerçekleştirilir.

Tek fiyat veya sürekli işlem bölümü ayrımı olmaksızın seansın bütün emir toplama aşamalarında üyeler/temsilciler, kendi girdiği emirlere ilişkin bilgileri emir defteri ekranından; denge seviyesine ilişkin fiyat, miktar ve kalan miktar değerlerini ise fiyat bilgisi ekranından dinamik şekilde görebilirler. Bunlar haricinde fiyat ve emir derinliğine ilişkin herhangi bir bilgi gösterilmez. Baş Temsilci yetkisi olan işlem terminali kullanıcıları, bağlı bulunduğu üyenin tüm kullanıcılarına ait emir bilgilerini sorgulayabilir, üzerinde her türlü değişikliği gerçekleştirebilir.

Emir toplama aşaması seansın açılış, gün ortası, tek fiyat ve kapanış bölümlerinde söz konusudur. Açılış, kapanış ve sürekli işlem içerisinde tekil olarak tek fiyat yöntemi ile işlem gören sermaye piyasası araçlarında derinlik bilgileri gösterilmez ancak teorik eşleşme fiyatı, bu fiyattan gerçekleşme olasılığı olan işlem miktarı ve varsa kalan emir miktarı sürekli olarak gösterilir.

Emir toplama aşamasında;

- Emirler Sisteme iletilir ve fiyat-zaman önceliği kurallarına göre sıralanır. Eşleştirme yapılmaz.
- Girilmiş olan emirlerin fiyatları iyileştirilebilir, kötüleştirilebilir, miktarları azaltılabilir, artırılabilir (fiyat değiştirildiğinde ve/veya miktar arttırıldığında emrin önceliği değişir).
- Emirler, istenildiği an iptal edilebilir.
- YİP, PÖİP ve NYİP hariç olmak üzere açılış seansları haricinde açığa satış emri girilebilir. Denge (teorik eşleşme) fiyatı, miktarı ve denge fiyatından karşılanmayan emir miktarları yayımlanır.
- Seansın başladığına dair mesaj gönderilir.
- Seansın Açılış ve Kapanış bölümleri hariç olmak üzere özel işlem bildirimi gerçekleştirilebilir.
- Limit, Piyasa, Piyasadan Limite, Kalanı İptal Et ve Dengeleyici emirler, emir toplama aşamasında girilebilecek emir türleridir.
- BISTECH ile gelen yeni yapıda emir toplama aşamasının sona erip açılış/kapanış fiyatının belirlenmesi için emir toplama süresinin belli bir zaman aralığında rastlantısal bir anda kesilmesi söz konusudur. Bu zaman aralığı 30 saniye olarak planlanmıştır. Emir toplama aşamasını takip eden eşleştirme aşaması 30 saniye içinde herhangi bir anda başlayacak ve bu süre başlayıncaya kadar emir girişi devam edecektir.

Fiyat Belirleme Aşaması

Emir toplama sonrasında, Sisteme iletilmiş alım satım emirlerinin değerlendirilip hesaplamaların yapılarak işlem fiyatının belirlenmesi ve uygun emirlerin eşleştirilmesi sonucu işlemlerin

gerçekleştirilmesiyle sonuçlanan aşamadır. Bu aşama için ayrılan maksimum süre 5 dakika olup, eşleştirme süresi fiilen işlem yoğunluğuna bağlı olarak değişmekte ve yaklaşık olarak 1 dakika sürmektedir. Aynı seans içinde tek fiyat belirleme süreçlerinde işlem görmeyerek kalan ve geçerliliği devam eden emirler bir sonraki tek fiyat sürecine aktarılır. Bu aşamada;

- Emir girilemez.
- Emirler üzerinde değişiklik yapılamaz.
- Emirler iptal edilemez.
- Özel işlem bildirimi yapılamaz.
- Eşleştirme, daha önceden tanımlanan eşleştirme zamanın başlangıcından ilk 30 saniye içinde rastlantısal olarak başlar. Devre kesicileri takip eden eşleştirme seansı raslantısal olarak değil belirlenen saatinde başlar.
- Eşleştirme sonrası işlem fiyatları ve kalan emir bilgileri yayınlanır.
- Eşleştirme sonrası işlem fiyatları ve kalan emir bilgileri, emir ve fiyat derinliği ekranında 1'er kademe olarak yayınlanır.

2) Tek Fiyata İlişkin Önemli Hususlar

Emir Toplama Aşamasında Ekranların Durumu

Emir Derinliği Ekranı	Kapalı
Fiyat Derinliği Ekranı	Kapalı
Gerçekleşen İşlemler	Kapalı
Emir Defteri Ekranı	Açık
Enstrüman Bilgisi Ekranı	Açık
Piyasa Mesajları Ekranı	Açık

Emir toplama aşaması bittiğinde tüm ekranlar açık hâle gelir.

Seansın Tek Fiyat Bölümüyle İlgili Diğer Özellikli Konular

Baz Fiyat ve Fiyat Marjı	• Bir önceki işlem gününün kapanış fiyatı, baz fiyat olarak belirlenir. Baz fiyat ve marjlar, ilgili seansın hem açılış sürecinde hem de bu süreci takip eden tek fiyat sürecinde geçerlidir. • Kapanışta fiyat marjı, gün içinde seansın tek fiyat bölümlerinde belirlenen en son fiyat esas alınarak ±%3 olarak hesaplanır. Seansın tek fiyat bölümlerinde hiç işlem olmaması hâlinde fiyat belirlenememiş olacağından kapanışta ilgili payın sırasındaki marj, seansın tümünde geçerli olan günlük marj (%20) olacaktır.
Gerçekleşen İşlemler ve İşlem Defterleri	• Üyeler, açılış ve tek fiyat sürecinde gerçekleştirdikleri işlemlere VERDA (Veri Dağıtımı) dosya paylaşım uygulaması üzerinden ulaşabilirler.
Fiyat Belirlenememesi Durumu	• Açılış fiyatı / tek fiyat belirlenemediği takdirde girilmiş olan limit fiyatlı emirler ve mevcut kurallar dâhilinde takip eden emir toplama sürecine aktarılır. • Tüm gün boyunca işlem görmeyen emirler bir sonraki güne aktarılmaz, günün sonunda iptal edilir.

5.2.2.2 Açılış Seansı ve Açılış Fiyatı

Açılış seansı, Borsaya iletilen emirlerin seans başlangıcında eşleştirilerek açılış fiyatının tespit edildiği zaman dilimidir.

5.2.2.2.1 Açılış Seansı İşleyiş Esasları

Açılış Seansı, belirli bir zaman dilimi boyunca emirlerin herhangi bir eşleşme yapılmaksızın Sisteme kabul edildiği ve bu süre sonunda en yüksek miktarda işlemin gerçekleşmesini sağlayan tek bir fiyat seviyesinin (Açılış Seansı Fiyatı) hesaplanarak, tüm işlemlerin bu fiyat seviyesinden gerçekleştirildiği tek fiyat yöntemiyle çalışan özel bir seans uygulamasıdır.

Yukarıda tek fiyat yönteminde belirtilen Emir Toplama ve Fiyat Belirleme aşamaları, açılış seansında da geçerlidir.

Emir değiştirme ve iptal işlevlerine ilişkin olarak emir toplama aşamasında yer alan kural geçerlidir.

Bir önceki işlem gününün kapanış fiyatı, baz fiyat olarak belirlenir. Fiyat marjları ise baz fiyat kullanılarak hesaplanır. Baz fiyat ve marjlar, hem açılış seansında hem de bu süreci takip eden tek fiyat aşamasında geçerlidir.

1) Açılış Fiyatının Belirlenmesi ve İşlem Algoritması

BISTECH Sistemi'nde açılış fiyatı belirleme algoritmasının işleyişi aşağıda belirtildiği gibidir:

1) En çok işlem miktarının gerçekleşmesini sağlayan fiyat açılış fiyatıdır.
2) En fazla işlemi gerçekleştiren birden fazla fiyat seviyesi bulunması hâlinde bu fiyat seviyelerinde arta kalan (işlem görmeyen) miktarın en az olmasını sağlayan fiyat seviyesi açılış fiyatı olarak belirlenir (minimum surplus).
3) İlk iki koşulu sağlayan birden fazla fiyat bulunması hâlinde piyasanın yönüne (bekleyen emirlerin içerdiği miktar olarak alış veya satış tarafının ağırlığına bakılır ve piyasa alış ağırlıklı ise söz konusu iki fiyattan yüksek olanı, piyasa satış ağırlıklı ise söz konusu iki fiyattan düşük olanı açılış fiyatı olarak belirlenir (market pressure).
4) Hâlâ tüm koşulları sağlayan birden fazla fiyat seviyesinin olması hâlinde referans fiyata bakılır; referans fiyata en yakın fiyat, açılış fiyatı olarak belirlenir.
5) Herhangi bir referans fiyatın olmadığı durumda, muhtemel açılış fiyatlarından en yüksek ve en düşüğünün aritmetik ortalamasının en yakın fiyat adımına yuvarlanması ile ulaşılan fiyat, denge fiyatı olarak belirlenir.
6) İlgili sıraya gelen en yüksek fiyatlı limit emre bir fiyat adımı ilave edilerek ve en düşük fiyatlı limit emirden bir fiyat adımı çıkarılarak bulunan fiyatların arasında bulunan tüm geçerli fiyatlar kullanılır. Bu fiyatlar arasında olan ancak emir bulunmayan kademeler de hesaplamaya dâhil edilir ve açılış fiyatı bu kademelerden birinde oluşabilir (Emrin bulunduğu iki fiyat seviyesi arasında bulunan tüm fiyat adımları -o adımlarda emir olmasa dâhi- kümülatif tutarların ve açılış fiyatının hesaplanmasında dikkate alınır).
7) İlgili sıraya gelen en yüksek fiyatlı limit emre bir fiyat adımı ilave edilerek ve en düşük fiyatlı limit emirden bir fiyat adımı çıkarılarak bulunan fiyatların fiyat limitlerini aşması hâlinde oluşacak olan açılış fiyatının fiyat limitlerini geçmesine izin verilmez. Açılış fiyatı taban ya da tavan fiyat olarak belirlenir.

8) Limit fiyatlı emirlerin yanı sıra, piyasa emirleri (market orders), piyasadan limite emirler (market to limit orders), kalanı iptal et emirleri (fill and kill), kısmi görünme koşullu (rezerv) emirler (reserve orders, gösterilen ve gizli miktarları ile) ve kotasyonlar da hesaplamaya dâhil edilir.

9) Küsurat emirler, hepsi ya da hiçbiri (AON-All or None) emirleri, gerçekleşmezse iptal et (fill or kill), dengeleyici emirleri (imbalance orders), tetiklenmemiş emirler (untriggered stop ve stop limit orders) açılış fiyatının hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Bu algoritma kapanış seansı da dâhil olmak üzere tüm tek fiyat yöntemi uygulamalarında geçerlidir.

Açılış fiyatının hesaplanmasına ilişkin ayrıntılı örnekler düzenleme ekinde yer almaktadır [Ek-12].

Açılış Referans Fiyatı (ARF)

Bilindiği üzere Pay Piyasası Yönergesi'nin 17. maddesinde tanımlanmış olan bir referans fiyat kuralı mevcuttur. Bundan ayrı olarak bu düzenlemeyle sadece açılış seansına özgü bir referans fiyat kavramı oluşturulmuş ve bu kavram "Açılış Referans Fiyatı–ARF" olarak adlandırılmıştır.

Aşağıdaki fiyatlardan en son güncellenen fiyat, ARF olarak seçilir:

1. Kapanış fiyatı
2. Baz fiyat
3. Son işlem fiyatı
4. Borsa tarafından belirlenen referans fiyat

Borsa Yönetim Kurulu, önceden ilan etmek koşuluyla, ARF'nin yukarıda belirtilen yöntemlerden farklı bir şekilde belirlenmesine karar verebilir.

2) Emirlerin İşlem Görme Sırası

1. Piyasa emirleri
2. Limit fiyatlı emirler
3. Dengeleyici emirler

Tek fiyat yönteminde girilen piyasa emirlerinin limit fiyatlı emirlere göre fiyat öncelikleri bulunmakla beraber piyasa emirleri kendi aralarında zaman önceliğine göre değerlendirilirler. Piyasa emirleri, belirlenen denge fiyatı üzerinden eşleştikten sonra varsa pasifte kalan piyasa emirleri limit fiyatlı emirler ile yine denge fiyatı üzerinden eşleşirler. Piyasa emirleri eşleştikten sonra pasifte kalan limit fiyatlı emirlerin bulunması durumunda, bu limit fiyatlı emirler kendi aralarında eşleşirler.

Açılış fiyatından daha "iyi" fiyat seviyelerindeki limit fiyatlı emirler (alışta daha yüksek, satışta daha düşük fiyatlı emirler) ve açılış fiyatı seviyesindeki limit fiyatlı emirler, önce fiyat sonra zaman önceliği dikkate alınarak açılış fiyatından eşleşerek işlem görür. Bir tarafta açılış fiyatı seviyesinde bekleyen limit fiyatlı emirler kalmasına rağmen karşı tarafta eşleşebilecek fiyat seviyesinde limit fiyatlı emrin bulunmadığı durumda, bu limit fiyatlı emirler karşı taraftaki dengeleyici emirler ile eşleşerek işlem görür.

Dengeleyici emirler, açılış ve kapanış seansları da dâhil olmak üzere tek fiyat yöntemi uygulanan tüm seans bölümlerinde, fiyat belirleme sürecinde hesaba katılmayan ancak belirlenen eşleşme fiyatı seviyesinde karşılanmadan kalan emirler ile işlem yapmak üzere girilen emirlerdir.

Dengeleyici emirler arasındaki öncelik sıralaması emrin Sisteme giriş zamanına göre belirlenir. Her iki tarafta da açılış fiyatı seviyesindeki limit fiyatlı emirlerin tükenmesinin ardından, alış ve satış tarafındaki dengeleyici emirler birbirleri ile karşılaşarak açılış fiyatından işleme dönüşürler. Herhangi bir eşleşme işlemine konu olmayan dengeleyici emirler iptal edilirler.

3) Veri Yayını

BISTECH Veri Yayın Sistemi'nden her gün başlangıcında işlem günü tarihini ve gün içerisinde işlem görecek her bir sermaye piyasası aracı için gün içerisinde değişmeyen referans (temel) verilerin yayını yapılmaktadır. Referans veriler, ilgili sermaye piyasası aracına ilişkin tanımlayıcı bilgileri, sermaye piyasası aracının tipini, bir önceki güne ait özet durumunu, bağlı olduğu sektör/liste/endeks var ise bunlara ilişkin bilgileri içermektedir.

Emir toplama seanslarının emir girişi aşamasında paylara ilişkin olarak gönderilen emirlere göre oluşan denge fiyatı ve denge miktarı bilgisinin veri yayını yapılır. Eşleştirme işlemlerinin başlamasıyla birlikte açılış fiyatları, gerçekleşen işlemler, işlemler sonrası kalan emirlere ilişkin bilgiler veri yayın kuruluşlarına gönderilir.

Piyasa olarak yapılan emir toplama uygulamasına paralel olarak, pay bazında yapılan emir toplama aşaması süresince de söz konusu paya ilişkin olarak denge fiyatının ve miktarının veri yayını yapılır. Paydaki eşleştirme işlemlerinin başlamasıyla birlikte veriler hemen yayına gönderilir.

Sürekli işlem seanslarında emir defteri değişikleri, gerçekleşen işlemler ve buna bağlı değişen istatistiklere ilişkin bilgiler gönderilmektedir.

Aynı zamanda, gün boyunca tanımlanan zaman aralığına göre hesaplanan endeks değerlerinin de veri yayını yapılmaktadır.

4) Gerçekleşen İşlemler ve İşlem Defterleri

BISTECH ile birlikte gün sonunda üyeler ve veri yayın kuruluşları için üretilen tüm dosyalar (emir/işlem defterleri, bültenler vs.) VERDA (Veri Dağıtımı) dosya paylaşım uygulaması üzerinden alınabilmektedir.

5) Açılış Seansında Bir Payın İşlemlerinin Geçici/Sürekli Olarak Durdurulması

Bir payın işlem sırası şirketle ilgili bir haberin duyurulması, şirketle ilgili bir belirsizlik hâlinin oluşması vs. nedenlerle açılış seansı öncesinde ya da açılış seansının emir toplama aşaması sırasında durdurulabilir.

Bu durumdaki bir pay, yeterli zaman bulunduğu takdirde, tekrar işleme açılarak diğer paylar ile birlikte işlem görmek üzere seansların başlangıcındaki açılış seanslarına dâhil edilebilir.

Sürekli işlem yöntemindeki bir pay, seansın başında açılış seansına alınmadığı takdirde, seansın sürekli işlem bölümünde tekil olarak açılış seansına konu olabilir. Bu tür pay bazında yapılan açılış seansı uygulamalarında açılış seansı kuralları aynen geçerlidir.

Tek fiyat yöntemindeki bir pay, geçici olarak işleme kapalı olduğu için birinci tek fiyat sürecine (açılış seansına) alınmadığı takdirde aynı gün içerisinde tekrar işleme açılırsa, açılışı itibariyle ilgili saatte devrede olan tek fiyat sürecine girer ve işlemlere devam edilir.

Açılış seansında durdurulmuş bir işlem sırasının kapanış seansı sürecinde yeniden işleme açılması durumunda, işlem sırasında kapanış seansı süreci emir ve işlem esasları geçerli olacaktır (Mevzuata uygun olarak açığa satış emri girilebilecek, oluşan fiyat kapanış seansı fiyatı olarak tescil edilecektir).

Sürekli işlem ve tek fiyat yönteminde bir pay geçici olarak işleme kapatıldığında bu paydaki emirler değiştirilebilir (miktarı artırılamaz ancak azaltılabilir ve emrin önceliği korunur, fiyatı kötüleştirilebilir) ve iptal edilebilir. Bu uygulamaya paralel olarak, açılış seansının (gün başında veya gün içinde pay bazında) emir toplama sürecinde işlemleri durdurulmuş bir payda da emirler değiştirilebilir (emrin miktarı artırılamaz ancak azaltılabilir ve emrin önceliği korunur, fiyatı kötüleştirilebilir) ve iptal edilebilir. Bu işlevler geçici kapalılık hâli devam ettiği sürece kullanılabilir.

Açılış seansının (seans başında veya seans içinde pay bazında) emir toplama sürecinde işlemleri durdurulan bir payda açılış seansı yapılmamasına karar verildiği takdirde, bu payda bekleyen emirler ile açılış yapılarak doğrudan sürekli işlem bölümüne geçilebileceği gibi sırada bekleyen tüm emirler Borsa tarafından iptal de edilebilir. Bu tür bir durumda pay açılış seansı yapılmaksızın doğrudan sürekli işlem yönteminde işleme açılabilir.

6) Bültende Açılış İşlemleri

Paylara ilişkin olarak açılış seansında gerçekleşen fiyatlar, Günlük Bültende "Açılış Seansı Fiyatı" sütununda; gün içinde gerçekleşen ilk işlemin fiyatı ise "Açılış Fiyatı" sütununda ilan edilir. Açılış seansında gerçekleşen işlem miktarı, işlem hacmi, sözleşme sayısı bilgileri pay bazında ayrı olarak yayımlanır.

5.2.2.3 Kapanış Seansı ve Kapanış Fiyatı

Kapanış seansı, bu seansın başladığı ana kadar gerçekleşmemiş emirler ile bu bölümde girilen yeni emirlerin kapanış fiyatını belirlemeye yönelik olarak eşleştirildiği zaman dilimidir. Seans kapanış fiyatı, o seansta Borsa kaydına alınan en son fiyattır.

5.2.2.3.1 Kapanış Seansı İşleyiş Esasları

Kapanış seansı, normal seans sürecinden kalan tüm emirlerin aktarılması suretiyle, belirlenmiş zaman dilimi boyunca yeni emirlerin de herhangi bir eşleşme yapılmaksızın Sisteme kabul edildiği ve bu süre sonunda en yüksek miktarda işlemin gerçekleşmesini sağlayan tek bir fiyat seviyesinin (Kapanış Seansı Fiyatı) hesaplanarak, tüm işlemlerin bu fiyat seviyesinden gerçekleştirildiği, tek fiyat yöntemiyle çalışan özel bir seans uygulamasıdır.

Pay Piyasası pazarlarında sürekli işlem yöntemi ile işlem görmekte olan E (Eski) özellik kodlu sermaye piyasası araçlarında, sadece seansın son bölümünde uygulanmaktadır. Varant, sertifika, borsa yatırım fonları, temerrüt ve yeni pay alma hakkı işlem sıraları kapanış seansına dâhil değildir.

1) Kapanış Seansında Süreçler

Yukarıda tek fiyat yönteminde belirtilen Emir Toplama ve Fiyat Belirleme aşamaları, kapanış seansında da geçerlidir.

Kapanış için belirlenen yeni fiyat marjlarının hesaplanması ve diğer teknik işlemler sonrasında kapanış seansı başlamaktadır.

Emir Toplama Aşaması

Sürekli işlem ve tek fiyat yöntemiyle işlem gören kıymetlerde bekleyen pasif emirlere ilaveten, yeni alış ve satış emirlerinin Sisteme iletildiği aşamadır. Bu aşama süresince emirler eşleştirilmez (işlem gerçekleşmez). Bu aşamada Sisteme iletilen emirlerin fiyatları sermaye piyasası aracındaki normal emir dosyasında gerçekleşen son işlemin fiyatına göre belirlenmiş olan fiyat marjı içinde olabilir.

Bu kapsamda;

- Kapanış seansında bir sermaye piyasası aracına girilen emirlerin fiyatları sermaye piyasası aracında gerçekleşen son normal emir işlem fiyatının ±%3'ünden daha fazla farklı olamaz; %3 marj uygulanarak bulunan üst fiyat, en yakın aşağı fiyat adımına; alt fiyat ise en yakın yukarı fiyat adımına yuvarlanarak belirlenir. Serbest marjlı paylarda da son işlem fiyatına göre ±%3 fiyat marjı uygulanmaktadır.
- Bir sermaye piyasası aracı için o seans hesaplanan baz fiyata göre belirlenmiş ±%20'lik fiyat değişim sınırlarının dışında bir fiyattan kapanış seansında emir girilmesine izin verilmemektedir. Örneğin; bir payda o seans için baz fiyatının 3,00, fiyat değişim sınırlarının ise 2,40-3,60 olduğu düşünüldüğünde; bu payın kapanış seansı başlangıcı öncesindeki son işlem fiyatı 3,28 ise ilgili payda kapanış seansında %3 marj kapsamında girilebilecek minimum emir fiyatı 3,18, maksimum emir fiyatı ise 3,37 olabilecektir. Farklı marj uygulanan ISKUR.E gibi paylarda o seansta geçerli olan fiyat marj oranı dikkate alınır.
- Bir sermaye piyasası aracında kapanış seansının yapıldığı seansın ne açılış seansı bölümünde ne de sürekli işlem bölümünde işlem gerçekleşmişse, bu sermaye piyasası aracına ilgili seans için geçerli olan baz fiyata göre belirlenmiş ±%20 fiyat marjı sınırları dâhilinde emir girilebilir. Eğer bu durumdaki sermaye piyasası aracı serbest marjlı ise bu sermaye piyasası aracına kapanış seansında herhangi bir fiyat sınırı olmaksızın emir girilebilir.
- Bir sermaye piyasası aracının kapanış seansına aktarılan emirleri arasında son işlem fiyatının ±%3'ü içerisinde belirlenen kapanış seansı üst fiyat sınırından daha yüksek bir fiyattan alış emri veya kapanış seansı alt fiyat sınırından daha düşük bir fiyattan satış emri bulunuyorsa, bu sermaye piyasası aracında ilgili seansın baz fiyatına göre hesaplanmış o gün için geçerli olan fiyat değişim sınırları uygulanır (son işlem fiyatına göre ±%3 marj uygulanarak hesaplanan fiyat değişim sınırları kullanılmaz).

İletilmiş emirler mevcut kurallar dâhilinde değiştirilebilir, iptal edilebilir. Seansın kapanış seansı emir toplama aşaması öncesindeki bölümlerinde girilmiş emirlerden kapanış seansı için belirlenmiş olan marjın dışında kalan ve kapanış seansına aktarılmış olan emirler iptal edilebilir veya fiyatları kapanış seansı fiyat marjları içine çekilerek bu emirlerde fiyat / miktar değişikliği yapılabilir.

Açılış seansı aşamasında durdurulmuş bir sermaye piyasası aracı, kapanış seansında işleme açılırsa bu sermaye piyasası aracında kapanış seansı emir giriş kuralları uygulanmaktadır (Açığa satış emri girişi mümkündür).

Kapanış Fiyatı Belirleme Aşaması

Yukarıda tek fiyat yönteminde belirtilen fiyat belirleme aşamaları, kapanış seansında da geçerlidir.

Bu aşamada, kapanış seansında emir toplanmış olan işlem sıralarında kapanış fiyatı belirlenir. Kapanış fiyatı, bu düzenlemede yer alan açılış fiyatı belirleme sistematiği ile aynıdır.

Belirlenen kapanış seansı fiyatı, ilgili işlem sırasının kapanış fiyatı olmaktadır. Kapanış seansında fiyat belirlenememesi hâlinde ilgili işlem sırasında seansın önceki bölümlerinde gerçekleşen son işlem fiyatı, kapanış fiyatı olarak tescil edilir. Kapanış seansında ve seansın önceki bölümlerinde tescil edilmiş herhangi bir işlem olmaması (sadece açılışta işlem olması) hâlinde, Borsa Bülteninde kapanış fiyatı ve tüm fiyat alanlarında açılış fiyatı bilgisi yer almaktadır. İlgili kıymette açılış fiyatı da yoksa, Bültendeki tüm fiyat alanları sıfır olarak belirtilir.

Kapanış seansında gerçekleşen işlemler de açılış seansı ve sürekli işlem aşamasındaki işlemlerle birlikte günlük ağırlıklı ortalama fiyat hesabında dikkate alınır.

Bu aşamanın sonunda, Sistem, kapanış fiyatından işlemler aşamasına hazır hâle gelir. Kapanış seansı öncesinde ve kapanış seansında girilmiş ancak işlem görmemiş tüm emirler kapanış fiyatından işlemler aşaması marjı dışında olsalar dâhi kapanış fiyatından işlemler aşamasına aktarılır.

5.2.2.4 Kapanış Fiyatından İşlemler

Kapanış seansında belirlenmiş olan fiyat veya kapanış seansında gerçekleşen işlemin olmaması hâlinde son işlem fiyatı ile sınırlı olmak üzere Sisteme yeni emirlerin girilebileceği ve girilen yeni emirlerin Sistemde kapanış seansında işlem görmediği için bu aşamaya aktarılmış kapanış seansı/son işlem fiyatından beklemekte olan pasif emirlerle veya bu aşamada girilen emirlerle öncelik kuralları çerçevesinde karşılaşarak işlemlerin gerçekleştirileceği son aşamadır.

2 dakika sürecek bu aşamada, sadece o ana kadar işlem görmüş olan kıymetlere emir girilebilir. Sisteme girilebilecek yeni alış ve satış emirleri sadece belirlenmiş kapanış/son işlem fiyatından olabilir ve aynı fiyattaki bir pasif emir ile karşılaşması hâlinde öncelik sırasına göre işleme dönüşür, işlem görmemesi hâlinde öncelik kuralları çerçevesinde pasif emir olarak bekler.

Bu aşamada girilen emirlerin fiyatları değiştirilemez ancak miktarları artırılıp azaltılabilir veya emirler iptal edilebilir.

Kapanış fiyatından işlemler aşaması öncesinde girilerek bu aşamaya aktarılmış emirlerden;

- Kapanış seansı/son işlem fiyatına eşit olanların fiyatları değiştirilemez ancak miktarları azaltılıp arttırılabilir veya iptal edilebilir,
- Kapanış seansı/son işlem fiyatından farklı fiyatta bekleyen emirlerin miktarları azaltılabilir fakat arttırılamaz ancak bu emirler iptal edilebilir veya fiyatları sadece kapanış seansı/son işlem fiyatına değiştirilebilir.

Kapanış fiyatından işlemler aşamasında limit fiyatlı emirler (KİE ve açığa satış) girilebilir ve özel işlem bildirimi yapılabilir. Bu emir türlerinde de emir fiyatı son işlem fiyatı olmak zorundadır. Seansın hiçbir aşamasında işlem gerçekleşmemiş olan kıymetlerde kapanış/son işlem fiyatından işlemler aşamasında emir girilemez, bekleyen emirler üzerinde değişiklik yapılamaz.

Bu aşamada gerçekleşen işlemler günlük AOF hesabında dikkate alınır. Bu aşama süresince gerçekleşen işlemler ve bekleyen emirler seansın sürekli işlem aşamasında olduğu gibi hem temsilci ekranlarından hem de veri yayın kuruluşu ekranlarından izlenebilir. Bu seans durumunda bekleyen emir ve fiyat derinliği bilgisi yayımlanmaya devam eder.

1) Gerçekleşen İşlemler ve İşlem Defterleri

Üyeler, kapanış seansı ile kapanış/son işlem fiyatından işlemler aşamasındaki ilgili sonuç raporlarını (açılış seansından başlayarak seansın tüm bölümlerini de içerecek şekilde) BISTECH Sistemi VERDA uygulaması üzerinden gün sonunda temin edebilirler.

2) Bültende Kapanış Seansı İşlemleri

Payların kapanış seansında gerçekleşen fiyatları, Günlük Bültende "Kapanış Seansı Fiyatı" sütununda; kapanış seansında işlem olmaması durumunda gün içinde gerçekleşen son işlemin fiyatı ise "Kapanış Fiyatı" sütununda ilan edilir. Kapanış seansında gerçekleşen işlem miktarı, işlem hacmi, sözleşme sayısı bilgileri pay bazında ayrı olarak yayımlanır.

3) Ücretler

Kapanış seansında, kapanış fiyatından işlemlerde emir iptalinde, fiyat kötüleştirmede ve miktar azaltımında uygulanan ücretler Borsa Payı ve Diğer Ücretlere İlişkin Tarifede yer almaktadır [Ek-17].

4) Diğer Hususlar

Yarım iş günlerinde yapılacak seansın son bölümünde kapanış seansı ve kapanış/son işlem fiyatından ve tek fiyattan işlemler aşamaları aynı sürelerle uygulanacaktır.[22]

5.3 ÖZEL UYGULAMALAR

5.3.1 Piyasa Yapıcılık

Piyasa yapıcılık, Yönetim Kurulunca oluşturulan kriterlere uygun olarak Borsa Genel Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş üyelerin sorumlu oldukları sermaye piyasası araçlarındaki alım satım faaliyetinin dürüst, düzenli ve etkin çalışmasını sağlamak ve likiditeye katkıda bulunmak amacıyla, belirlenen ilke ve esaslar çerçevesinde sürekli işlem yönteminde yürüttükleri özellikli bir alım satım faaliyetidir.

Piyasa yapıcılık faaliyetinin bulunduğu sürekli işlem yönteminde alım satım emirlerinin Sisteme girişi, eşleştirilmesi ile emir ve işlem bilgilerinin gösterilmesine ilişkin uygulama aşağıdaki esaslara uygun olarak Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

a) Piyasa yapıcı, sorumlu olduğu sermaye piyasası araçlarında kendi namına ve hesabına alış-satış şeklinde çift taraflı kotasyon veya tek taraflı alış, satış emri vererek piyasa oluşmasına ve işlem gerçekleşmesine katkıda bulunur. Piyasa yapıcı, söz konusu işlemler için önceden Borsaya bildirdiği kendisine ait olmayan belirli hesapları da kullanabilir. Bu hesaplara ve bunların kullanım esaslarına ilişkin hususlar Borsa Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir. Bu hesapların

[22] Bkz. Pay Piyasası'nda Pazarlar ve Seans Saatleri Çizelgeleri [Ek-5].

kullanımı piyasa yapıcılıktan kaynaklanan yükümlülükleri ortadan kaldırmaz. İlgili sermaye piyasası aracında Sisteme girilen tüm alım satım emirleri öncelik kurallarına uygun olarak kendi aralarında ve/veya piyasa yapıcı kotasyonları veya emirleri ile eşleşerek kısmen veya tamamen işleme dönüşebilir.

b) Piyasa yapıcılığının uygulanacağı sermaye piyasası araçları Borsa Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir.

c) Piyasa yapıcı tarafından verilen kotasyonlara ilişkin usul ve esaslar ile piyasa yapıcılı ortamda uygulanacak emir ve işlem kuralları Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Bununla birlikte Piyasa yapıcılığa ilişkin olarak Yönetim Kurulunun yetkisinde olan tüm süreçlerde karar alma yetkisi, Borsa Yönetim Kurulunun 26/06/2014 tarihli ve 2014/27 sayılı toplantısında alınan kararla Borsa Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

5.3.1.1 Tanımlar

Piyasa Yapıcılık
Sürekli işlem yöntemiyle işlem gören sermaye piyasası araçlarında atanmış bir üye tarafından bu amaçla tanımlanmış hesap veya hesaplar kullanılarak çift taraflı sürekli kotasyon (fiyat ve miktar) verilmek suretiyle o sermaye piyasası aracında likiditenin hedeflendiği bir faaliyettir.

Piyasa Yapıcı Üye (Piyasa Yapıcı)
Piyasa yapıcılık temel kriterlerini sağlayan üyelerden bir sermaye piyasası aracında piyasa yapıcılık faaliyetinde bulunmak amacıyla yaptığı başvuru BİAŞ Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen ve "BİAŞ Pay Piyasası Piyasa Yapıcılık Taahhütnamesi"ni imzalayarak faaliyete başlayan üyedir.

Yedek Piyasa Yapıcı Üye
Piyasa yapıcı bulunan bir sermaye piyasası aracında, piyasa yapıcı olarak atanmak üzere sırada bekleyen üyedir.

Kotasyon
Piyasa yapıcı üye tarafından iletilen tek/çift taraflı (alış ve/veya satış emri şeklindeki) fiyat ve miktar bildirimidir.

Minimum Kotasyon Yayılma Aralığı
Bir sermaye piyasası aracındaki alış ve satış kotasyon fiyatları arasında olabilecek minimum farktır.

Maksimum Kotasyon Yayılma Aralığı
Bir sermaye piyasası aracındaki alış ve satış kotasyon fiyatları arasında olabilecek maksimum farktır. Piyasa yapıcı üyelerin değerlendirilmesinde dikkate alınacak olan geçerli kotasyonların maksimum kotasyon yayılma aralığına uygun olması gereklidir.

Kotasyon Miktarı Alt Sınırı
Piyasa yapıcı üyenin bir kerede girebileceği en düşük kotasyon miktarıdır. Piyasa yapıcı üyelerin değerlendirilmesinde dikkate alınacak olan geçerli kotasyonların miktar alt sınırına uygun olması gereklidir. Hâlihazırda bu alt sınır, 250 lot olarak belirlenmiştir.

Kotasyon Miktarı Üst Sınırı
Piyasa yapıcı üyenin bir kerede girebileceği en yüksek emir tutarı olan 3 milyon TL sınırına karşılık gelen kotasyon miktarıdır.

5.3.1.2 Genel Kurallar

- PP'de sürekli işlem yöntemi için geçerli olan emir ve işlem kuralları aksi belirtilmedikçe piyasa yapıcılı sürekli işlem uygulanan sermaye piyasası araçları için de geçerlidir.
- Piyasa yapıcılı sürekli işlem uygulanan sermaye piyasası araçlarında sürekli işlem bölümü süresince piyasa yapıcı olarak atanmış üye tarafından alış ve satış tarafında sürekli olarak kotasyon (fiyat ve miktar) verilmesi esastır.
- PP'de geçerli olan fiyat ve zaman önceliği kuralları kotasyon emirleri için de geçerlidir.
- Sisteme iletilen kotasyon emirleri, fiyat ve zaman önceliği kuralına uygun olarak, bekleyen limit fiyatlı emirler dosyasında yer alır.
- Bir sermaye piyasası aracının işlemlerinin durdurulduğu süre boyunca Sistemde var olan bir kotasyon emri üzerinde herhangi bir değişiklik yapılamaz ve iptal edilemez.
- Girilen bir normal emir öncelik kurallarına uygun olarak bir kotasyonla veya kotasyon haricindeki başka bir emirle eşleşerek işlem görebilir.
- Piyasa yapıcı üye, portföyünde karşılığı bulunmayan miktardaki kotasyon satışını kotasyon alışından önce gerçekleştirebilir.

5.3.1.3 BISTECH Sistemiyle Gelen Değişiklikler

Piyasa yapıcılık kuralları yeni yapıda önemli ölçüde değişmiştir. Bu değişiklikler şöyledir:

a) Sistemde piyasa yapıcı olarak tanımlanan bir üye tüm sermaye piyasası araçlarında kotasyon emri girebilecektir.

b) Bir sermaye piyasası aracında birden fazla piyasa yapıcı ve birden fazla (farklı piyasa yapıcı kurumlara ait) kotasyon mümkün olmaktadır.

c) Kotasyon fiyatları, ayrı bir fiyat limiti oluşturmamaktadır. Kotasyonun fiyatını geçen seviyelerden de (%20 limitlerin içerisinde kalmak kaydıyla) işlem yapılabilmektedir.

ç) Kotasyonlar tamamen iptal edilebilmektedir.

d) Yeni yapıda Sistem tarafından otomatik olarak gerçekleştirilen ilk kotasyon atama ve kotasyon yenileme işlevleri uygulanmayacaktır.

e) Eski Sistem'de piyasa yapıcılığın uygulandığı işlem sıralarında kotasyon girişi yapılmadan işlemler başlatılmamaktaydı. Yeni Sistem'de kotasyonlar da normal emirler gibi olmakta ve kotasyon girilmeden emir girilebilmekte ve işlem gerçekleşebilmektedir.

f) Seans akışında sadece kotasyon girişine ve değiştirilmesine izin verilen bir zaman aralığı bulunmamaktadır.

g) Açılış, kapanış seansı gibi tek fiyat yönteminin uygulandığı bölümlerde de kotasyon girilebilmektedir.

ğ) Kotasyon girişlerinde piyasa yapıcılar AFK alanına PYM/PYP ibarelerinden uygun olan birini girmek zorundadır.

h) Piyasa yapıcının indirimi günlük yapılacak değerlendirmelerden hesaplanmakta, aylık tahakkuk ettirilmektedir.

ı) Kotasyon emirlerinin güncellenmesinde yapılan her değişiklikte (miktar azaltılsa dâhi) öncelik kaybolmaktadır çünkü her kotasyon değişikliği iptal ve yeni emir girişi olarak addedilmektedir.

5.3.1.4 Piyasa Yapıcı Olmak İçin Kriterler

Piyasa yapıcı olmak için mevcut iki temel kriter bulunmaktadır. Buna ek olarak, Kurulun 01/07/2014 tarihinde yürürlüğe giren III-37.1 sayılı Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ ile yeni kriterler belirlenmiştir.

Hâlihazırda piyasa yapıcılık faaliyetini yürüten ve 01/07/2015 tarihinden önce SPK'ya ilgili Tebliğ gereği yeni yapı için başvurmuş olan ve başvuruları henüz sonuçlanmayan yatırım kuruluşları için mevcut piyasa yapıcılık kriterleri uygulanır.

Tablo-9: Piyasa Yapıcı Olmak İçin Mevcut ve Yeni kriterler

Mevcut (Temel) Kriterler	Yeni Kriterler	Geçerli Pazarlar
1) Halka arza aracılık ile türev araçların alım satımına aracılık yetki belgelerinin sahibi olmak 2) Değerlendirme yapılan aydan geriye doğru son bir yıl içinde düştüğü 1 milyon TL tutarlı temerrüt sayısı bakımından 5'i aşmamış olmak	1) Kısmi yetkili (en az işlem aracılığı, en iyi gayret aracılığı faaliyetleri ve sınırlı saklama hizmeti için Kuruldan faaliyet izni almak şartı ile) veya geniş yetkili olmak 2) Değerlendirme yapılan aydan geriye doğru son bir yıl içinde düştüğü 1 milyon TL tutarlı temerrüt sayısı bakımından 5'i aşmamış olmak	• Yıldız Pazar • Ana Pazar • KYÜYÜP • GİP

Konuya ilişkin olarak Kurul Tebliğlerinde yer alan ilgili hükümler:

Kurulun 01/07/2014 tarihinde yürürlüğe giren III-37.1 sayılı Tebliğinde yatırım kuruluşlarının faaliyet izni almasına ilişkin esaslar, yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ve bunların sunumu sırasında uyulacak ilke ve esaslar düzenlenmektedir. Tebliğ kapsamında yatırım kuruluşlarınca yürütülebilecek yatırım hizmetleri ve yatırım faaliyetleri belirlenmiş ve bu faaliyetlerin her biri için Kuruldan izin alınması zorunlu tutulmuştur.

Tebliğin 8. maddesinde aracı kurumlar; *"dar yetkili", "kısmi yetkili"* ve *"geniş yetkili"* olarak gruplandırılmaktadır. Buna göre;

- Emir iletimine aracılık ve yatırım danışmanlığı faaliyetlerinden herhangi birini veya tamamını yürütecek olanlar "dar yetkili",
- İşlem aracılığı, en iyi gayret aracılığı faaliyeti, sınırlı saklama hizmeti ve portföy yöneticiliği faaliyetinden herhangi birini veya tamamını yürütecek olanlar "kısmi yetkili"
- Portföy aracılığı faaliyeti, genel saklama hizmeti ve aracılık yüklenimi faaliyetinden herhangi birini veya tamamını yürütecek olanlar ise "geniş yekili" olarak adlandırılmaktadır.

Aynı Tebliğin *"Geçici ve Son Hükümler"* başlıklı 12. bölümünde yer alan *"Mevcut faaliyet izinlerine ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 2. maddesi;

"(1) Yatırım kuruluşları sunmak istedikleri yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetler için bu Tebliğ ile öngörülen asgari özsermaye dâhil olmak üzere özel şartları yerine getirdiklerini tevsik edici belgeler ile bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren en geç 1 yıl içinde Kurula başvuruda bulunurlar. Bu süre içinde Kurula başvuruda bulunmayan yatırım kuruluşlarının mevcut yetki belgeleri ve faaliyet izinleri iptal edilir.

(2) Yatırım kuruluşları, kendilerine bu Tebliğ uyarınca faaliyet izni verilene kadar mevcut faaliyet esasları çerçevesinde faaliyetlerini yürütür."

hükümlerini havidir.

Diğer taraftan, 26/06/1998 tarihli ve 23384 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve değiştirilerek 01/07/2014 tarihinde yürürlüğe giren *Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği'nin (Seri: V, No: 34)* 7. maddesinin birinci fıkrası ile dar yetkili aracı kurumların 2.000.000 TL, kısmi yetkili aracı kurumların 10.000.000 TL ve geniş yetkili aracı kurumların 25.000.000 TL asgari özsermayeye sahip olması gerektiği düzenlenmiştir.

Yukarıda belirtilen temel kriterleri sağlayamayan, ancak başvurduğu sermaye piyasası aracında kurucu/ihraççı olan veya başvurduğu sermaye piyasası aracı üyenin ait olduğu bir grup şirketi tarafından halka arz edilmiş olan ya da halka arzına aracılık etmiş olduğu bir sermaye piyasası aracı için başvuran ve uhdesinde piyasa yapıcılık faaliyetinde kullanabileceği sermaye piyasası aracı bulunan üyeler, BİAŞ Yönetim Kurulunun onaylaması hâlinde, sadece söz konusu sermaye piyasası araçlarıyla sınırlı olmak üzere, piyasa yapıcılık faaliyetinde bulunmak için yeterli temel kriterlere

sahip üye olarak kabul edilir. Değerlendirmede, eğer belirtilmişse, payları piyasa yapıcılığa konu olan şirketin tercihi de dikkate alınır.

Bu kapsamda atanma başvurusunda bulunan üyeler atanma için belirlenmiş öncelikten yararlanır. Temel kriterleri sağlayamayan üyeler, söz konusu sermaye piyasası aracı/araçları dışında kalan sermaye piyasası araçlarına piyasa yapıcı olarak atanmak için başvuruda bulunamaz.

Üyelerin piyasa yapıcı olma temel kriterlerine uygunluğu 6 ayda bir yeniden değerlendirilir ve duyurulur. Değerlendirme sonucunda ya da dönem içinde, geçerli temel kriterleri kaybetmiş olduğu belirlenen bir üyenin piyasa yapıcılık yetkisi kaldırılır ve atandığı sermaye piyasası araçlarındaki piyasa yapıcılık faaliyeti sona erer. Ancak piyasa yapıcı üye olma temel kriterlerine uymayan veya bu kriterleri kaybeden üyelerin istisnai olarak piyasa yapıcı faaliyetinde bulunabilecekleri kapsamdaki sermaye piyasası araçlarında piyasa yapıcılık faaliyeti devam eder.

Bir sonraki değerlendirmede ya da dönem içinde temel kriterleri sağladığı belirlenen üye yeniden yetkilendirilir. Bu durumdaki bir üyenin daha önce piyasa yapıcı olarak faaliyette bulunduğu bir sermaye piyasası aracında yeniden atanabilmesi için yeni bir başvuru yapması gereklidir.

5.3.1.5 Uygulanacak Pazarlar ve Sermaye Piyasası Araçları

Yıldız Pazar'da, Ana Pazar'da, GİP'te işlem gören C Grubu paylarda, halka açık piyasa değeri 10 milyon TL'nin altındaki menkul kıymet yatırım ortaklıklarının paylarında ve BYF'lerde sürekli işlem yöntemi, sadece piyasa yapıcılık faaliyeti yürütülmesi durumunda uygulanabilir.

Yatırım kuruluşu varantları ve sertifikalar sadece piyasa yapıcılı sürekli işlem yöntemiyle işlem görebilir. Söz konusu yatırım araçlarında piyasa yapıcı bulunmaması hâlinde ilgili sıraların işlemleri bir piyasa yapıcı göreve başlayana kadar durdurulur.

BIST100 Endeksi kapsamında olmayan ve KYÜYÜP bünyesinde yer alan tüm paylarda; YİP, PÖİP ve NYİP hariç olmak üzere diğer pazarlarda yer alan ve fiili dolaşımdaki payların piyasa değeri 10 milyon TL'nin altında kalan paylar ile GİP'te işlem gören A ve B Grubu paylarda isteğe bağlı olarak piyasa yapıcılık faaliyeti yürütülebilir.

5.3.1.6 Alternatif İşlem Yöntemi Olarak "Tek Fiyat Uygulaması"

Piyasa yapıcılı olarak sürekli işlem yöntemiyle işlem görmesi zorunlu olan, yatırım kuruluşu varantları ve sertifikalar hariç, yukarıda belirtilen sermaye piyasası araçlarında, atanmış bir piyasa yapıcı üye olmaması, piyasa yapıcının faaliyetinin herhangi bir sebeple sona ermesi, yerini alacak bir yedek piyasa yapıcı üye olmaması ya da yedek piyasa yapıcı üyenin faaliyete başlayamaması gibi durumlarda, düzenlemeler çerçevesinde ilgili sermaye piyasası aracı yapılacak duyuruda belirtilen tarihten itibaren, aynı pazarda, alternatif işlem yöntemi olan tek fiyat yöntemi ile işlem görmeye başlar. Yatırım kuruluşu varantlarında ve sertifikalarda bu durumlarda işlem sırası kapatılır, tek fiyat yöntemi uygulanmaz.

Bu kapsamda tek fiyat yöntemi uygulanan sermaye piyasası araçlarında (veya sırası kapatılmış yatırım kuruluşu varantlarında) bir piyasa yapıcı üyenin faaliyete başlayabileceğinin belirlenmesi hâlinde ilgili sermaye piyasası aracı, duyuruda belirtilen tarihten itibaren yeniden piyasa yapıcılı olarak işlem görmeye başlar.

5.3.1.7 KYÜYÜP'te Sürekli İşlem ve İsteğe Bağlı Piyasa Yapıcılık

KYÜYÜP'te olmakla birlikte, BIST 100 Endeksi hesaplamasına dâhil edilen sermaye piyasası araçları daima sürekli işlem yöntemi ile işlem görür.

Gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları ile halka açık piyasa değeri 10 milyon TL ve üzerindeki menkul kıymet yatırım ortaklıklarında sürekli işlem yöntemi uygulanır. Eşik değer olan 10 milyon TL'lik halka açık piyasa değeri gerekli görüldüğünde BİAŞ Yönetim Kurulu tarafından yeniden belirlenebilir.

BIST 100 Endeksinde yer alanlar hariç olmak üzere, KYÜYÜP'te sürekli işlem yöntemi ile işlem gören sermaye piyasası araçları, piyasa yapıcılık için başvuru olması ve onaylanması hâlinde piyasa yapıcılı olarak sürekli işlem yöntemi ile işlem görür. Piyasa yapıcının faaliyetine son verilmesi durumunda, alternatif işlem yöntemi olarak bu sermaye piyasası araçlarında sürekli işlem yöntemi uygulanır.

Bu pazarda zorunlu olarak piyasa yapıcılı işlem görme kapsamından çıkan kıymetlerde piyasa yapıcı üyenin faaliyetini sürdürmeyi istemesi hâlinde söz konusu kıymette piyasa yapıcılı olarak sürekli işlem yöntemi devam eder.

Yatırım kuruluşu varantları ve sertifikalar yalnızca piyasa yapıcılı sürekli işlem yöntemiyle işlem görür.

Menkul kıymet yatırım ortaklıklarının halka açık piyasa değerlerinin tespiti ABCD uygulamasının dönemleri ile yapılır.

Önceki değerleme döneminde halka açık piyasa değerinin 10 milyon TL ve üzerinde olması sebebiyle piyasa yapıcılı sürekli işlem yönteminin isteğe bağlı olarak uygulanabildiği bir menkul kıymet yatırım ortaklığında bu işlem yönteminin zorunlu hâle gelebilmesi için ilgili menkul kıymet yatırım ortaklığının halka açık piyasa değerinin iki değerleme döneminde arka arkaya 10 milyon TL sınırının altında kalması gerekmektedir.

İkinci kez 10 milyon TL sınırının altında kalması nedeniyle zorunlu olarak piyasa yapıcılı işlem görecek sermaye piyasası araçları PPB tarafından belirlenir ve duyurulur. Bu tür bir sermaye piyasası aracında bir üyenin piyasa yapıcı olarak atanması hâlinde, belirlenen piyasa yapıcı üye duyurulan tarihte piyasa yapıcılık faaliyetine başlar. Duyuruda belirtilen tarihe kadar bir üyenin piyasa yapıcı olarak atanmış olmaması hâlinde, ikinci kez 10 milyon TL sınırının altında kalması nedeniyle zorunlu olarak piyasa yapıcılı işlem görecek sermaye piyasası araçları, yapılan duyuruda belirtilen tarihten itibaren aynı pazarda, alternatif işlem yöntemi olan tek fiyat yöntemi ile işlem görmeye başlar.

5.3.1.8 Piyasa Yapıcılığına Atanmada Genel Kurallar

Piyasa yapıcılığının uygulandığı sermaye piyasası araçlarında her bir sermaye piyasası aracına birden fazla üye piyasa yapıcı olarak atanabilir.

Piyasa yapıcı olabilecek nitelikteki üyeler, birden fazla sermaye piyasası aracında piyasa yapıcı olarak atanmak amacıyla başvuru yapabilir. Piyasa yapıcı olarak atanılabilecek sermaye piyasası aracı sayısı BİAŞ Yönetim Kurulu tarafından üye bazında sınırlandırılabilir.

Piyasa yapıcılığına atanmak üzere başvuruda bulunacak yetkili üyeler daha önce imzalamamışsa "BİAŞ Pay Piyasası Piyasa Yapıcılık Taahhütnamesi"ni imzalar ve atanmak için başvuruda

bulunduğu her bir sermaye piyasası aracı için "Piyasa Yapıcı Atanma Başvuru Formu (başvuru formu)"nu doldurup imzalayarak Borsa'ya iletir.[23]

Piyasa yapıcılığına atanmak üzere başvuruda bulunacak yetkili üyeler, piyasa yapıcılığı için gereken yazılımlarını tamamlamış, piyasa yapıcılığı konusunda BİAŞ tarafından verilen eğitime katılmış, gerektiğinde kotasyon vermek için Borsa terminallerini kullanabilecek, Sisteme giriş yetkilendirmesinde "baş temsilci (şef broker)" olarak tanımlanmış en az bir üye temsilcisine sahip olmalıdır.

Piyasa yapıcı olma temel kriterlerini taşıyan ve gerekliliklerini sağlayan üyelerin bir sermaye piyasası aracında piyasa yapıcı olarak atanma talepleri PPB tarafından aşağıdaki öncelikler çerçevesinde değerlendirilerek BİAŞ Yönetim Kurulunun onayına sunulur ve yapılan değerlendirme sonucunda piyasa yapıcı olarak atanan üyeler duyurulur. Piyasa yapıcı üye, duyuruda belirtilen günden itibaren ilgili sermaye piyasası aracında/araçlarında piyasa yapıcılık faaliyetine başlar.

Piyasa yapıcı üye, atanmak üzere başvurduğu her bir sermaye piyasası aracı için sadece kotasyon girişinde kullanacağı portföy hesap numarası ile sadece kotasyon girişinde kullanacağı müşteri hesap numarasını/numaralarını başvurusu sırasında, başvuru formu aracılığıyla Borsaya bildirir. Kotasyon emir girişinde kullanılmak üzere yeni açılacak bu hesap/hesaplar yukarıda belirtilen amaç dışında kullanılamaz. Piyasa yapıcı üye, kotasyon emri girişinde "hesap numarası" alanına sadece bildirmiş olduğu, onaylanmış hesap numaralarından birini girebilir ve bu hesap numarası seans boyunca değiştirilemez.

Başvuru formu ekinde, başvuru sahibi üye ile kotasyon verilmesinde portföy hesabı dışında kullanılacak hesaplar için hesap sahibi müşteri tarafından da imzalanmış ve

- Kotasyon girişine özel açılan hesabın numarası,
- Kullanıma konu sermaye piyasası aracının unvanı,
- Başlangıçta, kullanıma konu olan miktar,
- Varsa söz konusu miktarın kullanım süresi

bilgilerinin yer aldığı matbu formun bir örneği yer alır.

Piyasa yapıcı olarak atanan üye, gerektiğinde yeni hesap bildiriminde bulunabilir. Bildirilen yeni hesap numarası bildirimin yapıldığı gün kullanılamaz.

Piyasa yapıcı üyenin kotasyon girişinde kullanacağını bildirdiği müşteri hesabına ve müşteri hesap numarası sayısına BİAŞ Yönetim Kurulu tarafından sınırlama getirilebilir.

Üye, piyasa yapıcısı olduğu sermaye piyasası aracında, kotasyon girişlerinde kullanabileceği piyasa yapıcı hesaplarından herhangi biri ile piyasa yapıcılık kapsamında özel işlem bildirimi gerçekleştirebilir.

[23] BİAŞ Pay Piyasası Piyasa Yapıcılık Taahhütnamesi ve Piyasa Yapıcı Atanma Başvuru Formu, sadece üyelerimizin erişimine açık olan Borsamız internet sitesinin "Üye Özel" sayfasının "Pay Piyasası Yazılım ve Dokümanları" başlığı altında (http://www.borsaistanbul.com/uyeozel/SoftwareAndDocuments/pay-piyasalari adresinde) yer almaktadır.

Bir üyenin piyasa yapıcılık faaliyeti, piyasa yapıcılık faaliyetini yürüttüğü sermaye piyasası aracının BIST 100 Endeksine dâhil edilmesi, geçici olarak pazar değiştirmesi, işlem yönteminin değiştirilmesi gibi nedenlerden dolayı zorunlu olarak sona ermişse, ilgili sermaye piyasası aracının yeniden piyasa yapıcılı olarak işlem görebilecek olması hâlinde öncelik son piyasa yapıcılık faaliyetini yürüten üyeye ait olacaktır. Üyenin piyasa yapıcılığına devam etmeyeceğini bildirmesi hâlinde piyasa yapıcılık, düzenlemeler dâhilinde yedek piyasa yapıcı üyeye devredilir.

5.3.1.9 Piyasa Yapıcılığına Atanmada Öncelikler

Piyasa yapıcılık için yapılan başvurularda öncelik ilk yapılan başvurudadır. Aynı gün içinde BİAŞ'a ulaşan başvurularda ise öncelik aşağıdaki esaslar göz önüne alınarak belirlenir.

- **Başvuru Değerlendirmesinde Öncelik Sağlayan Durumlar**
  Başvurduğu sermaye piyasası aracında kurucu/ihraççı olan veya başvurduğu sermaye piyasası aracı ait olduğu grup şirketi tarafından halka arz edilmiş olan ya da halka arzına aracılık etmiş olduğu bir sermaye piyasası aracı için başvuran ve uhdesinde piyasa yapıcılık faaliyetinde kullanabileceği sermaye piyasası aracı bulunan üye, ilgili sermaye piyasası aracında piyasa yapıcı olarak atanabilir. Değerlendirmede, eğer belirtilmişse payları piyasa yapıcılığa konu olan şirketin tercihi de dikkate alınır.
- **Bir Üyenin Bir Tek Sermaye Piyasası Aracında Piyasa Yapıcı Olmak İçin Başvurusu**
  Bir sermaye piyasası aracında piyasa yapıcı olmak için, değerlendirme tarihi itibarıyla başka bir sermaye piyasası aracında piyasa yapıcı olarak atanmamış ya da başka bir sermaye piyasası aracında piyasa yapıcılık için başvurusu olmayan, uhdesinde piyasa yapıcılık faaliyetinde kullanabileceği sermaye piyasası aracı bulunan bir tek üyeden başvuru gelmişse söz konusu üye başvurduğu sermaye piyasası aracında piyasa yapıcı olarak atanabilir. Değerlendirmede, eğer belirtilmişse sermaye piyasası araçları piyasa yapıcılığa konu olan şirketin tercihi de dikkate alınır.
- **Birden Fazla Sermaye Piyasası Aracında Piyasa Yapıcı Olmak İçin Başvuru**
  Bir sermaye piyasası aracında piyasa yapıcı olmak için değerlendirme tarihi itibarıyla başka sermaye piyasası aracında/araçlarında piyasa yapıcı olarak atanmış ve/veya başka bir sermaye piyasası aracı için de piyasa yapıcılık başvurusu olan, uhdesinde piyasa yapıcılık faaliyetinde kullanabileceği sermaye piyasası aracı bulunan bir tek üyeden ya da birden fazla üyeden başvuru gelmişse, atanma kararında/öncelik sıralamasında;

  ✓ Başvurulan sermaye piyasası aracında piyasa yapıcı olarak kotasyon vermede kullanabileceği sermaye piyasası aracı portföyü/kaynağı,

  ✓ Piyasa yapıcı olarak atandığı ve/veya atanması muhtemel sermaye piyasası araçlarının halka açık toplam piyasa değerinin üyenin öz sermayesine oranı,

  ✓ Piyasa yapıcı olarak atanmış ve/veya başvuruda bulunmuş olduğu sermaye piyasası aracı sayısı,

  ✓ Varsa, geçmiş piyasa yapıcılık performansı,

  ✓ Piyasa yapıcılığı eğitimi almış personel sayısı

  ✓ Eğer belirtilmişse, sermaye piyasası araçları piyasa yapıcılığa konu olan şirketin tercihi

  kriterleri birlikte dikkate alınır ve değerlendirilir.

5.3.1.1 Piyasa Yapıcının Sahip Olacağı Haklar

PP'de en az bir sermaye piyasası aracında piyasa yapıcı olarak atanan üyeler bu faaliyetleri süresince aşağıdaki teşviklerden faydalanır;

5.3.1.1.1 Farklılaştırılmış Borsa Payı Oranları

Piyasa yapıcı üyenin, Sisteme girdiği kotasyon emirleri ile gerçekleştirdiği işlemlerine tahakkuk edecek borsa payına piyasa yapıcının performansına göre %50 oranında indirim uygulanır. Yatırım kuruluşu varantlarında ve sertifikalarda da herhangi bir performans değerlendirmesi yapılmaksızın piyasa yapıcılık faaliyetlerine ilişkin yukarıda belirtilen indirim oranı geçerlidir. Yedek piyasa yapıcısı olma durumu indirim hakkı sağlamaz.

5.3.1.1.2 Kotasyon Emri Fiyat ve Miktar Düzeltme Hakkı

Piyasa yapıcı üye, girmiş olduğu kotasyonun fiyatını ve miktarını bu düzenlemede yer alan kurallar çerçevesinde artırıp, azaltabilir. Bu değişikliklerde mevcut öncelik kuralları geçerlidir.

5.3.1.2 Kotasyon Girme Yetkisi

Kotasyon girişleri piyasa yapıcı olarak atanmış üyelerin FixAPI terminallerinden ve/veya Borsa terminallerinden yapılır.

FixAPI terminallerinden yapılan kotasyon girişleri, piyasa yapıcı üye tarafından edinilen veya geliştirilen arayüz yazılımı ile gerçekleştirilir. Yazılım, BİAŞ'ın yayımladığı kurallar doğrultusunda yapılır.

FixAPI terminallerinden kotasyon girişi yetkilendirmesi piyasa yapıcı üyenin kontrolündedir. Kotasyon belirlenmesi ve girişi sadece piyasa yapıcı üye yetkililerince yapılabilir. Üyenin kotasyon girişinde kullanacağını bildirdiği portföy dışındaki hesapların sahipleri kotasyonun belirlenmesinde hiç bir şekilde etkin olamaz. Kotasyonun üye yetkilileri dışında belirlendiğinin tespit edilmesi hâlinde BİAŞ Yönetim Kurulunca üyenin piyasa yapıcılık faaliyetine son verilir.

Borsa terminallerinden kotasyon girme yetkisi, Sistemde baş temsilci (şef broker) olarak tanımlı, Borsanın düzenlediği piyasa yapıcılığı eğitimini tamamlamış olan üye temsilcilerine verilir. Bu şartların yerine getirilmesindeki sorumluluk piyasa yapıcı üyeye aittir.

5.3.1.3 Kotasyon Fiyatı

- Piyasa yapıcı üye, kotasyon fiyatlarını, sermaye piyasası aracına ait marj içinde kalacak şekilde, belirlenmiş kotasyon fiyat yayılma aralığı sınırları dâhilinde serbestçe belirler.
- Alış ve satış kotasyonlarının fiyatı birbirine eşit olamaz.
- Alış kotasyon fiyatı satış kotasyon fiyatından yüksek olamaz.
- Piyasa yapıcı üyenin verebileceği alış ve satış kotasyon fiyatlarının birbirine olan minimum farkı (minimum kotasyon yayılma aralığı) 1 fiyat adımıdır.
- Piyasa yapıcı üyenin verebileceği alış ve satış kotasyon fiyatlarının birbirine olan maksimum farkı (maksimum kotasyon yayılma aralığı) aşağıdaki tabloda yer alan fiyat adımı sayısına göre

belirlenir. Piyasa yapıcı üyelerin değerlendirilmesinde dikkate alınacak olan geçerli kotasyonların maksimum kotasyon yayılma aralığına uygun olması gereklidir.

Tablo-10: Maksimum Kotasyon Yayılma Aralığı Çizelgesi

Fiyat Seviyesi (TL)	Maksimum Yayılma Aralığı Adım Sayısı
0,01 – 1,00	6
1,01 – 2,50	8
2,51 – 5,00	10
5,02 ve üzeri	16

- Piyasa yapıcılı sermaye piyasası araçlarında, geçerli olan fiyat aralığı (tavan-taban) dâhilindeki fiyatlardan pasif emir girilebilir. Arz ve talep koşullarına bağlı olarak kotasyon fiyatlarının dışında kalan fiyat seviyelerinden de işlem gerçekleşebilir.
- Alış-satış kotasyonlarının fiyatı, ayrı ayrı ya da birlikte, piyasa yapıcı üye tarafından serbestçe yükseltilebilir ya da düşürülebilir. Ancak fiyatı değişen kotasyon emri önceliğini yitirir ve girilen yeni kotasyon Sistem tarafından öncelik kurallarına göre emir defterine yeniden yerleştirilir.
- Piyasa yapıcı üyenin talebi üzerine maksimum kotasyon yayılma aralığı sınırlarının genişletilerek iki katına çıkarılması konusunda PPB Müdürü, maksimum yayılma aralığı sınırlarının kaldırılarak serbest bırakılmasında Borsa Genel Müdürü yetkilidir.

5.3.1.4 Kotasyon Miktarı

- Kotasyon girişinde piyasa yapıcı üyenin bir kerede girebileceği ve değerlendirmede geçerli kotasyon olarak kabul edilebilecek en düşük miktar, “kotasyon miktarı alt sınırı” olarak ifade edilir. Piyasa yapıcı üye, kotasyon olarak belirlediği fiyatlara en az kotasyon miktarı alt sınırı kadar miktar girmek suretiyle değerlendirme açısından geçerli bir kotasyon ilan etmiş olur. Kotasyon miktarı alt sınırı, tüm sermaye piyasası araçları için 250 lot olarak uygulanır. Sisteme girilen kotasyon miktarının, 250 lotun altına düşmesi hâlinde söz konusu kotasyon değerlendirme açısından geçerli olma niteliğini yitirecektir.
- Kotasyonun fiyatları ve miktarları bu düzenlemede yer alan kurallar dâhilinde serbestçe değiştirilebilir.
- Alış-satış kotasyonlarına ait miktarlar, ayrı ayrı ya da birlikte, piyasa yapıcı üye tarafından yükseltilebilir ya da düşürülebilir. Miktarı değiştirilen kotasyonlar önceliğini yitirir.

5.3.1.5 Yedek Piyasa Yapıcı Üye Olma

Bir üye, piyasa yapıcısı bulunan bir sermaye piyasası aracında, atanmış üyenin piyasa yapıcılık faaliyetinin sona ermesinden sonra piyasa yapıcı olarak atanmak üzere sırada beklemeyi tercih edebilir.

Üye, başvurusunda yedek piyasa yapıcı olmayı tercih ettiğini başvuru formunda belirtir.

Piyasa yapıcılıkta sürekliliğin sağlanması doğrultusunda, atanmış bir piyasa yapıcı üyenin var olduğu bir sermaye piyasası aracı için bir başka üye tarafından da yedek piyasa yapıcı olmak amacıyla başvuru yapılmışsa, başvurusu onaylanan üye, başvurduğu sermaye piyasası aracında yedek piyasa yapıcı olarak atanır ve duyurulur.

Birden fazla üyenin yedek piyasa yapıcı olması hâlinde, sıralama bu düzenlemenin "Piyasa Yapıcılığına Atanmada Öncelikler" maddesine göre yapılır.

Atanmış piyasa yapıcının bu faaliyetten çekilmesi nedeniyle sıradaki yedek piyasa yapıcı üyeye yapılan çağrının üye tarafından kabul edilmesi hâlinde, yeni piyasa yapıcı olarak atanan üye, duyuruda belirtilen günden itibaren piyasa yapıcılık faaliyetine başlar.

Yedek piyasa yapıcı üyenin, Borsa tarafından bir sermaye piyasası aracında piyasa yapıcı olarak faaliyete başlamasına ilişkin yapılan çağrıya en geç takip eden iş günü içinde cevap vermemesi ya da faaliyette bulunmayı kabul etmediğini bildirmesi hâlinde o üye söz konusu sermaye piyasası aracındaki yedek piyasa yapıcıları arasından çıkarılır. Piyasa yapıcı olma çağrısı, varsa bir sonraki yedek piyasa yapıcı üyeye iletilir.

5.3.1.6 Piyasa Yapıcılığı İsteğe Bağlı Olan Sermaye Piyasası Araçlarında Yedek Piyasa Yapıcılık

Kurumsal Ürünler Pazarında işlem gören şirketlerden piyasa yapıcılı sürekli işlem yönteminin "KYÜYÜP'te Sürekli İşlem ve İsteğe Bağlı Piyasa Yapıcılık" maddesi kapsamında belirtildiği üzere BIST 100 Endeksinde yer alanlar hariç olmak üzere, KYÜYÜP'teki sürekli işlem yöntemiyle işlem gören şirketlerin payları, talep olması hâlinde piyasa yapıcılı olarak işlem görebilir. Dolayısıyla bu sermaye piyasası araçlarında faaliyette bulunmak üzere piyasa yapıcılığı başvurusu yapılabileceği gibi yedek piyasa yapıcılığı başvurusu da yapılabilir.

Bu amaçla "Piyasa Yapıcı Atanma Başvuru Formu"[24] doldurulup imzalanarak Borsa Genel Müdürlüğüne iletir.

Yapılan başvuru/başvurular bu düzenlemenin "*Piyasa Yapıcılığına Atanmada Öncelikler*" maddesine göre değerlendirilerek sıralanır ve başvurusu kabul edilen üye/üyeler gerektiğinde piyasa yapıcılık faaliyetine başlamak üzere piyasa yapıcı ya da yedek piyasa yapıcı olarak belirlenir.

5.3.1.7 Performans Değerlendirmesi

BISTECH Sistemiyle birlikte geçilen yeni yapıda piyasa yapıcılıkla görevlendirilen aracı kurumlar minimum kotasyon miktarı ve maksimum yayılma aralığı kriterlerine göre yatırım aracı bazında ve günlük olarak değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Önceki sistemde uygulanmakta olan 250 lotluk minimum kotasyon miktarı ve yayılma aralıkları kuralları benzer şekilde yeni sistemde de uygulanmaya devam edecektir.

Yeni sistem içinde yer alan ve piyasa yapıcının belirli kriterler çerçevesinde değerlendirilmesini mümkün kılan yapı sayesinde, miktar ve fiyat kriterlerini Borsanın belirleyeceği oranda sağlayan aracı kurumlar görevli oldukları emir defterinde piyasa yapıcı olarak başarılı sayılacaktır. Varantlardaki ve sertifikalardaki piyasa yapıcılar performans değerlendirmesi dışında tutulacaktır.

[24] Piyasa Yapıcı Atanma Başvuru Formu, sadece üyelerimizin erişimine açık olan Borsamız internet sitesinin "Üye Özel" sayfasının "Pay Piyasası Yazılım ve Dokümanları" başlığı altında (http://www.borsaistanbul.com/uyeozel/SoftwareAndDocuments/pay-piyasalari adresinde) yer almaktadır.

Buna göre görevli piyasa yapıcıların başarılı sayılmaları için sürekli işlem saatlerinin %90'nında miktar ve fiyat koşullarını sağlayan geçerli kotasyon bulundurmaları gereklidir. İlgili sıradaki fiyatın taban veya tavan olduğu sürelerde (ilgili sıranın tavan fiyattan alıcılı ve satıcısız olması veya taban fiyattan satıcılı ve alıcısız olması hâllerinde) piyasa yapıcının geçerli bir kotasyonunun olmaması hâlinde dâhi piyasa yapıcı yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılır.

Başarılı addedilen piyasa yapıcılar, atanmış oldukları sermaye piyasası araçlarında kotasyon ile gerçekleştirdikleri işlemler üzerinden %50 oranında indirimli borsa payı öderler.

Piyasa yapıcılar, miktar ve yayılma aralığı kriterlerine uymayan bir kotasyon girdiklerinde veya mevcut kotasyonlarını değiştirerek veya bu kotasyonların işlem görmesi sonucunda bu kriterleri karşılayamaz duruma geldiklerini üye işlem terminali üzerinde sorgulayarak öğrenebilir.

Piyasa yapıcı kullanıcılar işlem terminali ile yapılacak sorgulama ile piyasa yapıcı olduğu her bir enstrüman için ayrı olarak;

- Kotasyon asgari geçerlilik şartlarını taşımıyorsa durumun nedenine,
- Seansın o aşamasına kadar geçen sürede mevcut yükümlülük karşılayıp karşılamadığı bilgisine

ulaşabilirler.

Kotasyon durum sorgulaması FixAPI protokolünde desteklenmemektedir.

5.3.1.8 Piyasa Yapıcılık Faaliyetinin Sona Ermesi

Piyasa yapıcı olarak atanmış bir üyenin bu faaliyeti aşağıdaki durumlarda sona erer. Bu faaliyeti herhangi bir nedenle sona eren üye, piyasa yapıcılık sıralamasındaki önceliğini kaybeder.

5.3.1.8.1 Üyenin Piyasa Yapıcılıktan Kendi İsteği ile Ayrılması

Piyasa yapıcı üye, görevli olduğu sermaye piyasası aracının piyasa yapıcılığından ayrılmak istemesi hâlinde bu talebini yazılı olarak Borsa Genel Müdürlüğüne iletir. Başvuruda, piyasa yapıcı üye bu faaliyetini yürüteceği son iş gününün tarihini açıkça bildirir. Ayrılma başvurusu en az faaliyetin sona ereceği tarihten 2 iş günü öncesinde, BİAŞ'a yazılı olarak yapılmış olmalıdır.

Atanmış üyenin piyasa yapıcılığından ayrılma talebi, başvuruda bulunduğu tarihi takip eden iş günü itibarıyle PP Bölümü tarafından duyurulur.

Bu faaliyetini kendi isteğiyle bırakan üye, faaliyetini bırakmasını takip eden 30 günden önce aynı sermaye piyasası aracında yeniden piyasa yapıcı olarak atanmak üzere başvuruda bulunamaz.

5.3.1.8.2 Üyenin Piyasa Yapıcılığı Temel Kriterlerini Kaybetmiş Olması Nedeniyle Faaliyeti Bırakması

Üye, piyasa yapıcılık temel kriterlerini yitirmesi ya da gerektiğinde kotasyon vermek için Borsa terminallerini kullanabilecek yetkili tüm üye temsilcilerini kaybetmesi hâlinde, durumu BİAŞ'a derhal iletmekle yükümlüdür. Atanmış üyenin piyasa yapıcı olma temel kriterlerini ve gereklerini kaybetmiş olduğunun BİAŞ tarafından anlaşıldığı günün sonunda üyenin "Piyasa Yapıcılık İçin Temel Kriterler" başlığı altında belirtilen piyasa yapıcılığı temel kriterlerine sahip olmadan piyasa

yapıcılık faaliyetinde bulunabileceği istisnai durumlar dışında, piyasa yapıcılığı faaliyetini yürüttüğü tüm sermaye piyasası araçlarındaki piyasa yapıcılık faaliyetleri sona erer. Aynı yükümlülük yedek piyasa yapıcı olarak atanmış üyeler için de geçerli olup, durum anlaşıldığında üyenin yedek piyasa yapıcı olma durumu ortadan kalkar.

Üyenin piyasa yapıcılık faaliyetinin sona ermiş olduğu PP Bölümü tarafından aynı gün duyurulur.

5.3.1.8.3 Üyenin Piyasa Yapıcılığında Gösterdiği Yetersiz Performans Nedeniyle Bu Faaliyetinin Durdurulması

Piyasa yapıcılığı performans değerlendirmesinde bir sermaye piyasası aracındaki performansının yetersiz olduğu anlaşılan üye, söz konusu sermaye piyasası aracındaki değerlendirmede düşük performans ortaya koyduğunu gösteren veriler bildirilmek suretiyle Borsa Genel Müdürlüğü tarafından uyarılabilir. Uyarıyı gerektiren durumun son 6 ay içinde ikinci kez tekrar etmesi hâlinde üyenin ilgili sermaye piyasası aracındaki piyasa yapıcılık faaliyeti durumun ortaya çıktığı günün sonunda Borsa Genel Müdürlüğü tarafından sona erdirilebilir.

Atanmış üyenin bir sermaye piyasası aracındaki piyasa yapıcılık faaliyetine yetersiz performans nedeniyle son verilmiş olduğu PPB tarafından aynı gün duyurulur.

Yetersiz performans nedeniyle piyasa yapıcılık faaliyetine son verilen üye 6 aydan önce aynı sermaye piyasası aracında yeniden piyasa yapıcı olarak atanmak üzere başvuruda bulunamaz.

BİAŞ Yönetim Kurulu, bir üyenin piyasa yapıcılık faaliyetine sermaye piyasası aracı bazında ya da tümüyle resen son verebilir.

5.3.1.8.4 Üyenin Aracılık Faaliyetlerinin Durdurulması Nedeniyle Piyasa Yapıcılığı Faaliyetinin Sona Ermesi

Aracılık faaliyetleri durdurulan üyenin tüm sermaye piyasası araçlarındaki piyasa yapıcılık faaliyeti doğal olarak sona erer. Bu durumdaki üyeler yedek piyasa yapıcı listesinden de çıkarılır.

Atanmış üyenin piyasa yapıcılık faaliyetinin sona ermiş olduğu PPB tarafından aynı gün duyurulur.

Yeniden aracılık faaliyetine başlamasına izin verilen üyeler, piyasa yapıcılık temel kriterlerine ve gerekliliklerine uymaları hâlinde piyasa yapıcı olarak atanmak için başvuruda bulunabilirler.

5.3.1.8.5 Sermaye Piyasası Aracının İşlem Yönteminin/Pazarının Değişmesi Nedeniyle Üyenin Piyasa Yapıcılık Faaliyetinin Durdurulması

Bir sermaye piyasası aracının işlem yönteminin değişmesi hâlinde piyasa yapıcı üyenin faaliyeti sona erer. Bu sermaye piyasası aracında yeniden piyasa yapıcılı olarak sürekli işlem yönteminin uygulanması hâlinde eski piyasa yapıcı üye, talep etmesi hâlinde faaliyetine devam edebilir. Bu üyenin yeniden talip olmaması hâlinde yedek piyasa yapıcı üyeye faaliyet hakkı verilir.

Bir sermaye piyasası aracının pazarının değişmesi hâlinde geçilen yeni pazarda sürekli işlem yöntemi uygulanıyor ise piyasa yapıcı üye faaliyetini yeni pazarda da sürdürür. Geçilen pazarda sürekli işlem yöntemi ile işlem yapılmaması durumunda üyenin piyasa yapıcılığı faaliyeti ilgili sermaye piyasası aracı için kendiliğinden sona erer.

5.3.1.9 Olağan Dışı Durumlarda Piyasa Yapıcılık Uygulaması

5.3.1.9.1 İşlemleri Geçici Durdurulan Sermaye Piyasası Araçlarında Kotasyon Girişi ve Değişiklik Kuralları

Piyasa yapıcılı sürekli işlem yöntemiyle işlem gören bir sermaye piyasası aracının işlemlerinin geçici olarak durdurulması durumunda, bu sermaye piyasası aracına ait işlem sırasında bekleyen limit fiyatlı pasif emirlerin iptal edilmesine, fiyatlarının kötüleştirilip, miktarlarının azaltılabilmesine, geçerlilik sürelerinin kısaltılabilmesine izin verilir. Ancak yeni emir girişine, fiyatlarının iyileştirilmesine, miktarlarının arttırılmasına, geçerlilik sürelerinin uzatılmasına izin verilmez.

Piyasa yapıcılı olarak işlem gören sermaye piyasası araçlarının işlem sırasının durdurulması durumunda bu sermaye piyasası aracının işlemlerinin durdurulduğu süre boyunca Sistemde var olan bir kotasyon emri üzerinde herhangi bir değişiklik yapılamaz ve iptal edilemez.

Durdurmanın seansın hangi bölümünde yapıldığına bağlı olmaksızın işlemler başlatılmadan önce sermaye piyasası aracında kotasyon girişine izin verilmez.

5.3.1.9.2 Seansın Durdurulması veya Kesintiye Uğraması Durumunda Kotasyon Girişi veya Değişiklik Kuralları

Seansın durdurulması veya kesintiye uğraması durumunda herhangi bir emir girişi, düzeltmesi veya iptali yapılamayacağı gibi kotasyon emir girişi, düzeltmesi ve iptali de mümkün değildir.

5.3.1.10 Diğer Hususlar

- Piyasa yapıcı üyenin başvurusunun Borsa Genel Müdürlüğünce uygun görülmesi hâlinde, sermaye piyasası aracında geçici süre ile alternatif işlem yöntemi devreye alınabilir veya sermaye piyasası aracının sırası geçici süre ile işleme kapatılabilir.
- Alış ve satış kotasyonları, sadece limit fiyatlı bir emir olarak fiyat ve miktar belirtilerek girilir; diğer emir tipleri kullanılarak kotasyon girilemez. Ancak piyasa yapıcı üye, atandığı sermaye piyasası aracında piyasa yapıcı olarak kullandığı hesaplara piyasa yapıcılık faaliyeti kapsamında özel işlem bildirimi yoluyla alış ve/veya satış yapabilir.
- Mevcut özel işlem bildirimi kuralları piyasa yapıcılı sermaye piyasası araçları için de geçerlidir.
- Sürekli işlem yöntemindeki piyasa yapıcılı sermaye piyasası araçlarına ait birincil piyasa, temerrüt, resmî müzayede, yeni pay alma hakkı sırasında piyasa yapıcı olmadan, sürekli işlem yöntemiyle işlem yapılır.

5.3.1.11 Piyasa Yapıcılık için Temsilci Eğitimi

Piyasa yapıcılık için atanmak amacıyla başvuruda bulunacak üyelerin BİAŞ tarafından verilen BISTECH Üye Temsilciliği eğitimini tamamlamış, Sisteme girişte baş temsilci (şef broker) yetkisinde tanımlanmış, en az bir üye temsilcisine sahip olmaları zorunludur.

Eğitimi tamamlamış baş temsilci yetkisinde üye temsilcisi bulunmayan üyelerin piyasa yapıcısı atanma başvuruları değerlendirmeye alınmaz.

Temsilci eğitimi, PPB tarafından gerekli görülmesi hâlinde her yıl yeniden yapılır. Talep olması hâlinde ara dönemlerde de düzenlenebilir; İnsan Kaynakları Bölümü tarafından organize edilir, eğitimler PPB tarafından verilir.

5.3.2 Likidite Sağlayıcılık

Likidite sağlayıcılık Genel Müdür tarafından belirlenen sermaye piyasası araçlarında uygulanabilir. Likidite sağlayıcı, görevlendirildiği sermaye piyasası aracında kendi namına ve hesabına veya kendi namına başkası hesabına alım satım emirleri ve/veya kotasyon emirleri ileterek gerekli gördüğü zamanlarda likiditeye katkı sağlar.

Likidite sağlayıcı, pay işlemlerinde ilgili ortaklardan pay temin edebilir. Likidite sağlayıcılık işlemlerinde kullanılacak paylar Borsada işlem görebilir nitelikte olmalıdır.

Bir yatırım kuruluşunun likidite sağlayıcılık faaliyetine başlayabilmesi için ilgili ortaklığın yönetim kurulunun söz konusu işlemlerin yapılabilmesine izin veren bir karar alması ve ortaklık ile likidite sağlayıcı arasında bu doğrultuda bir anlaşma yapılması gereklidir. Bu anlaşma ile taraflar işlemlerin ileri bir tarihte başlamasını da kararlaştırabilirler.

Bir sermaye piyasası aracında birden fazla likidite sağlayıcı görevlendirilebilir. Likidite sağlayıcılık faaliyeti, piyasa yapıcıların görev yaptığı sermaye piyasası araçlarında uygulanmaz.

Genel Müdür tarafından piyasanın sağlıklı ve düzgün olarak işleyişi için gerekli görülmesi hâlinde üye bazında veya sermaye piyasası aracı bazında likidite sağlayıcılık işlemlerine resen son verilebilir.

5.3.2.1 Likidite Sağlayıcılık İçin Temel Kriterler

Likidite Sağlayıcılık için mevcut iki temel kriter bulunmaktadır. Buna ek olarak, Kurulun 01/07/2014 tarihinde yürürlüğe giren III-37.1 sayılı Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ ile yeni kriterler belirlenmiştir. Hâlihazırda likidite sağlayıcılık faaliyetini yürüten ve 01/07/2015 tarihinden önce SPK'ya ilgili Tebliğ gereği yeni yapı için başvurmuş olan ve başvuruları henüz sonuçlanmayan yatırım kuruluşları için mevcut likidite sağlayıcılık kriterleri uygulanır.

Tablo-11: Likidite Sağlayıcılık İçin Mevcut ve Yeni Kriterler

Mevcut (Temel) Kriterler	Yeni Kriterler	Geçerli Pazarlar
1) Türev araçlar yetki belgesine sahip olmak 2) Başvuru tarihi itibariyle açıklanmış, bağımsız denetimden geçmiş son mali tablolarında özsermayesi 5 milyon TL'nin üzerinde olmak	1) Kısmi yetkili (en az işlem aracılığı faaliyeti ve sınırlı saklama hizmeti için Kuruldan faaliyet izni almak şartı ile) veya geniş yetkili olmak	• Yıldız Pazar • Ana Pazar • KYÜYÜP • GİP (*)
(*) GİP'te yalnızca A ve B Grubundaki paylar için geçerlidir, C Grubundaki paylarda likidite sağlayıcılık uygulanmaz. Konuya ilişkin olarak Kurul Tebliğlerinde yer alan ilgili hükümler, bir önceki bölümde "Piyasa Yapıcılık İçin Temel Kriterler" başlığı altındaki "Piyasa Yapıcılık için mevcut ve yeni kriterler" adlı çizelge dipnotunda belirtilmiştir.		

Likidite sağlayıcı olabilecek nitelikteki yatırım kuruluşları, birden fazla sermaye piyasası aracında likidite sağlayıcı olarak faaliyette bulunmak amacıyla başvuru yapabilir. Likidite sağlayıcı olarak faaliyet yapılabilecek sermaye piyasası aracı sayısı Borsa Yönetim Kurulu tarafından yatırım kuruluşu bazında sınırlandırılabilir.

Bir yatırım kuruluşunun likidite sağlayıcılık görevi yaptığı paylara ilişkin fiili dolaşımda bulunan payların piyasa değerleri toplamı likidite sağlayıcı yatırım kuruluşunun özkaynaklarının 20 katını geçemez. Böyle bir durumun tespiti hâlinde bu faaliyetin yürütüldüğü pay veya payların bir kısmında likidite sağlayıcılık faaliyeti bırakılmalıdır.

5.3.2.2 Likidite Sağlayıcılık Faaliyeti Uygulama Esasları

5.3.2.2.1 Tanım

Likidite sağlayıcılık faaliyeti, kapsam dâhilindeki payların likiditesini, dolayısıyla payların işlem görme kabiliyetini artırmaya yönelik isteğe bağlı bir faaliyet olup, fiyat istikrarını sağlamaya yönelik bir faaliyet değildir.

5.3.2.2.2 Kapsam

Likidite sağlayıcılığı, BIST 30 Endeksi kapsamı dışındaki paylardan Yıldız Pazar'da, Ana Pazar'da, KYÜYÜP'te ve GİP'te (A ve B gruplarında) bulunan ve piyasa yapıcısı olmayan sürekli işlem yöntemindeki tüm paylarda isteğe bağlı olarak uygulanabilir. Dolayısıyla likidite sağlayıcılık, piyasa yapıcılık ve tek fiyat işlem yöntemiyle birlikte uygulanmaz.

Borsa tarafından uygun bulunması, likidite sağlayıcı bir yatırım kuruluşu ile anlaşma yapılmış olması ve bu düzenlemede sayılan diğer şartları yerine getirmek koşullarıyla yeni işlem görmeye başlamış veya başlayacak paylar da likidite sağlayıcılık uygulamasına dâhil edilirler.

Sermayesi birden fazla gruba ayrılmış ve her bir gruba ilişkin payları ayrı sıralarda işlem gören şirketlerin her bir grup payı ayrı ayrı değerlendirilir. Örneğin bir şirketin üç ayrı grup payı işlem görürken, bunlardan sadece bir grup payda likidite sağlayıcılık faaliyeti yapılabilir.

Paylarında likidite sağlayıcılık yapılan bir şirketin, yeni pay alma haklarında likidite sağlayıcılık yapılması/yapılmaması hususu, likidite sağlayıcı yatırım kuruluşunun şirketle yapacağı sözleşme kapsamında belirlenir.

Borsada payları yeni işlem görmeye başlamış olan şirketler, bu düzenlemede sayılan şartları yerine getirerek likidite sağlayıcı bir yatırım kuruluşu ile anlaşma yapabilir.

Likidite sağlayıcılık işlemlerinde kullanılacak paylar Borsada işlem görebilir nitelikte olmalıdır. Likidite sağlayıcı, ilgili şirketin tüzel kişiliği dışında şirket ortaklarından da pay temin edebilir.

5.3.2.2.3 Likidite Sağlayıcılık Yapacak Kurumlar

Likidite sağlayıcılık işlevi, türev araçlar yetki belgesine sahip olan ve başvuru tarihi itibariyle açıklanmış bağımsız denetimden geçmiş son mali tablolarında özsermayesi 5 milyon TL'nin üzerinde olan yatırım kuruluşları tarafından yerine getirilir.

30/12/2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6362 sayılı yeni Sermaye Piyasası Kanunu sonrasında Kurul tarafından çıkartılan ve 01/07/2014 tarihinde yürürlüğe giren III-37.1 sayılı "Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ" ile "Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği" (Seri: V, No: 34) ile getirilen yeni düzenlemeler gereği kısmi yetkili (en az işlem aracılığı faaliyeti ve sınırlı saklama hizmeti için Kuruldan faaliyet izni almak şartı ile) veya geniş yetkili olan yatırım kuruluşları likidite sağlayıcılık faaliyeti yapabilir.

5.3.2.2.4 Likidite Sağlayıcılık İşlemlerinin Başlaması

Likidite sağlamaya yönelik işlemlerin başlatılabilmesi için, ilgili şirketin yönetim kurulunun söz konusu işlemlerin yapılabilmesine izin veren bir karar alması ve şirket ile Pay Piyasası'nda likidite sağlayıcılığı faaliyetinde bulunma yeterliliğine sahip bir yatırım kuruluşu arasında anlaşma yapılması gereklidir. Bu anlaşma ile taraflar işlemlerin ileri bir tarihte başlamasını da kararlaştırabilirler.

Likidite sağlayıcı yatırım kuruluşu, ilgili pay veya paylarda likidite sağlayıcılık işlemlerine başlamak için Borsaya başvuru yapar. Bu başvuru sırasında her bir pay sırası için Likidite Sağlayıcılık Başvuru Dilekçesi'ni doldurur ve Likidite Sağlayıcılık Taahhütnamesini imzalar. Söz konusu başvuru dilekçesi ilgili yatırım kuruluşu ve şirket yetkililerince imzalanır. Bu dilekçe, ekinde istenecek dokümanların gönderilme şekli (elektronik veya matbu) ve içeriği Pay Piyasası Bölümünce belirlenir. Taahhütname ıslak imzalı olarak Pay Piyasası Bölümüne iletilir.[25]

Söz konusu başvurunun incelenmesinin ardından, Pay Piyasası Bölümü tarafından KAP'ta, ilgili kurumun hangi pay sıralarında likidite sağlayıcılık işlemleri yapabileceğine ilişkin bir duyuru yapılır. Söz konusu duyurunun yapılması ile birlikte (veya anlaşmadan kaynaklanıyorsa ileri bir tarihte) likidite sağlayıcılık işlemleri başlar.

5.3.2.2.5 Likidite Sağlayıcılık İşlemlerinin Gerçekleştirilmesi

Likidite sağlayıcı yatırım kuruluşu sadece anlaşma yaptığı şirkete ait payın işlem sırasında likidite sağlamaya yönelik işlemlerde kullanılmak üzere özel bir portföy hesap numarası veya müşteri hesap numarası/numaraları belirleyip Borsaya bildirir ve işlemleri bu hesap/hesaplar ile gerçekleştirir. Likidite sağlayıcı yatırım kuruluşu bu hesap numarasını/numaralarını Borsanın izni olmadan değiştiremez ve bu hesabı/hesapları başka işlemlerde kullanamaz. Likidite sağlayıcı yatırım kuruluşu, birden fazla pay sırasında söz konusu işlemleri yapacak ise her pay sırası için ayrı bir portföy/müşteri hesabı belirler.

Likidite sağlayıcılar tarafından müşteri hesabı kullanılarak girilen kotasyonlarda AFK alanına "LSM", portföy hesabı kullanılarak girilen kotasyonlarda ise "LSP" girilmesi zorunludur.[26]

Likidite sağlayıcılık faaliyeti emir ve/veya gerekli olması hâlinde kotasyonlarla yürütülür. İlgili işlem sırasında brüt takas uygulamasının söz konusu olması hâlinde likidite sağlayıcı üyenin AFK alanına "LSM" veya "LSP" ibaresi girdiği kotasyonlar ile gerçekleştirdiği işlemler brüt takas uygulamasında piyasa yapıcılara ve likidite sağlayıcılara sağlanan muafiyet kapsamına alınır. Kotasyon haricindeki emirler ile gerçekleştirilen işlemler bu muafiyet kapsamında değildir.

[25] Likidite Sağlayıcılık Başvuru Dilekçesi ve Likidite Sağlayıcılık Taahhütnamesi, sadece üyelerimizin erişimine açık olan Borsamız internet sitesinin "Üye Özel" sayfasının "Pay Piyasası Yazılım ve Dokümanları" başlığı altında (http://www.borsaistanbul.com/uyeozel/SoftwareAndDocuments/pay-piyasalari adresinde) yer almaktadır.

[26] LSM, Likidite Sağlayıcı Müşteri hesabı; LSP ise Likidite Sağlayıcı Portföy hesabı tamlamalarının baş harflarinden oluşturulmuş kısaltmalardır. Bu kısaltmalar emir girişinde sadece AFK alanında kullanılmaktadır.

Likidite sağlayıcılık işlemlerinde portföy hesabı dışında bir hesap kullanılacak ise; likidite sağlayıcılık başvuru dilekçesi ekinde, başvuru sahibi yatırım kuruluşu ile hesap sahibi müşteri tarafından imzalanmış ve "likidite sağlayıcılık işlemleri için özel açılan hesap numarası" ve "kullanıma konu sermaye piyasası aracının ait olduğu şirketin unvanı" bilgilerinin yer aldığı Likidite Sağlayıcılık Amaçlı Menkul Kıymet Kullanım Bilgi Formu'nun bir örneği yer alır.[27]

Likidite sağlayıcı yatırım kuruluşu, likidite sağlamaya yönelik olarak Pay Piyasası Alım Satım Sistemine alış veya satış yönlü olarak kotasyon emri dâhil geçerli olan tüm emir tiplerini ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri: V, No: 65 "Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliği"ne ve Borsamız açığa satış düzenlemelerine uymak şartı ile "açığa satış emirleri"ni girebilir.

Likidite sağlayıcının bir payda yaptığı likidite sağlamaya yönelik işlemler, ABCD düzenlemesi dönemleriyle uyumlu olarak Haziran ve Aralık aylarının son işlem günü itibariyle değerlendirilir. Likidite sağlayıcının ilgili pay sırasında yaptığı likidite sağlama işlemleri söz konusu payın 6 aylık değerlendirme döneminde işlem hacminin %80'inden fazla olamaz. Bu işlemler için herhangi bir alt sınır belirlenmemiştir. Seansın her aşamasında (açılış, sürekli işlem, kapanış ve kapanıştan işlemler) gerçekleştirilen işlemler bu hesaplamaya dâhil edilir. Özel işlem bildirimi ve toptan alış satış işlemleri ise hesaplamaya dâhil edilmez.

Likidite sağlayıcılık işlemlerinin 6 aylık dönem içerisinde başlaması durumunda (6 aydan daha kısa bir süreyi kapsaması hâlinde) hesaplamalarda kıstelyevm esası uygulanır.

Likidite sağlayıcının ilgili paylarda sürekli alım ve/veya satım emri verme zorunluluğu bulunmamaktadır. Piyasa şartlarına göre ilgili payda seans boyunca hiç emir girmeyebileceği gibi yalnızca alım veya satım emirleri de girebilir.

Likidite sağlayıcısı bu kapsamda gerçekleştirdiği işlem miktarını, hacmini ve işlemleri pay bazında alış ve satış olarak, işlem yaptığı her fiyat kademesinde ayrı ayrı olmak üzere iki haftada bir izleyen haftanın en geç ikinci işlem günü Likidite Sağlayıcılık İşlemlerini KAP'ta Açıklama Formatı'na uygun olarak KAP'ta ilan eder.[28]

5.3.2.2.6 Likidite Sağlayıcılığın Sona Ermesi

Likidite sağlayıcı yatırım kuruluşu ile ilgili şirket arasında bu konuda yapılan anlaşmanın süresinin dolması, taraflarından birinin anlaşmayı feshetmesi hâlinde ilgili şirketin veya likidite sağlayıcı kurumun bu durumu KAP'ta ilan etmesi ve durumdan Pay Piyasası Bölümünü bilgilendirmesi ile likidite sağlayıcılık sona erer.

İlgili şirkete ait payların, BIST 30 Endeksi kapsamına girmesi hâlinde likidite sağlayıcılık sona erer.

Üçer aylık dönemler itibariyle yapılan değerlendirmelerde likidite sağlayıcının ilgili pay sırasında yaptığı likidite sağlama işlemlerinin, söz konusu payın 6 aylık işlem hacminin %80'inden fazla olması hâlinde likidite sağlayıcı yatırım kuruluşu Pay Piyasası Bölümü tarafından uyarılır. İzleyen ilk 6 aylık dönemde de söz konusu kritere uyulmaması hâlinde yatırım kuruluşunun ilgili payda likidite sağlayıcılık görevine son verilir ve bu durum KAP'ta ilan edilir.

---

[27] Likidite Sağlayıcılık Amaçlı Menkul Kıymet Kullanım Bilgi Formu ve Likidite Sağlayıcılık İşlemlerini KAP'ta Açıklama Formatı, sadece üyelerimizin erişimine açık olan Borsamız internet sitesinin "Üye Özel" sayfasının "Pay Piyasası Yazılım ve Dokümanları" başlığı altında (http://www.borsaistanbul.com/uyeozel/SoftwareAndDocuments/pay-piyasalari adresinde) yer almaktadır.

[28] Bkz. bir önceki dipnot.

Belirtilen düzenlemelere aykırı davrandığı tespit edilen yatırım kuruluşunun likidite sağlayıcılığı sona erdilir ve bu durum KAP'ta ilan edilir. Söz konusu yatırım kuruluşu, izleyen değerleme döneminde (altı ay) aynı pay için likidite sağlayıcılık yapmak üzere atanamaz.

Faaliyetleri SPK veya Borsa tarafından durdurulan veya yetki belgeleri iptal edilen yatırım kuruluşlarının likidite sağlayıcılık faliyetleri otomatik olarak sona erer.

Likidite sağlayıcı yatırım kuruluşunun bir başka yatırım kuruluşu tarafından devralınması ya da birleşme sonucu başka bir tüzel kişiye dönüşmesi durumunda SPK onay tarihinden itibaren en geç 10 işlem günü içerisinde devam etmek istediği likidite sağlayıcılık faaliyeti için başvuru formunu doldurarak yeniden başvuru yapması gerekmektedir. Başvuru yapılmaması durumunda ilgili yatırım kuruluşunun likidite sağlayıcılık faaliyeti otomatik olarak sona erer.

5.3.2.2.7 Diğer Hususlar

Likidite sağlayıcı yatırım kuruluşları piyasa işleyişi açısından diğer piyasa katılımcıları ile aynı kurallara tabidir.

Likidite sağlayıcının işlemleri diğer yatırımcı işlemleri gibi sürekli olarak gözetim faaliyeti çerçevesinde izlenir.

Bu düzenlemede sayılan hâllerin dışında, piyasanın menfaatine yönelik olarak veya diğer sebeplerle, yatırım kuruluşu ve/veya şirket bazında likidite sağlayıcılık işlemlerine Borsa tarafından resen son verilebilir.

Likidite sağlayıcılık uygulama esasları kapsamında düzenlenmemiş bir konuda ve bu düzenleme kapsamında yer almakla birlikte piyasanın menfaatine yönelik olarak Borsa Genel Müdürlüğü tarafından durum bazında değerlendirme ve uygulama yapılabilir.

Borsamız Yönetim Kurulunun 27/11/2014 tarihli ve 2014/51 sayılı toplantısında; *"Piyasa işleyişine paralel olarak karar alma ve uygulama süreçlerinde süratli ve etkin bir akış oluşturmak amacıyla, piyasa yapıcılık uygulamasında olduğu gibi, likidite sağlayıcılık uygulamasında da; 25/04/2014 tarihli ve 450 sayılı genelge ile düzenlenen ve Yönetim Kurulumuz yetkisinde olan tüm süreçlere ilişkin karar alma ve uygulama yetkisinin Genel Müdürlüğe devredilmesine"* karar verilmiştir.

5.3.3 Paylarda A, B, C, D Gruplaması ve Uygulama Esasları

SPK'nın 30/10/2014 tarihli, 31/1080 sayılı toplantısında alınan ve aynı tarihli, 2014/30 sayılı Haftalık Bülteninde yayımlanan i-SPK.101.1 sayılı İlke Kararı uyarınca, Pay Piyasası'nda işlem gören payların işlem esaslarının farklılaştırılmasına yönelik olarak ABCD düzenlemesi şeklinde bilinen gruplandırma, Borsamızca aşağıda yer alan esaslar çerçevesinde yapılmaktadır.[29]

SPK'nın 27/11/2015 tarihli ve 2015/31 sayılı Haftalık Bülteninde yer alan İlke Kararı'nda; BISTECH Sisteminin devreye girmesi sonucu 31/08/2015 tarihinde yayımlanan Kotasyon Yönergesi doğrultusunda PP'deki pazar ve isimlerinin değişmesi nedeniyle söz konusu ABCD düzenlemesinde değişikliğe gidildiği ve bu değişikliğin 04/01/2016 tarihinden itibaren geçerli olacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda; SPK'nın bahse konu Haftalık Bülteninde yayımlanmış olan ve

[29] Uygulama esaslarına ilişkin duyuru 30/12/2014 tarihinde Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda yayınlanmıştır (http://kap.gov.tr/bildirim-sorgulari/bildirim-detayi.aspx?id=404076).

A, B, C, D gruplarında yer alan paylara ilişkin sınıflandırma ve değerlendirme kurallarını içeren özet çizelge ekte yer almaktadır [Ek-13].

5.3.3.1 Grupların Belirlenmesi ve Kamuya Duyurulması

Grup Uygulama Dönemi

Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık olmak üzere yılda iki grup uygulama dönemi vardır.

Grupların Belirlenmesi

A, B, C ve D gruplarında yer alacak paylar, Borsada işlem gören tüm şirketlerin farklı sıralarda işlem gören her bir payı için ayrı ayrı olmak üzere, 6 ayda bir yapılacak genel hesaplamalarla belirlenir. D Grubunda yer alacak paylar için ilgili payın işlem gördüğü pazar, piyasa, platform göz önüne alınır. NYİP ve YİP'te işlem gören payların, grup uygulama dönemi içerisinde grup değişikliklerinin öngörüldüğü hâllerde dâhil olacakları yeni grupların tespit edilebilmesi amacıyla ayrıca Fiili Dolaşımdaki Payların (FDP) değerine göre de grupları belirlenir.

Hesaplama Günü

A, B, C, D gruplarına dâhil edilecek payların belirlenmesine yönelik hesaplamalar, bu gruplar arası değişikliklerin Borsamız tarafından kamuya duyurulacağı günün bir iş günü öncesinde yapılır.

Veri Seti Dönemi

Hesaplamada kullanılacak günlük AOF ve pay başına net aktif değeri verileri ile MKK tarafından ilan edilen FDP sayısı verileri için 6 aylık dönemler kullanılır. Veri seti döneminin başlangıç günü Ocak ve Temmuz aylarının ilk iş günü, dönem sonu ise hesaplama gününün bir iş günü öncesidir.

Kamuya Duyuru

Hesaplamalara göre grubu değişen paylara ilişkin liste, Haziran ve Aralık aylarının son iş günü seansın bitimini müteakip KAP'ta duyurulur.

5.3.3.2 Özellikli Durumlar

5.3.3.2.1 İlk Defa İşlem Görmeye Başlayacak Şirketler

Borsada ilk defa işlem görmeye başlayacak şirket paylarının hangi gruba dâhil olacağı, payın sırasının açılmasından önce kamuya duyurulur. Grupların belirlenmesinde halka arz fiyatı ve halka arz edilen payların nominal tutarı, payları halka arz edilmeksizin işlem görmeye başlayacak şirketlerde ise referans fiyat ve MKK nezdinde Borsada işlem görebilir şekilde kayden oluşturulan payların nominal tutarı esas alınır.

5.3.3.2.2 İkincil Halka Arzlar

İkincil halka arz sonrasında şirket paylarının tâbi olacağı grubun değişmesi söz konusu ise, ikincil halka arzın tamamlanmasından sonra halka arz edilen payların yatırımcı hesabına geçildiği günün ertesi günü, şirket payları yeni grubuna dâhil edilerek değişiklik kamuya duyurulur.

5.3.3.2.3 Yakın İzleme Pazarına Alınma

D Grubunda yer almayan bir payın herhangi bir sebeple YİP'e alınması durumunda grup değişikliği kamuya duyurulur ve şirket payları YİP'e alındığı tarihten itibaren D Grubuna dâhil edilir.

5.3.3.2.4 D Grubunda Bulunan PÖİP, NYİP ve YİP'ten Diğer Gruplara Geçiş

D Grubunda bulunan PÖİP, NYİP ve YİP'e dâhil olan payların diğer düzenlemeler kapsamında D Grubunda yer almayan bir pazara geçmesi durumunda söz konusu payların dâhil olacağı gruplar, pazar geçişinin yapıldığı tarihte kamuya duyurulur.

5.3.3.2.5 Şirket Birleşmesi veya Bölünmesi

Payları Borsada işlem gören bir şirketin devralan şirket olduğu birleşme işlemlerinde şirketin birleşme öncesindeki grubu birleşme işleminden sonra da devam eder. Payları Borsamızda işlem görmeyen bir şirketin devralan şirket olduğu ve birleşmeden sonra devralan şirketin Borsada işlem görmeye başlayacak olması hâlinde grup belirlenerek işlem görmeye başlamadan önce kamuya duyurulur.

Bölünme işlemlerinde, bölünen şirketin bölünme işleminden önceki grubu bölünme işleminden sonra da devam eder. Şirket bölünmesi sonucu oluşacak yeni şirket veya şirketler için gruplar ayrıca belirlenir.

5.3.3.2.6 Şirketin Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı Statüsünden Çıkması

Menkul kıymet yatırım ortaklığı statüsünde işlem gören bir şirketin, başka bir şirket türüne dönüşmek suretiyle bu statüden çıkarak işlem görmeye devam edecek olması ve YİP'e alınmaması hâlinde söz konusu paylar yatırım ortaklığı statüsü dışında işlem göreceği ilk gün ilgili gruba dâhil edilir. Grup değişikliği olması hâlinde yeni grup kamuya duyurulur.

5.3.3.2.7 Tek Fiyat İşlem Yönteminde Derinlik Bilgisi Veri Yayını

ABCD düzenlemesinin uygulamasında tek fiyat işlem yönteminin uygulandığı tüm piyasalarda, pazarlarda ve platformlarda derinlik bilgisi olarak emir toplama aşamasının sona erip eşleşmenin gerçekleştiği bölümde tek satırlık derinlik bilgisi yayımlanır ve veri yayın kuruluşlarına gönderilir (sürekli işlem yöntemiyle işlem gören sıralarda ilk 10 satırlık derinlik bilgisi veri yayın kuruluşlarına gönderilir).

5.3.3.2.8 Halka Açık Piyasa Değeri 10 Milyon TL'nin Altındaki Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları Paylarının Belirlenme Yöntemi

Piyasa yapıcılı sürekli işlem yöntemine ilişkin Pay Piyasası düzenlemeleri uyarınca halka açık piyasa değeri 10 milyon TL'nin altındaki menkul kıymet yatırım ortaklıkları paylarının zorunlu olarak piyasa yapıcılı sürekli işlem yöntemi ile işlem görmesi gerekmektedir.

ABCD düzenlemesinin uygulaması ile birlikte bahse konu yatırım ortaklıkları, ABCD düzenlemesinin uygulamasında kullanılacak veri seti dönemi dikkate alınarak belirlenmekte ve duyurulmaktadır.

5.3.3.2.9 Piyasa Yapıcılık Faaliyetinde Bulunabilecek Üyelerin Belirlenmesine İlişkin Değerlendirme Dönemi

ABCD düzenlemesinin uygulamasının başlamasıyla birlikte uygulama bütünlüğü sağlanması amacıyla Pay Piyasası'nda daha önce 3 ayda bir yapılan piyasa yapıcılık faaliyetinde bulunabilecek üyelerin belirlenmesine yönelik değerlendirme 6 ayda bir yapılmakta ve duyurulmaktadır.

5.3.4 Özel İşlem Bildirimi (Trade Reporting)

Borsa üyeleri, Pay Piyasasında işlem gören ve Borsa tarafından belirlenen sermaye piyasası araçlarında, belirlenen fiyat ve tutar (miktar da tanımlanabilir) sınırları dâhilinde, aynı veya farklı müşterilerinden miktar ve fiyatı uyuşan karşılıklı alım ve satım emirleri aldığında, bu emirleri emir defterine iletmeden işleme dönüştürmek amacıyla Borsaya bildirebileceklerdir. Borsa Sisteminde gerekli kontrollerden geçerek işleme dönüştürülen bu bildirimler özel işlem bildirimi olarak ayrıca duyurulur. Ancak Borsanın belirleyeceği limitler dâhilinde özel işlem bildirimi yapılabilecektir.

Özel işlem bildirimi için aranan minimum tutar 3 milyon TL, maksimum tutar ise 30 milyon TL'dir. Bu değerler parametrik olup önceden duyurularak kıymet bazında veya tüm piyasa için değiştirilebilir.

Özel işlem bildirimi, ilgili sermaye piyasası aracının son işlem fiyatının ±%6 limitleri dâhilinde gerçekleştirilebilir (Uygulama, 07/03/2016 tarihinden itibaren yürürlüktedir).

Tüm pay (.E), varant (.V), sertifika (.C), borsa yatırım fonu (.F) ve yeni pay alma hakkı (.R) sıralarında özel işlem bildirimi yapılabilir. Takası Borsa dışında olan toptan alış satış işlemleri de ".NSE" özellik kodlu işlem sıralarında özel işlem bildirimi ile gerçekleştirilir.

Özel işlem bildirimine ilişkin detaylı bilgi Ek-14'te yer almaktadır.

5.3.5 Devre Kesiciler

Bir sermaye piyasası aracında işlemler seansın sürekli işlem bölümünde çok fiyat yöntemi ile yürütülürken belirli bir referans değer üzerinden hesaplanan fiyat değişiminin Borsa tarafından belirlenmiş olan eşik değerlere (oranlara) ulaşması veya aşması hâlinde ilgili sermaye piyasası aracının işlemleri geçici süre ile emir toplama aşamasına alınacaktır.

İlgili sermaye piyasası aracında tek fiyat yöntemi kullanılarak fiyat belirlemesi yapılır. Tek fiyat yöntemine ilişkin süreçlerin tamamlanmasının ardından ilgili sermaye piyasası aracının işlemleri yeniden seansın sürekli işlem bölümüne alınır ve işlemlere çok fiyat yöntemi ile devam edilir.

- Devre kesici seansın sadece sürekli işlem yöntemi bölümlerinde çalışır.
- Devre kesiciyi tetikleyecek fiyat değişim oranlarının uygulanacağı referans değer (devre kesici referans fiyatı), en son tek fiyat yöntemi ile belirlenen fiyattır (açılış seansı, gün ortası açılış ve tekil açılış seansında oluşan fiyat).
- Devre kesici referans fiyatına %10 marj uygulanarak devre kesici fiyat limitleri bulunur.
- Bu fiyat limitlerine kadar normal işlemler devam eder ancak bu fiyat limitlerine değen işlemi gerçekleştirecek emir iptal edilerek bu limitlerden işlem olmasına izin verilmez ve devre kesici çalışır. Söz konusu emir önceki fiyat seviyeleri ile işlem gerçekleştirmiş ise kalan kısmı iptal edilir.

- Devre kesicinin çalışması ile birlikte ilgili sırada 5 dakika emir toplama aşamasına geçilir. Bu aşamada açılış/kapanış ve tek fiyat seanslarında olduğu gibi teorik fiyat ve işlem miktarı gösterilir.
- 5 dakikalık emir toplamanın ardından 2 dakikalık eşleşme süreci gelir.
- Emir toplama ve eşleşmenin ardından sırada normal işlemler devam eder.
- Gün ortası açılış seansının ve kapanış seansının başlamasına kalan 10 dakika içerisinde (saat 12:20 – 12:30 ve 17:20 – 17:30) devre kesici çalışırsa emir toplama süresi 5 dakikadan 10 dakikaya çıkartılır ve sırada eşleşme olmadan emir toplama izleyen aşamada da devam eder. İzleyen emir toplama aşaması (gün ortası açılış veya kapanış seansı) emir toplama aşamasının sona ermesi ile birlikte ilgili sırada da eşleştirme olur.

İlgili sırada devre kesicinin çalışması hâlinde bu sıraya bağlı yeni pay alma hakkı, varant, temerrüt gibi sıralardaki işlem yöntemi kesintiye uğramadan devam eder. Örneğin GARAN.E sırasında devre kesici çalışıp bu sıra tek fiyat emir toplamaya alındığında GARAN.R ve GADAA.V sıralarında sürekli işlem yöntemi kesintiye uğramadan devam eder.

Piyasa koşulları çerçevesinde gerekli görülmesi hâlinde sermaye piyasası aracı bazında veya piyasa genelinde devre kesiciyi tetikleyecek fiyat değişim oranlarını Pay Piyasası Bölümü Müdürü resen iki katına kadar yükseltebilir. Genel Müdür, gereken durumlarda bu oranları resen kaldırabilir veya değiştirebilir.

5.3.6 İşlem Öncesi Risk Kontrolü

Borsa, piyasa işleyişi üzerinde belirli kullanıcılara (özellikle sponsor olunan kullanıcılara) yönelik olarak risk kontrolü sağlamak amacıyla; işlem yapılabilecek sermaye piyasası araçlarına, iletilen emirlere ve gerçekleştirilecek işlemlere kapasite, miktar ve/veya tutar olarak sınırlamalar getirebilir veya bu sınırlamaları üye ve/veya kullanıcının belirleyip uygulamasını talep edebilir.

Kullanılacak risk ölçütleri ve uygulanacak sınırlar Borsa tarafından belirlenir. Piyasada olağandışı durumların ortaya çıkması hâlinde Borsa üye, kullanıcı ve/veya sermaye piyasası aracı bazında risk limitlerini resen değiştirebilir. Bu uygulamanın devreye alınma zamanı ayrıca duyurulacaktır.

5.3.7 Gruplama (Partitioning) Uygulaması

BISTECH Alım Satım sistemi iki adet gruptan (partition) oluşmaktadır. Tüm enstrümanlar bu iki gruba alfabetik olarak dağıtılmıştır. Alfabetik dağılım zaman içinde her grubun kapasite kullanımına (yoğunluğuna) bakılarak önceden duyurularak değiştirilebilir.

Paylar ve BYF'ler için:

- Grup 1: A-İ
- Grup 2: J-Z
- Varantlar/Sertifikalar ise dayanak varlığın işlem gördüğü grupta işlem görür.

Örneğin AKBNK.E sırası birinci, YKBNK.E sırası ikinci grupta (partition'da) yer alacaktır.

Bu alfabetik yapıya dayalı bölümlendirmenin gruplardaki yoğunluğa göre değişmesi mümkündür. Örneğin birinci grupta yer alan ABCD.E sırası ikinci gruba alınabilir. Söz konusu değişikliklerin sık olmamakla birlikte zaman zaman önceden duyurulmak suretiyle yük dengeleme maksatlı olarak yapılabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

FixAPI-OE (OrderEntry – Emir Giriş) ve OUCH kanallarında her iki gruba ayrı ayrı bağlantı kurulması gerekmektedir. Enstrümanların grup (partition) bilgisi FixAPI-RD (ReferenceData– Referans Veri) kanalındaki "SecurityDefinition Report" mesajlarında yer almaktadır. Bir enstrüman hangi grupta ise o gruplardan emir gönderilmekte ve yine bu gruplardan gönderilen emre cevap verilmektedir. Bir enstrüman sadece ait olduğu grupta işlem görebilir.

5.4 EMİR TİPLERİ

BISTECH Sistemi'nde Pay Piyasası'na iletilebilecek emir tiplerine aşağıda yer verilmektedir. Emir tiplerine ilişkin örnekler düzenleme sonundaki Ek-15'te, seansın bölümlerine göre girilebilecek emir tiplerine ilişkin toplu çizelge ise Ek-16'da yer almaktadır.

Aksi belirtilmedikçe girilen her emir, girildiği gün boyunca geçerlidir. Ancak emirler geçerli oldukları süre veya son tarih belirtilerek verilebilir.

5.4.1 Limit Fiyatlı Emirler (LFE)

Fiyatın ve miktarın belirtildiği emirlerdir. Emrin gerçekleşmeyen bölümü işlem görmedikçe Sistemde pasif olarak geçerlilik süresi sonuna kadar (KİE olarak girilmediği sürece) bekletilir.

5.4.2 Piyasa Emirleri (Market Order)

Fiyat olmaksızın sadece miktar belirtilerek girilen emirlerdir. Karşı taraftaki en iyi fiyatlı emirlerle eşleşerek işleme dönüşürler. Bu emir tipi, sadece KİE olarak girilebildiğinden karşı tarafta eşleşecek hiçbir emir yoksa otomatik olarak iptal edilirler. Açılış, kapanış bölümleri ve tek fiyat yönteminde emir toplama aşamasında girilen piyasa emirleri, eşleştirme başlayana kadar emir defterinde bekletilir, eşleştirme başladığında ise işleme dönüşür. İşleme dönüşmeyen piyasa emirleri seansın sürekli işlem veya takip eden tek fiyat bölümüne aktarılmaz, iptal edilir. Maksimum 3 milyon TL sınırına tabidir. Bu tutar en son işlem fiyatı üzerinden hesaplanır. Son işlem fiyatı yoksa bir önceki kapanış fiyatına bakılır. Her ikisinin de olmadığı durumda manuel olarak Borsa tarafından girilen bir fiyat varsa ona bakılır yoksa işlem olana kadar sistem tarafından piyasa emri girilmesine izin verilmez.

5.4.3 Piyasadan Limite Emirler (Market To Limit Order)

Piyasa emirleri gibi fiyatsız olarak girilen emirlerdir. Karşı taraftaki sadece en iyi fiyat kademesinde bekleyen emirlerle eşleşerek işleme dönüşürler. Ancak işleme dönüşmeyen kısım, gerçekleştiği son işlem fiyatını alarak limit fiyatlı emre dönüşür ve emir defterinde pasif olarak yazılır (ancak KİE olarak girilirse pasife yazılmaz). Maksimum 3 milyon TL sınırına tabidir. Bu tutar piyasa emirlerinde olduğu gibi belirlenir.

Açılış, kapanış bölümleri ve tek fiyat yönteminde emir toplama aşamasında girilen piyasadan limite emirleri, eşleştirme başlayana kadar emir defterinde bekletilir, eşleştirme başladığında ise işleme dönüşür. İşleme dönüşmeyen piyasadan limite emirleri sürekli işlem aşamasına geçerken gerçekleştiği son işlem fiyatını alarak limit fiyatlı emre dönüşür ve emir defterinde pasif olarak

yazılır (ancak KİE olarak girilirse pasife yazılmaz). İlgili açılış, kapanış ve tek fiyat bölümünde fiyat oluşmaması hâlinde veya seansın sürekli işlem bölümünde girildikleri anda hiç işleme dönüşmemiş olmaları hâlinde piyasadan limite emir iptal edilir.

5.4.4 Dengeleyici Emirler (Imbalance Orders)

Açılış ve kapanış seansları da dâhil olmak üzere tek fiyat yöntemi uygulanan tüm seans bölümlerinde, fiyat belirleme sürecinde hesaba katılmayan ancak belirlenen eşleşme fiyatı seviyesinde karşılanmadan kalan emirler ile işlem yapmak üzere girilen emirlerdir. Bu tip emirler, eşleşme fiyatından kalan emirler bittiğinde veya eşleşme fiyatından kalan emir yoksa birbirleri ile de eşleşme fiyatından işleme dönüşebilirler. Eşleşmeden kalan dengeleyici emirler iptal edilirler.

5.4.5 Koşullu Emirler

Girilen emrin aktif hâle gelmesi veya işleme dönüşebilmesi için bazı koşulların tanımlanabildiği emirlerdir. Dört şekilde verilebilir:

a) **Miktar Koşullu Emirler:** Belirtilen fiyat seviyesinde emrin içerdiği miktarın tamamı karşılanmıyorsa, işlem görmeyen emirlerdir. Ancak emrin içerdiği miktarın tamamının karşılanması hâlinde işleme tabi olurlar. Bu tür emirlere örnek olarak verilebilecek hepsi ya da hiçbiri (AON - All or None), gerçekleşmezse iptal et (Fill or Kill) türü emirlerin devreye alınma zamanı ayrıca duyurulacaktır.

b) **Fiyat Koşullu Emirler:** Bir sermaye piyasası aracının cari fiyatının veya emir defterindeki en iyi alış veya satış fiyatının, koşul olarak belirtilen fiyat seviyesine ulaşması durumunda ilgili veya tanımlanmış bir diğer sermaye piyasası aracının emir defterinde aktif hâle gelen veya işleme dönüşen emirlerdir. Devreye alınma zamanı ayrıca duyurulacaktır.

c) **Zaman Koşullu Emirler:** Seansın önceden belirlenen bir bölümünde aktif hâle gelen veya seansın bir bölümünde geçerli olmak üzere girilen emirlerdir (örneğin açılışta ve kapanışta geçerli olan emirler – at open / at close). Devreye alınma zamanı ayrıca duyurulacaktır

ç) **Kısmi Görünme Koşullu Emirler:** Limit fiyatlı emirler, kısmen görünme koşulu ile girilebilir. Kısmen görünen emirlerde, emir defterinde görülmesi istenen kısmın tamamı işlem gördüğünde gizli bölümden belirlenen miktar kadar kısım açığa çıkar. Açığa çıkan bu kısım, açığa çıktığı anda girilmiş yeni bir emir gibi fiyat ve zaman önceliğine göre emir defterinde yerini alır. Bu süreç emrin tamamı karşılanıp bitinceye, geçerlilik süresi sona erinceye veya emir iptal edilinceye kadar devam eder. Devreye alınma zamanı ayrıca duyurulacaktır.

5.4.6 Kotasyon Emirleri

Limit fiyatlı alış ve satış emrinden oluşan ve sadece piyasa yapıcı/likidite sağlayıcı üyeler tarafından girilebilen bir emir tipidir. Kotasyonu oluşturan alış ve satış emrine kotasyon emri denir. Kotasyon emri bir bütün olarak iptal edilebileceği gibi sadece alış veya satış tarafı da iptal edilebilir.

5.4.7 Orta Nokta (Mid-Point) Emirleri

Orta Nokta (Mid-Point) emri, normal emir defterine kıyasla daha büyük miktarlı emirlerin kendi aralarında eşleşmesine imkân sağlayan ve piyasa katılımcılarına daha düşük işlem maliyeti sunan bir emir türüdür. Bu emirlerin girişi ve miktarlarının değiştirilmesi sırasında minimum ve maksimum tutar kontrolü yapılır. Orta Nokta emirlerinin değeri, asgari 100.000 TL, azami 30 milyon TL olabilir. Ancak kısmi işlem görme durumunda, kalan kısım asgari sınırın altına düşse bile emrin kalan miktarında değişiklik yapılmadığı sürece bu kısıt aranmaz.

Emirler sürekli olarak otomatik eşleşmeye tabidir ve normal emir defterinde bekleyen en iyi alış ve en iyi satış emirlerinin fiyatlarının aritmetik ortalaması ile fiyatlanır, ayrı ve kapalı bir emir defterinde işlem görür.

İşlem gerçekleşmesinin ardından miktar bilgisi piyasaya gönderilir, işlemin miktarı ve hacmi ilgili sıranın miktar ve hacmine dâhil edilir. Devreye alınma zamanı ayrıca duyurulacaktır.

Orta Nokta (Mid-Point) işlemlere ilişkin detaylı bilgi Ek-15'te *"Emir Tiplerine İlişkin Örnekler"* başlığı altında yer almaktadır.

Orta Nokta (Mid-Point) emirler yalnızca BIST-30 kapsamındaki paylarda kullanılacaktır.

5.4.8 Ağırlıklı Ortalama Fiyat (AOF) Emirleri

Gün sonunda ilgili sırada oluşan AOF ya da kapanış fiyatı gibi bir fiyatı referans alarak işlem gerçekleştirilmesine imkân veren yeni bir emir/işlem türüdür. İşleme referans olarak AOF'nin kullanılması kararlaştırıldığından bu tür emir ve işlemler AOF'den işlemler olarak adlandırılmaktadır. Bir payın sırasında gün sonunda oluşacak AOF baz alınarak, ya bu fiyat üzerinden ya da bu fiyata belirli bir sayıda fiyat adımı uzaklıkta fiyatlar ile gün içerisinde işlem yapılması planlanmaktadır. Bu yolla:

- Gün sonu oluşacak AOF'den işlemlerin gerçekleşmesine imkân tanımanın yanı sıra,
- İşlem günü sonunda pay sırasında oluşacak "AOF ± Borsa tarafından belirlenecek sayıda fiyat adımı" seviyesinden gün içinde işlem yapma imkânı sağlanacaktır.
- Merkezi emir defterinden ayrı bir sırada işlem görürler (Örneğin GARAN.AOF sırasında).
- İşlem gerçekleşmesinin ardından piyasaya bilgi verilmez ancak işlem bilgileri Günlük Bültende yer alır.

Bu emirlerin girişi ve miktarlarının değiştirilmesi sırasında minimum ve maksimum miktar kontrolü yapılır. AOF (TAR) emirlerin içereceği miktarın yapılan düzenleme uyarınca minimum 100.000 lot maksimum 10 milyon lot olması gerekir.

AOF'den işlemlere ilişkin detaylı bilgi Ek-15'teki *"Emir Tiplerine İlişkin Örnekler"de* AOF (TAR) Emri başlığı altında yer almaktadır. Devreye alınma zamanı ayrıca duyurulacaktır.

AOF'den (TAR) emirler yalnızca BIST-30 kapsamındaki paylarda kullanılacaktır.

5.4.9 Küsurat Emirler

İşlem biriminin içerdiği miktardan daha az miktarda verilmiş emirlerdir. Küsurat emirlerde; sadece miktar girilir, fiyat yazılmaz ve küsurat işlemi o anda ilgili sermaye piyasası aracının ".E" sırasındaki son işlem fiyatından gerçekleştirilir. Küsurat emirler, karşı küsurat emirlerle kısmen eşleşebilir.

Ayrı bir işlem sırasında bir adedin altındaki miktarlarla gerçekleştirilecek küsurat işlemler aynı paya ait normal emir defterinde oluşan en son işlem fiyatı ile fiyatlandırılacaktır. Örneğin ABCDE.KE (Kesir) sırasında gerçekleşen 0,3 adetlik bir işlem ABCDE.E sırasında gerçekleşen son işlemin fiyatını alacaktır. Devreye alınma zamanı ayrıca duyurulacaktır.

5.4.10 Açığa Satış Emirleri

Açığa satış emirleri, SPK ve Borsa düzenlemeleri uyarınca yapılan açığa satış işlemlerine ilişkin emirlerdir. Bu emirlerde SPK ve Borsa düzenlemeleri ile belirlenen fiyat sınırlamalarına uyulur.

5.5 EMİRLERDE DEĞİŞTİRME ve İPTAL

Sisteme girilmiş ve henüz işleme dönüşmemiş emirlerin üyeler tarafından değiştirilmesine ve iptal edilmesine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

5.5.1 Emrin İyileştirilmesi veya Kötüleştirilmesi

Emir iptalinin koşulsuz olarak serbest bırakılması uygulamasıyla birlikte Sisteme girilmiş olan emirlerin miktarları azaltılıp artırılabilir (miktar artırıldığında emir Sisteme yeni girilmiş bir emir olarak değerlendirildiği için zaman önceliğini kaybeder); emrin fiyatı düşürülüp yükseltilebilir (fiyat değiştirildiğinde de emir, Sisteme yeni girilmiş bir emir olarak değerlendirildiği için zaman önceliğini kaybeder). Emir iyileştirilmesi, alış emri için fiyatı yükseltmek, satış emri için fiyatı düşürmek; emir kötüleştirilmesi ise alış emri için fiyatı düşürmek, satış emri için fiyatı yükseltmek anlamındadır.

5.5.2 Emir İptali

Emirlerin işlem görmeyen kısmı istenildiği an iptal edilebilir.

5.5.3 Emrin Değiştirilmesinde ve İptalinde Ücretlendirme

Cari fiyat kademesinde yer alan emirlerde emir iptali, emir miktarını azaltma ve emir fiyatını kötüleştirme uygulamalarına süre esas alınarak üç aşamalı bir ücretlendirme modeli uygulanmaktadır. Söz konusu kademeli ücretlendirme modeline ilişkin detaylar “Borsa Payı ve Diğer Ücretlere İlişkin Tarife”de yer almaktadır [Ek-17].

Bahse konu süreler, cari fiyat kademesinde iletilen veya farklı bir kademeden iletilmekle birlikte sonradan üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmadan, piyasa şartlarında cari fiyat kademesine gelen emirler için emrin Sisteme kabul edildiği andan itibaren başlatılmaktadır.

Sistemde bekleyen emirler üzerinde yapılan her değişiklikten sonra (miktar azaltma, miktar artırma, fiyat iyileştirme, fiyat kötüleştirme) yeniden başlatılmaktadır.

Cari fiyat kademeleri dışında kalan fiyat kademelerinde emir iptali, miktar azaltımı ve fiyat kötüleştirmesi gerçekleştirildiğinde ise bu değişiklikler farklı oranda ücretlendirilmektedir.

- PP bünyesindeki varant ve sertifika pazarında, yapılan emir/kotasyon iptallerinden, emir/kotasyon miktar azaltımları ve fiyat kötüleştirmelerinden herhangi bir ücret alınmamaktadır.
- Özel işlem bildirimine ilişkin emir iptallerinde herhangi bir ücretlendirme söz konusu değildir.
- PP bünyesinde faaliyette bulunan piyasa yapıcıların piyasa yapıcılık işlemleri kapsamında ilettikleri kotasyon emirlerinin miktarlarının azaltılmasından ve fiyatlarının kötüleştirilmesinden ücret alınmamakta, kotasyon dışındakilerden ise alınmaktadır.

- PP Alım Satım Sistemi tarafından otomatik olarak yapılan ya da Borsa tarafından gerçekleştirilen emir iptallerinde herhangi bir ücret alınmamaktadır.
- PP'de uygulanacak olan emir iptali, miktar azaltımı ve fiyat kötüleştirme ücretlerini ve uygulama şeklini gösteren tablo "Borsa Payı ve Diğer Ücretlere İlişkin Tarife"de yer almaktadır [Ek-17].

5.6 EMİR GİRİŞ KURALLARI ve SINIRLAMALAR

5.6.1 Öncelik Kuralları

Dengeleyici emirler hariç olmak üzere Sisteme kaydedilen emirler karşılanırken, önceliklerin belirlenmesinde aşağıdaki kurallar sırasıyla uygulanır.

1) Fiyat Önceliği: Daha düşük fiyatlı satım emirleri, daha yüksek fiyatlı satım emirlerinden; daha yüksek fiyatlı alım emirleri, daha düşük fiyatlı alım emirlerinden önce karşılanır.

2) Zaman Önceliği: Fiyat eşitliği hâlinde, Sisteme zaman açısından daha önce kaydedilen emirler öncelikle karşılanır.

5.6.2 Fiyat Değişme Sınırları

Fiyat değişme sınırları, baz fiyata ±%20 fiyat marjı uygulanarak bulunur. Bu aralık, payın fiyat değişme sınırlarını oluşturur. Paylarda ve BYF'lerde fiyat değişme sınırları hesaplanırken baz fiyata ±%20 uygulandıktan sonra bulunan değerler alt sınır için en yakın yukarı fiyat adımına, üst sınır için en yakın aşağı fiyat adımına yuvarlanır.

BISTECH Sistemiyle birlikte yeni pay alma hakları ve T. İş Bankası Kurucu pay sıralarında, ±%50 oranında fiyat marjı uygulanmaktadır. Varantlar ve sertifikalarda ise herhangi bir fiyat sınırı yoktur, serbest fiyat marjı geçerlidir.

PP Müdürü, piyasanın gerektirdiği durumlarda, resen bu sınırları iki katına kadar artırabilir. Borsa Genel Müdürü, gereken durumlarda resen fiyat değişme sınırlarını kaldırabilir veya değiştirebilir. Yönetim Kurulu, fiyat değişme sınırlarını pazar ve emir türü bazında farklı olarak belirleyebilir.

Fiyat Marjlarının Serbest Bırakılması

Özsermaye hâllerinde paylar için referans fiyat belirlenmesi durumunda fiyat değişme sınırları uygulanmaz.

Fiyatı serbest bırakılan paylarda, üyelerimizin emirlerini daha dikkatli girmesi ve daha önce oluşan fiyatları göz önünde bulundurmaları yerinde olacaktır.

5.6.3 Maksimum Kotasyon Miktarı

Paylarda piyasa yapıcı üyenin bir kerede girebileceği maksimum kotasyon tutarı, ilgili sermaye piyasası aracının fiyatına bağlı olarak en yüksek emir tutarı olan 3 milyon TL sınırına karşılık gelen miktardır.

5.6.4 Emirlerde Uygulanan Değer Sınırları

PP'de geçerli tek emirle bir seferde gerçekleşebilecek en yüksek işlem tutarı sınırı 3 milyon TL'dir ve bu sınır, Orta Nokta ve AOF hariç olmak üzere tüm emir tipleri için geçerlidir.

Diğer taraftan, özel işlem bildiriminde bir seferde gerçekleşebilecek işlem tutarı alt sınırı 3 milyon TL, en üst sınır 30 milyon TL; Orta Nokta emirlerde ise alt sınır 100.000 TL, en üst sınır 30 milyon TL olarak belirlenmiştir.

5.6.5 Emirlerde Geçerlilik Süresi

Sisteme iletilen emirler, dört farklı geçerlilik süresine sahip olabilir.

5.6.5.1 Günlük

PP'deki bütün pazarlarda aksi belirtilmedikçe girilen her emir, girildiği gün boyunca geçerlidir ve işlem görmezlerse gün sonunda iptal edilirler.

5.6.5.2 Kalanı İptal Et (KİE)

Fiyat ve miktar belirtilerek girilen ve emrin girildiği anda karşılanmayan bölümünün otomatik olarak iptal edildiği emir türüdür.

5.6.5.3 İptale Kadar Geçerli (İKG)

Borsa Birincil Piyasada Değişken ve Sabit Fiyatla Talep Toplama yöntemlerinde halka arz süresinin sonuna kadar geçerli emir girişi mümkündür. Bu geçerlilik türü, talep toplama yöntemiyle halka arzların gerçekleştirildiği birincil piyasada (.HE sıralarında) kullanılacaktır.

5.6.5.4 Tarihli

Fiyat adımı ve fiyat değişme sınırları çerçevesinde geçerli olacakları son tarih belirtilerek Sisteme girilen, işlem görene veya iptal edilene kadar Sistemde geçerliliğini koruyan emirlerdir. Tarihli girilen emirlerin geçerli olabileceği azami süre Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Tarihli girilen emirler BISTECH Sisteminin başlangıç aşamasında devreye alınmamıştır. Devreye alınma zamanı ayrıca duyurulacaktır.

BISTECH Sisteminde bir emrin süresinin değiştirilmesine izin verilmektedir. Bir emrin süresi uzatıldığında bahse konu emir önceliğini kaybetmekte, süresi kısaltıldığında ise önceliğini korumaktadır.

Gerçekleşmeyip süresi dolan emirler Sistem tarafından iptal edilir. Bunun yanı sıra emrin fiyatı belirlenen zaman içinde marj dışına çıktığında veya fiyat adımlarına uymadığında da ilgili emir iptal edilir. Ayrıca ilgili payın baz fiyatında sermaye artırımı ve/veya diğer nedenlerle bir değişme olmuşsa, emrin sahibi olan üyenin kodu değişmişse bütün tarihli ve süreli emirler iptal edilir.

Geçici Kapatılan Üyelere Ait Tarihli Girilen Emirler

PP'de işlem yapma yetkileri geçici olarak kaldırılan veya kapatılan üyelere ait tarihli girilen emirler, Borsa tarafından başka bir uyarıya gerek duymaksızın silinir.

5.6.5.5 Emirlerin Askıya Alınabilmesi

Üye temsilcisi emirlerini kendi isteği ile askıya alıp gün içerisinde istediği zaman tekrar aktif hâle getirebilecektir. Ayrıca gerekli tanımlamanın yapılması durumunda bağlantının kopması gibi belirli durumlarda, emirler Sistem tarafından otomatik olarak askıya alınabilecektir. Sistem tarafından askıya alınan ve daha sonra üye temsilcisi işlem terminali (TW) kullanılarak yeniden aktif hâle getirilen emirler için yeni emir numarası verilmez. Emirlerin askıya alınması Sistem açısından iptal edilmesi ile eşdeğerdir. Yalnızca bu emirler temsilci bilgisayarında tutulmakta, istenilirse tekrar gönderilebilmektedir.

Üye temsilcisi işlem terminali (TW) kanalıyla askıya alınan ve daha sonra yeniden aktif hâle getirilen emirler yeni bir emir numarası alır ve emir defterinde yeniden sıralanırlar. Bu imkân FixAPI'de mevcut olmayıp yalnızca temsilci iş istasyonlarında kullanılabilecektir.

5.6.6 Emirlerde Müşteri/Portföy/Fon Ayrımı

Borsa emirlerinin Sisteme "portföy", "müşteri", "fon" ayrımı gözetilerek girilmesi ve bu konuya gerekli özenin gösterilmesi gerekmektedir. Klavye ile emir girişlerinde "portföy", "müşteri" ve "fon" ayırımı yapılmasına ilişkin tarif edilen hususların FixAPI ile emir girişi sırasında da dikkate alınması ve emirlerin "portföy", "müşteri" ve "fon" ayrımı gözetilerek Sisteme iletilmesi üyelerin sorumluluğundadır.

Yatırım fonunun yeni kurulması hâlinde, fon kurucusunun, PPB'ye kod talep edilen bir dilekçe ve ekinde SPK'nın Kuruluş İzni Belgesi örneği ile başvuru yapması gerekmektedir. Bu tür fonlara PPB tarafından kod verilmekte ve KAP'ta duyurusu yapılmaktadır.

Fonun yeni kurulması, mevcut bir kodunun bulunmaması veya kodunun değişmesinin gerektiği hâllerde fon için kod talebi fon kurucusu, fon yöneticisi ya da fonun Borsa işlemlerine aracılık edecek üye tarafından yapılablilir. PPB'ye iletilecek başvuruda kod talep edildiği belirtilen bir dilekçe ile ekinde SPK'nın kuruluş izin belgesi örneğinin yer alması gereklidir.

Ayrıca, yatırım fonları adına emir girişlerinde fon kodu girilmesi uygulaması ve ilgili tüm yöntem, 01/09/2003 tarihinden itibaren tüm yatırım ortaklıkları için de geçerlidir.

5.6.7 Yatırım Ortaklığı Adına Emir Girişi

Yatırım ortaklığı adına yapılan emir girişlerinde emrin müşteri, portföy ya da fon adına mı girilmekte olduğuna ilişkin olarak ilgili alanda emrin yatırım ortaklığı adına girildiğini ifade eden "Fon" belirtecinin görülmesi, "AFK" alanına ise ilgili yatırım ortaklığı adına PPB tarafından tanımlanıp duyurulmuş üç karakterden oluşan kodun girilmesi gereklidir.

Yeni Kurulan ya da Mevcut Bir Kodu Bulunmayan Yatırım Ortaklıkları

Yatırım ortaklığının yeni kuruluyor olması ya da mevcut bir kodu bulunmaması hâlinde yatırım ortaklığının kurucusu ya da yatırım ortaklığı adına Borsa işlemlerine aracılık yapacak üye tarafından yapılması ve PPB'ye yapılacak başvuruda kod talep edildiği bildirilen bir dilekçe ile ekinde SPK'nın kuruluş izin belgesi örneği yer alır. Talep edilen kod belirlenerek duyurusu KAP aracılığıyla yapılır.

Kod listesinde bulunmayan yatırım ortaklıklarının kurucuları ya da adına Borsa işlemlerinde aracılık yapacak üyelerin yukarıda belirtilen yöntem çerçevesinde PPB'ye başvurmaları gerekmektedir.

5.6.8 Hesap Numarası Giriş Zorunluluğu

Pay Piyasası'na iletilen tüm emirlerde, müşteri hesap numarası girilmesi zorunludur ve bu zorunluluk seansın tüm aşamalarını kapsamaktadır.

Emir girişlerinde kullanılan hesap numarasının (kendi muhasebe sistemlerinde geçerli olan müşteri hesap numarası), yatırım kuruluşlarının MKK'da müşterileri için açmış oldukları hesap numaralarıyla aynı olması gerekmektedir.

5.6.9 Emir Aracısı/Fon Kodu (AFK)

Sisteme iletilen emir bilgilerinde, üye işlem terminallerinde yer alan "Emir Gir" penceresinde kısaca "AFK" olarak tanımlanmış "Emir Aracısı/Fon Kodu" (Önceki yapıda "Acente/Fon Kodu") olarak adlandırılan 3 karakterlik (alfasayısal) bir alan bulunmaktadır.[30]

AFK alanına ilişkin olarak;

a) İşlem aracılığı yetki belgesi olan (lehine faaliyet gösterilen) yatırım kuruluşları, emir iletimine aracılık yapan yatırım kuruluşları için ilettikleri emirlerde "Hesap No." alanına müşterilerin kendi kurumları nezdindeki hesap numaralarını, üç haneli "AFK" alanına ise emri iletilen kurumun üye kodunu girer.

b) Üyenin kendisine ait fonlar dâhil olmak üzere, Sisteme fonlar veya yatırım ortaklıkları adına iletilen tüm emirlerde, fon/yatırım ortaklıklarına Borsamız tarafından verilmiş olan 3 haneli kodların "AFK" alanına kaydedilmesi, "Hes. No." alanına ise, fon/yatırım ortaklığının emri Sisteme giren aracı kurumdaki hesap numarasının girilmesi zorunludur. Sisteme fon/yatırım ortaklıkları adına yapılan manuel (lokal terminaller/uzaktan erişim terminalleri ile) ve elektronik (FixAPI ile) tüm emir girişlerinde "AFK" ve "Hes. No." alanlarının mutlaka doldurulması gerekmektedir.

c) Piyasa yapıcılar tarafından müşteri hesabı kullanılarak girilen kotasyonlarda AFK alanına "PYM", portföy hesabı kullanılarak girilen kotasyonlarda ise "PYP" girilmesi zorunludur.[31]

ç) Likidite sağlayıcılar tarafından müşteri hesabı kullanılarak girilen kotasyonlarda AFK alanına "LSM", portföy hesabı kullanılarak girilen kotasyonlarda ise "LSP" girilmesi zorunludur.[32]

---

[30] Önceki yapıda bankalar ile aracı kurumlar arasında acentelik sözleşmesiyle gelen bir ilişki söz konusuydu ve bir banka ile acentelik sözleşmesi olan aracı kurumlar, aracı kurumda hesabı olmayan banka müşterileri için ilettiği emirlerde "Hesap No." alanına müşterilerin acente bankadaki hesap numaralarını, üç haneli "AFK" alanına ise hesabın ait olduğu acentenin üye kodunu girmekte idi. Diğer taraftan, Kurulun 01/07/2014 tarihinde yürürlüğe giren III-37.1 sayılı Tebliği ile yatırım kuruluşlarının faaliyet izni almasına ilişkin esaslar, yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ve bunların sunumu sırasında uyulacak ilke ve esaslar düzenlenmiş, Tebliğ kapsamında yatırım kuruluşlarınca yürütülebilecek yatırım hizmetleri ve yatırım faaliyetleri belirlenmiş ve bu faaliyetlerin her biri için Kuruldan izin alınması zorunlu tutulmuş; Tebliğde aracı kurumlar; *"dar yetkili", "kısmi yetkili"* ve *"geniş yetkili"* olarak gruplandırılmıştır. Tebliğ ile yapılan düzenleme kapsamında emir iletimine aracılık, işlem aracılığı ve portföy aracılığı ayrımına gidilmiştir. Dolayısıyla önceki yapıda geçerli olan acentelik ilişkisi sona ermiştir.

[31] PYM, Piyasa Yapıcı Müşteri hesabı; PYP ise Piyasa Yapıcı Portföy hesabı tamlamalarının baş harflarinden oluşturulmuş kısaltmalardır. Bu kısaltmalar emir girişinde sadece AFK alanında kullanılmaktadır.

[32] LSM, Likidite Sağlayıcı Müşteri hesabı; LSP ise Likidite Sağlayıcı Portföy hesabı tamlamalarının baş harflarinden oluşturulmuş kısaltmalardır. Bu kısaltmalar emir girişinde sadece AFK alanında kullanılmaktadır.

5.7 PAY PİYASASINA ERİŞİMDE KULLANILAN PROTOKOLLER

BISTECH İşlem Platformu üzerinde çalışan PP Alım Satım Sistemi'ne erişim için aşağıdaki protokoller kullanılmaktadır:

1) İşlem Terminalleri (TW-Trading Workstation, Omnet API)
2) FixAPI
3) OUCH
4) ITCH

5.7.1 İşlem Terminalleri (TW, Omnet API)

Borsa işlem salonunda ve üye ofislerinde işlem terminali (TW) kullanımına devam edilmektedir. Bu kullanıcıların emir iletim kapasitesi (değişiklik ve iptal de dâhil olmak üzere) saniyede 10 adet olarak belirlenmiştir. Bu rakam parametrik olup Borsa tarafından önceden duyurularak değiştirilebilir. İşlem terminallerinde iki ayrı gruba (Partition) iki ayrı bağlantı yapılmasına gerek yoktur, bir kullanıcı tek bağlantı ile her iki gruba da bağlantı sağlayabilir. İşlem terminallerinde temsilci yardımcısı, temsilci ve baş temsilci (şef broker) uygulamaları devam edecektir.

Üyelerin gerek Borsa'da gerekse merkez ofislerinde bulunan işlem terminalleri aynı özelliklere sahip tek tip terminaller hâlindedir. Pay Piyasası'nda işlem yapan üyelere tahsis edilecek olan BISTECH işlem terminallerini BISTECH üye temsilcisi eğitimlerine katılmış ve başarılı olmuş üye temsilcileri kullanabilir.

Önceki sistemde 5 kademe verilen birikimli fiyat derinlik (fiyat baz) sorgusu BISTECH Sistemine geçişle birlikte TW'larda 25 kademeye çıkarılmış, veri yayında ise 5'ten 10 kademeye kadar artırılabilir duruma gelmiştir.[33]

5.7.2 FixAPI

BISTECH sisteminde FixAPI protokolü 3 amaçla kullanılmaktadır:

- Emir İletimi (FixAPI Order Entry): Emir, kotasyon ve ilave olarak özel işlem bildirimi işleri için kullanılır. Her üyenin iki gruba bağlı tüm işlem sıralarına ulaşması için en az iki FixAPI oturumu açması zorunludur. Eşyerleşim (co-location) ve uzak erişim noktalarından kullanılabilir. FixAPI kapasiteleri ve bunların değişimine ilişkin kurallar gruplama bazında yapılmaktadır. Örneğin 12 emir/saniye kapasitesine sahip 1 kullanıcı sahibi olan yatırım kuruluşuna BISTECH sisteminde her bir grup oturumu için 12 emir/saniye kapasiteli bir FixAPI kullanıcısı (toplamda 2) tahsis edilir.
- Referans Veri (FixAPI Reference Data): Enstrüman bazında referans bilgileri sağlayan FixAPI bağlantısıdır. İlgili enstrümana ait gün başındaki referans bilgileri veren "Security Definition" Mesajı, gün içindeki güncellemeler için gönderilen "Security Definition Update" Mesajı, Seans değişikliklerinin takip edildiği "Security Status" Mesajı, fiyat bilgilerini içeren "Price Reference" Mesajı, Sistem üzerindeki seansların bilgilerini içeren "Trading Session List" Mesajı sağlanmaktadır. FixAPI Emir İletimi bağlantısından farklı olarak gruplama (partitioning) yapısı söz konusu değildir. Bu nedenle hem birinci hem de ikinci grup enstrümanları hakkındaki bilgileri içermektedir.

[33] veri yayında 5 kademe olan fiyat derinlik bilgileri, 01/02/2016 tarihinden itibaren 10 kademeye yükseltilmiştir.

- FixAPI Drop Copy: Belli bir üyeye ait emir, kotasyon, işlem ve özel işlem bildirimleri akışının sağlandığı FixAPI bağlantısıdır. Bir üyenin tüm kullanıcılarının ilgili mesajlarının gönderilmesi ile üye riskini ölçmek amacıyla kullanılabileceği gibi ayrıca sponsor olunan kullanıcılara ait emir ve işlem akışının sponsor kullanıcılara gönderilmesi amacıyla da kullanılabilir. Emir iletiminde olduğu gibi iki grup (partition) için en az iki FixAPI oturumu açılması zorunludur.

5.7.3 OUCH

Diğer emir iletim kanallarını göre daha hızlı emir iletimine ve böylece Yüksek Frekanslı işlemlerin gerçekleştirilmesine imkân sağlayan, BISTECH sisteminin getirdiği yeni bir emir iletim protokolüdür. Her üyenin iki gruba bağlı tüm işlem sıralarına emir iletimi sağlayabilmesi için en az iki OUCH oturumunun kurulması zorunludur. Devreye alınma zamanı ayrıca duyurulacaktır.

5.7.4 ITCH

Diğer veri yayın protokollerine göre daha hızlı veri akışı sağlayan bir protokoldür. Piyasa verilerine çok düşük gecikme (latency) değerleri ile ulaşma imkânı sağlamaktadır. Yaygın kullanım alanı yüksek frekanslı işlemler olmakla beraber, özellikle emir defterine ait tüm emir ve işlem bilgilerine hızlı erişim amacıyla geniş piyasa katılımcıları tarafından kullanılmaktadır.

BISTECH sisteminde her üyenin iki gruba bağlı işlem sıralarının piyasa bilgilerine ITCH kanalıyla erişimi sağlayabilmeleri için en az iki ITCH oturumunun kurulması zorunludur.

5.8 KREDİLİ MENKUL KIYMET VE AÇIĞA SATIŞ İŞLEMLERİ

Açığa satış işlemleri yapmak için SPK'dan faaliyet izni alan kurumlar Borsaya başvurarak Sistemde kendilerine bu yetkinin verilmesini sağlarlar. Söz konusu başvuru, SPK'nın izin belgesi ile Borsanın ilgili bölümüne yapılır.

5.8.1 Kredili Menkul Kıymet ve Açığa Satış İşlemlerine Konu Menkul Kıymet Listeleri

"Kredili Menkul Kıymet ve Açığa Satış İşlemlerine Konu Olan Menkul Kıymet Listesi" PÖİP, NYİP ve YİP hariç tutularak BİAŞ pazarlarında işlem gören tüm payları ve BYF'leri kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Dolayısıyla, Yıldız Pazar, Ana Pazar, GİP ve KYÜYÜP'te işlem gören paylardan A ve B Grubuna dâhil olanlar ile BYF'ler hem kredili işleme hem de açığa satış işlemine konu olabilir.

SPK'nın ABCD düzenlemesi uyarınca C ve D Grubundaki paylarda kredili işlem ve açığa satış yapılamaz.

Borsa Yönetim Kurulunun kararı doğrultusunda, Seri: V, No: 65 sayılı "Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğ" uyarınca, işlem sıraları sürekli kapatılmış olan paylar hemen, işlem sıraları geçici durdurulmuş olan paylar ise kapalılık hâlinin 5 iş gününden fazla sürmesi ve Borsa Yönetim Kurulu tarafından kapalılık hâlinin devamına karar verilmesi durumunda "Kredili Menkul Kıymet İşlemleri ile Açığa Satış İşlemlerine Konu Olan Menkul Kıymetler Listesi"nden çıkartılır.

Listeden çıkarılan paylar, takip eden üç aylık dönemin sonuna kadar Geçici Listede yer alır, söz konusu paylar bu dönem boyunca gerçekleştirilecek yeni Kredili Menkul Kıymet İşlemleri ve Açığa Satış İşlemlerine konu edilemez ancak, kredili işlemlerden doğan hesaplardaki pozisyonlar, krediyi

sağlayan banka/aracı kurumun veya müşterinin aksine bir talebinin bulunmaması hâlinde, bu dönemin sonuna kadar korunabilir.

Üç aylık "Geçici Liste" döneminin sonunda geçici listedeki payların yeniden esas listeye alınmaması durumunda, bu paylardaki kredili işlemlerden kaynaklanan pozisyonların doğrudan tasfiyesi gerekir.

5.8.2 Açığa Satışta Fiyat Sınırı

SPK'nın Seri: V, No: 65 sayılı Tebliğinin 29. maddesi çerçevesinde açığa satış işlemi, açığa satışa konu olacak sermaye piyasası aracının en son gerçekleşen işlem fiyatından daha yüksek bir fiyat üzerinden yapılır. Ancak, açığa satışa konu olan sermaye piyasası aracının en son gerçekleşen fiyatının bir önceki fiyattan daha yüksek olması hâlinde açığa satış işlemi en son gerçekleşen fiyat düzeyinden de yapılabilir.

Pay Piyasasındaki BIST 100 Endeksi'ne dâhil olan ve açığa satış yapılabilen (A ve B Grubu) paylarda yukarıda açıklanan yukarı adım kuralı geçerli değildir.

Pay Piyasasında BIST 100 Endeksi kapsamında bulunan ve açığa satış yapılabilen (A ve B Grubu) paylarda fiyat sınırları dâhilindeki her fiyattan açığa satış emri girilebilir. Bu kapsama girmeyen diğer paylar ile borsa yatırım fonu katılma belgelerinde ise yukarı adım kuralı uygulaması geçerlidir.

Seansın açılışında, en son gerçekleşen fiyat bir önceki seansın kapanış fiyatıdır ve açığa satış emri bu fiyatın bir adım üzerinden verilebilir. Baz fiyat, serbest ise açığa satış emri işlem gerçekleştikten sonra verilebilir. Eğer baz fiyat seans içinde değiştirilmişse ve değişimden sonra herhangi bir işlem gerçekleştirilmemiş olsa dâhi açığa satış emri girilebilir. Sistem, fiyat sınırı ile ilgili kontrolleri yapar, söz konusu düzenlemeye uymayan emir girişlerine ise izin vermez.

Seansın tüm bölümlerinde ve devre kesici emir toplama aşamasında açığa satış emri girilebilirken sadece açılış seanslarında açığa satış emri iletimi mümkün değildir. Bu kapsamda seans içinde sermaye piyasası aracının ilk açığa satış emri açılış seansından sonra verilebilecek olup, açılış fiyatının oluştuğu durumlarda açığa satış fiyatı, açılış seansında oluşan fiyatın bir kademe üstünden verilebilir; açılış fiyatının oluşmadığı durumlarda ise bir önceki günün kapanış fiyatının bir kademe üstünden açığa satış fiyatı girilebilir.

5.8.3 Açığa Satış Emri Girişi

Açığa satış emri girmek isteyen üye, emir giriş penceresinde açığa satış seçeneğini işaretleyerek emrini girer. FixAPI ile gönderilen açığa satış emirlerinde de emre ilişkin olarak ayırt edici kodlar kullanılır.

Özel işlem bildirimi ile kotasyon, Orta Nokta ve AOF (TAR) emirleriyle açığa satış yapılamaz.

5.8.4 Açığa Satış İşlemlerinin Bültende İlanı

Açığa satış işlemleri Bültende pay bazında aşağıdaki sütun başlıklarıyla ilan edilir.

- En Düşük Açığa Satış Fiyatı
- En Yüksek Açığa Satış Fiyatı,
- Açığa Satış A.O.F.
- Açığa Satış İşlem Hacmi
- Açığa Satış İşlem Adedi
- Açığa Satış Sözleşme Sayısı

5.9 BORSA PAYI

2015/38 sayılı Borsa Duyurusu ile 04/05/2015 tarihinden itibaren Pay Piyasası işlemlerinde geçerli olan Borsa Payı ve Diğer Ücretlere İlişkin Tarife, ekteki toplu çizelgede yer almaktadır [Ek-17].

5.10 GÜNLÜK BÜLTEN

BISTECH Sistemine geçişle birlikte BİAŞ internet sayfasında "excel" formatında yayınlanan Pay Piyasası Günlük Bültenine yeni alanlar eklenmiştir ve "csv" formatına dönüştürülmüştür. Söz konusu Bültende bulunan alanlar ve açıklamaları, BİAŞ internet sayfasının (http://www.borsaistanbul.com/nasdaqdestek/teknik-dokumanlar) adresinde bulunan "Borsa İstanbul PP Veri Bildirim ve Kabul Formatları" dosyasında yer almaktadır.[34]

Bunlara ilave olarak "csv" formatındaki Bültenin önemli alanları ve toplu işlem bilgileri, BİAŞ internet sitesinde ayrı bir sayfada "html" formatında kullanıma sunulmuştur.

5.11 PAY PİYASASI RAPORLARI

Üyelerin kullanımına sunulan Pay Piyasası emir ve işlem defterleri ve marj dosyalarında da BISTECH Sistemiyle birlikte değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu dosyalarda bulunan alanlar ve açıklamaları Borsanın internet sitesinin (http://www.borsaistanbul.com/nasdaqdestek/teknik-dokumanlar) adresinde bulunan "Borsa İstanbul PP Veri Bildirim ve Kabul Formatları" dosyasında yer almaktadır.[35]

5.12 İŞLEM TERMİNALİ KULLANIMI İÇİN SERTİFİKA ALMA ZORUNLULUĞU

Pay Piyasası üyeleri BISTECH İşlem Platformuna gerek FixAPI arayüzü ile bağlanarak gerekse kendilerine tahsis edilecek işlem terminallerini (TW) kullanarak emir iletebilecek, işlem gerçekleştirebilecektir.

Pay Piyasası'nda işlem yapan üyelere tahsis edilecek olan BISTECH işlem terminallerini sadece BISTECH üye temsilci eğitimlerine katılmış ve başarılı olmuş üye temsilcileri kullanabilecektir.

---

[34] Bkz. http://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/nasdaq-dokuman/borsa-istanbul-pp-veri-bildirim-ve-kabul-formatlari.pdf?sfvrsn=52

[35] Bkz. bir önceki dipnot.

6. TAKAS-SAKLAMA ve TEMERRÜT İŞLEMLERİ

Pay Piyasası işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesinde, Pay Piyasası işlemlerinin takasını gerçekleştiren takas kuruluşunun düzenlemeleri ve ilgili diğer mevzuat hükümleri geçerlidir.

Bu kapsamda takas yöntemi, takas ilkeleri, takas süreleri, mahsup işlemleri, temerrüt işlemleri, temerrüt cezaları ve tahsili, asgari temerrüt matrahı ve faiz tutarı, temerrüt komisyon tutarı, mağdur üyelere yapılacak iade vb. hususlar Takasbank düzenlemelerinde yer almaktadır.

Diğer taraftan, önceki yapıda Takasbank tarafından T+3 sabahı Borsaya yapılan bildirim sonrasında Borsa tarafından XCH özel üye kodu ile yürütülmekte olan temerrüt işlemleri, BISTECH Sistemiyle birlikte temerrüde düşen üye adına (on behalf) doğrudan Takasbank tarafından gerçekleştirilmektedir.

6.1.1 Brüt Takas (BT) [36]

Aracı kurumların seans süresince gerçekleştirdikleri işlemlerinde Takasbank tarafından pay bazında ve toplam TL olarak netleştirme yapılmaktadır. Bu çerçevede, aynı tarihli seans süresince bir payda hem satış hem de alış işlemi yapan yatırım kuruluşu, satış toplamı alış toplamına mahsup edilerek çıkan net bakiyeye göre söz konusu pay üzerinden takasa borçlandırılmakta veya alacaklandırılmaktadır. Diğer yandan, tüm paylardaki alış veya satışlarının bedelleri ise genel olarak netleştirilmekte ve yatırım kuruluşuun alış tutarları fazla ise yatırım kuruluşu takasa nakit borçlu, satış tutarları fazla ise takastan nakit alacaklı olmaktadır. Netleştirme uygulaması sayesinde bir payda gün içerisinde alım satım gerçekleştiren bir yatırımcı sadece gerçekleştirdiği alım veya satım sonucundaki net fark miktarı kadar teslim yükümlülüğüne tabi olmaktadır.

Netleştirme uygulaması kaldırılan paylarda Takasbank tarafından BT uygulaması yapılmakta, aracı kurum ve yatırımcı bazındaki takas alacakları Takasbank tarafından takas süresinden sonra dağıtılmaktadır. Buna göre, söz konusu paylarda alım yapmak isteyen yatırımcıların takas tarihinde hesaplarında alımlarını karşılayacak tutarda nakit, satım yapmak isteyen yatırımcıların takas tarihinde hesaplarında satımlarını karşılayacak miktarda sermaye piyasası aracı bulundurması gerekmektedir. Bu uygulama ile payların piyasasında üçüncü kişiler nezdinde yanlış intiba uyandırabilecek ve piyasaya net katkı sağlamayan nitelikteki alım satım işlemleri ile olağan dışı fiyat-miktar hareketlerinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. BT uygulaması, sadece takas işlemleri ile ilgili olup uygulamanın yatırım kararlarını etkileyecek ve yatırım yapmayı engelleyecek hiçbir olumsuz yönü bulunmamaktadır. Öte yandan BT uygulaması, yatırımcıların ve pay piyasasının risklerini azaltabilecek etkiye sahiptir.

6.1.2 Brüt Takas Uygulamasında Piyasa Yapıcılara ve Likidite Sağlayıcılara Sağlanan Muafiyet

PP'de takas işlemleri üye bazında netleştirme yapılarak sonuçlandırılmaktadır. Ancak istisnai durumlarda bazı payların takasında netleştirme kaldırılarak BT uygulaması devreye alınmaktadır.

[36] Kurulun internet sitesinde yer alan basın duyurusunda Kurulca yürütülen piyasa gözetim faaliyetleri kapsamında brüt takas ile ilgili yapılan açıklamadan yararlanılmıştır (http://www.spk.gov.tr/duyurugoster.aspx?aid=2010330&subid=1&ct=c).

Piyasa yapıcısının zorunlu olduğu payların BT uygulamasına tabi tutulması durumunda ilgili payda piyasa yapıcılık/likidite sağlayıcılık faaliyetinin koşullarının ağırlaştığı ve sağlıklı olarak yürütülemeyeceği düşünüldüğünden 17/03/2014 tarihli ve 448 sayılı genelge ile BT kapsamına alınan paylarda piyasa yapıcı/likidite sağlayıcı bulunuyorsa, bu kurumların piyasa yapıcılık/likidite sağlayıcılık faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdikleri işlemlerin takasında netleştirme uygulamasına devam edilmesine karar verilmiştir.

Bu doğrultuda BT kapsamına alınan paylarda, piyasa yapıcıların/likidite sağlayıcıların kotasyon emirlerinde veya likidite sağlayıcılık kapsamındaki emirlerde bulunan ve Borsaya bildirilmiş olan hesap numaraları ile gerçekleştirilen işlemler, Takasbank tarafından BT kapsamında değerlendirilmemekte, netleştirmeye tabi tutulmaktadır.

Bu muafiyetten yararlanılabilmesi için;

a) Piyasa yapıcılar tarafından müşteri hesabı kullanılarak girilen kotasyonlarda AFK alanına "PYM", portföy hesabı kullanılarak girilen kotasyonlarda ise "PYP" girilmesi,[37]

b) Likidite sağlayıcılar tarafından müşteri hesabı kullanılarak girilen kotasyonlarda AFK alanına "LSM", portföy hesabı kullanılarak girilen kotasyonlarda ise "LSP" girilmesi[38]

zorunludur.

7. YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN UYGULAMALAR

Borsa İstanbul A.Ş. ile NASDAQ arasında 20/01/2014 tarihinde imzalanan stratejik işbirliği anlaşması sonrasında başlatılan çalışmalar neticesinde Borsa İstanbul bünyesinde yer alan tüm piyasaların tek bir işlem platformu üzerinden hizmet vermesi planlanmıştır. Bu hedef doğrultusunda ilk aşama olarak Pay Piyasası, Nasdaq Genium INET (BISTECH) olarak adlandırılan yeni işlem platformu üzerine 30/11/2015 tarihinde taşınmıştır.

Bunun sonucunda gerek piyasa işleyişine gerekse piyasa kurallarına ilişkin yeni uygulamalar getirilmekle beraber BISTECH sistemi öncesindeki uygulamaların bir kısmına son verilmiştir.

7.1 OLFE VE OLDE TÜRÜ EMİRLER

Mevcut yapıda bu emir türlerinin çok az kullanılıyor olması ve BISTECH'te söz konusu emir tiplerinin bulunmaması nedenleriyle Özel Limit Fiyatlı Emir (OLFE) ve Özel Limit Değerli Emir (OLDE) kullanımdan kaldırılmıştır.

[37] PYM, Piyasa Yapıcı Müşteri hesabı; PYP ise Piyasa Yapıcı Portföy hesabı tamlamalarının baş harflarinden oluşturulmuş kısaltmalardır. Bu kısaltmalar emir girişinde sadece AFK alanında kullanılmaktadır.

[38] LSM, Likidite Sağlayıcı Müşteri hesabı; LSP ise Likidite Sağlayıcı Portföy hesabı tamlamalarının baş harflarinden oluşturulmuş kısaltmalardır. Bu kısaltmalar emir girişinde sadece AFK alanında kullanılmaktadır.

7.2 ÖZEL EMİRLER

Özel emirlerin piyasamızda çoğunlukla, aynı yatırım kuruluşunun müşterileri arasında anlaşması Borsa dışında daha önce gerçekleştirilmiş işlemler olduğu bilinmektedir. Bu durum göz önünde bulundurularak aracı kurumların bünyesinde anlaşma sağlanan alım satım taleplerinin, yeni yapıda yer alan özel işlem bildirimi (Trade Reporting) işlevi ile Borsamıza bildirilmesi ve işleme dönüştürülmesi söz konusu olacaktır.

Dolayısıyla BISTECH Sistemine geçişle birlikte daha önceki yapıda kullanılan özel emir uygulaması sona ermiştir.

7.3 MAKSİMUM LOT MİKTARI

Emir girişlerinde miktar alanında uygulanan maksimum lot kontrolüne son verilmiştir. Emir girişlerinde tutar olarak maksimum TL kontrolü devam edecektir. Bu tutar, emir başına önceki yapıda olduğu gibi 3 milyon TL'dir.

Emir girişlerinde maksimum miktar sınırı ise 10 milyon adet olarak belirlenmiştir. Birincil Piyasa emirlerinde ve özel işlem bildirimlerinde bu sınır uygulanmamaktadır.

7.4 KOTASYON EMİR NUMARASINA İLİŞKİN BİLGİ

Daha önceki sistemde kotasyonun alış tarafına, satış tarafına ve kotasyonun kendisine ayrı ayrı emir numarası verilmekte idi. BISTECH sisteminde kotasyona ayrı bir numara verilmemektedir.

7.5 HATALI EMİR DÜZELTME BİLDİRİMLERİ

Borsa Yönetim Kurulunun 19/08/2015 tarihli ve 30 sayılı toplantısında alınan karar uyarınca ve Borsamızın ilgili duyurusunda yer aldığı üzere Pay Piyasası'nda BISTECH İşlem Platformu'na geçiş öncesinde üyeler tarafından Borsa bünyesinde (T+1) günü gerçekleştirilen hatalı emir düzeltme bildirimlerine ilişkin süreç, BISTECH Sisteminin devreye alınmasıyla birlikte getirilen bazı yeni esaslarla 30/11/2015 tarihinden itibaren aşağıdaki gibi yürütülmeye başlanmıştır:

- (T+1) düzeltmeleri artık emir bazında değil, işlem bazında yapılacağından bu süreç "hatalı işlem düzeltme" olarak adlandırılmıştır.
- Hatalı işlem düzeltmesi Takasbank tarafında "Takas Terminali" kullanılarak gerçekleştirilecektir.
- Gözetim uygulamalarının sağlıklı işletilebilmesi amacıyla T gününde gerçekleşen işlemler üzerinde aynı gün (T+0) düzeltme yapılmayacaktır.
- Düzeltmeler (T+1) günü gün sonuna kadar Takasbank sisteminde yapılacaktır.
- Mevcut uygulamadan farklı olarak sadece Hesap (İşlem hesabı, BI AAA P, BI AAA M gibi), Müşteri kategorisi (Müşteri/Portföy/Fon-M/P/F) ve Müşteri Hesabı (MKK müşteri numarası) alanlarında yer alan bilgiler düzeltilebilecektir.
- Yapılacak düzeltmelerde aynı emirden kaynaklanan birden fazla işlem varsa tamamının değiştirilmesi ve hepsinde aynı değişikliklerin yapılması gerekmektedir. Emirlerin sadece bir

kısmının değiştirilmesi, kalan kısmın olduğu gibi bırakılması mümkün değildir. Bu konuda sorumluluk üyeye aittir. Bu düzenlemeye aykırı olarak düzeltme işlemi gerçekleştiren üyelerimiz hakkında disiplin hükümleri uygulanacaktır.

- Bu amaçla Takasbank, (T+1)'de düzenlemeye aykırı olarak gerçekleştirilen hatalı işlem düzeltmelerini dönemsel olarak Borsamıza raporlayacaktır.
- Bu uygulama BISTECH Sisteminin devreye alınmasıyla birlikte başlamıştır.

Sonuç olarak, yeni Sistemin devreye alınmasıyla birlikte Borsa bünyesinde (T+1) süresi içerisinde yapılmakta olan hatalı emir düzeltme bildirimi uygulaması sona ermiş, bunun yerine Takasbank bünyesinde Takas terminalleri kullanılarak işlem düzeltme uygulamasına geçilmiştir. Dolayısıyla Takasbank'taki işlem düzeltme uygulamasında Takasbank tarafından duyurulacak olan ücret tarifesi geçerlidir.

EKLER

1 – Birincil Piyasada Talep Toplama ve Satış Yöntemlerine İlişkin Örnekler [Ek – 1]

2 – Talep Toplama Yöntemlerinin İşlevsel Özelliklerine İlişkin Özet Çizelge [Ek – 2]

3 – Varantların Borsa Kotuna Alınmasına ve Borsada İşlem Görmesine İlişkin Usul ve Esaslar [Ek – 3]

4 – Sertifikaların Borsa Kotuna Alınmasına ve Borsada İşlem Görmesine İlişkin Usul ve Esaslar [Ek – 4]

5 – Pay Piyasası'nda Pazarlar ve Seans Saatleri Çizelgeleri [Ek – 5]

6 – Pay Piyasası'nda Seans Akış Çizelgeleri [Ek – 6]

7 – Seansın Bölümleri ve Açıklamaları [Ek – 7]

8 – İşlem Sırasının Geçici Kapatılması Talebinde Bulunabilecek Ortaklık Yetkilileri Listesi [Ek – 8]

9 – Borsada İşlem Gören Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin İşlem Sırası Geçici Kapatma Talep Formu [Ek – 9]

10 – Borsa Dışında Yapılan İşlemlerin Tescil Talep Formu [Ek – 10]

11 – Tezgâhüstü Türev İşlemlerinin Bildirimi [Ek – 11]

12 – Açılış Fiyatı Örnekleri [Ek – 12]

13 – ABCD Düzenlemesinde Payların Gruplandırılmasına İlişkin Özet Çizelge [Ek – 13]

14 – Özel İşlem Bildirimi (Trade Reporting) [Ek – 14]

15 – Emir Tiplerine İlişkin Örnekler [Ek – 15]

16 – Seansın Bölümlerine Göre Girilebilecek Emir Tipleri Çizelgesi[Ek – 16]

17 – Borsa Payı ve Diğer Ücretlere İlişkin Tarife [Ek – 17]

18 – BİAŞ Pay Piyasası Tarihsel Gelişimi [Ek – 18]

1 – BİRİNCİL PİYASADA TALEP TOPLAMA VE SATIŞ YÖNTEMLERİNE İLİŞKİN ÖRNEKLER

Sabit Fiyat Yöntemi:

Örnek 1: Satılacak miktar = 20 lot
Gelen toplam talep = 20 lot
Fiyat = 5,00 TL

(Alış emirlerin tamamı aynı kurum tarafından girilmektedir)

Emir Sıra Numarası	**(1)**	**(2)**	**(3)**	**(4)**	**(5)**
Müşteri Hesap Numarası	A	B	C	D	E
Lot Miktarı	2	3	5	6	4
Birinci Tur Sonunda Kalan	1	2	4	5	3
İkinci Tur Sonunda Kalan	0	1	3	4	2
Üçüncü Tur Sonunda Kalan	0	0	2	3	1
Dördüncü Tur Sonunda Kalan	0	0	1	2	0
Beşinci Tur Sonunda Kalan	0	0	0	1	0
Altıncı Tur Sonunda Kalan	0	0	0	0	0
İŞLEM MİKTARI	**2**	**3**	**5**	**6**	**4**

Gerçekleşen İşlemler:

Müşteri Hesap No (Alıcı)	**İşlem Fiyatı**	**İşlem Miktarı**
A	5,00	2
B	5,00	3
E	5,00	4
C	5,00	5
D	5,00	6
Toplam		**20**

Örnek 2: Satılacak miktar = 20 lot
Gelen toplam talep = 15 lot
Kalan = 5 lot
Fiyat = 5,00 TL

(Alış emirlerin tamamı aynı kurum tarafından girilmektedir)

Emir Sıra Numarası	**(1)**	**(2)**	**(3)**	**(4)**	**(5)**
Müşteri Hesap Numarası	A	B	C	D	E
Lot Miktarı	4	2	1	5	3
Birinci Tur Sonunda Kalan	3	1	0	4	2
İkinci Tur Sonunda Kalan	2	0	0	3	1
Üçüncü Tur Sonunda Kalan	1	0	0	2	0
Dördüncü Tur Sonunda Kalan	0	0	0	1	0
Beşinci Tur Sonunda Kalan	0	0	0	0	0
İŞLEM MİKTARI	**4**	**2**	**1**	**5**	**3**

Gerçekleşen İşlemler:

Müşteri Hesap No (Alıcı)	**İşlem Fiyatı**	**İşlem Miktarı**
C	5,00	1
B	5,00	2
E	5,00	3
A	5,00	4
D	5,00	5
Toplam		**15**

Örnek 3: Satılacak miktar = 20 lot
Gelen toplam talep = 26 lot
Fiyat = 5,00 TL

(Alış emirlerin tamamı aynı kurum tarafından girilmektedir)

Emir Sıra Numarası	**(1)**	**(2)**	**(3)**	**(4)**	**(5)**
Müşteri Hesap Numarası	A	B	C	D	E
Lot Miktarı	6	4	2	6	8
Birinci Tur Sonunda Kalan	5	3	1	5	7
İkinci Tur Sonunda Kalan	4	2	0	4	6
Üçüncü Tur Sonunda Kalan	3	1	0	3	5
Dördüncü Tur Sonunda Kalan	2	0	0	2	4
Beşinci Tur Sonunda Kalan	1	0	0	1	4
İŞLEM MİKTARI	**5**	**4**	**2**	**5**	**4**

Gerçekleşen İşlemler:

Müşteri Hesap No (Alıcı)	**İşlem Fiyatı**	**İşlem Miktarı**
C	5,00	2
B	5,00	4
A	5,00	5
D	5,00	5
E	5,00	4
Toplam		**20**

Örnek 4: Satılacak miktar = 23 lot
Gelen toplam talep = 57 lot
Fiyat = 5,00 TL
(Alış emirlerin tamamı aynı kurum tarafından girilmektedir)

Emir Sıra Numarası	**(1)**	**(2)**	**(3)**	**(4)**	**(5)**
Müşteri Hesap Numarası	A	B	C	D	E
Lot Miktarı	6	14	23	6	8
Birinci Tur Sonunda Kalan	5	13	22	5	7
İkinci Tur Sonunda Kalan	4	12	21	4	6
Üçüncü Tur Sonunda Kalan	3	11	20	3	5
Dördüncü Tur Sonunda Kalan	2	10	19	2	4
Beşinci Tur Sonunda Kalan	1	9	18	2	4
İŞLEM MİKTARI	**5**	**5**	**5**	**4**	**4**

Gerçekleşen İşlemler:

Müşteri Hesap No (Alıcı)	**İşlem Fiyatı**	**İşlem Miktarı**
A	5,00	5
B	5,00	5
C	5,00	5
D	5,00	4
E	5,00	4
Toplam		**23**

Örnek 5: Satılacak miktar = 23 lot
Gelen toplam talep = 54 lot
Fiyat = 5,00 TL
(Alış emirlerin tamamı aynı kurum tarafından girilmektedir)

Aynı hesap numarası ile birden fazla emir iletilebilir. Zaman önceliğine göre sıralanmış emirlerden dağıtım yapılırken aynı hesap numarasına ait emirler birlikte değerlendirilir. Önce aynı hesap numarasına sahip emirlerden zaman önceliğine sahip ilk emre dağıtım yapılır, bu emir tükenmeden diğerlerine dağıtım yapılmaz. Bu emir tükendiği takdirde zaman önceliğine göre sırası gelen diğer emir dağıtımdan pay almaya başlar ve dağıtım bu şekilde devam eder.

Emir Sıra Numarası	**(1)**	**(2)**	**(3)**	**(4)**	**(5)**
Müşteri Hesap Numarası	**A**	B	C	**A**	D
Lot Miktarı	3	14	23	6	8
Birinci Tur Sonunda Kalan	2	13	22	6	7
İkinci Tur Sonunda Kalan	1	12	21	6	6
Üçüncü Tur Sonunda Kalan	0	11	20	6	5
Dördüncü Tur Sonunda Kalan	0	10	19	5	4
Beşinci Tur Sonunda Kalan	0	9	18	4	3
Altıncı Tur Sonunda Kalan	0	8	17	3	3
İŞLEM MİKTARI	**3**	**6**	**6**	**3**	**5**

Önemli Not: Hesap numarası özdeşliği kurum içerisinde değerlendirilir. Farklı kurumlardan gelen ve birbiri ile örtüşen hesap numaraları aynı olarak kabul edilmez.

Gerçekleşen İşlemler.

Müşteri Hesap No (Alıcı)	İşlem Fiyatı	İşlem Miktarı
A	5,00	3
B	5,00	6
C	5,00	6
A	5,00	3
D	5,00	5
Toplam		**23**

Örnek 6: Satılacak miktar = 23 lot
Gelen toplam talep = 54 lot
Fiyat = 5,00 TL

Emir Sıra Numarası	**(1)**	**(2)**	**(3)**	**(4)**	**(5)**
Aracı Kurum (Alıcı)	XRM	XRM	XRM	ABC	XRM
Müşteri Hesap Numarası	A	B	C	A	D
Lot Miktarı	3	14	23	6	8
Birinci Tur Sonunda Kalan	2	13	22	5	7
İkinci Tur Sonunda Kalan	1	12	21	4	6
Üçüncü Tur Sonunda Kalan	0	11	20	3	5
Dördüncü Tur Sonunda Kalan	0	10	19	2	4
Beşinci Tur Sonunda Kalan	0	9	18	1	3
İŞLEM MİKTARI	**3**	**5**	**5**	**5**	**5**

Önemli Not: Hesap numarası özdeşliği kurum içerisinde değerlendirilir. Farklı kurumlardan gelen ve birbiri ile örtüşen hesap numaraları aynı olarak kabul edilmez.

Gerçekleşen İşlemler:

Alıcı Üye	Müşteri HesapNo (Alıcı)	İşlem Fiyatı	İşlem Miktarı
XRM	A	5,00	3
XRM	B	5,00	5
XRM	C	5,00	5
ABC	A	5,00	5
XRM	D	5,00	5
Toplam			**23**

Değişken Fiyat Yöntemi:

Örnek 1: Satılacak miktar = 5.000 lot
Fiyat aralığı = 4,00 – 4,80 TL
Gelen toplam talep = 16.000 lot

(Alış emirlerin tamamı aynı kurum tarafından girilmektedir)

Fiyat ve zaman önceliğine göre sıralanan alış emirlerine ait bilgiler:

EMİR NO	MÜŞTERİ HESAP NO	FİYAT (ALIŞ)	MİKTAR (ALIŞ)	KÜMÜLATİF MİKTAR (ALIŞ)
3	A	4,80	500	500
2	B	4,70	500	1.000
1	A	4,60	1.000	2.000
8	C	4,50	1.000	3.000
4	D	4,40	1.000	4.000
6	**E**	**4,30**	**2.000**	**6.000**
5	F	4,20	5.000	11.000
7	G	4,10	5.000	16.000

- Fiyat ve zaman önceliğine göre sıralanan emirlerde arzın tamamının karşılandığı fiyat seviyesi, satış fiyatı olarak belirlenir. Belirlenen bu fiyat seviyesinde talep miktarı arz miktarından yüksek olsa da bu fiyat seviyesi ve üzerindeki tüm alış emirleri dağıtıma dâhil edilir.
- Örnekte satış fiyatı 4,30 TL'dir.
- Fiyatın belirlenmesinin ardından 4,30 TL'dan daha kötü fiyattaki emirler Sistemde kalır ancak dağıtım sırasında dikkate alınmaz.

Dağıtım Tablosu:

EMİR NO	MÜŞTERİ HESAP NO	FİYAT (ALIŞ)	MİKTAR (ALIŞ)	İŞLEM (1. TUR)	İŞLEM (2. TUR)	İŞLEM (3. TUR)	KALAN
3	A	4,80	500	500	0	0	0
2	B	4,70	500	500	0	0	0
1	A	4,60	1.000	0	500	250	250
8	C	4,50	1.000	500	500	0	0
4	D	4,40	1.000	500	500	0	0
6	**E**	**4,30**	**2.000**	**500**	**500**	**250**	**750**
5	F	4,20	5.000	0	0	0	5.000
7	G	4,10	5.000	0	0	0	5.000
Toplam			**16.000**	**2.500**	**2.000**	**500**	**11.000**

Gerçekleşen İşlemler:

Alıcı Emir No	Alıcı Hesap No	İşlem Fiyatı	İşlem Miktarı
3	A	4,30	500
2	B	4,30	500
8	C	4,30	1.000
4	D	4,30	1.000
1	A	4,30	750
6	E	4,30	1.250
		Toplam	**5.000**

- A hesabına 3 numaralı emirden 500 lot, 1 numaralı emirden 750 lot,
- B hesabına 500 lot,
- C hesabına 1.000 lot,
- D hesabına 1.000 lot,
- E hesabına 1.250 lot,

dağıtılır.

Örnek 2: Satılacak miktar = 5.000 lot
Fiyat aralığı = 4,00 – 4,80 TL
Gelen toplam talep = 7.000 lot

(Alış emirlerin tamamı fiyat aralığının üst sınırından ve aynı kurum tarafından girilmektedir.)

Fiyat ve zaman önceliğine göre sıralanan alış emirlerine ait bilgiler:

EMİR NO	MÜŞTERİ HESAP NO	FİYAT (ALIŞ)	MİKTAR (ALIŞ)	KÜMÜLATİF MİKTAR (ALIŞ)
1	A	4,80	1.000	1.000
2	B	4,80	1.500	2.500
3	A	4,80	1.000	3.500
4	C	4,80	1.000	4.500
5	D	4,80	1.000	5.500
6	E	4,80	1.500	7.000

- Fiyat ve zaman önceliğine göre sıralanan emirlerde arzın tamamının karşılandığı fiyat seviyesi, satış fiyatı olarak belirlenir.
- Örnekte emirlerin tamamı fiyat aralığının üst sınırından (ve dolayısıyla tek bir fiyattan) girildiği için satış fiyatı 4,80 TL'dir.
- Fiyatın belirlenmesinin ardından dağıtım SFY'de olduğu gibi yapılır.

Dağıtım Tablosu:

EMİR NO	MÜŞTERİ HESAP NO	FİYAT (ALIŞ)	MİKTAR (ALIŞ)	İŞLEM (1. TUR)	KALAN
1	A	4,80	1.000	1.000	0
2	B	4,80	1.500	1.000	500
3	A	4,80	1.000	0	1.000
4	C	4,80	1.000	1.000	0
5	D	4,80	1.000	1.000	0
6	E	4,80	1.500	1.000	500
Toplam			**7.000**	**5.000**	**2.000**

Gerçekleşen İşlemler:

Alıcı Emir No	Alıcı Hesap No	İşlem Fiyatı	İşlem Miktarı
1	A	4,80	1.000
2	B	4,80	1.000
3	A	4,80	0
4	C	4,80	1.000
5	D	4,80	1.000
6	E	4,80	1.000
Toplam			**5.000**

- A hesabına 1 numaralı emirden 1.000 lot,
- B hesabına 2 numaralı emirden 1.000 lot,
- C hesabına 4 numaralı emirden 1.000 lot,
- D hesabına 5 numaralı emirden 1.000 lot,
- E hesabına 6 numaralı emirden 1.000 lot,

dağıtılır. A hesabının 3 numaralı emrine dağıtım yapılmaz.

Örnek 3. Satılacak miktar = 5.000 lot
Fiyat aralığı = 4,00 – 4,80 TL
Gelen toplam talep = 10.000 lot
(Alış emirlerin tamamı aynı kurum tarafından girilmektedir)

Fiyat ve zaman önceliğine göre sıralanan alış emirlerine ait bilgiler:

EMİR NO	MÜŞTERİ HESAP NO	FİYAT (ALIŞ)	MİKTAR (ALIŞ)	KÜMÜLATİF MİKTAR (ALIŞ)
3	A	4,80	500	500
2	B	4,70	500	1.000
1	A	4,60	1.000	2.000
8	C	4,50	1.000	3.000
4	D	4,40	1.000	4.000
5	**E**	**4,30**	**1.500**	**5.500**
6	F	4,30	1.000	6.500
9	H	4,30	1.500	8.000
7	G	4,10	2.000	10.000

- Fiyat ve zaman önceliğine göre sıralanan emirlerde arzın tamamının karşılandığı fiyat seviyesi, satış fiyatı olarak belirlenir.
- Örnekte satış fiyatı 4,30 TL'dir.
- Fiyatın belirlenmesinin ardından 4,30 TL'den daha kötü fiyattaki emirler Sistemde kalır ancak dağıtım sırasında dikkate alınmaz.

Dağıtım Tablosu

EMİR NO	MÜŞTERİ HESAP NO	FİYAT (ALIŞ)	MİKTAR (ALIŞ)	İŞLEM (1. TUR)	İŞLEM (2. TUR)	KALAN
3	A	4,80	500	500	0	0
2	B	4,70	500	500	0	0
1	A	4,60	1.000	0	250	750
8	C	4,50	1.000	500	250	250
4	D	4,40	1.000	500	250	250
5	**E**	**4,30**	**1.500**	**500**	**250**	**750**
6	F	4,30	1.000	500	250	250
9	H	4,30	1.500	500	250	750
7	G	4,10	2.000	0	0	2.000
Toplam			**10.000**	**3.500**	**1.500**	**5.000**

Gerçekleşen İşlemler:

Alıcı Emir No	Alıcı Hesap No	İşlem Fiyatı	İşlem Miktarı
3	A	4,30	500
2	B	4,30	500
1	A	4,30	250
8	C	4,30	750
4	D	4,30	750
5	E	4,30	750
6	F	4,30	750
9	H	4,30	750
Toplam			**5.000**

- A hesabına 3 numaralı emirden 500 lot, 1 numaralı emirden 250 lot,
- B hesabına 500 lot,
- C hesabına 750 lot,
- D hesabına 750 lot,
- E hesabına 750 lot,
- F hesabına 750 lot,
- H hesabına 750 lot,

dağıtılır.

2 – TALEP TOPLAMA YÖNTEMLERİNİN İŞLEVSEL ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN ÖZET ÇİZELGE

KONU	SFY (Sabit Fiyat Yöntemi)	DFY (Değişken Fiyat Yöntemi)
Emir Toplama Saatleri	10:30-12:30	10:30-12:30
Dağıtım Saati	12:40 (+)	12:40 (+)
Teklif Emirlerinin Fiyatı	Sabit	Değişken (Verilen Limitler Arasında)
Fiyat Tespiti ve Dağıtım Esasları	Emirler zaman önceliğine göre sıralanır. Zaman önceliği dikkate alınarak satılacak miktar bitinceye kadar bir lot şeklinde dağıtılır. Ancak işlemler dağıtım bittikten sonra (her bir emrin ne kadar karşılandığı belli olduktan sonra) kesinleşir. Her bir kurumdan aynı hesap numarası ile girilmiş emirler, toplu olarak değerlendirilir ve her bir hesap numarası ilk girilen emirden başlayarak her dağıtım turunda sadece bir lot pay alabilir.	Emirler fiyat ve zaman önceliğine göre sıralanır. Tüm arzın bittiği fiyat seviyesi satış fiyatı olarak tespit edilir. Bu fiyat seviyesinden ve üstünden gelen tüm alış emirlerine dağıtım yapılır. Ancak işlemler dağıtım bittikten sonra (her bir emrin ne kadar karşılandığı belli olduktan sonra) kesinleşir. Her bir kurumdan aynı hesap numarası ile girilmiş emirler, toplu olarak değerlendirilir ve her bir hesap numarası (kaç emir girilmiş olursa olsun) ilk girilen emirden başlayarak her dağıtım turunda sadece bir lot pay alabilir.
İşlem Fiyatı	Tek Fiyat	Tek Fiyat
Fiyat / Zaman Önceliği	Zaman Önceliği Var	Fiyat ve Zaman Önceliği Var
Dağıtım Günü ve Saati	Her gün gerçekleştirilen birincil piyasa seansı bitiminden itibaren, o seans sonuna kadar başlatılabilir.	Her gün gerçekleştirilen birincil piyasa seansı bitiminden itibaren, o seans sonuna kadar başlatılabilir.
Emir Formatında Fiyat+Miktar Bilgisi	Fiyat + miktar bulunmak zorunda	Fiyat + miktar bulunmak zorunda
Aynı Hesap Numaralı Emirlerin Birleştirilmesi	Birleştirme Yapılacak	Birleştirme Yapılacak
Takas (T = Dağıtım Günü)	T+2	T+2
Sorgular	Emir Toplama Aşamasında. Kapalı Dağıtım Sonrasında. Açık	Emir Toplama Aşamasında. Kapalı Dağıtım Sonrasında. Açık
Veri Yayın	Emir Toplama Aşamasında. Kapalı Dağıtım Sonrasında. Açık	Emir Toplama Aşamasında. Kapalı Dağıtım Sonrasında. Açık

(Özet çizelgenin devamı)

KONU	SFY (Sabit Fiyat Yöntemi)	DFY (Değişken Fiyat Yöntemi)
Veri Yayını (Gerçekleşen İşlemler)	Yayımlanır	Yayımlanır
Emir Türleri	Alıcılar için sadece Limit Fiyatlı emirler. Satış emri Sistem tarafından oluşturulur.	Alıcılar için sadece Limit Fiyatlı emirler. Satış emri Sistem tarafından oluşturulur.
Maksimum Emir Değeri (TL)	Yok	Yok
Müşteri/Portföy/Fon	Mevcut uygulama geçerli	Mevcut uygulama geçerli
Emrin Geçerlilik Süresi (Normal Emirler + Tarihli Girilen Emirler)	Son talep toplama seansının sonuna kadar geçerli	Son talep toplama seansının sonuna kadar geçerli
AFK Alanı	Mevcut uygulama geçerli	Mevcut uygulama geçerli
Hesap Numarası	Mevcut uygulama geçerli	Mevcut uygulama geçerli
Referans Alanı	Mevcut uygulama geçerli	Mevcut uygulama geçerli
Emir İptali	Emir Toplama Aşamasında serbest	Emir Toplama Aşamasında serbest
Emir Üzerinde Değişiklik	Emirlerin miktarları değiştirilebilir, geçerlilik süreleri uzatılıp kısaltılamaz. Emir fiyatı değiştirilemez.	Emirlerin miktarları değiştirilebilir, geçerlilik süreleri uzatılıp kısaltılamaz. Emrin fiyatı verilen aralık dâhilinde değiştirilebilir.
Hesap Numarası Düzeltilmesi	Yok	Yok
Fiyat Marjı	Yok-sabit fiyat	İhraççı tarafından belirlenen alt ve üst fiyat sınırları geçerli
Fiyat Adımları	Sabit fiyata karşılık gelen fiyat adımı geçerli	Sisteme iletilen emrin fiyatına karşılık gelen fiyat adımı geçerli
Özel İşlem Bildirimi	Yok	Yok
İşlemlerin KAP'ta ilanı	Yok	Yok
Belli Yatırımcı Grubuna Tahsis	Yok	Yok

3 – VARANTLARIN BORSADA İŞLEM GÖRMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

1) Dayanak

Bu düzenleme;

- 10/09/2013 tarih ve 28761 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan VII-128.3 sayılı Varantlar ve Yatırım Kuruluşu Sertifikaları Tebliği'ne,
- Kotasyon Yönergesi'ne,
- Pay Piyasası Yönergesi'ne

dayanılarak yapılmıştır.

2) Tanımlar

Yatırım Kuruluşu
Aracı kurumlar ile yatırım hizmeti ve faaliyetinde bulunmak üzere kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumlarını ve bankaları ifade eder.

Yatırım Kuruluşu Varantı (Varant)
Elinde bulunduran kişiye, dayanak varlığı ya da göstergeyi önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir tarihte veya belirli bir tarihe kadar alma veya satma hakkı veren ve bu hakkın kaydi teslimat ya da nakit uzlaşı ile kullanıldığı menkul kıymet niteliğindeki sermaye piyasası aracını ifade eder.

Dayanak Varlık
BIST 30 endeksinde yer alan paylar ve/veya BIST 30 endeksi kapsamında yer alan birden fazla paydan oluşan sepeti ifade eder.

Dayanak Gösterge
Borsa tarafından oluşturulmuş pay endekslerini ifade eder.

Diğer Dayanaklar
Kurulca uygun görülmesi durumunda, yukarıda sayılan dayanak varlık ve göstergeler dışında kalan konvertibl döviz, kıymetli maden, emtia, geçerliliği uluslararası alanda genel kabul görmüş endeksler gibi diğer varlık ve göstergeler de varanta dayanak teşkil edebilirler.

İtibari Değer
Her bir varantın 1 kuruştan az olmamak üzere ihraççı tarafından belirlenmiş olan itibari değerini ifade eder.

İhraç Fiyatı ve Tarihi
İhraç fiyatı, varantın sirkülerde ilan edilen Borsada işleme başlama fiyatını; ihraç tarihi ise varantın Borsada işleme başlama tarihini ifade eder.

Vade Tarihi
Varantın işleme konulabileceği son tarihi ifade eder.

İşleme Konulma[39] Fiyatı
Varantın dayanak varlığının işleme koyma tarihindeki daha önceden belirlenmiş olan alım ya da satım fiyatını ifade eder.

Dönüşüm Oranı
Bir adet varantın kaç adet dayanak varlığa denk geldiğini gösteren oranı ifade eder.

Piyasa Yapıcı Üye (Piyasa Yapıcı)
Piyasa yapıcı üye, sorumlu olduğu varantlarda piyasanın dürüst, düzenli ve etkin çalışmasını sağlamak, likit ve sürekli bir piyasanın oluşmasına katkıda bulunmak amacıyla faaliyette bulunmak üzere kotasyon vermekle yükümlü olan ve Borsa Yönetim Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bulunan Borsa üyesi yatırım kuruluşunu ifade eder.

Piyasa yapıcılık, yetkilendirilmiş üyeler tarafından sorumlu oldukları varantın piyasasının dürüst, düzenli ve etkin çalışmasını sağlamak ve likiditeye katkıda bulunmak amacıyla yürütülen özellikli bir alım satım faaliyetidir.

Kotasyon (Piyasa Yapıcının Alım Satım Kotasyonu)
Piyasa yapıcının likiditeyi sağlamak için Sisteme girdiği, almaya ve satmaya razı olduğu fiyat ile bu fiyat seviyesinden ne kadar alacağını/satacağını gösteren miktar bilgisini içeren çift yönlü emir çeşididir.

Varant Tipi (Avrupa-Amerikan)
Avrupa tipi varantlar sadece vade tarihinde işleme konulabilirken Amerikan tipi varantlar vade tarihinde ya da vadeye kadar istenilen herhangi bir tarihte işleme konulabilir.

Sepet Varant
Dayanağı BIST 30 Endeksi kapsamında yer alan birden fazla paydan oluşan varanttır.

Varantların Pazardan Çıkartılması
Borsada işlem gören varantlar;

a) Varantın vadesinin dolması,
b) Sepet varantlar ve endekse dayalı varantlar hariç olmak üzere, varantın dayanak varlığının birleşme, devrolma veya diğer nedenlerle kottan çıkarılması

durumlarında Borsa kotundan ve pazardan sürekli olarak çıkarılır.

3) Borsa Payı

Varant alım satımlarında PP'de uygulanan Borsa payı tarifesi, piyasa yapıcılarının kotasyon emirleri vasıtasıyla gerçekleştirdiği varant alım satımlarında ise sadece piyasa yapıcı için PP'de uygulanan indirimli Borsa payı tarifesi uygulanır.

4) İşlem Görmeye Başlama

İhraççı kuruluş/piyasa yapıcı, ihraç edilecek varantlara ilişkin bilgileri Borsa tarafından belirlenen format ve yönteme uygun olarak Borsaya iletir.

[39] "Varantın işleme konulması" ya da "Varant dönüşümü" ifadeleri ile varanttan kaynaklanan hakkın kullanılması ifade edilmektedir.

Varant ihraçları için yatırım kuruluşu veya ihraççı tarafından imzalanmış olan ve formatı Borsaca belirlenen Ek-3 sonundaki "İhraç Başvuru Formu" elektronik ortamda Borsaya iletilir.

İhraççı ve/veya piyasa yapıcı tarafından işlem görecek varantlara ilişkin gerekli duyurunun KAP'ta yapılması ve Borsanın onayı sonrasında bahse konu varantlar KYÜYÜP'te işlem görmeye başlar.

5) Diğer Açıklamalar

İlgili Tebliğde yer alan ve Kurul onayını gerektiren hususlar hariç olmak üzere bu düzenlemede belirlenmeyen bir hususun ortaya çıkması durumunda ilgili uygulamaya ilişkin esaslar Borsa Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir ve yürütülür.

6) İşlem Görecek Varantların Özellikleri

- Pazarda **Avrupa ve Amerikan tipi** varantlar işlem görebilir.
- Pazarda hem alım (call) hem de satım (put) hakkı veren varantlar işlem görür.
- Aynı özelliklerde farklı kurumlar tarafından varant ihracı: Aynı pay, aynı sepet ya da aynı BIST endeksi için birden fazla varant ihraççısı olabilir.
- İhraççısı, dayanak varlığı, vadesi, işleme koyma fiyatı, türü (call/put) aynı olan varantlar aynı sırada işlem görür. Belirtilen hususların birindeki farklılık ayrı sıra açılmasını gerektirir (Her bir ISIN kodu ayrı bir sıra açılmasını gerektirir).

7) Varant Piyasa Yapıcısının Belirlenmesi ve Piyasa Yapıcılık Taahhütnamesi

Tebliğin 13. maddesi uyarınca varantların Kurul kaydına alınması için yapılan başvuru sırasında ihraççı tarafından bir aracı kurum piyasa yapıcı olarak belirlenerek Kurula bildirilir. Varantlarda piyasa yapıcı olabilecek aracı kurumlara ilişkin şartlar Kurul tarafından belirlenir. Piyasa yapıcı üyeler Borsa tarafından hazırlanan "Piyasa Yapıcılık Taahhütnamesi"ni imzalamak zorundadır, aksi takdirde piyasa yapıcılık faaliyetlerine başlayamazlar. "Piyasa Yapıcılık Taahhütnamesi"ne aykırı davranan üyelerin piyasa yapıcılık görevine Borsa Genel Müdürlüğünce son verilir.

8) Varant İşlemleri

İşlem Yöntemi

- Varant işlemleri, sürekli işlem yöntemiyle ve piyasa yapıcılı olarak gerçekleştirilir. Bu yöntemde her bir varantta görevli olan bir piyasa yapıcı üye sürekli olarak alış satış kotasyonu verir ve üyeler (piyasa yapıcı üye de dâhil olmak üzere) söz konusu varant için alış-satış emirlerini iletir.
- Verilen alış satış emirleri fiyat ve zaman önceliği kurallarına göre Sisteme kabul edilir ve karşı taraftaki uygun fiyatlı alış satış emirleriyle veya kotasyon emirleriyle eşleşerek işleme dönüşür.

Baz Fiyat ve Fiyat Değişim Sınırları

- Varantlarda baz fiyat yöntemi uygulanmaz. Dolayısıyla fiyat oluşumunda alt ve üst limit yoktur (serbest marj uygulanır).

Fiyat Adımı

- Varantlara emir ve kotasyon girişlerinde fiyat adımı her fiyat seviyesinde 1 kuruş olarak uygulanır. Varantların temerrüt, resmî müzayede ve toptan alış satış işlemleri için emir girişlerinde de 1 kuruşluk fiyat adımı uygulanır.

Varant Piyasa Yapıcılığı Genel Kuralları

- Piyasa yapıcı, sorumlu olduğu varantlarda mevcut düzenlemeler çerçevesinde alış-satış şeklinde çift taraflı veya alış/satış şeklinde tek taraflı kotasyon vererek piyasa oluşmasına ve işlem gerçekleşmesine katkıda bulunmakla yükümlüdür. Varantlarda Sisteme girilen tüm alım satım emirleri öncelik kurallarına uygun olarak kendi aralarında ve/veya piyasa yapıcı kotasyonları ile eşleşerek kısmen veya tamamen işleme dönüşebilir.
- Her varantta en az bir piyasa yapıcı olması zorunludur ve bir piyasa yapıcı üye birden fazla varantta piyasa yapıcılık yapabilir.
- Bir üyenin girdiği normal bir emir, öncelik kurallarına uygun olarak, ya bir kotasyonla ya da kendisinin ya da diğer bir üyenin girdiği normal bir emirle eşleşerek işlem görür.
- Varantlar seansın açılış, gün ortası ve kapanış bölümlerinde alım satıma konu olamaz.
- Piyasa yapıcı üyenin FixAPI kullanıcıları ve baş temsilcileri kotasyon girişi/değişikliği yapabilir.[40]
- Piyasa yapıcı üye, her bir ihraççı için ayrı ve sadece bu ihraççının ihraç ettiği varant ve bu varantlara bağlı tüm işlemlerinde kullanılmak üzere belirlenmiş olan hesap numarasını/numaralarını kullanarak kotasyon girer.
- Bir varantta piyasa yapıcı tarafından kotasyon verilmeden emir kabulü ve işlemler başlayabilir.
- Sisteme iletilen emirler, belirlenmiş kurallar çerçevesinde, Sistem tarafından fiyat ve zaman önceliği kuralları çerçevesinde kotasyonlarla ya da kotasyon harici emirlerle eşleşir.
- Piyasa yapıcılar, girmiş oldukları kotasyonlar üzerinde kotasyon değişiklik kuralları çerçevesinde değişiklik yapabilirler.
- PP'de geçerli olan emir ve işlem kuralları aksi belirtilmedikçe varant işlemleri için de geçerlidir.

Seans Saatleri ve Seans Aşamaları

Pazar

Varantlar, Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı altında, işlem görürler.

Seans Saatleri

Varant işlemleri, PP seansının sürekli işlem bölümü saatleri dâhilinde gerçekleştirilir.

Süreli İşlem Sıralarındaki İşlem Yöntemleri

Piyasa yapıcılı işlem gören sermaye piyasası araçları için açılan süreli işlem sıralarında uygulanacak işlem yöntemi aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

[40] Kotasyon emri değişikliği, sistemsel işleyiş açısından değiştirilmek istenen kotasyon emrinin iptal edilerek yeni bir kotasyon emrinin girilmesini ifade eder.

SÜRELİ İŞLEM SIRALARI	İŞLEM YÖNTEMİ
Temerrüt	Sürekli İşlem
Resmî Müzayede	Sürekli İşlem
Toptan Alış Satış İşlemleri	Kontrol tarafından özel işlem bildirimi

9) Teminat

Varantlarda piyasa yapıcılığı yapacak üyeler ihraççı adına Varant Piyasa Yapıcılığı Teminatı adı altında bir teminat yatırmak durumundadır.

Varantlarda piyasa yapıcılık yapacak üyeler piyasa yapıcılığını üstlendikleri her bir ihraççı adına bir sefere mahsus 500.000 TL teminat yatırırlar.

10) Fiyat Oluşumu

- Gün başında, paylarda açılış işlemlerinin sonuçlandırılıp sürekli işleme geçildiği saatten itibaren (09:35'ten itibaren) varant sıralarında işlemler başlar.
- İşlemler piyasa yapıcının verdiği kotasyon fiyatları arasında veya bu kotasyon fiyatları dışında da gerçekleşebilir.
- Bir üyenin girdiği emir, kendisinin ya da diğer üyelerin girdikleri emirlerle veya piyasa yapıcının verdiği kotasyonla fiyat ve zaman önceliği kuralları çerçevesinde eşleşerek işleme dönüşür.
- Dayanak payın işlem sırasının geçici olarak işleme kapatılması durumunda dayanak varantların da işlem sıraları geçici kapatılır ve dayanak payın işlem sırasının yeniden işleme açılması durumunda ise dayanak varantlar da yeniden işleme açılır.

11) Piyasa Yapıcının Alım Satım Kotasyonları

Kotasyon Giriş Kuralları

- Piyasa yapıcı normal piyasa koşulları altında, kotasyon vererek piyasa yapıcılık faaliyetini yerine getirmek zorundadır. Kotasyon, sadece varantın piyasa yapıcısının baş temsilcileri ve FixAPI kullanıcıları tarafından girilebilir.
- Bir varantta seans içinde belirli bir anda birden fazla kotasyon bulunabilir.
- Kotasyonlar Sisteme lot olarak girilir. KİE, açığa satış emri veya özel işlem bildirimi şeklinde kotasyon verilemez.
- Kotasyon, normal emirlerle birlikte fiyat ve zaman önceliği kuralına uygun olarak emir defterinde yer alır.
- Kotasyon girişlerinde bir seferde girilebilecek en fazla kotasyon miktarı sınırına (maksimum kotasyon miktarı) uyulur.
- Kotasyon girişinde kotasyonun müşteri tipi piyasa yapıcı tarafından belirlenir. Piyasa yapıcı, eğer ihraççı kendisi değilse piyasa yapıcılık işlemleri için ihraççı kuruluşa ait olan ve işlemlerinde kullanacağı varantların bulunduğu hesap numarası veya hesap numaralarını önceden yazılı olarak Borsaya bildirir. Piyasa yapıcı kurum piyasa yapıcılık faaliyetleri

kapsamında gerçekleştirdiği tüm işlemleri ilgili hesap numaraları ile takip eder. Bu hesapların kullanımı piyasa yapıcılıktan kaynaklanan yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.

Piyasa yapıcı üye, kotasyon verilmesinde kaynak hesap olarak kullanılacak ihraççı kuruluşa ait olan hesaba ilişkin olarak hesap sahibi (ihraççı kuruluş) tarafından da imzalanmış ve

- ihraç edilen varantların bulunduğu hesabın numarası,
- kullanıma konu varantın işlem kodu,
- ihraç miktarından farklı ise kullanıma izin verilen miktar,
- söz konusu miktarın kullanım süresi

bilgilerinin yer aldığı yazıyı Borsaya gönderir.

- Kotasyon fiyatları, herhangi bir fiyat değişim sınırına tabi değildir (serbest marjlıdır).
- Kotasyonun alış ve satış fiyatları arasında olabilecek maksimum farka ilişkin herhangi bir sınır uygulanmaz.
- Alış ve satış fiyat kotasyonları birbirine eşit olamaz. Alış kotasyonu satış kotasyonundan yüksek olamaz.
- Kotasyonun alış tarafının fiyatı satış tarafının fiyatından en az 1 fiyat adımı (1 kuruş) düşük olmalıdır (minimum yayılma aralığı limiti).

Minimum ve Maksimum Kotasyon Miktarı

- Minimum Kotasyon Miktarı: Piyasa yapıcının her bir varantta alış veya satış miktarları için vermek zorunda olduğu en düşük kotasyon miktarıdır, 250 lot olarak uygulanır. Borsa Genel Müdürlüğünce varant bazında farklı olarak belirlenebilir.
- Maksimum Kotasyon Miktarı: Piyasa yapıcının her bir varantta alış veya satış kotasyon miktarları için verebileceği maksimum miktardır. Borsa Genel Müdürlüğünce varant bazında farklı olarak belirlenebilir.

Minimum ve Maksimum Yayılma Aralığı

Piyasa yapıcı üye tarafından verilen alış satış kotasyon fiyatları arasındaki farktır. Minimum yayılma aralığı bir fiyat adımından oluşur. Varantlarda yayılma aralığının maksimum ne olabileceğine ilişkin bir sınır yoktur. Piyasa yapıcı, kotasyonunun genişliğini dayanak kıymetteki fiyat hareketlerine ve piyasa koşularına göre kendisi belirler.

Kotasyon Değiştirme Sıklığı

Piyasa yapıcı kotasyonlarını istediği sıklıkta değiştirmekte serbesttir.

Kotasyon İptali

Piyasa yapıcının girdiği kotasyonu iptal etmesine izin verilir. Bir menkul kıymetin işlemlerinin durdurulduğu süreçte piyasa yapıcı tarafından kotasyon iptali yapılmasına izin verilmez.

Kotasyon Verme Zorunluluğunun Bulunmadığı Hâller

Yapılan düzenlemeler kapsamında piyasa yapıcının kotasyon vererek piyasa yapıcılık faaliyetini sürdürmesi zorunludur. Ancak aşağıdaki durumların varlığı hâlinde kotasyon verme zorunluluğu ortadan kalkmaktadır.

- Dayanak varlığın sırasının kapalı olması,

- Piyasa yapıcının kotasyon girişi için kullandığı FixAPI'de ya da bağlantıda sorun olması,
- Dayanak varlıkta fiyat oluşmaması,
- İlgili Borsa düzenlemelerinde yer alan olağanüstü durumların ortaya çıkması nedeniyle seansın durdurulması ya da açılamaması,
- Dayanak varlığın o seans için marjının serbest olması durumunda fiyat oluşuncaya kadar.
- Borsa Genel Müdürlüğü tarafından kabul edilecek nitelikteki diğer durumlar.

12) Emirler

Emir Girişi ve Emir Türleri

- Paylarda açılış işlemlerinin sonuçlandırılıp sürekli işleme geçildiği saatten itibaren (09:35'ten itibaren) varant sıralarına emir girişi başlar.
- Seansın açılış, gün ortası ve kapanış bölümlerinde varant sıralarına emir girilmez.
- Kotasyon girilmeyen varant sırasına emir iletilebilir.
- Varantlar için işlem gördüğü seansın bölümlerinde geçerli olan tüm emir tipleri kullanılabilir.
- Varantlarda özel işlem bildirimi yapılabilir.
- Varantlarda açığa satış yapılamaz.

İşlem İptali

PP'de uygulanmakta olan işlem iptaline ilişkin düzenlemeler varantlar için de geçerlidir.

13) İşlem Kodu

Varantlarda kısa ve uzun olmak üzere iki tür kod kullanılır. Söz konusu kodlar Borsa tarafından belirlenir ve duyurulur.

Kısa Kod-1 (Dayanağı Bir Pay Olan Varantlar İçin)

Kısa kod, alfasayısal[41] yapıdadır ve 5 karakterden oluşur. Piyasa izleme ekranında bu kod yer alır. İlk iki karakter harflerden oluşur ve dayanak payı ifade eder. Kısa kod PPB tarafından verilir ve kodun belirlenmesinde aşağıdaki üç yöntemden uygun olan kullanılır.

Kısa Kod-1 Formatı (I)

VARANT KODU					ÖZELLİK	
1	2	3	4	5	6	7
A	B	X	...	...	V	-

Yukarıda ABCDE.E'ye ait bir varantın kısa kodu görülmektedir. ABCDE.E'ye ait "A" ve "B" harflerinin devamında ihraççı kuruluşu temsil eden bir harf yer alır. Sonraki iki karakter A-Z arası harflerden oluşur ve her varant için ayrı belirlenir.(Ç, İ, Ö, Ğ, Ş, Ü harfleri kullanılmaz).

Sonraki iki karakter A-Z arası harflerden oluşur ve her varant için ayrı belirlenir.

[41] İngilizce kökeni alphanumeric olan bu terim; harf ve rakamları içeren ancak noktalama işaretlerini, özel karakterleri ve boşluk karakterini içermeyen durumları belirtmek için kullanılır.

Dördüncü karakter için A-O arası harfler alım hakkı veren (call) varantlar için, P-Z arası harfler ise satım hakkı veren (put) varantlar için kullanılır.

Alım varantları için son iki harf. AA ile başlar ve OZ ile biter. AB, AC, AD, BA, BB, BC, ..., OA, OB, OC ... OZ.

Satım varantları için son iki harf. PA ile başlar ve ZZ ile biter. PA, PB, PC, ..., ZA, ZB, ZC ... ZZ.

Kısa Kod-1 Formatı (II)

VARANT KODU					ÖZELLİK	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
A	B	0	0	1	V	-

Yukarıda ABCDE.E'ye ait bir varantın kısa kodu görülmektedir. ABCDE.E'ye ait "A" ve "B" harflerinin devamında 001-999 arası rakamlar yer alır.

Kısa Kod-1 Formatı (III)

VARANT KODU					ÖZELLİK	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
A	B	0	1	X	V	-

ABCDE.E'ye ait "A" ve "B" harflerinin devamında 01-99 arası rakamlar yer alır. Sonrasında ise ihraççı kurumu belirten bir harf yer alır.

Uzun Kod-1 (Dayanağı Bir Pay Olan Varantlar İçin)

Uzun kod, 32 karakterden oluşur ve pay sorgu ekranında yer alır.

Uzun Kod-1 Formatı

AİT OLDUĞU KIYMETİN İŞLEM KODU					CALL PUT	VADE						İŞLEME KOYMA FİYATI							İK			DÖNÜŞÜM ORANI							Ref		
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**	**20**	**21**	**22**	**23**	**24**	**25**	**26**	**27**	**28**	**29**	**30**	**31**	**32**
A	B	C	D	E	C/P	G	G	A	A	Y	Y	Lr	Lr	Lr	Lr	.	Kr	Kr	X	C	H	0	5	0	.	0	0	1	V	N	-

İK: *İhraççı kuruluş,* ***Ref:*** *Referans [varantın özelliğine ilişkin olabilir. Ör. Vanilla için VN, Exotic için EX. Yurtdışı örneklerde en yalın hâliyle çıkartılan varantlara "vanilla" denirken, ayrıntılı hesaplamalara sahip varantlara "exotic" adı verilmektedir. Bu alan ihtiyaca göre varantın tipini (Amerikan-Avrupa) belirtmek üzere de kullanılabilir.]*

YERİ	ALAN ADI	KARAKTER SAYISI	AÇIKLAMA
1-5	DAYANAK	5	Varanta dayanak pay senedi işlem kodu.
6	CALL - PUT	1	Varant Türü. Alım ya da satım hakkı veren varant olduğunu belirtmeye yönelik "C" (call) ya da "P" (put) harfi kullanılır.
7-12	VADE	6	Vade. GGAAYY şeklinde ve rakamla yer alır.
13-19	İŞLEME KOYMA FİYATI	7	İşleme koyma fiyatı. İlk 4 karakter tam bölümü sonraki 2 karakter kuruş bölümünü ifade eder (Örneğin. 102 lira 15 kuruş için. 0102.15. 1 lira 2 kuruş için. 0001.02 - Küsüratı göstermek için nokta kullanılır)

YERİ	ALAN ADI	KARAKTER SAYISI	AÇIKLAMA
20-22	İHRAÇCI KURULUŞ	3	İhraççı kuruluş.
23-29	DÖNÜŞÜM ORANI	7	Dönüşüm oranı. 1 adet pay almak ya da satmak için ihtiyaç duyulan varant sayısını verir (yukarıda 1 pay için 50 adet varant olmalı).
30-32	REF	3	Referans alanı (kullanımı zorunlu değildir)

Örnek:

- ABCDE.E'ye ait,
- Alım hakkı veren,
- 30 Aralık 2015 tarihli,
- 30 TL işleme koyma fiyatlı,
- XCH tarafından çıkartılan,
- Dönüşüm oranı "50" olan,
- Referansı VN1 olan

varantın uzun kodu "**ABCDE C 301215 0030.00 XCH 050.001 VN1**" olur.

Kısa Kod-2 (Dayanağı Birden Fazla Pay Olan Varantlar İçin)

Dayanak varlığın birden fazla paydan, bir sepetten oluşması durumunda yine aynı yöntem izlenerek kısa ve uzun olmak üzere iki tür kod kullanılır.

Kısa kod alfasayısal yapıdadır ve 5 karakterden oluşur. Piyasa izleme ekranında bu kod yer alır. Kısa kod PPB tarafından verilir ve kodun belirlenmesinde aşağıdaki üç yöntemlerden uygun olan kullanılır. İlk iki karakter "SP" harflerinden oluşur ve dayanak paylardan bir sepetten oluştuğunu ifade eder.

Kısa Kod-2 Formatı (I)

VARANT KODU					ÖZELLİK	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
S	P	X	...	...	V	-

Yukarıda birden fazla paydan oluşturulan bir sepete ait bir varantın kısa kodu görülmektedir. SEPET kelimesine ait "S" ve "P" harflerinin devamında ihraççı kuruluşu temsil eden bir harf yer alır. Sonraki iki karakter A-Z arası harflerden oluşur ve her varant için ayrı belirlenir (Ç, İ, Ö, Ğ, Ş, Ü harfleri kullanılmaz).

Sonraki iki karakter A-Z arası harflerden oluşur ve her varant için ayrı belirlenir.

Dördüncü karakter için A-O arası harfler alım hakkı veren (call) varantlar için, P-Z arası harfler satım hakkı veren (put) varantlar için kullanılır.

Alım varantları için son iki harf. AA ile başlar ve OZ ile biter. AB, AC, AD,..., BA, BB, BC, ..., OA, OB, OC ... OZ.

Satım varantları için son iki harf. PA ile başlar ve ZZ ile biter. PA, PB, PC, ..., ZA, ZB, ZC ... ZZ.

Kısa Kod-2 Formatı (II)

VARANT KODU					ÖZELLİK	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
S	P	0	0	1	V	-

Yukarıda birden fazla paydan oluşturulan bir sepete ait bir varantın kısa kodu görülmektedir. SEPET kelimesine ait "S" ve "P" harflerinin devamında 001-999 arası rakamlar yer alır.

Kısa Kod-2 Formatı (III)

VARANT KODU					ÖZELLİK	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
S	P	0	1	X	V	-

Yukarıda birden fazla paydan oluşturulan bir sepete ait bir varantın kısa kodu görülmektedir. SEPET' ait "S" ve "P" harflerinin devamında 1-99 arası rakamlar yer alır. Son karakter ise ihraççıyı belirtir.

Uzun Kod-2 (Dayanağı Birden Fazla Pay Olan Varantlar İçin)

Uzun kod yine 32 karakterden oluşur ve pay sorgu ekranında yer alır.

Uzun Kod-2 Formatı

AİT OLDUĞU KIYMET					CALL PUT	VADE						İŞLEME KOYMA FİYATI							İK			DÖNÜŞÜM ORANI							Ref		
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**	**20**	**21**	**22**	**23**	**24**	**25**	**26**	**27**	**28**	**29**	**30**	**31**	**32**
S	E	P	E	T	C/P	G	G	A	A	Y	Y	Lr	Lr	Lr	Lr	,	Kr	Kr	X	C	H	0	1	0	.	0	0	1	R	E	F

İK: *İhraççı kuruluş,* ***Ref:*** *Referans (varantın özelliğine ilişkin olabilir. Ör. Vanilla için VN, Exotic için EX. Yurtdışı örneklerde en yalın hâliyle çıkartılan varantlara "vanilla" denirken, ayrıntılı hesaplamalara sahip varantlara "exotic" adı verilmektedir. Bu alan ihtiyaca göre varantın tipini (Amerikan-Avrupa) belirtmek üzere de kullanılabilir).*

YERİ	ALAN ADI	KARAKTER SAYISI	AÇIKLAMA
1-5	DAYANAK	5	Sepet
6	CALL - PUT	1	Varant Türü. Alım ya da satım varantı olduğunu belirtmeye yönelik "C" (call) ya da "P" (put) harfi kullanılır.
7-12	VADE	6	Vade. GGAAYY şeklinde ve rakamla yer alır.
13-19	İŞLEME KOYMA FİYATI	7	İşleme koyma fiyatı. İlk 4 karakter tam bölümü sonraki 2 karakter kuruş bölümünü ifade eder (Örneğin. 102 lira 15 kuruş için. 0102,15. 1 lira 2 kuruş için. 0001,02 - Küsüratı göstermek için nokta kullanılır)
20-22	İHRAÇCI KURULUŞ	3	İhraççı kuruluş.
23-29	DÖNÜŞÜM ORANI	7	Dönüşüm oranı. 1 birim kıymet almak ya da satmak için ihtiyaç duyulan varant sayısını verir (yukarıda 1 pay için 10 adet varant olmalı).
30-32	REF	3	Referans alanı (kullanımı zorunlu değildir)

Örnek:

- İçerisinde ABCDE, TEST1 ve TEST2 payları bulunan,
- Alım hakkı veren,
- 30 Aralık 2012 tarihli,
- 40 TL işleme koyma fiyatlı,
- XCH tarafından çıkartılan,
- Dönüşüm oranı "10" olan,
- Referansı REF olan

varantın uzun kodu " **SEPET C 301212 0040.00 XCH 010.001 REF**" olacaktır.

Kısa Kod-3 (Dayanağı Endeks Olan Varantlar İçin)

Endekse dayalı olarak çıkartılan varantlar için de kısa ve uzun olmak üzere iki tür kod kullanılır.

Kısa Kod-3 Formatı (I)

VARANT KODU					ÖZELLİK	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
Y	Z	X	...	...	V	-

Kısa kod 5 karakterden oluşur ve alfasayısal yapıdadır. Piyasa izleme ekranında bu kod yer alır. İlk iki karakter harflerden oluşur ve dayanak endeksi ifade eder (örneğin XU030 için OZ harfleri, XU050 için EL harfleri, XU100 için YZ harfleri kullanılır). Devamında ihraççı kuruluşu temsil eden bir harf yer alır.

Sonraki iki karakter A-Z arası harflerden oluşur ve her varant için ayrı belirlenir (Ç, İ, Ö, Ğ, Ş, Ü harfleri kullanılmaz).

Sonraki iki karakter A-Z arası harflerden oluşur ve her varant için ayrı belirlenir.

Dördüncü karakter için A-O arası harfler alım hakkı veren (call) varantlar için, P-Z arası harfler satım hakkı veren (put) varantlar için kullanılır.

Alım varantları için son iki harf. AA ile başlar ve OZ ile biter (AB, AC, AD, BA, BB, BC, ..., OA, OB, OC ... OZ).

Satım varantları için son iki harf. PA ile başlar ve ZZ ile biter (PA, PB, PC, ..., ZA, ZP, ZC ... ZZ).

Kısa Kod-3 Formatı (II)

VARANT KODU					ÖZELLİK	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
O	Z	0	0	1	V	-

Yukarıda BIST 30'a ait bir varantın kısa kodu görülmektedir. "O" ve "Z" harflerinin devamında 001-999 arası rakamlar yer alır.

Kısa Kod-3 Formatı (III)

İlk iki karakter harflerden oluşur ve dayanak endeksi ifade eder (örneğin BIST 30 için OZ harfleri, XU050 için EL harfleri, XU100 için YZ harfleri kullanılır). Sonraki iki karakter (3. ve 4. karakterler) 01-99 arası rakamdan oluşur. Son karakter ise ihraççıyı temsil eden bir harftir.

VARANT KODU					ÖZELLİK	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
O	Z	0	1	X	V	-

Yukarıda BIST 30 endeksine ait bir varantın kısa kodu görülmektedir.

Uzun Kod-3 (Dayanağı Endeks Olan Varantlar İçin)

Uzun kod 32 karakterden oluşacak ve pay sorgu ekranında yer alacaktır. Uzun kodun içereceği bilgiler:

Uzun Kod-3 Formatı

AİT OLDUĞU ENDEKSİN KODU					CALL PUT	VADE						İŞLEME KOYMA SEVİYESİ							İK			ENDEKS ÇARPANI							Ref		
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**	**20**	**21**	**22**	**23**	**24**	**25**	**26**	**27**	**28**	**29**	**30**	**31**	**32**
X	U	0	3	0	C/P	G	G	A	A	Y	Y	9	9	9	9	9	9	9	X	C	H	0	0	.	0	0	0	1	R	E	F

İK: *İhraççı kuruluş,* ***Ref:*** *Referans (varantın özelliğine ilişkin olabilir. Ör. Vanilla için VN, Exotic için EX, İstanbul için ISE vb. Bu alan ihtiyaca göre varantın tipini (Amerikan-Avrupa) belirtmek üzere de kullanılabilir.)*

YERİ	ALAN ADI	KARAKTER SAYISI	AÇIKLAMA
1-5	DAYANAK	5	Dayandığı endeksin kodu.
6	VARANT TÜRÜ (CALL – PUT)	1	Varant Türü. Alım ya da satım varantı olduğunu belirtmeye yönelik "C" (call) ya da "P" (put) harfi kullanılır.
7-12	VADE	6	Vade. GGAAYY şeklinde ve rakamla yer alır.
13-19	İŞLEME KOYMA SEVİYESİ	7	Endeksin hangi seviyesinde işleme konulacağını gösterir. Örneğin 56.890,25 için 0056890 (küsürat yer almaz, 0,50 ve sonrası tam sayıya yuvarlanır).
20-22	İK	3	İhraççı kuruluş.
23-29	ENDEKS ÇARPANI[42]	7	Endeks çarpanı
30-32	REF	3	Referans alanı (kullanımı zorunlu değildir)

Örnek:

- BIST 30 Endeksine ait,
- Alım hakkı veren,
- 30 Aralık 2012 tarihli,
- 56.890 işleme koyma seviyeli,
- Çarpanı "0,001" olan,
- XCH tarafından çıkartılan,
- Referansı ISE olan

varantın kodu "**XU030 C 301212 0056890 XCH 00.0010 ISE**" olacaktır.

Söz konusu uzun kod pay sorgu ekranı içerisinde yer alacaktır.

[42] Endekse dayalı varantın işleme konulmasında varant sahibine ödenecek tutarın hesaplanmasında kullanılan rakamdır. İhraççı tarafından belirlenir.

14) Varant Sıralarının Geçici Olarak İşleme Kapatılması

- Dayanağı pay olan varantlarda, ilgili payın sırasının işleme kapatılması durumunda, bu pay ile ilgili tüm varant sıraları da işleme kapatılır.
- Dayanağı birden fazla paydan, bir sepetten oluşan varantlarda söz konusu paydan herhangi birisinin sırası kapatıldığında sepet varant sırası da işleme kapatılır.
- Dayanağı endeks olan varantlarda endekse dâhil paylardan işleme kapatılanlar olsa dahi varant işleme kapatılmaz. Endeks hesaplanmaya devam ettiği sürece varant sırası da açık kalır. Ancak endeks hesaplamasında bir kesinti yaşanması durumunda sıra işleme kapatılabilir.
- Yaşanan bir aksaklık neticesinde ya da yatırımcı çıkarlarının korunmasına yönelik olarak piyasa yapıcı ilgili olduğu varant sıralarının geçici olarak işleme kapatılmasını talep edebilir. Söz konusu talep Borsa Genel Müdürlüğünce değerlendirilir.
- Piyasa yapıcının faaliyetlerinin Kurul onayıyla geçici ya da sürekli olarak durdurulması ya da piyasa yapıcı olmaya ilişkin şartları yitirdiğinin Kurulca tespiti veya Kurul tarafından onaylanacak haklı gerekçeler nedeniyle piyasa yapıcısında değişiklik olması durumlarında Kurul tarafından yeni bir piyasa yapıcısı atanıncaya kadar ilgili varantların işlem sırası geçici olarak durdurulur. İşlem sırası durdurulduktan sonra Tebliğde belirtilen süre içerisinde yeni bir piyasa yapıcısı belirlenemezse (Kurul tarafından yeni piyasa yapıcısı atanmasına ilişkin yeni bir karar alınmadığı sürece) varantın işlem sırası vade sonuna kadar kapalı kalır.
- Varant ihraççısının herhangi bir varantta yükümlülüklerini yerine getirememesi, ihraççı ile ilgili iflas, konkordato talebinde bulunulması durumunda, ihraççının tüm varantları işleme kapatılır.

15) Veri Yayını

Mevcut durumda sürekli işlem yönteminde işlem gören sermaye piyasası araçları için veri yayın kuruluşlarına gönderilen bilgiler ve veri yayın uygulaması, varantlar için de geçerlidir. Varantların yüzeysel veri yayınında, sürekli işlem yönteminde piyasa yapıcılı olarak işlem gören sermaye piyasası araçlarına benzer şekilde "Piyasa Yapıcı ve Alış/Satış Kotasyon Fiyatları" bilgileri de gönderilir.

16) Varantların Takası, Dönüşümü ve Temerrüt İşlemleri

Piyasada işlem gören varantların takası ile vade sonunda hak kullanımından dolayı gerçekleşecek işlemleri ayırt etmek amacıyla, alım satıma konu olan varantların el değiştirmesi işlemleri için "takas" ifadesi, vade sonunda hak kullanımı sonucunda gerçekleşen işlemler için, "varant dönüşümü" ifadesi kullanılmıştır.

Yatırım kuruluşu varantları ihraççıya sorumluluk yükleyen sermaye piyasası araçlarıdır. Borsanın bu üründe herhangi bir yükümlülüğü ve sorumluluğu bulunmaz. Hak kullanımında ihraççının yaşayabileceği herhangi bir ödeme güçlüğünde risk tamamen yatırımcıya aittir. Hak kullanımında yatırımcıya yapılması gereken ödemenin yapılmaması, teslim edilmesi gereken dayanak varlıkların teslim edilmemesi, yatırımcıdan alınması gereken dayanak varlıkların satın alınmaması ve benzeri yükümlülük durumlarında ortaya çıkan mağduriyetler Garanti Hesabından karşılanmaz ancak Borsada gerçekleştirilen varant alım satımından doğan takas işlemlerinde paylarda olduğu gibi Garanti Hesabı kullanılabilir.

Türkiye'de ihraç edilen varantlar için ISIN tahsisi Takasbank tarafından yapılır. Yurtdışında yerleşik kurumlar tarafından ihraç edilecek varantlar için yurtdışında tahsis edilmiş ISIN kodu ihraççı tarafından BİAŞ, Takasbank ve MKK'ya bildirilir.

İhraççının Borsaya başvurusu ile birlikte MKK'ya da başvurması ve varant ile ilgili bilgilerin MKK sisteminde tanımlanması gerekmektedir.

Takas İşlemleri

Varantların takas işlemleri, PP takas işlemleri düzenlemeleri ve işleyiş esasları çerçevesinde gerçekleştirilir.

Varant Dönüşümü (Varanttan Kaynaklanan Hakkın Kullanılması)

Varantların dönüşümünde ve son bulmasında varantın;

- Dayanağının pay, sepet veya endeks oluşu,
- Tipi (Amerikan ya da Avrupa oluşu),
- Türü [alım (call) ya da satım (put) oluşu],
- Takas şekli (nakit uzlaşı-kaydi teslimat oluşu),
- Kârda, zararda veya başabaşta oluşu[43]

önem arz etmektedir.

Varant vadesinde ya da Amerikan tipi varantların vadeden önce dönüşümünde aşağıda yer alan dört durum söz konusu olabilir:

- Nakit uzlaşı olur ve ihraççı varant sahibi hesaplarına para aktarır.
- Kaydi teslimat olur ve ihraççı varant sahibi hesaplarına pay aktarır. Diğer taraftan varant sahibi de ihraççı hesabına kullanım (işleme koyma) bedelini aktarır (Call).
- Kaydi teslimat olur ve varant sahibi ihraççı hesaplarına pay aktarır. Diğer taraftan ihraççı da işleme koyma bedelini varant sahibi hesabına aktarır (Put).
- İhraççı ve varant sahibi arasında herhangi bir nakit ya da kıymet aktarımı yapılmaz (Varantın başabaşta ya da zararda olması durumu).

Varantta son işlem günü, sirkülerde aksi belirtilmedikçe vade sonu günüdür. İhraççı kuruluş tarafından sirkülerde belirtilmesi şartıyla varantta son işlem günü varantın vade sonundan önceki bir gün olarak belirlenebilir.

Vade sonunda (V günü piyasa kapandıktan sonra) varantı elinde tutan hak sahibi, yukarıdaki dönüşüm koşullarında belirtilen şartları dönüşüm tarihinde yerine getirmeyi taahhüt eder. MKS hak sahibi kayıtlarının oluşması için, son işlem gününde gerçekleşen işlemlerin takasının tamamlanması gerekmektedir (V+2 gün sonu). Dolayısıyla varantın son hak sahipleri V+2'de belirlenir. Hak kullanım işlemleri en erken V+3'te başlar.

[43] Alım Hakkı Veren (call tipi) Varantlarda. İşleme koyma fiyatının/seviyesinin dayanak varlık fiyatından/seviyesinden düşük olması dumu "Kârda", yüksek olması durumu "Zararda", eşit olması durumu ise "Başabaşta" olarak adlandırılmaktadır.

Satım Hakkı Veren (put tipi) Varantlarda. İşleme koyma fiyatının/seviyesinin dayanak varlık fiyatından/seviyesinden yüksek olması dumu "Kârda", düşük olması durumu "Zararda", eşit olması durumu ise "Başabaşta" olarak adlandırılmaktadır.

Nakit Uzlaşı ile Varant Dönüşümü

Nakit uzlaşı ile varant dönüşümünde işleme koyma fiyatı ve dayanağın piyasa fiyatı karşılaştırılır (Dayanak varlığın piyasa fiyatı olarak, varantın sirkülerinde aksi belirtilmedikce, varantın vade sonunda dayanak varlığın / gün sonu ağırlıklı ortalama fiyatı alınır).

Alım (Call) Varantlarda: İşleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatına eşit veya fazla olması durumunda işlem yapılmaz (varantın başabaşta ya da zararda olması durumu). İşleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatından düşük olması durumunda ise aradaki fark müşteri hesabına aktarılır (varantın kârda olması durumu).

Satım (Put) Varantlarda: İşleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatına eşit veya az olması durumunda işlem yapılmaz (varantın başabaşta ya da zararda olması durumu). İşleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatından yüksek olması durumunda ise aradaki fark müşteri hesabına aktarılır (varantın kârda olması durumu).

Vade sonunda varant dönüşümü MKS'de gerçekleştirilir. Müşteri hesaplarında bulunan varant bakiyeleri V+2 gün sonunda otomatik olarak silinerek, ödemeler ihraççı tarafından ödenen nakdin, MKK tarafından yatırım kuruluşlarının Takasbank nezdindeki serbest cari hesaplarına aktarımı ile gerçekleşir. Ödeme tarihi, varantın sirkülerinde aksi belirtilmedikce, ihraççının nakdi MKK hesabına ödediği tarih olacaktır (en erken V+3 günü).

Dayanağı sepetten ya da bir endeksten oluşan varantların dönüşümü sadece nakit uzlaşı ile yapılır.

Dayanağın endeks olması durumunda hesaplamaya esas olacak endeks değeri (işleme koyma seviyesi), sirkülerinde aksi belirtilmedikce, varantın vade sonunda dayanak endeksin kapanış değeridir.

Amerikan tipi varantlarda ise; vadeye kadar olan dönemde belirlenen süreler içerisinde hak kullanımı talep eden müşteri hesabında bulunan varantlar silinerek ihraççı tarafından ödenen nakit ilgili yatırım kuruluşunun Takasbank nezdindeki serbest cari hesabına aktarım yapılarak gerçekleşir.

Kaydi Teslimat ile Varant Dönüşümü

Kaydi teslimat ile varant dönüşümünde işleme koyma fiyatı ve dayanağın piyasa fiyatı karşılaştırılır.

Alım Hakkı Veren (Call) Varantlarda: İşleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatına eşit veya fazla olması durumunda işlem yapılmaz (varantın başabaşta ya da zararda olması durumu). İşleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatından düşük olması durumunda ise (varantın kârda olması durumu) ilgili senet ya da senetlerin yatırımcının hesabına aktarılabilmesi için işleme koyma bedelinin ödenmesi gerekmektedir.

Satım Hakkı Veren (Put) Varantlarda: İşleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatına eşit ve az olması durumunda işlem yapılmaz (varantın başabaşta ya da zararda olması durumu). İşleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatından yüksek olması durumunda ise (varantın kârda olması durumu) senetler ihraççı hesabına aktarılır ve ihraççı söz konusu işlemin karşılığı olan tutarı yatırımcının hesabına aktarır.

Temerrüt İşlemleri

Vade sonuna kadar olan dönemde Borsada gerçekleştirilen varant işlemlerinden kaynaklanan yükümlülüklerini takas günü belirlenen süreler içerisinde yerine getiremeyen Borsa üyesi, herhangi bir ihbara gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılır ve PP için belirlenmiş temerrüt esasları çerçevesinde işlem yapılır.

Borsada gerçekleştirilen temerrüt alış ve satış işlemlerinde "TV" özellik kodu kullanılır.

Vadeye kadar olan dönem içerisinde oluşan temerrütlerde vade sonunda:

- Alım (Call) Varantlarda işleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatına eşit veya fazla olması durumunda, Satım (Put) Varantlarda ise işleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatına eşit veya az olması durumunda (varantın başabaşta ya da zararda olması durumu) kayden temerrüt kapatma işlemi (alım satım işlemi yapılmaz) yapılarak temerrüde düşen kurum için temerrüt hükümleri uygulanır.
- Alım (Call) Varantlarda İşleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatından düşük olması, Satım (Put) Varantlarda işleme koyma fiyatının varlığın piyasa fiyatından yüksek olması durumunda ise (varantın kârda olması durumu) aradaki fark (nakit uzlaşı tutarı) temerrüde düşen üye/üyelerden tahsil edilerek alacaklı üye/üyelerin Takasbank nezdindeki serbest cari hesaplarına aktarılır. Temerrüde düşen kurumun nakit uzlaşı tutarını belirlenen sürede yatırmaması durumunda PP temerrüt işlemleri esasları çerçevesinde işlem yapılır.

Varant vadesinde ve vade sonundan önceki iki işlem gününde yapılan işlemlerden dolayı kıymet temerrüdüne düşen taraf, oluşan kıymet açığı nedeniyle hak kaybına uğrayan tarafların temerrüde konu varant ile ilgili kayıplarını karşılamak durumundadır çünkü vade gününde ve vade sonundan önceki iki işlem gününde yapılan işlemlerden dolayı oluşan kıymet açıkları için vade tarihi içinde temerrüt sırası açılarak kıymetleri temin etmek mümkün değildir. Böyle olunca hak sahipleri açısından gerek alım (call) gerekse satım (put) varantlarında varantın kârda olması durumunda, hakkın kullanılamaması nedeniyle bir mağduriyet oluşmaktadır. Bu nedenle söz konusu süre içinde temerrüde düşen taraf, varant kârda ise hak sahibinin varanttan doğan haklarını karşılamak durumundadır. Temerrüt matrahını nakit uzlaşı sonucu hak sahibinin alacak olduğu tutar oluşturur, temerrüt faizi bu tutar üzerinden işletilir.

17) Diğer Konular

Özellik Kodu

Varantlarda özellik kodu **"V"** olacaktır. Temerrüt işlemleri için **"TV"**, resmî müzayede işlemleri için **"MV"** özellik kodu kullanılacaktır.

Sermaye Artırımı, Temettü Ödemelerinde Fiyat Ayarlamaları

Sermaye artırımı, temettü ödemeleri, şirket devralma/birleşmelerinde fiyat/dönüşüm oranını ayarlama görevi, ihraççı kuruluşa/piyasa yapıcıya aittir. İhraççı kuruluş/piyasa yapıcı, hesapladığı işleme koyma fiyatını/dönüşüm oranını en geç seansın olağan başlangıç saatinden 1 saat öncesinde KAP'ta duyurur. İhraççı kuruluşun/piyasa yapıcının yükümlülüğünü zamanında yerine getirmemesi durumunda ilgili varant sırası o seans boyunca işleme kapalı kalır.

Kredili İşlem

Varantlar kredili işlemlere ve açığa satışa konu edilemezler.

Lot Miktarı

Bir lot varant 1 adet varant içerir.

Minimum Özel İşlem Bildirimi Miktarı

Paylar ile aynı yöntem ve sınırlar uygulanır.

Varantlara Benzer Nitelikli Sermaye Piyasası Araçlarının İşlemleri

Kurulun uygun göreceği varantlara benzer nitelikli sermaye piyasası araçlarının işlemleri bu düzenleme hükümlerinin kıyasen uygulanması suretiyle sonuçlandırılır.

VARANT / SERTİFİKA

İHRAÇ BAŞVURU FORMU

KISA KOD	UZUN KOD	ENSTRUMAN SINIFI	TEKNİK DAYANAK	ISIN	İLK İŞLEM TARİHİ	SON İŞLEM TARİHİ	VADE	TAKAS ŞEKLİ	İHRAÇ MİKTARI	ÇARPAN	İŞLEME KOYMA FİYATI / SEVİYESİ	VARANT CFI KODU	VARANT TİPİ	VARANT TÜRÜ	İLK ARZDA İHRAÇ EDİLECEK VARANT MİKTARI (ADET)	İLK ARZDAN SONRAKİ ARZLARDA ARTIRILAN VARANT MİKTARI / ULAŞILAN TOPLAM VARANT İHRAÇ MİKTARI (KÜMÜLATİF OLARAK)	İHRAÇ NOMİNAL DEĞERİ	BARİYER/ 2. STRIKE	DAYANAK VARLIK TÜRÜ (PAY / ENDEKS / SEPET VS…)	KAP'TA YAYINLANAN SİRKÜLER TARİHİ VE SAATİ	MKK İHRAÇ TARİHİ	İHRAÇÇI

4 – SERTİFİKALARIN BORSADA İŞLEM GÖRMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

1) Dayanak

Bu düzenleme;

- 10/09/2013 tarih ve 28761 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan VII-128.3 "Varantlar ve Yatırım Kuruluşu Sertifikaları Tebliği'ne,
- Kotasyon Yönergesi'ne ve
- Pay Piyasası Yönergesi'nin 11. maddesine

dayanılarak yapılmıştır.

2) Tanımlar

Sertifika
Yatırımcısına önceden belirlenmiş koşulların oluşması durumunda alacak hakkı veren menkul kıymet niteliğindeki yapılandırılmış finansal ürünlerdir.

Nakavt (Knock-Out)
Bazı sertifika türlerinde dayanak varlığın fiyatının veya gösterge değerinin ihraççı tarafından önceden belirlenmiş olan seviyeye (bariyer) ulaşması veya aşması hâlinde sertifikanın değerini yitirip geçersiz olma durumudur.

Bariyer
Bazı sertifika türlerinin nakavt özelliği nedeniyle ihraççı tarafından dayanak varlık veya dayanak gösterge için belirlenmiş olan fiyat veya değer seviyesidir. Dayanak varlığın fiyatının veya göstergenin değerinin sertifikanın vadesi süresinde bu seviyeye ulaşması veya aşması durumunda ilgili sertifika geçersiz olur.

Turbo Sertifika
Turbo Sertifika, dayanak varlık ya da dayanak göstergenin fiyatına bağlı olan ve sahibine vade tarihinde dayanağın nihai değeri ile ilgili sirkülerde belirtilen vade tarihinde kullanım fiyatı arasındaki farka denk tutarda bir geri ödeme talep etme hakkı sağlayan bir sermaye piyasası aracıdır. Turbo Sertifikanın vadesi esnasında dayanak varlığın/göstergenin değeri bariyere ulaşır ya da bunu aşarsa, ilgili Turbo Sertifika ihraççı tarafından sıfır veya sıfıra yakın değerde bir Artık Değer ödemesi yapılarak sona erdirilir.

İskontolu Sertifika
Yatırımcıya belirli bir dayanak varlığa ya da göstergeye cari piyasa değeri üzerinden belirli bir iskonto ile yatırım yapma imkânı sağlayan sermaye piyasası aracını ifade eder. Bu iskonto karşılığında yatırımcı dayanak varlığın veya göstergenin yukarı yöndeki performansının önceden tanımlanmış azami bir fiyatı/değeri aşan kısmından feragat eder.

Prim Ödeyen (Bonus) Sertifika
Primli sertifikalar dayanak varlığı almaktansa yatırımcıları sertifika almaya teşvik etmek amacıyla çıkartılan ve dayanağın fiyatı, önceden belirlenmiş bir fiyatın altına düşmedikçe vade tarihinde belirli bir fiyatı garanti eden sermaye piyasası aracıdır.

Endeks Sertifikası
Bir dayanak varlığın fiyatı ya da göstergenin değeri ile birebir ilişkili şekilde fiyatlanan ve dayanak göstergenin belirli bir dönüşüm oranı (1/100 gibi) ve/veya kur ile çarpılması sonucu bir geri ödeme tutarı talep etme hakkı sağlayan yapılandırılmış sermaye piyasası aracıdır.

Yukarıda belirtilen sertifika türlerinin tanımı genel anlamda yapılmış olup uygulamada ihraç edilen sertifikalar yukarıda belirtilen tanımlardan farklı tanımlamalara sahip olabilir ya da bu tanımlara göre farklı özellikler taşıyabilir. Yatırımcıların söz konusu sertifikalara yatırım yaparken ihraççı tarafından yayınlanan izahname ve sirkülerde ihracı yapılan sertifikalara ilişkin özellik ve risklere dikkat etmesi önem arz etmektedir.

Dayanak Varlık
BIST 30 endeksinde yer alan payları ve/veya BIST 30 endeksi kapsamında yer alan birden fazla paydan oluşan sepeti ifade eder.

Dayanak Gösterge
Borsa tarafından oluşturulmuş pay endekslerini ifade eder.

Diğer Dayanaklar
Kurulca uygun görülmesi durumunda, yukarıda sayılan dayanak varlık ve göstergeler dışında kalan konvertibl döviz, kıymetli maden, emtia, geçerliliği uluslararası alanda genel kabul görmüş endeksler gibi diğer varlık ve göstergeler de sertifikalara dayanak teşkil edebilir.

Artık Değer
Sertifikaların nakavt olması durumunda ve sirkülerde belirtilmesi kaydıyla, ihraççı tarafından hesaplanan ve yatırımcılara ödenecek tutarı ifade eder. Bu tutarın ödenmesi her ihraçta söz konusu olmayabilir.

Dönüşüm Oranı
Bir adet sertifikanın kaç adet dayanak varlığa denk geldiğini gösteren oranı ifade eder.

3) Borsaya Başvuru

Yatırım kuruluşu varantları için uygulanan Borsaya başvuru esasları sertifikalar için de geçerlidir. İhraççı kuruluş/piyasa yapıcı, ihraç edilecek sertifikalara ilişkin bilgileri Borsa tarafından belirlenen formata ve yönteme uygun olarak Borsaya iletir.

Sertifika ihraçları için yatırım kuruluşu veya ihraççı tarafından imzalanmış olan ve formatı Borsaca belirlenen Ek-3 sonundaki "İhraç Başvuru Formu" manyetik ortamda Borsaya iletilir.

4) Sertifikaların İşlem Gördüğü Pazardan Çıkarılması

Borsada işlem gören sertifikalar,

a) Vadesinin dolması,

b) Sepet veya endekse dayalı sertifikalar hariç olmak üzere, sertifikanın dayanak varlığının birleşme, devrolma veya diğer nedenlerle kottan çıkarılması

durumlarında pazardan sürekli olarak çıkarılır.

Vadesi dolduğu için itfa olan veya izahname ve sirkülerde belirtilmek kaydıyla, dayanak şirketin/varlığın işlem sırasında oluşan likidite azalması neticesinde ihraççının riskten korunma işlemlerinde zorluk yaşaması nedeniyle ihraççı tarafından yapılan erken itfa talebinin Borsa Yönetim Kurulunca kabul edilmesi veya nakavt seviyesine gelmesi nedeniyle işlem sırası kapatılan sertifikalar, herhangi bir ilave prosedüre tabi olmaksızın otomatik olarak işlem gördüğü pazardan çıkarılır.

Sertifikanın nakavt durumunda Borsa'ya bildirim yükümlülüğü ilgili yatırım kuruluşunun sorumluluğundadır.

5) Genel Kurallar

Sertifikaların İşlem Göreceği Pazar Adı: KYÜYÜP

Özellik Kodu: "C"dir. Temerrüt sıraları için "TC", müzayede için "MC" özellik kodları kullanılır. Birincil piyasa için ayrı bir sıra açılmaz.

İşlem Saatleri: Varantlar ile aynı saatlerde işlem görürler.

Fiyat Limitleri: Baz fiyat olmadığından emir girişinde alt ve üst fiyat limitleri uygulanmaz. İşlemler varantlarda olduğu gibi piyasa yapıcının verdiği kotasyonlar arasında/dışında veya bu kotasyon fiyatlarından gerçekleşebilir.

Fiyat Adımı: Varantlarda olduğu gibi her fiyat kademesinde 1 kuruştur.

Lot: Lot büyüklüğü 1 adettir.

Maksimum TL: Bir seferde Sisteme girilebilecek maksimum emir tutarı, Pay Piyasasında geçerli olan tutardır.

Borsa Payı : Sertifikalarda yapılan işlemlerden varantlarda geçerli olan Borsa payı ve diğer ücretler alınır. Ancak varantlarda olduğu gibi piyasa yapıcı üyenin sadece kotasyonlarından gerçekleşen işlemlerinde %50 oranında indirim uygulanır. Emir iptalinde ya da kötüleştirmelerinde varantlarda geçerli olan kurallar uygulanır.

Takas: Sertifika işlemlerinin takası işlem gününü izleyen ikinci iş günü (T+2) gerçekleştirilir.

Hesap Numarası, Referans Numarası ve AFK (Emir Aracısı/Fon Kodu): Pay Piyasasındaki mevcut kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

Seansın Açılış, Gün Ortası ve Kapanış Bölümleri: Sertifikalar seansın bu bölümlerine dâhil edilmez.

6) Emir – İşlem Kuralları

a) Emir Türleri:

- Normal Emirler: Varantlardaki mevcut kurallar çerçevesinde emir girilebilir.
- Özel İşlem Bildirimi: Varantlardaki mevcut kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.
- Açığa Satış Emirleri. Sertifikalarda açığa satışa izin verilmez.

b) Emir Değiştirme: Varantlardaki mevcut kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

c) Emir İptali : Varantlardaki mevcut kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

ç) Emirlerde Geçerlilik Süresi: Varantlardaki mevcut kurallar geçerlidir.

d) Müşteri/Portföy/Fon Ayrımı: Pay Piyasasındaki mevcut kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

e) İşlem (Eşleşme) Kuralları: Pay Piyasasındaki mevcut kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

f) İşlem Düzeltme: Pay Piyasasındaki mevcut kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

g) İşlem İptali: Pay Piyasasındaki mevcut kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

ğ) Emir Değişikliklerinde ve İptalinde Ücretlendirme: Varantlardaki mevcut kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

h) Kotasyon Giriş ve Değiştirme Kuralları: Varantlardaki mevcut kurallar çerçevesinde gerçekleştirilir.

7) Piyasa Yapıcılık

Varantlarda olduğu gibi sertifikalar da piyasa yapıcılı işlem görür. Sertifikalara ilişkin piyasa yapıcılık işleyiş esasları aksi belirtilmedikçe varantlardaki gibidir.

8) Sertifikaların Nakavt Olması

İçinde nakavt özelliği olan sertifikalarda, dayanak varlığın veya göstergenin ihraççı tarafından önceden ilan edilen nakavt seviyesine ulaşması veya bu seviyeyi aşması hâlinde, söz konusu sermaye piyasası aracı geçersiz olur ve herhangi bir ilave prosedüre tabi olmaksızın otomatik olarak Borsa kotundan çıkartılır. Bu durumda piyasa yapıcı kuruluş Ek-4 sonunda yer alan "Varant/Sertifika Sıra Kapatma Formu"nu ivedilikle doldurup, PPB'ye gönderir. Sıra kapatma formunda yer alan işlem sıraları PPB tarafından durdurulur.

Nakavt durumunda ihraççı Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda, nakavt olan sertifikaları, bariyer seviyesine ulaşan dayanak varlıkları ve varsa eğer ödenecek artık değeri ilan eder. Söz konusu sertifikalar otomatik olarak Borsa kotundan çıkarılır, ihraççı varsa artık değeri hesaplar ve bu değeri beş iş gününü (T+5) geçmemek şartıyla yatırımcıya transfer eder.

Nakavt durumlarında dayanak varlığın bariyere ulaşması veya aşmasının takibi ile "Varant/Sertifika Sıra Kapatma Formu"nda yer alan bilgilerin doğruluğu ihraççı kuruluşun sorumluluğundadır. PPB ihraççı kuruluş veya sorumlu piyasa yapıcı tarafından bildirim olmadan ilgili sertifikaların sırasını kapatmaz.

Dayanağın değerinin bariyer seviyesine ulaşması ancak daha sonra bariyer seviyesinden uzaklaşması sertifikanın nakavt olmasını engellemez. Yatırımcıların, nakavt durumunun anlık fiyat hareketlerinden kaynaklanabileceğini dikkate almaları gerekmektedir. Ayrıca, dayanak varlık olarak BİAŞ dışında işlem gören bir kıymettin belirlenmiş olması durumunda nakavt durumu BİAŞ işlem saatleri dışında da oluşabilir. Böyle bir durumda piyasa yapıcı veya ihraççı kuruluş nakavt durumunu PPB'ye en hızlı şekilde bildirir.

9) Sermaye Artırımı, Temettü Ödemeleri, İşleme Koyma ve Bariyer Fiyatı Ayarlamaları

Sermaye artırımı, temettü ödemeleri, şirket devralma/birleşmelerinde işleme koyma fiyatı, nakavt, bariyer fiyatı-seviyesi/dönüşüm oranını ayarlama görevi ihraççı kuruluşa/piyasa yapıcıya aittir. İhraççı kuruluş/piyasa yapıcı hesapladığı yeni fiyat/dönüşüm oranını KAP'ta ve kendi internet

sitesinde ilan eder. İhraççı kuruluş/piyasa yapıcı işleme koyma ve bariyer fiyat seviyesinde bir değişiklik yaptığında bu bilgiyi KAP'ta ve kendi internet sitesinde duyurur. Bu bilgilerin güncellenmesi BISTECH Sisteminde yapılmaz.

10) İşlem Kodu

Sertifikalarda kısa ve uzun olmak üzere iki tür kod kullanılır. Söz konusu kodlar BİAŞ tarafından belirlenir ve duyurulur.

Kısa Kod Formatı (I)

Kısa kod, alfasayısal yapıdadır ve 5 karakterden oluşur. İlk karakter harftir ve ihraççıyı ifade eder. Sonraki iki karakter de harflerden oluşur ve dayanağı ifade eder.

İŞLEM KODU					ÖZELLİK	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
X	A	B	...	...	C	-

Yukarıda dayanağı ABCDE olan bir sertifikanın kısa kodu görülmektedir. İlk sırada ihraççı kuruluşu temsil eden bir harf yer alır ardından dayanak olan ABCDE'ye ait "A" ve "B" harfleri yer alır. Dayanak varlığın birden fazla paydan, bir sepetten oluşması durumunda ilk iki karakter "SP" harflerinden oluşur. Endekse dayalı olarak çıkartılan sertifikalarda, ilk iki karakter XU030 için OZ, XU050 için EL, XU100 için YZ olarak belirlenir.

Sonraki iki karakter A-Z arası harflerden oluşur (Ç, İ, Ö, Ğ, Ş, Ü harfleri kullanılmaz). İlk karakterde A-O arası harfler "uzun" (long) sertifikalar için, P-Z arası harfler "kısa" (short) sertifikalar için kullanılır.

"Uzun" sertifikalar için son iki harf. AA ile başlar ve OZ ile biter. AB, AC, AD, BA, BB, BC, ..., OA, OB, OC ... OZ.

"Kısa" sertifikalar için son iki harf. PA ile başlar ve ZZ ile biter. PA, PB, PC, ..., ZA, ZB, ZC ... ZZ.

Kısa Kod Formatı (II)

SERTİFİKA KODU					ÖZELLİK	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
A	B	0	0	1	C	-

Yukarıda ABCDE.E'ye ait bir sertifikanın kısa kodu görülmektedir. ABCDE.E'ye ait "A" ve "B" harflerinin devamında 001-999 arası rakamlar yer alır.

Kısa Kod Formatı (III)

SERTİFİKA KODU					ÖZELLİK	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
A	B	0	1	X	C	-

ABCDE.E'ye ait "A" ve "B" harflerinin devamında 01-99 arası rakamlar yer alır. Sonrasında ise ihraççı kurumu belirten bir harf yer alır.

Uzun Kod

Sertifikalarda kullanılacak olan uzun kod 25 karakterden oluşur (boşluklar hariç) ve içeriği şöyledir.

DAYANAK								VADE							İHRAÇÇI				ÇARPAN								REF		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
X	U	0	3	0		L/S/X		G	G	A	A	Y	Y		Z	Y	X		0	0	0	0	0	0	0		R	R	R

Sıra	Alan Adı	Uzunluk	Açıklama
1	DAYANAK	5	Dayanak varlık gösterilir. Örneğin BIST30 Endeksi için "XU030". Beş karakterden kısa olması durumunda tamamlamak için boşluk kullanılır.
2	TİP	1	Sertifikalarda Uzun (Long) için "L" ve Kısa (Short) için "S" diğerleri için ise "X" harfleri yer alır.
3	VADE	6	Sertifikanın vadesini gösterir. GGAAYY şeklinde yazılır. Şayet vade yoksa ya da belli değilse bu alanda "ACIKUC" ibaresi yer alır.
4	İHRAÇÇI	3	İhraççıyı ifade eden 3 karakterli kod. Örneğin ZYX Menkul Değerler için ZYX.
5	ÇARPAN / DÖNÜŞÜM ORANI	7	Bir adet sertifikanın kaç adet dayanak varlığa denk geldiğini gösteren oranı ifade eder.
6	REFERANS	3	• İlk harf takas şeklini (N. Nakit, K. Kaydi) • İkinci ve üçüncü harf çeşidini (T. Turbo, I. Endeks, D. İskontolu, B. Primli, S. Sepet, G. Garantili, ...) gösterir.

Referans alanında kullanılabilecek kısaltmalar ve anlamları aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Bu Tablo Pay Piyasası Bölümünce değiştirilebilir veya tabloya ekleme yapılabilir. Böyle bir durumda değişiklik KAP'ta yapılacak duyuru ile yürürlüğe girer.

ÖZELLİĞE GÖRE SINIFI	KISALTMA
PRİM ÖDEYEN (BONUS)	B
TURBO	T
GARANTİLİ (GUARENTEE)	G
İSKONTOLU (DISCOUNT)	D
YÜKSEK PERFORMANS (OUTPERFORMANCE)	P
ENDEKS (INDEX)	I
EXPRESS	E
ÇİFTE KAZANÇ (TWIN-WIN)	W
DAYANAK VARLIĞA DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR (REVERSE CONVERTIBLE)	R

11) Veri Yayını

Varantlar için geçerli olan tüm kurallar sertifikalar için de geçerlidir.

12) Sertifika Sıralarının Geçici Olarak İşleme Kapatılması

Dayanağı pay olan sertifikalarda, ilgili pay sırasının işleme kapatılması durumunda, bu pay ile ilgili tüm sertifika sıraları da işleme kapatılır.

- Dayanağı birden fazla paydan, bir sepetten oluşan sertifikalarda söz konusu paylardan herhangi birisinin sırası kapatıldığında sepet sertifika sırası da işleme kapatılır.
- Dayanağı endeks olan sertifikalarda endekse dâhil pay sıralarından işleme kapatılanlar olsa dahi sertifika sırası işleme kapatılmaz. Endeks hesaplanmaya devam ettiği sürece sertifika sırası da açık kalır. Ancak endeks hesaplamasında bir kesinti yaşanması durumunda sıra işleme kapatılabilir.
- Yaşanan bir aksaklık neticesinde ya da yatırımcı çıkarlarının korunmasına yönelik olarak piyasa yapıcı Borsa Genel Müdürlüğünden ilgili olduğu sertifika sıralarının geçici olarak işleme kapatılmasını talep edebilir. Söz konusu talep Borsa Genel Müdürlüğünce değerlendirilir.
- Piyasa yapıcının faaliyetlerinin Kurul onayıyla geçici ya da sürekli olarak durdurulması ya da piyasa yapıcı olmaya ilişkin şartları yitirdiğinin Kurulca tespiti veya Kurul tarafından onaylanacak haklı gerekçeler nedeniyle piyasa yapıcısında değişiklik olması durumlarında Kurul tarafından yeni bir piyasa yapıcısı atanıncaya kadar ilgili sertifikaların işlem sırası geçici olarak durdurulur. İşlem sırası durdurulduktan sonra Tebliğde belirtilen süre içerisinde yeni bir piyasa yapıcısı belirlenemezse (Kurul tarafından yeni piyasa yapıcısı atanmasına ilişkin yeni bir karar alınmadığı sürece), sertifikanın işlem sırası vade sonuna kadar kapalı kalır.
- Sertifika ihraççısının herhangi bir sertifikada yükümlülüklerini yerine getirememesi, ihraççı ile ilgili iflas, konkordato talebinde bulunulması durumunda, ihraççının tüm sertifikaları işleme kapatılır.
- İhraççı tarafından izahname ve/veya sirkülerde belirtilmesi kaydıyla dayanak varlığın işlem gördüğü piyasaların kapalı olması veya ihraççı kuruluşun faaliyetlerini sürdürdüğü ülkelerde resmî tatil olması durumunda kotasyon verilmez ya da söz konusu sermaye piyasası araçlarının Borsadaki işlem sıraları geçici olarak kapatılır. Söz konusu uygulama varantlar için de geçerlidir.

13) Kredili İşlem

Sertifikalar kredili işlemlere ve açığa satışa konu edilemezler.

14) Teminat

Sertifikalarda piyasa yapıcılığı yapacak üyeler ihraççı adına Sertifika Piyasa Yapıcılığı Teminatı adı altında 500.000 TL teminat yatırmak zorundadır. Söz konusu tutarı ödeyen varant ya da sertifika piyasa yapıcıları bu meblağ karşılığında varant ve/veya sertifika işlemlerine aracılık edebilirler.

15) Bültenler

Sertifikalara ilişkin bilgiler, Günlük Bültende yayımlanır. Pay Piyasası Bölümü sertifika ve varantların Günlük Bültende gösteriminde KAP'ta önceden duyurmak kaydıyla değişiklik yapabilir.

16) Diğer Konular

Bu düzenlemede değinilmeyen ya da aksi belirtilmeyen işlem kuralları ve diğer konularda varantlara ilişkin Pay Piyasası düzenlemeleri kıyasen uygulanır.

Sertifika ihraç sirkülerinde ve izahnamade yer alan ve hakkında açık bir düzenleme bulunmayan hususlar, Pay Piyasası ve Kotasyon Bölümü'nün ilgili konulardaki düzenlemelerine aykırı olmamak kaydıyla uygulanabilir.

VARANT/SERTİFİKA SIRA KAPATMA TALEP FORMU

I) SIRA KAPATMA TALEBİNİN NEDENİ:

☐ **TEKNİK ARIZA**
☐ **YANLIŞ FİYAT KOTASYONU**
☐ **DİĞER NEDENLER:**

☐ Tüm varantlar/sertifikalar işleme kapatılsın.

☐ Dayanak varlığı aşağıda belirtilen varantlar/sertifikalar işleme kapatılsın.

☐ Aşağıda kodları belirtilen varantlar/sertifikalar işleme kapatılsın.

1		**6**	
2		**7**	
3		**8**	
4		**9**	
5		**10**	

II) NAKAVT NEDENİYLE KAPATMA TALEBİ

☐ Aşağıda kodları belirtilen varantlar/sertifikalar nakavt olması nedeniyle işleme kapatılsın.

1		**6**	
2		**7**	
3		**8**	
4		**9**	
5		**10**	

Sıra kapatma talebinde bulunan yetkililerin:

Adı, Soyadı : **Adı, Soyadı :**

Unvanı : **Unvanı :**

İmzası : **İmzası :**

Gönderilecek e-posta adresi	PAYPIYASASIBOLUMU@borsaistanbul.com
İrtibat için telefon numaraları	(212) 298 2187 – (212) 298 2195 – (212) 298 2566

5 – PAY PİYASASI'NDA PAZARLAR ve SEANS SAATLERİ ÇİZELGELERİ

TAM İŞ GÜNLERİNDE	
PAZARLAR	**SAATLER**
Yıldız Pazar ***Ana Pazar*** ***Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı (KYÜYÜP)*** ***Gelişen İşletmeler Pazarı (GİP)*** ***Yakın İzleme Pazarı (YİP)*** ***Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı (NYİP)*** ***Piyasa Öncesi İşlem Platformu (PÖİP)***	**09:15 – 17:40**
SEANSIN BÖLÜMLERİ	**SAATLER**
a) Açılış *(BYF, Varant, Sertifika ve YPAH'ler hariç tüm yatırım araçları ile tüm pazarlar dâhil)*	**09:15 – 09:35**
i) Emir Toplama Süreci	09:15 – 09:30
ii) Açılış Fiyatının Belirlenmesi	09:30 (+)*
b) Sürekli İşlem Bölümü	**09:35 – 12:30**
c) Tek Fiyat Bölümü	**09:35 – 12:25**
i) Emir Toplama	09:35 – 12:25
ii) Tek Fiyatın Belirlenmesi	12:25 (+)*
ç) Gün Ortası Tek Fiyat Bölümü *(BYF, Varant, Sertifika ve YPAH'ler hariç tüm yatırım araçları ile tüm pazarlar dâhil)*	**12:30 – 13:30**
i) Emir Toplama	12:30 – 13:25
ii) Tek Fiyatın Belirlenmesi	13:25 (+)*
d) Sürekli İşlem Bölümü	**13:30 – 17:30**
e) Tek Fiyat Bölümü	**13:30 – 17:30**
i) Emir Toplama	13:30 – 17:25
ii) Tek Fiyatın Belirlenmesi	17:25 (+)*
f) Kapanış *(BYF, Varant, Sertifika ve YPAH'ler hariç tüm yatırım araçları ile tüm pazarlar dâhil)*	**17:30 – 17:37**
i) Kapanış Marj Yayını	17:30 – 17:31
ii) Emir Toplama	17:31 – 17:35
iii) Kapanış Fiyatının Belirlenmesi	17:35 (+)*
g) Kapanış Fiyatından / Tek Fiyattan İşlemler Bölümü	**17:37 – 17:40**
i) Marj Yayını	17:37 – 17:38
ii) Kapanış Fiyatından / Tek Fiyattan İşlemler	17:38 – 17:40
Temerrüt İşlemleri Resmî Müzayede İşlemleri (**)	**09:35 – 12:30** **13:30 – 17:30**
Birincil Piyasa İşlemleri	**10:30 – 12:30**

***(+)** : İşlemlerin tamamlanmasına bağlı olarak değişebilecek bir saati ifade eder.

**** : ME, MF, MV, MC koduyla yapılan resmî müzayede işlemleri için geçerli olan seans saatlerini ifade eder.

YARIM İŞ GÜNLERİNDE	
PAZARLAR	**SAATLER**
Yıldız Pazar ***Ana Pazar*** ***Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı (KYÜYÜP)*** ***Gelişen İşletmeler Pazarı (GİP)*** ***Yakın İzleme Pazarı (YİP)*** ***Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı (NYİP)*** ***Piyasa Öncesi İşlem Platformu (PÖİP)***	**09:15 – 12:40**
SEANSIN BÖLÜMLERI	**SAATLER**
a) Açılış *(BYF, Varant, Sertifika ve YPAH'ler hariç tüm yatırım araçları ile tüm pazarlar dâhil)*	**09:15 – 09:35**
i) Emir Toplama Süreci	09:15 – 09:30
ii) Açılış Fiyatının Belirlenmesi	09:30 (+)*
b) Sürekli İşlem Bölümü	**09:35 – 12:30**
c) Tek Fiyat Bölümü	**09:35 – 12:25**
i) Emir Toplama	09:35 – 12:25
ii) Tek Fiyatın Belirlenmesi	12:25 (+)*
ç) Kapanış *(BYF, Varant, Sertifika ve YPAH'ler hariç tüm yatırım araçları ile tüm pazarlar dâhil)*	**12:30 – 12:37**
i) Kapanış Marj Yayını	12:30 – 12:31
ii) Emir Toplama	12:31 – 12:35
iii) Kapanış Fiyatının Belirlenmesi	12:35 (+)*
d) Kapanış Fiyatından / Tek Fiyattan İşlemler Bölümü	**12:37 – 12:40**
i) Marj Yayını	12:37 – 12:38
ii) Kapanış Fiyatından / Tek Fiyattan İşlemler	12:38 – 12:40
Temerrüt İşlemleri Resmî Müzayede İşlemleri (**)	**09:35 – 12:30**
Birincil Piyasa İşlemleri	**10:30 – 12:30**

***(+)** : İşlemlerin tamamlanmasına bağlı olarak değişebilecek bir saati ifade eder.

**** : ME, MF, MV, MC koduyla yapılan resmî müzayede işlemleri için geçerli olan seans saatlerini ifade eder.

6 – PAY PİYASASI'NDA SEANS AKIŞ ÇİZELGELERİ

Uyarı: Çizelgelerde yer alan saat ve seans bilgileri, bu düzenleme hazırlandığında geçerli olan son bilgilere göre verilmiştir. Bu bilgilerin değişebileceği hususu göz önünde bulundurulmalıdır.

TAM GÜNLER

PAY (Sürekli İşlem) (EQUITIES - Continuous)			
P_STANDART (ORDINARY)			
	ENGLISH (EN)	TÜRKÇE (TR)	SAAT
1	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	07:00:00
2	BREAK	P_ARA	07:30:00
3	OPENING AUCTION ORDER COLLECTION	P_ACILIS_EMIR_TPL	09:15:00
4	UNCROSSING	P_ESLESTIRME	09:30:00
5	CONTINUOUS TRADING	P_SUREKLI_ISLEM	09:35:00
6	SINGLE PRICE AUCTION ORDER COLLECTION	P_TEKFIYAT_EMIR_TPL	12:30:00
7	UNCROSSING	P_ESLESTIRME	13:25:00
8	CONTINUOUS TRADING	P_SUREKLI_ISLEM	13:30:00
9	PRICE INFORMATION DISSEMINATION FOR CLOSING AUCTION	P_MARJ_YAYIN_KAPANIS	17:30:00
10	CLOSING AUCTION ORDER COLLECTION	P_KAPANIS_EMIR_TPL	17:31:00
11	UNCROSSING	P_ESLESTIRME	17:35:00
12	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	17:37:00
13	CONTINUOUS TRADING WITH SINGLE PRICE	P_KAPANIS_FIY_ISLEM	17:38:00
14	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	17:40:00
15	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	17:41:00
16	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	17:43:00
17	END OF DAY	P_GUNSONU	17:44:00

PAY (Tek Fiyat) (EQUITIES - SINGLE PRICE - CONTINUOUS AUCTIONS)			
P_TEK_FIY (SINGLE PRICE - CONTINUOUS AUCTIONS)			
	EN	TR	SAAT
1	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	07:00:00
2	BREAK	P_ARA	07:30:00
3	OPENING AUCTION ORDER COLLECTION	P_ACILIS_EMIR_TPL	09:15:00
4	UNCROSSING	P_ESLESTIRMETEKFIYAT	09:30:00
5	SINGLE PRICE AUCTION ORDER COLLECTION	P_TEKFIYAT_EMIR_TPL	09:35:00
6	UNCROSSING SINGLE PRICE	P_ESLESTIRMETEKFIYAT	12:25:00
7	SINGLE PRICE AUCTION ORDER COLLECTION	P_TEKFIYAT_EMIR_TPL	12:30:00
8	UNCROSSING SINGLE PRICE	P_ESLESTIRMETEKFIYAT	13:25:00

PAY (Tek Fiyat) (EQUITIES - SINGLE PRICE - CONTINUOUS AUCTIONS)			
P_TEK_FIY (SINGLE PRICE - CONTINUOUS AUCTIONS)			
	EN	TR	SAAT
9	SINGLE PRICE AUCTION ORDER COLLECTION	P_TEKFIYAT_EMIR_TPL	13:30:00
10	UNCROSSING SINGLE PRICE	P_ESLESTIRMETEKFIYAT	17:25:00
11	PRICE INFORMATION DISSEMINATION FOR CLOSING AUCTION	P_MARJ_YAYIN_KAP_TF	17:30:00
12	CLOSING AUCTION ORDER COLLECTION	P_KAPANIS_EMIR_TPL	17:31:00
13	UNCROSSING SINGLE PRICE	P_ESLESTIRMETEKFIYAT	17:35:00
14	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	17:37:00
15	CONTINUOUS TRADING WITH SINGLE PRICE	P_KAPANIS_FIY_ISLEM	17:38:00
16	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	17:40:00
17	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	17:41:00
18	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	17:43:00
19	END OF DAY	P_GUNSONU	17:44:00

VARANT/SERTIFIKA/YPAH (WARRANT/CERTIFICATE/PREEMPTIVE RIGHTS)			
P_IKI_SI (DOUBLE CONTINUOUS)			
	EN	TR	SAAT
1	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	07:00:00
2	BREAK	P_ARA	07:30:00
3	CONTINUOUS TRADING	P_SUREKLI_ISLEM	09:35:00
4	BREAK	P_ARA	12:30:00
5	CONTINUOUS TRADING	P_SUREKLI_ISLEM	13:30:00
6	BREAK	P_ARA	17:30:00
7	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	17:40:00
8	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	17:41:00
9	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	17:43:00
10	END OF DAY	P_GUNSONU	17:44:00

BİRİNCİL PİYASA (Sürekli İşlem) (PRIMARY MARKET CONTINUOUS TRADING)			
P_BP_SUR_ISL (PRIMARY MARKET CONTINUOUS TRADING)			
	EN	TR	SAAT
1	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	07:00:00
2	BREAK	P_ARA	07:30:00
3	PRIMARY CONTINUOUS	P_BP_SUREKLI_ISLEM	10:30:00
4	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	12:30:00
5	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	12:32:00
6	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	12:33:00
7	END OF DAY	P_GUNSONU	12:34:00

BİRİNCİL PİYASA (.HE SIRALARI YENİ YÖNTEM HALKA ARZ) (PRIMARY MARKET .HE SERIES IPO WITH INTEREST COLLECTION)			
P_BP_TEK_TRF (PRIMARY MARKET IPO ONE SIDED AUCTION)			
	EN	TR	SAAT
1	ONE SIDED ISSUE PRE-CALL AUCTION	P_BP_TEK_TARAF_CAGON	10:00:00
2	ONE SIDED ISSUE AUCTION	P_BP_TEK_TARAFLI_CAG	10:30:00
3	ONE SIDED ISSUE AFTER CALL AUCTION	P_BP_TEK_TARAF_CAGSN	12:30:00
4	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	12:50:00
5	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	12:55:00
6	END OF DAY	P_GUNSONU	13:00:00

KESİR (ODD LOT SERIES)			
P_KESIR (ODD LOT)			
	EN	TR	SAAT
1	ODDLOT CONTINUOUS	P_KESIR_SUREK_ISLEM	09:35:00
2	BREAK	P_ARA	12:30:00
3	ODDLOT CONTINUOUS	P_KESIR_SUREK_ISLEM	13:30:00
4	BREAK	P_ARA	17:30:00
5	ODDLOT CONTINUOUS SINGLE PRICE	P_KESIR_KAPFIY_ISLEM	17:38:00
6	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	17:40:00
7	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	17:41:00
8	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_GUNSONU	17:44:00

AOF SERİLERİ [AOF (TAR) SERIES]			
P_SALT_SI (ONLY CONTINUOUS)			
	EN	TR	SAAT
1	CONTINUOUS TRADING FOR TAR (AOF) SERIES	P_SUREKLI_ISLEM_AOF	09:35:00
2	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	17:40:00
3	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	17:41:00
4	END OF DAY	P_GUNSONU	17:44:00

TEMERRÜT/RESMİ MÜZAYEDE (BUYIN/OFFICIAL AUCTION)			
P_ISL_YOK (NO TRADING)			
	EN	TR	SAAT
1	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	07:00:00
2	NO INDEX DISSEMINATION	P_ENDEKS_YAYIN_YOK	09:35:00
3	BREAK	P_ARA	12:30:00
4	NO INDEX DISSEMINATION	P_ENDEKS_YAYIN_YOK	13:30:00
5	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	17:40:00
6	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	17:41:00
7	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	17:43:00
8	END OF DAY	P_GUNSONU	17:44:00
Not: Temerrüt işlem sıralarında işlem yapılması durumunda ilgili sıra, seansın P_SUREKLI_ISLEM bölümüne alınacaktır.			

YARIM GÜNLER

Uyarı: Çizelgelerde yer alan saat ve seans bilgileri, bu düzenleme hazırlandığında geçerli olan son bilgilere göre verilmiştir. Bu bilgilerin değişebileceği hususu göz önünde bulundurulmalıdır.

PAY (Sürekli İşlem) (EQUITIES - Continuous)			
P_STANDRT_YG (ORDINARY *HALF DAY*)			
	EN	TR	SAAT
1	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	07:00:00
2	BREAK	P_ARA	07:30:00
3	OPENING AUCTION ORDER COLLECTION	P_ACILIS_EMIR_TPL	09:15:00
4	UNCROSSING	P_ESLESTIRME	09:30:00
5	CONTINUOUS TRADING	P_SUREKLI_ISLEM	09:35:00
6	PRICE INFORMATION DISSEMINATION FOR CLOSING AUCTION	P_MARJ_YAYIN_KAPANIS	12:30:00
7	CLOSING AUCTION ORDER COLLECTION	P_KAPANIS_EMIR_TPL	12:31:00
8	UNCROSSING	P_ESLESTIRME	12:35:00
9	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	12:37:00
10	CONTINUOUS TRADING WITH SINGLE PRICE	P_KAPANIS_FIY_ISLEM	12:38:00
11	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	12:40:00
12	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	12:41:00
13	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	12:43:00
14	END OF DAY	P_GUNSONU	12:44:00

PAY (Tek Fiyat) (EQUITIES - SINGLE PRICE - CONTINUOUS AUCTIONS)			
P_TEK_FIY_YG (SINGLE PRICE - CONTINUOUS AUCTIONS *HALF DAY*)			
	EN	TR	SAAT
1	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	07:00:00
2	BREAK	P_ARA	07:30:00
3	OPENING AUCTION ORDER COLLECTION	P_ACILIS_EMIR_TPL	09:15:00
4	UNCROSSING	P_ESLESTIRMETEKFIYAT	09:30:00
5	SINGLE PRICE AUCTION ORDER COLLECTION	P_TEKFIYAT_EMIR_TPL	09:35:00
6	UNCROSSING SINGLE PRICE	P_ESLESTIRMETEKFIYAT	12:25:00
7	PRICE INFORMATION DISSEMINATION FOR CLOSING AUCTION	P_MARJ_YAYIN_KAP_TF	12:30:00
8	CLOSING AUCTION ORDER COLLECTION	P_KAPANIS_EMIR_TPL	12:31:00
9	UNCROSSING SINGLE PRICE	P_ESLESTIRMETEKFIYAT	12:35:00
10	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	12:37:00
11	CONTINUOUS TRADING WITH SINGLE PRICE	P_KAPANIS_FIY_ISLEM	12:38:00
12	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	12:40:00

PAY (Tek Fiyat) (EQUITIES - SINGLE PRICE - CONTINUOUS AUCTIONS)			
P_TEK_FIY_YG (SINGLE PRICE - CONTINUOUS AUCTIONS *HALF DAY*)			
	EN	TR	SAAT
13	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	12:41:00
14	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	12:43:00
15	END OF DAY	P_GUNSONU	12:44:00

VARANT/SERTIFIKA/YPAH (WARRANT/CERTIFICATE/PREEMPTIVE RIGHTS)			
P_IKI_SI_YG (DOUBLE CONTINUOUS *HALF DAY*)			
	EN	TR	SAAT
1	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	07:00:00
2	BREAK	P_ARA	07:30:00
3	CONTINUOUS TRADING	P_SUREKLI_ISLEM	09:35:00
4	BREAK	P_ARA	12:30:00
5	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	12:40:00
6	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	12:41:00
7	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	12:43:00
8	END OF DAY	P_GUNSONU	12:44:00

KESİR (ODD LOT SERIES)			
P_KESIR_YG (ODD LOT *HALF DAY*)			
	EN	TR	SAAT
1	ODDLOT CONTINUOUS	P_KESIR_SUREK_ISLEM	09:35:00
2	BREAK	P_ARA	12:30:00
3	ODDLOT CONTINUOUS SINGLE PRICE	P_KESIR_KAPFIY_ISLEM	12:38:00
4	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	12:40:00
5	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	12:41:00
6	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_GUNSONU	12:44:00

AOF SERİLERİ [AOF (TAR) SERIES]			
P_SALT_SI_YG (ONLY CONTINUOUS *HALF DAY*)			
	EN	TR	SAAT
1	CONTINUOUS TRADING FOR TAR (AOF) SERIES	P_SUREKLI_ISLEM_AOF	09:35:00
2	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	12:40:00
3	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	12:41:00
4	END OF DAY	P_GUNSONU	12:44:00

TEMERRÜT/RESMİ MÜZAYEDE (BUYIN/OFFICIAL AUCTION)			
P_ISL_YOK (NO TRADING)			
	EN	TR	SAAT
1	PRICE INFORMATION DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	07:00:00
2	INDEX DISSEMINATION	P_ENDEKS_YAYIN_YOK	09:35:00
3	CALCULATE SETTLEMENT PRICE	P_GUNSONU_ISLEMLERI	12:40:00
4	COLLECT DATA SIGNAL READY FOR BASE PRICE CALCULATION	P_GUNSONU_ISTATISTIK	12:42:00
5	NO INDEX DISSEMINATION	P_MARJ_YAYIN	12:43:00
6	END OF DAY	P_GUNSONU	12:44:00

7 – SEANSIN BÖLÜMLERİ ve AÇIKLAMALARI

SEANSIN BÖLÜMÜ	AÇIKLAMALAR
P_ACILIS_EMIR_TPL	Açılış emir toplama seans durumudur.
	Limit emir, piyasa emri, piyasadan limite, KİE, dengeleyici emirler girilebilir.
	Kotasyon emirleri girilebilir, değiştirilebilir, iptal edilebilir.
	Emirler üzerinde miktar ve fiyat değişikliği yapılabilir, emirlerin geçerlilik süreleri değiştirilebilir.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
	Emirler iptal edilebilir.
	Açığa satış yapılamaz (ancak önceki günden gelen tarihli açığa satış emirleri olabilir).
	Denge (teorik eşleşme) fiyatı, miktarı ve denge fiyatından karşılanmayan emir miktarları yayımlanır.
	Seansın başladığına dair mesaj gönderilir.
P_ARA	Hiçbir emir girişinin yapılamadığı ve işlemin gerçekleşmediği ara seans durumudur.
	Emir girilemez.
	Emirler iptal edilemez.
	Emirler üzerinde miktar ve fiyat değişikliği yapılamaz.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
P_BP_SUREKLI_ISLEM	Yeni alma haklarından arta kalan payların birincil piyasada satılması için oluşturulan sürekli işlem seans durumudur (BE sıraları).
	Limit emir, piyasa emri, piyasadan limite, KİE girilebilir.
	Emirler üzerinde miktar ve fiyat değişikliği yapılabilir, emirlerin geçerlilik süreleri değiştirilebilir.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
	Açığa satış emri girilemez.
P_BP_TEK_TARAF_CAGON	Borsa dışında yapılan çağrı yoluyla ortaklık paylarının toplanması işleminin borsa içinde yapılmasına imkân vermek ve birincil halka arz işlemlerinin yapılabilmesi için oluşturulmuş seansın birinci aşamasıdır.

7 – SEANSIN BÖLÜMLERİ ve AÇIKLAMALARI

SEANSIN BÖLÜMÜ	AÇIKLAMALAR
	Tek Taraflı Çağrı / Halka Arz Birincil Piyasasının Borsa tarafından başlatılması aşamasıdır (HE sıraları için).
	Emir girilemez.
	Emirlerde değişiklik yapılamaz.
P_BP_TEK_TARAFLI_CAG	Borsa dışında yapılan çağrı yoluyla ortaklık paylarının toplanması işleminin Borsa içinde yapılmasına imkân vermek ve birincil halka arz işlemlerinin yapılabilmesi için oluşturulmuş seansın ikinci aşamasıdır.
	Emir girilemez.
	Daha önce girilmiş emir olmayacağı için emirlerde değişiklik yapılamaz.
	Tek Taraflı Çağrı / Halka Arz Birincil Piyasasının Borsa tarafından başlatılmaması durumunda seans aşaması P_BP_TEK_TARAFLI_CAG olarak görülecek ve emir girişi yapılamayacaktır.
P_BP_TEK_TARAF_CAGSN	Borsa dışında yapılan çağrı yoluyla ortaklık paylarının toplanması işleminin Borsa içinde yapılmasına imkân vermek ve birincil halka arz işlemlerinin yapılabilmesi için oluşturulmuş seansın üçüncü aşamasıdır.
	Tek Taraflı Çağrı / Halka Arz Birincil Piyasasının Borsa tarafından bitirildiği aşamasıdır (HE sıraları için).
	Emir girilemez.
	Emirlerde değişiklik yapılamaz.
P_DK_TEKFIY_EMIR_TPL	Fiyatın belirli limitleri aşması durumunda Devre Kesici (Circuit Breaker) çalıştıktan sonra aktif olan seans durumudur.
	Limit emir, piyasa emri, piyasadan limite, KİE, dengeleyici emirler girilebilir.
	Kotasyon emirleri girilebilir, değiştirilebilir, iptal edilebilir.
	Emirler üzerinde miktar ve fiyat değişikliği yapılabilir, emirlerin geçerlilik süreleri değiştirilebilir.
	Emirler iptal edilebilir.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
	Açığa satış yapılabilir.

7 – SEANSIN BÖLÜMLERİ ve AÇIKLAMALARI

SEANSIN BÖLÜMÜ	AÇIKLAMALAR
	Denge (teorik eşleşme) fiyatı, miktarı ve denge fiyatından karşılanmayan emir miktarları yayımlanır.
P_ENDEKS_YAYIN	İşlem terminallerinde endeksin güncellendiği seans durumudur.
P_ENDEKS_YAYIN_YOK	İşlem terminallerinde endeks güncellenmesinin yapılmadığı seans durumunu gösterir.
P_ESLESTIRME	Emir toplama bölümünde toplanan emirlerinin sistem tarafından eşleştirildiği seans durumudur.
	Emir girilemez.
	Emirler üzerinde değişiklik yapılamaz.
	Emirler iptal edilemez.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
	Eşleştirme, daha önceden tanımlanan eşleştirme zamanın başlangıcından ilk 30 saniye içinde rastgele bir anda başlar. Devre kesicileri takip eden eşleştirme seansı raslantısal olarak değil belirlenen saatinde başlar.
	Eşleştirme sonrası işlem fiyatları ve kalan emir bilgileri yayınlanır.
P_ESLESTIRME_B_H	Emir derinliği/fiyat derinliğinin gizli olduğu (emir ve fiyat derinliğinin kapalı olduğu) Tek Taraflı Çağrının emir eşleştirme aşamasına ilişkin seans durumudur (HE sıraları).
	Emir girilemez, iptal edilemez ve emirlerde herhangi bir değişiklik yapılamaz.
P_ESLESTIRME_B_O	Emir derinliği/fiyat derinliğinin açık olduğu Tek Taraflı Çağrının emir eşleştirme aşamasına ilişkin seans durumudur (HE sıraları).
	Emir girilemez, iptal edilemez ve emirlerde herhangi bir değişiklik yapılamaz.
P_ESLESTIRME_I_H	Emir derinliği/fiyat derinliğinin gizli olduğu Halka Arz Birincil Piyasasının emir eşleştirme aşamasına ilişkin seans durumudur (HE sıraları).
	Emir girilemez, iptal edilemez ve emirlerde herhangi bir değişiklik yapılamaz.
P_ESLESTIRME_I_O	Emir derinliği/fiyat derinliğinin açık olduğu Halka Arz Birincil Piyasasının emir eşleştirme aşamasıdır. (HE sıraları)
	Emir girilemez, iptal edilemez ve emirlerde herhangi bir değişiklik yapılamaz.

7 – SEANSIN BÖLÜMLERİ ve AÇIKLAMALARI

SEANSIN BÖLÜMÜ	AÇIKLAMALAR
P_GECICI_DURDURMA	Piyasa kapatıldığında kullanılan seans durumudur.
	Emir girilemez, iptal edilemez ve emirlerde herhangi bir değişiklik yapılamaz.
P_GECICI_DURDURMA_SI	İşlem sırası durdurulduğu esnada "sürekli işlem" aşamasında olan kıymetleri durdurmak için kullanılan seans durumudur.
	Emir girilemez.
	Emir üzerinde fiyat kötüleştirmesi ve miktar azaltımı yapılabilir ancak iyileştirme niteliğinde değişiklikler yapılamaz.
	Emirler iptal edilebilir.
	Bu seans bölümü ile durdurulan sıralarda bekleyen emir ve fiyat derinliği bilgisi yayımlanmaya devam eder.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
P_GECICI_DURDURMA_TF	İşlem sırası durdurulduğu esnada "emir toplama" aşamasında olan kıymetleri durdurmak için kullanılan seans durumudur.
	Emir girilemez.
	Emir üzerinde fiyat kötüleştirmesi ve miktar azaltımı yapılabilir ancak iyileştirme niteliğinde değişiklikler yapılamaz.
	Emirler iptal edilebilir.
	Bu seans bölümü ile durdurulan sıralarda bekleyen emir ve fiyat derinliği bilgisi yayımlanmaz.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
P_GECICI_DURDURMA_KS	İşlem sırası durdurulduğu esnada "kapanış seansı emir toplama" aşamasında olan kıymetleri durdurmak için kullanılan seans durumudur.
	Emir girilemez.
	Emir üzerinde fiyat kötüleştirmesi ve miktar azaltımı yapılabilir ancak iyileştirme niteliğinde değişiklikler yapılamaz.

7 – SEANSIN BÖLÜMLERİ ve AÇIKLAMALARI

SEANSIN BÖLÜMÜ	AÇIKLAMALAR
	Emirler iptal edilebilir.
	Bu seans bölümü ile durdurulan sıralarda bekleyen emir ve fiyat derinliği bilgisi yayımlanmaz.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
P_GUNSONU_ISLEMLERI	Alım satım işlemleri bittikten sonra uzlaşma (settlement) fiyatlarının hesaplandığı ve yayımlandığı seans aşamasıdır.
	Emir girilemez, iptal edilemez ve emirlerde herhangi bir değişiklik yapılamaz.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
P_GUNSONU_ISTATISTIK	Alım satım işlemleri bittikten sonra baz fiyatların hesaplandığı ve yayımlandığı seans aşamasıdır.
	Emir girilemez, iptal edilemez ve emirlerde herhangi bir değişiklik yapılamaz.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
P_GUNSONU	Bir işlem gününün tamamlandığını gösteren seans durumudur.
	Emir girilemez, iptal edilemez ve emirlerde herhangi bir değişiklik yapılamaz.
	İşleme dönüşmeyen Günlük emirlerin iptal edildiği aşama.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
P_KAPANIS_EMIR_TPL	Kapanış seansında emirlerin toplandığı seans durumudur.
	Fiyat limitleri günlük fiyat limitlerinden farklı olarak belirlenir.
	Açığa satış yapılabilir.
	Limit emir, piyasa emri, piyasadan limite, KİE, dengeleyici emirler girilebilir.
	Kotasyon emirleri girilebilir, değiştirilebilir, iptal edilebilir.
	Emirler üzerinde miktar ve fiyat değişikliği yapılabilir, emirlerin geçerlilik süreleri değiştirilebilir.
	Emirler iptal edilebilir.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.

7 – SEANSIN BÖLÜMLERİ ve AÇIKLAMALARI

SEANSIN BÖLÜMÜ	AÇIKLAMALAR
	Açığa satış yapılabilir.
	Denge (teorik eşleşme) fiyatı, miktarı ve denge fiyatından karşılanmayan emir miktarları yayımlanır.
P_KAPANIS_FIY_ISLEM	Son işlem fiyatından işlemlerin yapıldığı seans durumudur.
	Limit fiyatlı emirlere izin verilir (Fill and Kill ve Açığa satış emirleri dâhil).
	Kotasyon emirleri girilebilir, değiştirilebilir, iptal edilebilir.
	Son işlem fiyatına eşit emirler üzerinde miktar artırma ve azaltma yapılabilir.
	Son işlem fiyatından farklı fiyatta bekleyen emirlerde miktar artırmaya izin verilmez, azaltmaya izin verilir.
	Son işlem fiyatından farklı fiyatlarda bekleyen emirlerin fiyatı kapanış fiyatı dışındaki fiyatlara değiştirilemezken, kapanış fiyatına çekilebilir.
	Bu seans durumunda bekleyen emir ve fiyat derinliği bilgisi yayımlanmaya devam eder.
	Özel işlem bildirimi yapılabilir
	Emirler son işlem fiyatından sürekli işlem esasına göre eşleşerek işleme dönüşür.
	Emirler iptal edilebilir.
P_KESIR_KAPFIY_ISLEM	Son işlem fiyatından küsurat işlemleri yapılan seans durumudur.
	Sadece piyasa emri girilebilir.
	Emirler üzerinde miktar değişikliği yapılabilir.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
	Emirler bağlı sıradaki son işlem fiyatından sürekli işlem esasına göre eşleşerek işleme dönüşür.
	Açığa satış yapılamaz.
	Emirler iptal edilebilir.
P_KESIR_SUREK_ISLEM	Sürekli işlem yöntemi ile küsurat işlemleri yapılan seans durumudur.
	Emirler bağlı sıradaki son işlem fiyatından sürekli işlem esasına göre eşleşerek işleme dönüşür.

7 – SEANSIN BÖLÜMLERİ ve AÇIKLAMALARI

SEANSIN BÖLÜMÜ	AÇIKLAMALAR
	Sadece piyasa emri girilebilir.
	Emirler üzerinde miktar değişikliği yapılabilir.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
	Açığa satış yapılamaz.
	Emirler iptal edilebilir.
P_MAKBUZ_YAYINI_YOK	Bu seans durumu makbuzlara özel olup; makbuzların işlem görmemesinden hareketle sadece Borsa ve Takas sistemlerinde gözlemlenebilir.
P_MARJ_YAYIN	İşlem sıralarında geçerli olacak alt ve üst fiyat limitlerinin yayımlandığı seans durumudur.
	Emir girilemez, iptal edilemez ve emirlerde herhangi bir değişiklik yapılamaz.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
P_MARJ_YAYIN_KAPANIS	Kapanış seansına dâhil olan işlem sıralarında geçerli olacak alt ve üst fiyat limitlerinin yayımlandığı seans durumudur.
	Emir girilemez, iptal edilemez ve emirlerde herhangi bir değişiklik yapılamaz.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
P_MARJ_YAYIN_KAP_TF	Tef fiyat yöntemiyle işlem gören sıralar ve kapanış seansına dâhil olan işlem sıralarında geçerli olacak alt ve üst fiyat limitlerinin yayımlandığı seans durumudur.
	Emir girilemez, iptal edilemez ve emirlerde herhangi bir değişiklik yapılamaz.
	Özel işlem bildirimi yapılamaz.
P_SUREKLI_ISLEM	Emirlerin girildiği anda sürekli işlem yöntemiyle eşleşerek işleme dönüştüğü seans durumudur.
	Limit emir, piyasa emri, piyasadan limite, KİE, Orta Nokta emri girilebilir.
	Emirler üzerinde miktar ve fiyat değişikliği yapılabilir, emirlerin geçerlilik süreleri değiştirilebilir.
	Özel işlem bildirimi yapılabilir.

7 – SEANSIN BÖLÜMLERİ ve AÇIKLAMALARI

SEANSIN BÖLÜMÜ	AÇIKLAMALAR
	Açığa satış yapılabilir.
	Kotasyon emirleri girilebilir, değiştirilebilir, iptal edilebilir.
	Emirler iptal edilebilir.
P_TEKFIYAT_EMIR_TPL	Tek fiyat işlem yöntemiyle işlem gören kıymetlerde uygulanan emir toplama seans bölümüdür.
	Limit emir, piyasa emri, piyasadan limite, KİE, dengeleyici emirler girilebilir.
	Kotasyon emirleri girilebilir, değiştirilebilir, iptal edilebilir.
	Emirler üzerinde miktar ve fiyat değişikliği yapılabilir, emirlerin geçerlilik süreleri değiştirilebilir.
	Özel işlem bildirimi yapılabilir.
	Denge (teorik eşleşme) fiyatı, miktarı ve denge fiyatından karşılanmayan emir miktarları yayımlanır.
	İlgili sırada kısıtlama olmaması hâlinde açığa satış girilebilir.
	Emirler iptal edilebilir.
P_TEKTARAF_CAGRI_AC	Emir derinliği/fiyat derinliğinin açık olduğu Tek Taraflı Çağrının emir girme aşamasına ilişkin seans durumudur (HE sıraları).
	Sadece İptale Kadar Geçerli (İKG) limit fiyatlı satış emirleri girilebilir.
	Emirler iptal edilebilir.
	Emirler üzerinde miktar ve fiyat değişikliği yapılabilir.
P_TEKTARAF_CAGRI_GZ	Emir derinliği/fiyat derinliğinin gizli olduğu Tek Taraflı Çağrının emir girme aşamasına ilişkin seans durumudur (HE sıraları).
	Sadece İptale Kadar Geçerli (İKG) limit fiyatlı satış emirleri girilebilir.
	Emirler iptal edilebilir.
	Emirler üzerinde miktar ve fiyat değişikliği yapılabilir.
P_TEKTARAF_HLKARZ_AC	Emir derinliği/fiyat derinliğinin açık olduğu Halka Arz Birincil Piyasasının emir girme aşamasına ilişkin

7 – SEANSIN BÖLÜMLERİ ve AÇIKLAMALARI

SEANSIN BÖLÜMÜ	AÇIKLAMALAR
	seans durumudur (HE sıraları).
	Sadece İptale Kadar Geçerli (İKG) limit fiyatlı alış emirleri girilebilir.
	Emirler iptal edilebilir.
	Emirler üzerinde miktar ve fiyat değişikliği yapılabilir.
P_TEKTARAF_HLKARZ_GZ	Emir derinliği/fiyat derinliğinin gizli olduğu Halka Arz Birincil Piyasasının emir girme aşamasına ilişkin seans durumudur (HE sıraları).
	Sadece İptale Kadar Geçerli (İKG) limit fiyatlı alış emirleri girilebilir.
	Emirler iptal edilebilir.
	Emirler üzerinde miktar ve fiyat değişikliği yapılabilir.
P_TEKTRF_IPMO_CAG_AC	Emir derinliği/fiyat derinliğinin açık olduğu Tek Taraflı Çağrıda üyeler tarafından emir girişinin olmadığı Borsa tarafından alış emrinin girildiği seans durumudur (HE sıraları).
	Emir girilemez ve girilmiş olan emirler üzerinde iptal dâhil herhangi bir değişiklik yapılamaz.
P_TEKTRF_IPMO_CAG_GZ	Emir derinliği/fiyat derinliğinin gizli olduğu Tek Taraflı Çağrıda üyeler tarafından emir girişinin olmadığı, Borsa tarafından alış emrinin girildiği seans durumudur (HE sıraları).
	Emir girilemez ve girilmiş olan emirler üzerinde iptal dâhil herhangi bir değişiklik yapılamaz.
P_TEKTRF_IPMO_HLA_AC	Emir derinliği/fiyat derinliğinin açık olduğu Halka Arz Birincil Piyasasının üyeler tarafından emir girişinin olmadığı Borsa tarafından satış emrinin girildiği seans durumudur (HE sıraları).
	Emir girilemez ve girilmiş olan emirler üzerinde iptal dâhil herhangi bir değişiklik yapılamaz.
P_TEKTRF_IPMO_HLA_GZ	Emir derinliği/fiyat derinliğinin gizli olduğu Halka Arz Birincil Piyasasının üyeler tarafından emir girişinin olmadığı Borsa Tarafından satış emrinin girildiği seans durumudur (HE sıraları).
	Emir girilemez ve girilmiş olan emirler üzerinde iptal dâhil herhangi bir değişiklik yapılamaz.

NOTLAR:

1) P: Tüm seans bölümü isimlerinin başında bulunan "P" harfi bu seans bölümlerinin Pay Piyasası'nda işlem gören kıymetlere ait olduğunu ifade eder.
2) Uygulamada son hâli bu olmakla birlikte, yukarıda yer alan seans bölümlerinin tamamı kullanılmayabilir, bu seans bölümlerine yeni bölümler eklenip, çıkarılabilir, seans bölümlerine ait özellikler değişebilir.
3) Dosyada yer alan özellikler seans durumlarında yer alan tüm özellikler olmayıp genel hatlar verilmeye çalışılmıştır.
4) Dokümanda geçen seans durumu ifadesi "session state" yerine kullanılmıştır.

8 – İŞLEM SIRASININ GEÇİCİ KAPATILMASI TALEBİNDE BULUNABİLECEK ORTAKLIK YETKİLİLERİ LİSTESİ

BORSA İSTANBUL A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE

…../……/…….. tarihli ve …… sayılı düzenleme kapsamında Borsanızda işlem görmekte olan ortaklığımız payları ve/veya diğer sermaye piyasası araçlarının işlem sırasının geçici olarak kapatılması talebinde bulunabilecek yetkililerimize ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Bilgilerinize arz ederiz.

Ortaklık Unvanı

Ad, Soyad
Unvan
İmza

Ad, Soyad
Unvan
İmza

İşlem Sırasının Geçici Kapatılması Talebinde Bulunabilecek Ortaklık Yetkilileri Listesi

Ad, Soyad	Unvan	Telefon	Faks	E-posta

9 – BORSADA İŞLEM GÖREN SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINA İLİŞKİN İŞLEM SIRASI GEÇİCİ KAPATMA TALEP FORMU

1. **Sıra kapatma talep tarihi ve saati:**

2. **Sıra kapatmanın gerekçesi ve açıklamalar:**

3. **İşlem sırası kapatılacak sermaye piyasası aracı ihraççısının unvanı:**

4. **İşlem sırası kapatılması talep edilen sermaye piyasası aracının işlem kodu:**

5. **Sıra kapatma talebinde bulunan ortaklık yetkililerinin**

Adı, Soyadı:	**Adı, Soyadı:**
Unvanı:	**Unvanı:**
İmzası:	**İmzası:**

Önemli Not: Özel durum açıklaması, işlem sırasının kapatılmasını takiben konuya ilişkin olarak KAP'ta yapılacak Borsa duyurusu sonrası, ortaklık tarafından KAP'a gönderilecektir. Bu nedenle özel durum açıklamasının metni, bu form ile birlikte Borsaya gönderilmemelidir.

10 – BORSA DIŞINDA YAPILAN İŞLEMLERİN TESCİL TALEP FORMU

BORSA DIŞINDA … TARİH ve … SAYILI DÜZENLEME KAPSAMINDA YAPILAN İŞLEMLERİN TESCİL TALEP FORMU

Payları Satışa Konu Şirket Unvanı	
Halka Arz Edilen Pay Nominal Tutarı	
Satılan Payların Sermayeye Oranı (%)	
Satan Ortak	
Satan Ortağın Mevcut Sermaye İçindeki Payı ve Oranı	
Satış Tarihi	
Satışa Aracılık Eden Yatırım Kuruluşu	
Satış Fiyatı	

Pay Nominal Tutarı ve Seri No Hakkında Bilgi

Tertip	Grup	N / H	Seri No	Küpür	Tutar (TL)

BORSA DIŞINDA … TARİH ve …..SAYILI DÜZENLEME KAPSAMINDA YAPILAN İŞLEMLERİN TESCİL ve TAKİP TABLOSU

Tescil Tarihi	
Payları Satışa Konu Şirket Unvanı	
Halka Arz Edilen Pay Nominal Tutarı	
Satılan Payların Sermayeye Oranı (%)	
Satan Ortak	
Satan Ortağın Mevcut Sermaye İçindeki Payı ve Oranı	
Satış Tarihi	
Satışa Aracılık Eden Yatırım Kuruluşu	
Satış Fiyatı	

11 – TEZGÂHÜSTÜ TÜREV İŞLEMLERİNİN BİLDİRİMİ

BİAŞ'ta İşlem Gören veya BİAŞ Kaydında Olan Paylar ile BYF'ler Üzerinde BİAŞ Dışında Yapılan ve Fiziki Teslim İle Sonuçlanan Tezgâhüstü Türev İşlemlerinin Bildirimi

Bildirime Konu İşlemler

Bu düzenleme kapsamında, BİAŞ'ta işlem gören veya BİAŞ kaydında olan paylar ve BYF'ler üzerinde BİAŞ dışında yapılan ve fiziki teslim ile sonuçlanan tezgâhüstü türev işlemlerinin bildirimine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Bildirimle Yükümlü Olan Kurumlar

Borsa üyesi olsun ya da olmasın, banka ve aracı kurumlar Kanun kapsamında bildirimle yükümlü tutulmuştur.

Bildirim Ücreti

Bildirilen işlemlerden Borsa tarafından alınacak ücret oranı hâlihazırda %0 olarak belirlenmiştir. BİAŞ Yönetim Kurulu bu ücreti yeniden belirlemeye yetkilidir. Belirlenen ücret SPK'nın onayı ile yürürlüğe girer.

Bildirim İçeriği

Bildirim, aşağıda yer alan örnekte görüldüğü şekilde, CSV formatında (alanlar arasında virgül (,) kullanılarak), aşağıdaki sütun başlıkları ve tanımlamalar ile yapılacaktır (BYF'ler için de paylardaki bildirim içeriği geçerlidir).

İşlem Tarihi	Türev Ürün Türü	Sermaye Piyasası Aracı ISIN Kodu	İşlem Para Birimi	Miktar	Fiyat	Tutar	Müşteri Tipi
a	*b*	*c*	*d*	*e*	*f*	*g*	*h*

- İşlem Tarihi (a): Tezgâhüstü türev işlemi sonucu pay alımının-satımının gerçekleştiği tarihtir.
- Türev Ürün Türü (b): Aşağıdakilerden biri olmalıdır.

  - PVS (Pay Vadeli Sözleşmesi),
  - POS (Pay Opsiyon Sözleşmesi),
  - PSS (Pay Swap Sözleşmesi),
  - PVRS (Pay Varant Sözleşmesi),

Not: Bildirime konu türev ürün türünün yukarıda yer alanlardan farklı olması hâlinde bildirim öncesinde PPB ile iletişim kurulmalıdır.

- Sermaye Piyasası aracı ISIN Kodu (c): Sadece BİAŞ kaydında olan sermaye piyasası araçlarının bildirimi olacağından ISIN kodunun belirtilmesi gerekmektedir.

- İşlem Para Birimi (d): Sözleşmenin hangi para birimi üzerinden yapıldığı (TL, EUR, USD vb.) belirtilmelidir.
- Miktar (e): Gerçekleşen sözleşmenin miktarı belirtilmelidir.
- Fiyat (f): Gerçekleşen sözleşmenin işlem fiyatı bildirilmelidir.
- Tutar (g): Gerçekleşen sözleşmenin tutarı bildirilmelidir.
- Müşteri Tipi (h): Müşteri (M) veya Portföy (P) olduğu belirtilmelidir.

Örnek: Yukarıdaki tabloda yer alan başlıkların açıklamalarda belirtildiği şekilde doldurulması suretiyle yapılacak CSV formatındaki bir bildirim aşağıdaki gibi olacaktır.

18032010,HSVS,TRAISKUR91N3,USD,10000,1.5,15000,M
a b c d e f g h

Bütün alanların doldurulması gerekmektedir. Doldurulamıyor olması hâlinde gerekçesi e-posta mesajında belirtilmelidir.

Bildirim Şekli

Bildirimler hspbdi.bildirim@borsaistanbul.com adresine e-posta ile yapılacaktır.

Bildirimde bulunması gereken kurumların BİAŞ'a resmî bildirim yapmaya yetkili kişi isimlerini ve e-posta adreslerini, yurt içinde faaliyet gösteren ve Telekomünikasyon Kurumu tarafından yetki verilmiş (http.//www.tk.gov.tr/eimza/eshs.htm) Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcılardan alınmış, e-posta adresleri ile ilişkilendirilmiş elektronik sertifika seri numarası ve elektronik sertifikanın "thumbprint" alanında bulunan sayısal bilgilerini, bir kereye mahsus olarak PPB'ye hitaben yazılı olarak iletmeleri gerekmektedir.

Bu düzenleme kapsamında gönderilecek e-postaların, bildirim yapmaya yetkili olduğu PPB'ye iletilmiş kişi adına olması ve e-posta içeriği imzalama/şifreleme özelliği bulunan nitelikli elektronik sertifika ile imzalanması yeterli olacaktır. Bu özelliğe sahip olmayan e-postalar değerlendirmeye alınmayacaktır.

Yetkili kullanıcının gönderim yetkisinin kaldırılması hâlinde bu hususun BİAŞ'a en kısa sürede yazılı olarak iletilmesi gerekmektedir.

Bildirim Süresi

Bu düzenleme kapsamında gerçekleştirilen tezgâhüstü işlemler takip eden ay içinde bildirilir. Bildirimler toplu ya da ayrı ayrı olabilir.

Geç ya da Hatalı Bildirimler

Süresi içinde bildirilmeyen işlemler, zamanında yapılmayan bildirime ait olduğuna dair bilginin e-posta mesajında net olarak yer alması kaydıyla bildirim süresi sonrasında iletilebilir.Hatalı bildirimlere ilişkin düzeltmeler, hangi işlemin ve alanın düzeltilmek istendiği bilgilerine e-posta mesajında net olarak yer verilmek kaydıyla yapılabilir.

BİAŞ Yönetim Kurulu, geç ya da hatalı bildirimler için cezai müeyyide belirlemeye yetkilidir.

12 – AÇILIŞ FİYATI ÖRNEKLERİ

1- Açılış Fiyatı Hesaplaması Algoritması

1) En çok işlem miktarının gerçekleşmesini sağlayan fiyat açılış fiyatıdır. En fazla işlemi gerçekleştirecek birden fazla fiyat seviyesi varsa;
2) İşlem sonrası açılış fiyatı seviyesinde arta kalan emir miktarının en az olmasını sağlayan fiyat açılış fiyatı olarak belirlenir. Bu iki koşulu sağlayan birden fazla fiyat seviyesi varsa;
3) Piyasa yönüne bakılır. Alış ağırlıklı ise yüksek olan fiyat, satış ağırlıklı ise düşük olan fiyat açılış fiyatı olarak belirlenir. Bu üç koşulu sağlayan birden fazla fiyat seviyesi varsa;
4) Referans fiyata en yakın olan fiyat açılış fiyatı olarak belirlenir.

Referans Fiyat:

- Son işlem fiyatı,
- Kapanış fiyatı,
- Borsa tarafından belirlenen fiyattan en son belirlenendir.

Açılış fiyatı hesaplamasında:

- limit emirler
- piyasa emirler,
- piyasadan limite emirler,
- kalanı iptal et (KİE) emirler,
- rezerv emirler (*) ve
- kotasyonlar

dikkate alınır.

- küsurat,
- hepsi ya da hiçbiri (*),
- gerçekleşmezse iptal et,
- gösterge emirler (*),
- dengeleyici emirler,
- tetiklenmemiş stop ve stop limit emirler (*)

hesaplamaya dâhil edilmez [(*) BISTECH Sistemine geçişte devreye alınmamıştır, devreye alınma tarihi ayrıca duyurulacaktır].

Sırada fiyatları uyuşan emirler olmadığında ya da sadece piyasa emirleri bulunduğunda açılış fiyatı hesaplanmaz.

Hiç emir olmayan, fiyat adımına uygun bir fiyat kademesi de açılış fiyatı olabilir.

2- Örnekler

Aşağıdaki örneklerde açılış fiyatı hesaplanırken:

"Alış Tarafı Toplam Miktar" ve "Satış Tarafı Toplam Miktar" sütunlarındaki rakamlar her bir fiyat seviyesindeki toplam emir miktarlarının en iyi fiyattan en kötü fiyata doğru, diğer bir ifadeyle alış tarafı için en yüksek fiyattan en düşük fiyata; satış tarafı için ise en düşük fiyattan en yüksek fiyata doğru toplanması sonucu bulunmaktadır. Bu sütunların işlevi, açılış fiyatı olarak seçilen herhangi bir fiyat seviyesinden kaç lot işlem olabileceğinin hesaplanabilmesini sağlamaktır. Alış tarafı için, seçilen fiyat ve daha yüksek fiyatlardaki emirlerin miktarlarının, satış tarafı için ise seçilen fiyat ve daha düşük fiyatlardaki emir miktarlarının toplanması suretiyle hesaplanır. MKT (Market Order) "piyasa emri"ni ifade etmektedir.

Örnek 1: *En Çok İşlemin Gerçekleşebileceği Tek Bir Fiyat Seviyesi Bulunması Durumu:*

Bir payda açılış seansında girilen emirler şu şekildedir:

Alış Tarafı			Satış Tarafı			İşlem	Kalan	
Toplam Miktar	**Emir Miktarı**	**Fiyat**	**Emir Miktarı**	**Toplam Miktar**		**Miktar**	**Miktar**	**Taraf**
10	10	MKT		150		10	140	Satış
10		20,50	10	150		10	140	Satış
10		20,40	20	140		10	130	Satış
40	30	20,30	40	120		40	80	Satış
55	15	20,20	15	80		55	25	Satış
60	5	**20,10**	20	65		60	5	Satış
80	20	20,00	5	45		45	35	Alış
105	25	19,90	30	40		40	65	Alış
125	20	19,80		10		10	115	Alış
135	10	19,70		10		10	125	Alış
135		MKT	10	10		10	125	Alış

En çok işlemin gerçekleşebileceği tek fiyat seviyesi olduğundan, eşleşme sonrası 60 lot 20,10 fiyat seviyesinde işleme dönüşecektir.

Örnek 2: *En Fazla İşlem Şartını Sağlayan İki Fiyat Seviyesinin Bulunması Durumu (Fiyat adımı 0,10 TL olarak kabul edilmiştir):*

Bir payda açılış seansında girilen emirler şu şekildedir:

Alış Tarafı			Satış Tarafı			İşlem	Kalan	
Toplam Miktar	Emir Miktarı	Fiyat	Emir Miktarı	Toplam Miktar		Miktar	Miktar	Taraf
10	10	MKT		115		10	105	Satış
10		20,50	10	115		10	105	Satış
10		20,40	10	105		10	95	Satış
40	30	20,30	15	95		40	55	Satış
55	15	20,20	15	80		55	25	Satış
60	5	**20,10**	5	65		60	5	Satış
80	20	20,00	20	60		60	20	Alış
95	15	19,90	30	40		40	55	Alış
105	10	19,80		10		10	95	Alış
110	5	19,70		10		10	100	Alış
110		MKT	10	10		10	100	Alış

En fazla işlem şartını sağlayan iki fiyat seviyesi bulunduğundan arta kalan tutarın minimum olduğu fiyat seviyesi denge fiyatı olarak belirlenir. En çok işlemin gerçekleşebileceği 20,00 ve 20,10 fiyat seviyelerinden 20,10 fiyat seviyesinde arta kalan miktar daha az olduğundan denge fiyatı 20,10 olarak belirlenir ve 60 lot işlem gerçekleşir.

Örnek 3-A: *En Fazla İşlem ve En Az Artakalan Miktar Şartlarını Sağlayan Birden Fazla Fiyat Seviyesinin Bulunması Durumu:*

Bir payda açılış seansında girilen emirler şu şekildedir:

Alış Tarafı			Satış Tarafı			İşlem	Kalan	
Toplam Miktar	Emir Miktarı	Fiyat	Emir Miktarı	Toplam Miktar		Miktar	Miktar	Taraf
		MKT		2230				
100	100	20,30		2230		100	2130	Satış
100		20,20		2230		100	2130	Satış
100		20,10	830	2230		100	2130	Satış
800	700	20,00		1400		800	600	Satış
800		**19,90**	1000	1400		800	600	Satış
1250	450	19,80	400	400		400	850	Alış
1250		MKT						

En fazla işlem ve en az artakalan miktar şartlarını sağlayan iki fiyat seviyesi bulunduğundan denge fiyat belirlenirken piyasanın yönüne (alış veya satış tarafının ağırlığına) bakılmaktadır. Piyasada satış tarafında ağırlık olduğundan düşük olan 19,90 fiyatı denge fiyatı olarak belirlenir ve 800 lot işlem gerçekleşir.

Örnek 3-B (Fiyat adımı 0,10 TL olarak kabul edilmiştir)**:**

En Fazla İşlem ve En Az Arta kalan Miktar Şartlarını Sağlayan Birden Fazla Fiyat Seviyesinin ve Alış veya Satış Tarafında Sadece Piyasa Emirlerinin Bulunması Durumu (Bir taraftaki piyasa emirlerinin toplam miktarı karşı tarafındaki tüm emirlerin toplam miktarından fazla olduğunda):

Bir payda açılış seansında girilen emirler şu şekildedir:

Alış Tarafı			Satış Tarafı			İşlem	Kalan	
Toplam Miktar	**Emir Miktarı**	**Fiyat**	**Emir Miktarı**	**Toplam Miktar**		**Miktar**	**Miktar**	**Taraf**
30	30	MKT		20		20	10	Alış
30		20,30		20		20	10	Alış
30		20,20		20		20	10	Alış
30		**20,10**		20		20	10	Alış
30		20,00	10	20		20	10	Alış
30		19,90		10		10	20	Alış
30		19,80		10		10	20	Alış
30		19,70		10		10	20	Alış
30		Mkt	10	10		10	20	Alış

En fazla işlem ve en az arta kalan miktar şartlarını sağlayan birden fazla fiyat seviyesi bulunduğundan ve alış tarafındaki piyasa emirlerinin toplam miktarı satış tarafındaki tüm emirlerin toplam miktarından fazla olduğundan; algoritma piyasa emirleri lehine çalışacak ve aynı koşulları sağlayan en iyi limit fiyatlı satış emrinin (20,00) bir kademe üzerindeki 20,10 TL fiyatı açılış fiyatı olarak belirlenecek ve 20 lot işlem gerçekleşecektir. Bu kuralın devrede olmadığı durumda piyasa yönüne bakılarak hareket edilseydi; piyasa yönü alış taraflı olduğundan en yüksek fiyat olan 20,20 fiyat seviyesi açılış fiyatı olarak belirlenecekti, ancak bu kural sayesinde piyasa emri korunarak işlemler 20,10 fiyat seviyesinden gerçekleşecektir.

Örnek 4 (Fiyat adımı 0,50 TL olarak kabul edilmiştir)**:**

En Fazla İşlem ve En Az Artakalan Miktar Şartlarını Sağlayan Birden Fazla Fiyat Seviyesinin Bulunması ve Piyasa Yönünün Eşit Olması Durum:

Referans Fiyat: 55,00 TL

Alış Tarafı			Satış Tarafı			İşlem	Kalan	
Toplam Miktar	**Emir Miktarı**	**Fiyat**	**Emir Miktarı**	**Toplam Miktar**		**Miktar**	**Miktar**	**Taraf**
100	100	MKT		600		100	500	Satış
100		60,50	500	600		100	0	Eşit
100		60,00		100		100	0	Eşit
100		59,50		100		100	0	Eşit
100		59,00		100		100	0	Eşit
100		58,50		100		100	0	Eşit
100		58,00		100		100	0	Eşit
100		**57,50**		100		100	0	Eşit
300	200	57,00		100		100	200	Alış
600	300	56,50		100		100	500	Alış
600		MKT	100	100		100	500	Alış

Yukarıdaki örnekte 60,00 TL ve 57,50 TL fiyat seviyesindeki 6 farklı fiyat seviyesi; en fazla işlem, en az arta kalan miktar ve piyasa yönü şartlarını sağlamaktadır. Bu durumda referans fiyata yakın olan 57,50 TL fiyat seviyesi açılış fiyatı olarak belirlenecektir.

13 – ABCD DÜZENLEMESİNDE PAYLARIN GRUPLANDIRILMASI

GRUP	Piyasa Platform Pazar	FDP'nin Piyasa Değeri (TL)	Piyasa Yapıcı (PY) veya Likidite Sağlayıcı (LS)	Mevcut veya Düzenleme Kapsamında Getirilen İlave Kurallar				
				İşlem Yöntemi	Kredili İşlem veya Açığa Satış	Açık Takas Pozisyonu Özkaynak Oranı	Özkaynak Hesabına Konu Olabilecek Oran	Brüt Takas Uygulaması
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
A	Pay Piyasası	30 Milyon TL ve üstü	---	**Sürekli İşlem**	**VAR**	**GENEL HÜKÜMLER**	**GENEL HÜKÜMLER**	**YOK**
B	Pay Piyasası	[10 - 30) milyon TL	---	**Sürekli İşlem**	**VAR**	**%100**	**%50**	**YOK**
C	Pay Piyasası	10 milyon TL'nin altı	VAR	**Sürekli İşlem**	**YOK**	**%100**	**%0**	**YOK**
			YOK	**Tek Fiyat**				
D	PÖİP	---	---	**Tek Fiyat**	**YOK**	**%100**	**%0**	**VAR**
	NYİP							
	YİP	---	---	**Tek Fiyat**	**YOK**	**%100**	**%0**	**YOK**

Kısaltmalar:

PÖİP : Piyasa Öncesi İşlem Platformu
NYİP : Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı
YİP : Yakın İzleme Pazarı
FDP : Fiili Dolaşımdaki Pay
PY : Piyasa Yapıcı
LS : Likidite Sağlayıcı

Sütun başlıklarına ilişkin açıklamalar:

(1) *Piyasa, Platform veya Pazar ayrımı, buralarda işlem görecek payların tabi olacağı ilave kurallar bakımından ön şart niteliğindedir.*

(2) *FDP'nin Piyasa Değeri, ilgili payların tabi olacağı ilave kurallar bakımından ikincil şart niteliğindedir, tutar belirtilmediyse bu şart aranmaz.*

(3) *Piyasa Yapıcı veya Likidite Sağlayıcı olup olmadığı, payların tabi olacağı ilave kurallar bakımından üçüncül şart niteliğindedir.*

(4) *İlgili payların hangi işlem yöntemine tabi olacağını göstermektedir.*

(5) *İlgili paylarda Kredili Alım İşlemi veya Açığa Satış yapılıp yapılamayacağını göstermektedir.*

(6) *Belirli bir anda oluşabilecek açık takas pozisyonunun veya takas gerçekleşene kadar ilgili pay için asgari olarak hangi oranda özkaynak bulundurulması gerektiğini gösterir, oran belirtilmediyse mevcut düzenlemeler kapsamındaki uygulama geçerlidir.*

(7) *İlgili payın, sermaye piyasası araçlarının kredili alım, açığa satış, ödünç alma veya ödünç verme işlemlerine dair özkaynak hesabında hangi orana kadar özkaynak kabul edilebileceğini gösterir, oran belirtilmediyse mevcut düzenlemeler kapsamındaki uygulama geçerlidir.*

(8) *İlgili paylarda Brüt Takas uygulaması olup olmadığını göstermektedir.*

Not: *ABCD Düzenlemesine ilişkin yukarıda yer alan toplu çizelge, ilk olarak SPK'nın 2014/30 sayılı Haftalık Bülteninde yayımlanmış; daha sonra BISTECH Sisteminin devreye girmesi sonucu 31/08/2015 tarihinde yayımlanan Kotasyon Yönergesi değişikliği doğrultusunda PP'deki pazar ve isimlerinin değişmesi nedeniyle SPK'nın 27/11/2015 tarihli ve 2015/31 sayılı Haftalık Bülteninde yer alan İlke Kararı uyarınca söz konusu çizelgede değişikliğe gidilmiş ve bu değişiklik 04/01/2016 tarihinden itibaren geçerli olmuştur.*

14 – ÖZEL İŞLEM BİLDİRİMİ (TRADE REPORTING)

Borsa üyeleri, Pay Piyasasında işlem gören ve Borsa tarafından belirlenen sermaye piyasası araçlarında, belirlenen fiyat ve miktar sınırları dâhilinde, aynı veya farklı müşterilerinden miktar ve fiyatı uyuşan alım ve satım emirleri aldığında, bu emirleri emir defterine iletmeden işleme dönüştürmek amacıyla Borsaya gönderebilir. Borsa Sisteminde gerekli kontrollerden geçerek işleme dönüşen özel işlem bildirimlerine ilişkin istatistikler, emir defterinde gerçekleşen işlemlerden ayrı olarak özel işlem bildirimi başlığı altında ayrıca duyurulur. Yeni yapı iki tür özel işlem bildirimi yöntemini desteklemektedir:

1. Tek taraflı özel işlem bildirimi: İşlemin taraflarının farklı üyeler olması durumunda kullanılır. Üyelerden biri sadece kendi tarafına (alış veya satış) ait miktar, fiyat, müşteri bilgilerini ve karşı üyenin kim olduğunu sisteme iletmektedir. Karşı üye ise kendisine gelen özel işlem bildirimini kendine ait müşteri bilgilerini girerek eşlemektedir.
2. Çift taraflı özel işlem bildirimi: Aynı üyenin hem alıcı hem de satıcı olduğu durumlarda işlemin alış ve satış tarafına ait miktar, fiyat, müşteri bilgilerinin girilerek bildirilmesidir.

1.1. Özel İşlem Bildirimi Esasları

a) Özel işlem bildirimi yapılabilecek sermaye piyasası araçları, seansın zaman dilimleri ve yetkili kullanıcılar Borsa tarafından belirlenir. Yeni yapıda şef temsilciler ve FixAPI kullanıcıları bu yetkiye sahip olacaktır. Tüm pay ve BYF sıralarında özel işlem bildirimi yapılabilecektir.

b) Toptan alış satış (TAS) işlemleri, işleme taraf olan ilgili Borsa kullanıcıları tarafından özel işlem bildirimi yoluyla sisteme iletilir. TAS işlemi kapsamında takasın Takasbank'ta veya dışarıda olmasına göre iki farklı tip işlem yapılabilecektir. Takası Takasbank'ta gerçekleşecek işlemler normal sırada, takası Takasbank dışında gerçekleşecek işlemler ayrı bir sırada bildirilir (Örneğin ABCDE paylarına ilişkin olarak takası Takasbank'ta olacak bir işlem bildirilirse bu bildirim ABCDE.E sırasında, takası dışarıda olacak bir işlem bildirilirse bu bildirim işlemi ABCDE.NSE sırasında yapılacaktır).

c) Bildirilmek istenen işleme miktar ve işlem hacmi sınırı getirilebileceği gibi bildirilmek istenen işlemin fiyatı da ilgili kıymetin son işlem fiyatı, bekleyen emirlerin en iyi alış-satış fiyatı gibi bazı kriterlere bağlanabilecektir.

ç) Yeni yapıda başlangıçta piyasa değeri (fiyat x miktar) 3 milyon TL'nin üzerindeki işlemlerin bildirilmesine izin verilecektir. Özel işlem bildirimi için maksimum tutar ise 30 milyon TL'dir.

d) Özel işlem bildirimi, ilgili sermaye piyasası aracının son işlem fiyatının ±%6 limitleri dâhilinde gerçekleştirilebilir.

e) Son iki dakika olarak bilinen kapanıştan işlemler aşamasında son işlem fiyatından özel işlem bildirimi yapılabilecektir.

f) Sürekli işlem yöntemi ile işlem gören sıralarda fiyat aralığı (spread) oluşmadığı durumlarda, tek fiyat yöntemi ile işlem gören sıralarda da gün içerisinde işlem olmaması hâlinde özel işlem bildirimi mümkün olmayacaktır.

g) İlgili sermaye piyasası aracının fiyat limitleri dışında kalan bir özel işlem bildirimi fiyatı belirlenemeyecektir.

ğ) Özel İşlem bildirimlerine ilişkin fiyat istatistikleri piyasadaki diğer işlemlerin istatistiklerinden ayrı olarak yayımlanacaktır. Ancak ilgili sıranın ve tüm piyasanın hacim ve miktar bilgilerine dâhil olacaktır.

1.2. Özel İşlem Bildirimine İlişkin Örnekler

Örnek 1:

İşlem Sırası : GARAN.E
İşlem Yöntemi : Sürekli İşlem
Son İşlem Fiyatı : 3,01 TL
Fiyat Adımı : 0,01
Fiyat Marjı : Son İşlem Fiyatı ± %6

Özel işlem bildirimi yapılabilecek minimum fiyat : [3,01 – (3,01 x 0,06)] = 2,83 TL
Özel işlme bildirimi yapılabilecek maksimum fiyat : [3,01 + (3,01 x 0,06)] = 3,19 TL

Örnek 2:

İşlem Sırası : OSMEN.E
İşlem Yöntemi : Tek Fiyat
Fiyat Adımı : 0,02
Son İşlem Fiyatı : 22,90 TL
Fiyat Marjı : Son İşlem Fiyatı ± %6

Özel işlem bildirimi yapılabilecek minimum fiyat : (22,90 x 0,94) = 21,52 TL
Özel işlem bildirimi yapılabilecek maksimum fiyat : (22,90 x 1,06) = 24,26 TL

15 – EMİR TİPLERİNE İLİŞKİN ÖRNEKLER

1- Emirlere İlişkin Genel Bilgiler

Bu bölümde ilk olarak emirlerde öncelik kurallarına değinilecektir. Öncelik kurallarında değişen fazla bir husus olmamakla birlikte bu tekrarın yararlı olacağı düşünülmektedir. Aşağıda verilen kurallar aksi belirtilmedikçe limit fiyatlı emirlere ilişkindir. Bu kurallar BISTECH sistemi üzerinde parametrik olup önceden duyurularak Borsa tarafından değiştirilebilir. Hâlihazırda devrede olmayan uygulamalar bu nedenle paylaşılmıştır.

Bu bölümde ikinci olarak ise çeşitli kullanıcı tiplerinin emirler üzerinde yapacakları değişiklik ve iptal bilgilerine yer verilmiştir.

Sonrasında sistemde mevcut olan (başlangıçta kullanılacak olan ve ilerleyen aşamalarda kullanılma potansiyeli bulunan) emir türleri ve işleyişleri örneklerle anlatılmıştır.

1.1 BISTECH Pay Piyasası'ndaki Emir Tipleri

Geçerli olan emir tipleri ve özel işlem bildirimine ilişkin özet bilgi aşağıdaki tabloda çıkartılmıştır. Bu değerler ilgili emirlerin girilebildiği tüm sıralarda aşağıdaki şekilde belirlenmiştir ancak bunlar parametrik olup önceden duyurularak işlem sırası bazında ya da tüm piyasa için değiştirilebilir.

EMİR TÜRÜ/ ÖZEL İŞLEM BİLDİRİMİ/ KOTASYON	Açığa Satış Olarak Verilebilir mi?	KİE Olarak Girilebilir mi?	Minimum ve Maksimum TL Sınırı (*)	Minimum ve Maksimum Miktar Sınırı (*)
Limit	Evet	Evet	0,010 – 3 M	1 – 10 M
Piyasa	Evet (1) (2)	Evet (3)	0,010 – 3 M	1 – 10 M
Piyasadan Limite	Evet (1) (2)	Evet	0,010 – 3 M	1 – 10 M
Dengeleyici	Evet (1) (2)	Evet (3)	0,010 – 3 M	1 – 10 M
Özel İşlem Bildirimi	Hayır	Hayır	3 M – 30 M	--- (4)
Kotasyon	Hayır	Hayır	0,010 – 3 M	1 – 10 M
Orta Nokta (Mid-Point)	Hayır	Evet	100.000 – 30 M	---
AOF (TAR)	Hayır	Evet	---	100.000–10 M

(1) Sadece yukarı adım (up-tick) kuralı uygulanmayanlarda açığa satış olarak verilebilir.

(2) Piyasa, piyasadan limite ve dengeleyici emirler "açığa satış" olarak verilebilir fakat seansın P_ACILIS_EMIR_TPL bölümünde girilemez çünkü bu bölümde açığa satış emri girilemez.

(3) Sadece KİE olabilir.

(4) Sınır tanımlanmamıştır ancak sistemde mevcuttur, önceden duyurularak tanımlanabilir.

(*) Tablodaki M harfi, milyon TL/adet anlamına gelmektedir.

İlave olarak, iptale kadar geçerli (İKG – Good Till Cancel) emirler başlangıçta sadece talep toplama yöntemiyle halka arzların gerçekleştirildiği birincil piyasada (.HE sıralarında) kullanılacaktır.

1.2 Öncelik Kuralları

Emir önceliği:

- Miktar azaltıldığında korunur,
- Miktar artırıldığında kaybolur,
- Emir bilgileri (MPF-AFK-Hesap No) değiştiğinde kaybolur (bu alanların değiştirilmesine izin verilmez).
- Süre uzatıldığında kaybolur,
- Süre kısaldığında korunur,
- Fiyat kötüleştirildiğinde kaybolur,
- Fiyat iyileştirildiğinde kaybolur (emir ilgili kademede en sona gider).

Kotasyon emri değiştirildiğinde eskisi iptal edilip yenisi girilir, bu nedenle önceliğini kaybeder.

Seansın sürekli işlem bölümünde:

- Günlük ya da tarihli gönderilen bir emir KİE'ye dönüştürülemez.
- Orta Nokta emirler girilebilir.
- Günlük ya da tarihli gönderilen bir Orta Nokta-Limit emir KİE'ye dönüştürülemez.

Açılış/kapanış ya da tek fiyat bölümünde:

- KİE olarak girilen bir emir tarihli ya da günlük emre dönüştürülebilir ve dönüştürüldüğünde önceliğini kaybeder (Emir numarası değişmez).
- Günlük veya tarihli girilmiş bir emir KİE'ye dönüştürülebilir ve dönüştürüldüğünde önceliğini kaybeder (Emir numarası değişir).

1.3 Emirler Üzerinde Değişiklik ve İptal

Aşağıdaki tabloda çeşitli kullanıcı tiplerinin kendi emirleri üzerinde ve kendi kurumlarına ait bir başka kullanıcı tarafından girilen emirler üzerinde değişiklik yapma veya emri iptal etme yetkileri çıkartılmıştır. Söz konusu yetkiler mevcut düzenlemeler uyarınca olup farklı bir düzenlemeye gidilmesi hâlinde bu yetkilerin değiştirilmesi mümkündür.

Tablo okunurken satırda yer alan kullanıcının, sütunda yer alan kullanıcının emirleri üzerinde değişiklik ya da iptal işlemi yapmaya çalıştığı varsayılır. Tablonun orta bölümünde yer alan ve "/" ile ayrılan değerlerde "/"den önce gelen harf, değişikliğin yapılıp yapılamayacağını, "/"den sonra gelen harf ise iptalin yapılıp yapılamayacağını gösterir.

Buna göre tabloda yer alan harfler;

D : Değişiklik yapabilir,
İ : İptal edebilir,
D/İ : Hem değişiklik yapabilir hem de iptal edebilir,
X/İ : Değişiklik yapamaz ama iptal edebilir,
X/X : Değişiklik yapamaz ve iptal edemez

anlamındadır.

- 1A: İşlem Terminali 1 (Temsilci) kendi emirlerini değiştirebilir ve iptal edebilir.
- 1B: İşlem Terminali 1 (Temsilci) kendi kurumuna ait İşlem Terminali 1'in (Baş Temsilci) emirlerini değiştiremez ve iptal edemez.
- 2A: İşlem Terminali 2 (Temsilci) kendi kurumundan İşlem Terminali 1'in (Temsilci) emirlerini değiştiremez ve iptal edemez (normal bir temsilci kendi emirleri dışında hiçbir kullanıcının emirleri üzerinde değişiklik ya da iptal işlemi yapamaz).
- 3A: İşlem Terminali 1 (Baş Temsilci) İşlem Terminali 1'in (Temsilci) emirlerini değiştirebilir ve iptal edebilir (Baş Temsilci kendi kurumuna ait tüm kullanıcıların emirlerini değiştirebilir ve iptal edebilir).
- 5A: Kotasyon girme yetkisine sahip piyasa yapıcısı bir kuruma ait kullanıcı İşlem Terminali 1 (Piyasa Yapıcı) İşlem Terminali 1'in (Temsilci) emirlerini değiştirebilir ve iptal edebilir (İşlem Terminali 1 - Piyasa Yapıcı, kendi kurumuna ait tüm kullanıcıların emirlerini değiştirebilir ve iptal edebilir).
- 7A: FixAPI 1 kullanıcısı kendi kurumuna ait İşlem Terminali 1'in (Temsilci) emirlerini değiştiremez ancak iptal edebilir. FixAPI kullanıcıları kendi kurumuna ait diğer kullanıcıların emirlerini değiştiremez ancak iptal edebilir.
- 11A: OUCH 1 kullanıcısı İşlem Terminali 1'in (Temsilci) emirlerini değiştiremez ve iptal edemez. OUCH kullanıcıları sadece kendi emirlerini değiştirebilir ve iptal edebilir.

Gölgeli hücreler (mavi boyalı) kullanıcıların kendi emirleri üzerindeki yetkilerini göstermektedir (tüm kullanıcı tipleri kendi emirlerini değiştirip iptal edebilirler).

Bir OUCH kullanıcısının girdiği emirin aynı kuruma ait bir baş temsilci tarafından işlem terminali kullanılarak değiştirilmesi hâlinde emri giren OUCH kullanıcısının bu emir üzerinde değişiklik yapma ya da emri iptal etme yetkisi sona erer. Söz konusu emri ancak değişikliği yapan baş temsilci tekrar değiştirebilir ya da iptal edebilir.

Ancak normal temsilci ya da baş temsilci tarafından işlem terminali kullanılarak girilen bir emir, aynı kuruma ait diğer bir baş temsilci tarafından değiştirildiğinde aynı durum söz konusu olmaz. Emri giren kullanıcı değişikliğe uğratılan emirini tekrar değiştirebileceği gibi iptal de edebilir.

FixAPI ve OUCH kullanıcılarına ilişkin önemli bir husus, bu kullanıcıların sadece bağlı bulundukları "partition"da işlem yapabilmeleridir. Bir FixAPI kullanıcısının aynı kurumdan bir başka FixAPI kullanıcısının emirlerini iptal etmesi için her iki kullanıcının aynı "partition"da olması gerekir. Aşağıdaki tablo okunurken bu hususun göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir.

BORSA İSTANBUL		A	B	C	D	E	F
		İşlem Terminali 1 (Temsilci)	İşlem Terminali 1 (Baş Temsilci)	İşlem Terminali 1 (Piyasa Yapıcı)	FixAPI 1	FixAPI 1 (Piyasa Yapıcı)	OUCH 1
1	İşlem Terminali 1 (Temsilci)	D / İ	X / X	X / X	X / X	X / X	X / X
2	İşlem Terminali 2 (Temsilci)	X / X	X / X	X / X	X / X	X / X	X / X
3	İşlem Terminali 1 (Baş Temsilci)	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ
4	İşlem Terminali 2 (Baş Temsilci)	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ
5	İşlem Terminali 1 (Piyasa Yapıcı)	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ
6	İşlem Terminali 2 (Piyasa Yapıcı)	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ	D / İ
7	FixAPI 1	X / İ	X / İ	X / İ	D / İ	X / İ	X / İ
8	FixAPI 2	X / İ	X / İ	X / İ	X / İ	X / İ	X / İ
9	FixAPI 1 (Piyasa Yapıcı)	X / İ	X / İ	X / İ	X / İ	D / İ	X / İ
10	FixAPI 2 (Piyasa Yapıcı)	X / İ	X / İ	X / İ	X / İ	X / İ	X / İ
11	OUCH 1	X / X	X / X	X / X	X / X	X / X	D / İ
12	OUCH 2	X / X	X / X	X / X	X / X	X / X	X / X

2- Piyasa (Market) Emri

Piyasa emri, Borsa tarafından uygun görülen seanslarda piyasadaki en iyi fiyatlardan alım ya da satım yapmak amacı ile fiyat olmaksızın sadece miktar belirtilerek girilen bir emir türüdür.

2.1 Piyasa Emri İşleyiş Esasları

- Karşı taraftaki en iyi fiyattan başlayarak emir tamamen işlem görene kadar tüm fiyat seviyelerinden emirlerle eşleşerek işleme dönüşürler.
- Karşı tarafta eşleşecek hiçbir emir yoksa otomatik olarak iptal edilirler.
- Piyasa emirleri; Kalanı İptal Et, Gerçekleşmezse İptal Et ve Gün koşulları ile kullanılabilir (BISTECH Sisteminin ilk aşamasında sadece Kalanı İptal Et koşulu ile kullanılmasına izin verilmiştir).

  1. **Piyasa (Kalanı İptal Et)**: Karşı taraftaki en iyi fiyatlı emirlerden işleme dönüşmekle birlikte karşılanmadan kalan kısım iptal edilir.

2. **Piyasa (Gerçekleşmezse İptal Et)**: Girilen emir miktarının tamamının karşılanması esas olup, tamamının karşılanmaması durumunda emrin tümü iptal edilir.
3. **Piyasa (Gün)**: Kesir Sürekli İşlem ve Kesir Kapanış Fiyatından İşlem seansında kullanılabilecektir. Emir gün sonuna kadar geçerlidir.

- Tek fiyat yönteminde emir toplama aşamasında girilen piyasa emirleri, eşleştirme başlayana kadar emir defterinde bekletilir, eşleştirme başladığında ise belirlenen eşleştirme fiyatından işleme dönüşür. İşleme dönüşmeyen piyasa emirleri seansın sürekli işlem bölümüne aktarılmaz, iptal edilir.
- Tek fiyat yönteminde girilen piyasa emirlerinin limit fiyatlı emirlere göre fiyat öncelikleri bulunmakla beraber piyasa emirleri kendi aralarında zaman önceliğine göre değerlendirilirler.

2.2 Piyasa Emirlerine İlişkin Örnekler

2.2.1 Tek Fiyat Yönteminde Piyasa Emirleri

Bir payda açılış seansında girilen emirler şu şekildedir:

Alış Tarafı			Satış Tarafı			İşlem	Kalan	
Toplam Miktar	Emir Miktarı	Fiyat	Emir Miktarı	Toplam Miktar		Miktar	Miktar	Taraf
10	10	MKT		105		10	95	Satış
10		20,50	10	105		10	95	Satış
10		20,40	10	95		10	85	Satış
40	30	20,30	15	85		40	45	Satış
55	15	20,20	15	70		55	15	Satış
60	5	20,10	5	55		55	5	Alış
80	20	20,00	20	50		50	30	Alış
95	15	19,90	30	30		30	65	Alış
105	10	19,80					105	Alış
110	5	19,70					110	Alış

Alış tarafında yer alan piyasa (MKT) emirleri fiyat önceliğine sahip olarak alış tarafının diğer fiyat kademelerinde yer alan limit fiyatlı emirlerden önce eşleştirme sırasında eşleştirme fiyatı olan 20,10 fiyatından işleme dönüşürler.

2.2.2 Sürekli İşlem Yönteminde Piyasa Emirleri

Bir payda seansın sürekli işlem yöntemi bölümünde girilmiş olan emirler şu şekildedir (Piyasa emri girilmeden önce):

Alış Tarafı		Satış Tarafı	
Miktar	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**
100	10,50	11,00	80
90	10,45	11,05	90
80	10,40	11,10	100

Emir defteri yukarıdaki tablodaki gibi iken 150 lot (adet) alış piyasa emri girilmesi durumunda, girilen 150 lotluk piyasa emrinin 80 adedi satış tarafındaki 11,00 TL fiyat seviyesinden ve kalan 70 adedi ise satış tarafındaki 11,05 TL fiyat seviyesinden işleme dönüşür.

Piyasa emri işleme dönüştükten sonra emirlerin durumu:

Alış Tarafı		Satış Tarafı	
Miktar	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**
100	10,50	11,05	20
90	10,45	11,10	100
80	10,40		

3- Piyasadan Limite Emirler (Market to Limit)

Piyasadan Limite emirler piyasa emirleri gibi fiyatsız olarak sadece miktar belirtilerek girilen emirlerdir. Karşı taraftaki sadece en iyi fiyat kademesinde bekleyen emirlerle eşleşerek işleme dönüşürler. Ancak işleme dönüşmeyen kısım, gerçekleşen son işlem fiyatını alarak limit fiyatlı emre dönüşür ve emir defterinde beklemeye geçer. Sürekli işlem seansında girilen bir piyasadan limite emir, karşı tarafta bekleyen bir emir olmaması durumunda hemen iptal edilir.

3.1 Piyasadan Limite Emri İşleyiş Esasları

- Karşı taraftaki sadece en iyi fiyat kademesindeki emirlerle eşleşerek işleme dönüşürler.
- Eğer girilen emir kısmi olarak gerçekleşirse girilen emrin eşleşmeden kalan kısmı işlemin kısmi olarak gerçekleştiği fiyattan limit fiyatlı olarak pasife yazılır.
- Piyasadan Limite emirleri Kalanı İptal Et, Gerçekleşmezse İptal Et, Gün ve Tarih koşulları ile kullanılabilmekle beraber tek fiyat yöntemi ile gerçekleştirilen seanslarda Gerçekleşmezse İptal Et koşulu ile birlikte kullanılamazlar.

1. **Piyasadan Limite (Kalanı İptal Et):** Karşı taraftaki sadece en iyi fiyat kademesindeki emirlerle işleme dönüşürler. Karşılanmadan kalan kısım ise iptal edilir.
2. **Piyasadan Limite (Gerçekleşmezse İptal Et):** Girilen emir miktarının tamamının karşı taraftaki en iyi fiyat kademesindeki emirlerle karşılanması esas olup, tamamının karşılanmaması durumunda emrin tümü iptal edilir.

3. **Piyasadan Limite (Gün):** Karşı taraftaki sadece en iyi fiyat kademesindeki emirlerle işleme dönüşürler. Karşılanmadan kalan kısım ise gün sonuna kadar geçerli olmak üzere gerçekleşen işlem fiyatı üzerinden pasife yazılır.
4. **Piyasadan Limite (Tarih):** Karşı taraftaki sadece en iyi fiyat kademesindeki emirlerle işleme dönüşürler. Karşılanmadan kalan kısım ise girilen tarih sonuna kadar geçerli olmak üzere gerçekleşen işlem fiyatı üzerinden pasife yazılır.

- Tek fiyat yönteminde emir toplama aşamasında girilen piyasadan limite emirleri, eşleştirme başladığında belirlenen eşleştirme fiyatından işleme dönüşür. Emrin eşleşmeden kalan kısım ise eşleştirme fiyatından olmak üzere emir defterinde tutularak bir sonraki seansa aktarılırlar.
- Tek fiyat yönteminde girilen piyasadan limite emirleri limit fiyatlı emirlere göre fiyat önceliğine sahip olmakla beraber varsa diğer piyasa emirleri ve piyasadan limite emirleri ile zaman önceliğine göre değerlendirilirler.

3.2 Piyasadan Limite Emirlerine İlişkin Örnekler

3.2.1 Tek Fiyat Yönteminde Piyasadan Limite Emirleri

Bir payda açılış seansında girilen emirler şu şekildedir:

Alış Tafı			Satış Tarafı			İşlem	Kalan	
Toplam Miktar	**Emir Miktarı**	**Fiyat**	**Emir Miktarı**	**Toplam Miktar**		**Miktar**	**Miktar**	**Taraf**
10	10	MTL		105		10	95	Satış
35	25	MKT		105		35	70	Satış
35		20,50	10	105		35	70	Satış
35		20,40	10	95		35	60	Satış
65	30	20,30	15	85		65	20	Satış
80	15	20,20	15	70		70	10	Alış
85	5	20,10	5	55		55	30	Alış
105	20	20,00	20	50		50	55	Alış
120	15	19,90	30	30		30	90	Alış
130	10	19,80					130	Alış
135	5	19,70					135	Alış

Alış tarafında yer alan piyasadan limite (MTL) emri eşleştirme sırasında fiyat önceliğine sahip olarak alış tarafının diğer fiyat kademelerinde yer alan limit fiyatlı emirlerden ve verilen örnekte zaman önceliğine sahip olduğu piyasa (MKT) emirlerinden önce eşleştirme fiyatı olan 20,20 fiyatından işleme dönüşürler.

3.2.2 Sürekli İşlem Yönteminde Piyasadan Limite Emirler

Bir payda sürekli seans sırasında girilmiş olan emirler şu şekildedir (Piyasadan limite emri girilmeden önce):

Alış Tarafı		Satış Tarafı	
Miktar	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**
100	10,50	11,00	80
90	10,45	11,05	90
80	10,40	11,10	100

Emir defteri yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi iken 150 lot (adet) piyasadan limite alış emri girilmesi durumunda, girilen 150 lotluk piyasa emrinin 80 adedi satış tarafındaki 11,00 TL fiyat seviyesinden işleme dönüşürken kalan 70 adedi ise işlemin gerçekleştiği fiyat olan 11,00 TL'den alış tarafında pasife yazılırlar. Piyasadan limite emri işleme dönüştükten sonra emirlerin durumu:

Alış Tarafı		Satış Tarafı	
Miktar	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**
70	11,00	11,05	90
100	10,50	11,10	100
90	10,45		
80	10,40		

3.3 Piyasadan Limite ve Piyasa Emirleri Arasındaki Farklar

Özellikler	Piyasa Emirleri	Piyasadan Limite Emirler
Eşleşme	Karşı taraftaki en iyi fiyattan başlayarak emir tamamen işlem görene kadar tüm fiyat seviyelerinden emirlerle eşleşerek işleme dönüşürler.	Karşı tarafta bekleyen **sadece en iyi fiyat kademesindeki emirler** ile eşleşirler.
Eşleşmeden kalan kısım	İptal edilir.	**İşlem gerçekleşen fiyattan** pasife yazılır.
Tek Fiyat Yönteminde	Eşleşmeden kalan kısım iptal edilir, bir sonraki seansa aktarılmaz.	Eşleşmeden kalan kısım **eşleşme fiyatından emir defterinde pasife yazılarak** bir sonraki seansa aktarılabilirler.
Seans Özelliğine Bağlı Olarak Birlikte Girilebilen Koşullar	Kalanı İptal Et, Gerçekleşmezse İptal Et, Gün	Kalanı İptal Et, Gerçekleşmezse İptal Et, Gün, Tarih

4- Dengeleyici (Imbalance/IMB) Emirler

Açılış ve kapanış seansları da dâhil olmak üzere tek fiyat yöntemi uygulanan seans bölümlerinde, fiyat belirleme sürecinde hesaba katılmayan ancak belirlenen eşleşme fiyatı seviyesindeki karşılanmadan kalan emirler ile işlem yapmak üzere girilen emirlerdir. Eşleşmeden kalan dengeleyici emirler iptal edilirler.

4.1 Dengeleyici Emirlere İlişkin Örnek

Bir payda açılış seansında girilen emirler şu şekildedir:

Alış Tarafı			Satış Tarafı			İşlem	Kalan	
Toplam Miktar	Emir Miktarı	Fiyat	Emir Miktarı	Toplam Miktar		Miktar	Miktar	Taraf
35		20,50	10	105		35	70	Satış
35		20,40	10	95		35	60	Satış
35	30	20,30	15	85		35	50	Satış
65	15	20,20	15	70		65	5	Satış
80	5	20,10	5	55		55	25	Alış
85	20	20,00	20	50		50	35	Alış
105	15	19,90	30	30		30	75	Alış
120	10	19,80					120	Alış
135	5	19,70					135	Alış
	50	IMB						

Yukarıdaki örnekte eşleştirme fiyat seviyesinde eşleşmeden kalan 5 lotluk satış emri 50 lotluk dengeleyici (IMB) emirler ile eşleşir ve eşleşmeden kalan 45 lotluk dengeleyici emir ise iptal edilir.

5- Koşullu emirler

Girilen emrin aktif hâle gelmesi veya işleme dönüşebilmesi için bazı koşulların tanımlanabildiği emirlerdir. Yeni sistemin ilk etabında kullanılmayacak olan koşullu emirler dört şekilde verilebilir:

5.1 Miktar Koşullu Emirler

Emrin içerdiği miktarın tamamı belirtilen fiyat seviyesinde karşılanmıyorsa işlem görmeyen emirlerdir. Ancak emrin içerdiği miktarın tamamının karşılanması hâlinde işleme tabi olurlar (BISTECH Sistemine geçişte devreye alınmamıştır, devreye alınma tarihi ayrıca duyurulacaktır).

5.1.1 Hepsi ya da Hiçbiri (All or None)

- Girilen emir miktarının tamamının tek seferde karşılanması esastır.
- Emrin kısmen gerçekleşmesi söz konusu değildir.
- Emrin tamamının tek seferde karşılanmadığı durumda emir pasife yazılır.

Örnek:

1. Adım: Bir payda girilmiş olan emirler şu şekildedir (Hepsi ya da hiçbiri emri girilmeden önce):

Alış Tarafı			Satış Tarafı		
Miktar (AON)	**Miktar**	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**	**Miktar (AON)**
	100	10,50	11,00	100	
	100	10,50	11,10	100	
	100	10,40			

Emir defteri yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi iken satış tarafına 10,50 TL'den 400 lotluk "Hepsi ya da Hiçbiri" (AON) koşullu emir girilmesi durumda emir defteri aşağıdaki gibi olmaktadır:

Alış Tarafı			Satış Tarafı		
Miktar (AON)	**Miktar**	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**	**Miktar (AON)**
	100	10,50	10,50	-	400
	100	10,50	11,00	100	
	100	10,40	11,10	100	

Alış tarafında 10,50 TL fiyat seviyesinde, girilen Hepsi ya da Hiçbiri koşullu emrin tamamını (400 adet) karşılamaya yetecek miktarda emir bulunmadığından (alış tarafında 10,50 TL fiyat seviyesinde toplam 200 lotluk emirler bulunmaktadır) emir (AON) pasife yazılır.

2. Adım: Sıraya 100 lot, alış, piyasa (Kalanı İptal Et) emri gönderildiğinde girilen piyasa emir miktarı pasifte bekleyen 400 lotluk Hepsi ya da Hiçbiri koşullu emrin tamamını karşılayacak miktarda olmadığı için ilgili Piyasa emri, emir defterinde 2. kademede bekleyen 11,00 TL fiyatlı 100 lotluk emirle eşleşir ve emir defteri aşağıdaki gibi olur:

Alış Tarafı			Satış Tarafı		
Miktar (AON)	**Miktar**	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**	**Miktar (AON)**
	100	10,50	10,50	-	400
	100	10,50	11,10	100	
	100	10,40			

3. Adım: Sıraya 200 lot, alış, piyasa emri (Kalanı İptal Et) gönderildiğinde girilen piyasa emir miktarı pasifte bekleyen 400 lotluk Hepsi ya da Hiçbiri koşullu emrin tamamını karşılayacak miktarda olmadığı için ilgili Piyasa emri, emir defterinde 2. kademede bekleyen 11,10 TL fiyatlı 100 lotluk emirle eşleşir (Eşleşmeden kalan 100 lot iptal edilir).

Bu durumda emir defteri:

Alış Tarafı			Satış Tarafı		
Miktar (AON)	**Miktar**	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**	**Miktar (AON)**
	100	10,50	10,50	-	400
	100	10,50			
	100	10,40			

4. Adım: 200 lot, 10,50 TL fiyat seviyesinden "Hepsi ya da Hiçbiri" koşullu satış emri girildiğinde ilgili emir alış tarafında 10,50 TL fiyat kademesinde bekleyen toplam 200 lotluk emirlerle eşleşir ve emir defteri şu şekilde oluşur:

Alış Tarafı			Satış Tarafı		
Miktar (AON)	**Miktar**	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**	**Miktar (AON)**
	100	10,40	10,50	-	400

5. Adım: Alışa 500 lot piyasa (Kalanı İptal Et) emri girilmesi durumunda ilgili piyasa emir miktarı satışta bekleyen 400 lotluk Hepsi ya da Hiçbiri koşullu emrin tamamını karşılamaya yettiği için bu iki emir eşleşir, (Piyasa KİE emrinin kalan 100 lotu iptal edilir) emir defteri aşağıdaki duruma gelir:

Alış Tarafı			Satış Tarafı		
Miktar (AON)	**Miktar**	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**	**Miktar (AON)**
	100	10,40			

5.1.2 Gerçekleşmezse İptal Et (Fill or Kill)

- Girilen emir miktarının tamamının tek seferde karşılanması esastır.
- Emrin kısmen gerçekleşmesi söz konusu değildir.
- Emrin tamamının tek seferde karşılanmadığı durumda emrin tamamı iptal olur.

5.2 Fiyat Koşullu Emirler

Bir sermaye piyasası aracının cari fiyatının veya emir defterindeki en iyi alış veya satış fiyatının, koşul olarak belirtilen fiyat seviyesine ulaşması durumunda ilgili (veya tanımlanmış bir diğer) sermaye piyasası aracının emir defterinde aktif hâle gelen veya işleme dönüşen emirlerdir (BISTECH Sistemine geçişte devreye alınmamıştır, devreye alınma tarihi ayrıca duyurulacaktır).

5.2.1 Durdurma Emirleri (Stop Orders)

- Belli bir fiyat şartına bağlı olarak girilirler.
- Durdurma emrinin girildiği payda belirlenen fiyat şartından emir girilmesi veya işlem gerçekleşmesi durumunda durdurma emri aktif hâle gelir. (Belirtilen şart gerçekleştiğinde emir tetiklenir)
- Emir aktif hâle gelene kadar emir defterinde yer almaz.

Örnek 1: Alış Şartı

1. Adım: Bir payda girilmiş olan emirler şu şekildedir (Durdurma emri girilmeden önce):

Alış Tarafı		Satış Tarafı	
Miktar	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**
10	10,50	11,00	10
10	10,40	11,10	10

Emir defteri yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi iken alış tarafına 10 lotluk Piyasa Emri, **Alış ≥ 10,60** TL şartı ile giriliyor. Emrin bağlı olduğu **şart** gerçekleşene kadar (ilgili payın sırasına 10,60 TL'den veya daha yüksek bir fiyattan alış emri gelene kadar) girilen emir ilgili payın emir defterine yazılmaz.

2. Adım: İlgili payın sırasına 10 lot ve 10,70 TL Limit fiyatlı alış emri geldiğinde, bir önceki adımda girilmiş olan Durdurma emrinin şartı tetikleneceği için (Alış ≥ 10,60 TL), emir (Piyasa) satış tarafında 11,00 TL fiyattan bekleyen 10 lotluk emir ile eşleşerek işleme dönüşür. İşlem sonrasında emir defteri:

Alış Tarafı		Satış Tarafı	
Miktar	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**
10	10,70	11,10	10
10	10,50		
10	10,40		

Örnek 2: Satış Şartı

1. Adım: Bir payda girilmiş olan emirler şu şekildedir (Durdurma emri girilmeden önce):

Alış Tarafı		Satış Tarafı	
Miktar	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**
10	10,50	11,00	10
10	10,40		

Emir defteri yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi iken 10 lotluk 10,60 TL limit fiyatlı alış emri, **Satış ≤ 10,70** TL şartı ile giriliyor. Emrin bağlı olduğu **şart** gerçekleşene kadar (ilgili payın sırasına 10,70 TL'den veya daha düşük bir fiyattan satış emri gelene kadar) girilen emir ilgili payın emir defterinde görünmez.

2. Adım: İlgili payın sırasına 10,70 TL Limit fiyatlı satış emri geldiğinde, bir önceki adımda girilmiş olan Limit fiyatlı Durdurma emrinin şartı tetikleneceği için (Satış ≤ 10,70 TL), emir ilgili payın emir defterinde 10,60 TL fiyat seviyesinden alış tarafına pasife yazılır.

Alış Tarafı		Satış Tarafı	
Miktar	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**
10	10,60	10,70	10
10	10,50	11,00	10
10	10,40		

Örnek 3: İşlem Şartı

1. Adım: Bir payda girilmiş olan emirler şu şekildedir:

Alış Tarafı		Satış Tarafı	
Miktar	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**
10	10,70	11,00	10
10	10,40		

Emir defteri yukarıdaki tablodaki gibi iken 10 lotluk 10,60 TL limit fiyatından alış emri, **Son İşlem ≤ 10,70** TL şartı ile giriliyor. Emrin bağlı olduğu **şart** gerçekleşene kadar (ilgili payda 10,70 TL fiyat seviyesinden işlem gerçekleşene kadar) girilen emir ilgili payın emir defterinde görünmez.

2. Adım: İlgili payın sırasına 10 lot Piyasa satış emri geldiğinde bu emir alış tarafında 10,70 TL fiyat seviyesinden bekleyen 10 lotluk emir ile eşleşir ve işlem gerçekleşir. Bu durumda bir önceki adımda girilmiş olan Limit fiyatlı Durdurma emrinin şartı tetikleneceği için (Son ≤ 10,70 TL), emir ilgili payın emir defterinde 10,60 TL fiyat seviyesinden alış tarafına pasife yazılır.

Alış Tarafı		Satış Tarafı	
Miktar	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**
10	10,60	11,00	10
10	10,40		

5.3 Zaman Koşullu Emirler

Seansın önceden belirlenen bir bölümünde aktif hâle gelen veya seansın bir bölümünde geçerli olmak üzere girilen emirlerdir (BISTECH Sistemine geçişte devreye alınmamıştır, devreye alınma tarihi ayrıca duyurulacaktır).

5.3.1 Kapanış Emirleri (At Close Orders)

- Kapanış seansı öncesinde kapanış seansına katılmak üzere girilen emirlerdir.
- Limit fiyatlı, piyasa, piyasadan limite ve dengeleyici emir olarak girilebilirler.
- Kapanış seansı kurallarına tabidirler.
- Kapanış emirleri, Seans Zamanına Kadar Geçerli (Good till Session Time) koşulu ile girilirler.
- Kapanış seansı başlayana kadar emir defterinde yer almazlar. Kapanış seansı başlangıcı ile birlikte tetiklenerek kapanış seansına dâhil edilirler.

5.3.2 Açılış Emirleri (At Open Orders)

- Açılış seansına katılmak üzere girilen emirlerdir.
- Limit fiyatlı olarak veya piyasa emri olarak girilebilirler.
- Açılış seansı kurallarına tabidirler.
- Açılış emirleri, Seans Zamanına Kadar Geçerli (Good till Session Time) koşulu ile girilirler.
- Açılış seansı başlayana kadar emir defterinde yer almazlar. Açılış seansı başlangıcı ile birlikte tetiklenerek açılış seansına dâhil edilirler.

5.4 Kısmi Görünme Koşullu Emirler (Rezerve / Iceberg Orders)

Emir defterinde görünen kısmın tamamı işlem gördüğünde, gizli bölümden, tamamı işlem görmüş olan miktar kadar kısmın emir defterine yeni bir emir olarak yazıldığı emirlerdir (BISTECH Sistemine geçişte devreye alınmamıştır, devreye alınma tarihi ayrıca duyurulacaktır).

- Limit fiyatlı emirler, kısmen görünme koşulu ile girilebilir.
- Emrin görünen kısmının tamamı işlem gördüğünde gizli bölümden tamamı işlem gören miktar kadar kısım - girilmiş olan limit fiyatından - emir defterine yazılır.
- Açığa çıkan bu kısım, açığa çıktığı anda girilmiş yeni bir emir gibi fiyat ve zaman önceliğine göre emir defterinde yerini alır.
- Bu süreç emrin tamamı karşılanıp bitinceye, geçerlilik süresi sona erinceye veya emir iptal edilinceye kadar devam eder.
- Seansın açılış ve/veya kapanış bölümlerinde girilebilirler.
- Açılış ve/veya Kapanış seanslarında girildikleri durumda, emrin toplam miktarı (görünen + gizli) eşleşme fiyatı hesaplamasında dikkate alınır.

Örnek 1: Pasifte Bekleyen Kısmi Görünme Koşullu Emirler

Bir payda girilmiş olan emirler şu şekildedir:

Alış Tarafı			Satış Tarafı		
Gizli Miktar	**Miktar**	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**	**Gizli Miktar**
90	10	10,50	11,00	10	
	10	10,50	11,10	10	
	10	10,50			

Sıraya 10,50 TL fiyatından 20 lot satış emri geldiğinde, alış tarafında 10,50 TL fiyatında bekleyen Kısmi Görünme Koşullu emrin görünen 10 lotluk kısmı ve 10,50 TL fiyatında bekleyen diğer 10 lotluk emir işleme dönüşürler.

Kısmi görünümlü emrin gizli olan 90 lotundan 10 lotluk kısmı yeni bir emir gibi açığa çıkarak fiyat zaman önceliğine göre 10,50 TL fiyatından emir defterinde beklemeye başlar. Emir defterinin yeni görünümü aşağıdaki gibi olur:

Alış Tarafı			Satış Tarafı		
Gizli Miktar	**Miktar**	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**	**Gizli Miktar**
	10	10,50	11,00	10	
80	10	10,50	11,10	10	

Örnek 2: Aktif Olarak Girilen Kısmi Görünme Koşullu Emirler

Bir payda girilmiş olan emirler şu şekildedir:

Alış Tarafı			Satış Tarafı		
Gizli Miktar	**Miktar**	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**	**Gizli Miktar**
	10	10,50	11,00	10	
	10	10,50	11,10	10	
	10	10,50			
	10	10,40			

Yukarıdaki sıraya girilen 10,50 TL limit fiyat ve 10 lotluk (Gizli miktar = 60 lot) Kısmi Görünme Koşullu satış emri, alış tarafında 10,50 TL fiyatında bekleyen toplam 30 lotluk emirlerle eşleşerek işleme dönüşür ve emir defterinin son görünümü aşağıdaki gibi olur:

Alış Tarafı			Satış Tarafı		
Gizli Miktar	**Miktar**	**Fiyat**	**Fiyat**	**Miktar**	**Gizli Miktar**
	10	10,40	10,50	10	30
			11,00	10	
			11,10	10	

6- Orta Nokta (Mid-Point) Emri

Orta Nokta (Mid-Point) emri, normal emir defterine kıyasla daha büyük miktarlı emirlerin kendi aralarında eşleşmesine imkân sağlayan ve piyasa katılımcılarına daha düşük işlem maliyeti sunan bir emir türüdür. Emirler, normal emir defterinde bekleyen en iyi alış ve en iyi satış emirlerinin aritmetik ortalaması ile hesaplanan fiyattan fiyatlanır, ayrı ve kapalı bir emir defterinde işlem görür.

6.1 Orta Nokta (Mid-Point) Emir Türünün Avantajları

- Spread maliyeti avantajı: Bekleyen en iyi alış – satış fiyatlarından daha iyi fiyatla işlem yapılmasına olanak sağlar.
- Normal emir defterine kıyasla fiyat önceliği: Özellikle en iyi alış ve satış fiyatı arasındaki farkın bir fiyat adımına eşit olduğu sıralarda piyasada bekleyen en iyi alış ve satış fiyatlarından daha iyi fiyatla emir girme olanağı sağlar. Örneğin en iyi alış satış fiyatları 1,91 ve 1,92 TL olan bir sırada bu fiyat aralığında normal emirler ile işlem gerçekleştirmek mümkün olmadığı hâlde Orta Nokta (Mid-Point) emirler ile 1,915 TL'den işlem gerçekleştirmek mümkündür.
- Normal emir defteri ile aynı platform üzerinde ilave bir yatırım yapmadan kapalı bir likidite havuzuna (dark pool) doğrudan erişim imkânı sağlar.
- Belirli bir asgari emir büyüklüğü ile işlem yapma imkânı: Özellikle yüksek frekanslı işlemlerin devreye girmesi ile birlikte küçülen sözleşme büyüklükleri nedeniyle büyük tutarlarla işlem yapmak isteyen yatırımcılara piyasa etkisi yaratmadan işlem yapma imkânı sağlar.
- Piyasa etkisinden korunma imkânı sağlar.
- Normal emir defterine kıyasla hızlı işlem potansiyeli taşır.

6.2 Orta Nokta (Mid-Point) Emir Türünün İşleyiş Esasları

- Orta Nokta emirler kendi içerisinde Mid-Point Piyasa (MPM) ve Mid-Point Limit (MPL) olmak üzere ikiye ayrılır.
- Gerek MPM gerekse de MPL emirler, eşleşme anında normal emir defterinde oluşan Orta Nokta fiyattan işleme dönüşür. MPL emirlerinin MPM emirlerinden farkı limit fiyat seviyesinin belirtilmesidir. İşlem MPL emirde belirten fiyatın Orta Nokta fiyatına eşit veya daha iyi olması durumunda gerçekleşir. MPL emirler, oluşacak Orta Nokta fiyatın verilen limit fiyattan daha kötü olması hâlinde işleme dönüşmez. Emir defterinde yerini alır.

- Bu emirlerin girişi ve miktarlarının değiştirilmesi sırasında minimum ve maksimum tutar kontrolü yapılır. Orta Nokta emirlerin değerinin minimum 100.000 TL, maksimum 30 milyon TL olması gerekir. Ancak kısmi işlem görme durumunda arta kalan miktarda değişiklik yapılmadığı sürece bu kısıt aranmaz.
- Orta Nokta emir defterine ilişkin bilgi yayını yapılmaz ve burada emirler sürekli işlem esasıyla işleme tabi tutulur.
- Emirler sadece zaman önceliğine göre sıralanır (MPM emirlerinin MPL emirlere karşı fiyat önceliği yoktur).
- Orta Nokta emirler sadece kendi aralarında eşleşir.
- Orta Nokta işlemlerine ait herhangi bir işlem fiyatı bilgisi yayımlanmaz (En yüksek, en düşük, son işlem fiyatı vb.).
- Orta Nokta işlemleri, toplam işlem miktarı ve toplam işlem hacmi hesaplamalarına dâhil edilir.
- İlgili payın sırasında alış veya satış tarafında bekleyen bir emrin bulunmaması hâlinde herhangi bir fiyat aralığı (spread) oluşmayacağından Orta Nokta emir girişine veya eşleşmesine izin verilmez.
- Orta Nokta emirler sadece seanslık olarak girilebilirler.

6.3 Orta Nokta (Mid-Point) Emirlerinin Eşleşmesine İlişkin Örnekler

Örnek 1:

Başlangıçta emir defteri (miktar @ fiyat):

EMİR DEFTERİ	
ALIŞ	**SATIŞ**
10@10,00	10@12,00

MID-POINT EMİR DEFTERİ	
ALIŞ	**SATIŞ**
	200.000@MPM

100.000@12,00 bir MPL emrinin geldiği durumda;

➢ (10+12)/2=11,00 fiyat seviyesinden ve 100.000 lotluk bir Orta Nokta işlemi gerçekleşir.

İşlem sonrası Orta Nokta Emir Defteri (miktar @ fiyat):

MID-POINT EMİR DEFTERİ	
ALIŞ	**SATIŞ**
	100.000@MPM

Örnek 2:

Başlangıçta emir defteri (miktar @ fiyat):

EMİR DEFTERİ	
ALIŞ	**SATIŞ**
10@14,00	10@16,00

MID-POINT EMİR DEFTERİ	
ALIŞ	**SATIŞ**
100.000@MPL/14	100.000@MPM

Potansiyel Orta Nokta fiyatı (14+16)/2=15,00'tir.

- Orta Nokta fiyatı, alışta bekleyen MPL limit fiyatından(14,00) daha kötü olduğundan eşleşme gerçekleşmez.

Piyasa şartlarının değiştiği durumunda:

EMİR DEFTERİ	
ALIŞ	**SATIŞ**
10@12,00	10@16,00

Potansiyel Orta Nokta fiyatı (12+16)/2=14,00'tür.

- Orta Nokta fiyatı, alışta bekleyen MPL limit fiyatına eşittir.
- 14,00 fiyat seviyesinden ve 100.000 lotluk bir Orta Nokta işlemi gerçekleşir.

7- AOF (TAR) Emri

AOF (Ağırlıklı Ortalama Fiyat) emirleri, piyasa katılımcılarına işlem günü sonunda pay sırasında oluşacak AOF veya "AOF ± Borsa tarafından belirlenecek en düşük veya en yüksek fiyat adımı seviyesinden" gün içinde işlem yapma imkânı sağlayan bir emir türüdür. Bu tür emirler AOF yerine kapanış fiyatından da işlem görme özelliğine sahip olmaları nedeniyle BISTECH Sisteminde TAR (Trade At Reference) olarak adlandırılmaktadır.

7.1 AOF Türünün İşleyiş Esasları

- AOF emirleri, örneğin GARAN.E işlem sırasından farklı olarak GARAN.AOF işlem sırasında, kapalı emir defteri esası ve sürekli işlem yöntemiyle işlem görür.
- AOF emrinin sisteme iletilebilmesi için ilgili pay sırasında gün içinde işlem olması gerekir.
- AOF emirleri fiyatsız veya Borsa tarafından belirlenecek en düşük veya en yüksek fiyat adımları belirtilerek alım satım sistemine gönderilir (Örneğin AOF + 1 adım). Gün sonu

işlem fiyatı pay sırasında oluşan AOF'ye söz konusu fiyat adımlarının eklenmesiyle hesaplanır.

- AOF işlemlerinde oluşacak fiyat, pay ve AOF işlem sıralarında uygulanan fiyat adımı kurallarına tabi değildir. Fiyat adımına göre yuvarlama yapılmaz.
- Emirler sadece seanslık emir olarak girilebilir.
- AOF emirler sadece kendi aralarında eşleşirler.
- Emirlerde en düşük emir miktarı kuralı uygulanır (100.000 lot).
- Gün içerisinde AOF işlemlerine ilişkin toplam işlem miktarı ve hacmi yayımlanmaz.
- Gün sonunda AOF işlemlerine ilişkin toplam işlem miktarı ve hacmi bilgisi Borsa Bülteninde yayımlanır. Ayrıca bu bilgiler, toplam piyasa işlem miktarı ve hacim bilgilerine ilave edilir.

7.2 AOF Emirlerin Eşleşmesine İlişkin Örnekler

Örnek 1:

BISTECH sisteminde aynı anda bir paya ait iki farklı işlem sırası bulunmaktadır.

- İlgili payın işlem sırası : GARAN.E
- AOF işlem sırası : GARAN.AOF

İşlem Sırası	Emir	İşlem
GARAN.E	Alış 40 @8,50	-
GARAN.E	Satış 20 @8,50	GARAN.E 20@8,50
GARAN.E	Alış 40 @8,60	-
GARAN.E	Satış 10 @8,60	GARAN.E 10@8,60
GARAN.AOF	Alış 100@0,00 (Kullanıcı 1)	-
GARAN.AOF	Satış 50 @0,00 (Kullanıcı 2)	GARAN.AOF 50@0.00
Gün sonunda GARAN.E'de oluşan AOF = (20 * 8,50 + 10 * 8,60)/(20 + 10) = 8,533		
Kullanıcı 1: GARAN.E 50@8,533 alır.		
Kullanıcı 2: GARAN.E 50@8,533 satar.		

AOF işlemi, GARAN.E işlem sırasında gerçekleşen miktar ve hacme dâhil edilmez, ayrıca duyurulur.

Örnek 2:

BISTECH sisteminde aynı anda bir paya ait iki farklı işlem sırası bulunmaktadır.

- İlgili pay işlem sırası : ISCTR.E – Fiyat adımı: 0,50
- AOF işlem sırası : ISCTR.AOF – Fiyat adımı: 0,10

- Kullanıcı-1, AOF +1 adım ile alış girmiştir. En iyi alıcı konumundadır.
- Kullanıcı-2, AOF -1 adım ile alış girmiştir. İkinci en iyi alıcı konumundadır.
- Kullanıcı-3, Piyasa Fiyatlı satış girmiştir.

İşlem Sırası	Emir	İşlem
ISCTR.AOF	Alış 100 @ 0,10 (Kullanıcı-1)	-
ISCTR.AOF	Alış 100 @ -0,10 (Kullanıcı-2)	-
ISCTR.AOF	Satış 150@ Mkt (Kullanıcı-3)	100@0,10 - 50@-0,10
Gün sonunda ISCTR.E'de oluşan AOF = 59,78		
Kullanıcı-1, 59,88 fiyattan 100 lot ISCTR.E alır.		
Kullanıcı-2, 59,68 fiyattan 50 lot ISCTR.E alır.		
Kullanıcı-3, 59,88 fiyattan 100 lot ve 59,68 fiyattan 50 lot satar.		
Not: İşlem fiyatları payın normal işlem sırasında (.E) oluşan AOF üzerine AOF işlem sırasında (.AOF) geçerli olan fiyat adımlarının uygulanması ile oluşmaktadır.		

16 – SEANSIN BÖLÜMLERİNE GÖRE GİRİLEBİLECEK EMİR TİPLERİ ÇİZELGESİ

Seansın Bölümü	Emir Tipleri														
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
P_ACILIS_EMIR_TPL	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0
P_ARA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_BP_SUREKLI_ISLEM	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1
P_BP_TEK_TARAF_CAGON	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P_BP_TEK_TARAF_CAGSN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P_BP_TEK_TARAFLI_CAG	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P_DK_TEKFIY_EMIR_TPL	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0
P_ENDEKS_YAYIN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P_ENDEKS_YAYIN_YOK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P_ESLESTIRME	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_ESLESTIRME_B_H	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_ESLESTIRME_B_O	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_ESLESTIRME_I_H	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_ESLESTIRME_I_O	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_GECICI_DURDURMA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P_GECICI_DURDURMA_KS	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0
P_GECICI_DURDURMA_SI	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1
P_GECICI_DURDURMA_TF	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0
P_GUNSONU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P_GUNSONU_ISLEMLERI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_GUNSONU_ISTATISTIK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_KAPANIS_EMIR_TPL	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0
P_KAPANIS_FIY_ISLEM	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Seansın Bölümü	Emir Tipleri														
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
P_KESIR_KAPFIY_ISLEM	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1
P_KESIR_SUREK_ISLEM	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1
P_MAKBUZ_YAYINI_YOK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P_MARJ_YAYIN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_MARJ_YAYIN_KAPANIS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_MARJ_YAYIN_KAP_TF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_SUREKLI_ISLEM	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
P_TEKFIYAT_EMIR_TPL	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
P_TEKTARAF_CAGRI_AC	1*	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1
P_TEKTARAF_CAGRI_GZ	1*	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0
P_TEKTARAF_HLKARZ_AC	1*	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1
P_TEKTARAF_HLKARZ_GZ	1*	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0
P_TEKTRF_IPMO_CAG_AC	1*	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1
P_TEKTRF_IPMO_CAG_GZ	1*	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0
P_TEKTRF_IPMO_HLA_AC	1*	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1
P_TEKTRF_IPMO_HLA_GZ	1*	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0
P_ESLESTIRME_FBS_B_H	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_ESLESTIRME_FBS_B_O	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_ESLESTIRME_FBS_I_H	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_ESLESTIRME_FBS_I_O	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
P_ESLESTIRMETEKFIYAT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

SEANSIN BÖLÜMLERİNE GÖRE GİRİLEBİLECEK EMİR TİPLERİ ÇİZELGESİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	
A	Limit
B	Piyasa
C	Piyasadan Limite
D	Kalanı İptal Et
E	Orta Nokta (Mid-Point) (İlk Aşamada Yok)
F	Dengeleyici (Imbalance)
G	Kotasyon
H	Fiyat kötüleştirme
I	Fiyat iyileştirme
J	Miktar azaltma
K	Miktar artırma
L	Emir İptali
M	Özel işlem bildirimi
N	Açığa Satış
O	Emir derinlik bilgisi açık mı?
*****	Sadece İptale Kadar Geçerli (İKG) limit fiyatlı emirler girilebilir.
******	Sadece Borsa İstanbul kullanıcıları içindir.
1	Var
0	Yok

17 – BORSA PAYI VE DİĞER ÜCRETLERE İLİŞKİN TARİFE

BORSA PAYI ve DİĞER ÜCRETLERE İLİŞKİN TOPLU ÇİZELGE (*)

PAY PİYASASI İŞLEMLERİ	04/05/2015 TARİHİNDEN İTİBAREN GEÇERLİ ORANLAR Borsa Payı [İşlem hacmi üzerinden Baz puan-bps (**)]
A) Pay Piyasası'ndaki tüm pazarlarda (varant ve sertifikalardaki işlemler hariç) gerçekleştirilen işlemler	**0,20**
B) BIST endekslerine, yabancı endekslere dayalı olanlar dışındaki tüm varant ve sertifikalardaki işlemler	**0,30**
C) BIST endekslerine, yabancı endekslere dayalı varant ve sertifikalardaki işlemler	**0,40**
Ç) Piyasa Yapıcı İşlemleri **1. Paylarda ve BYF'lerde** **a) Piyasa Yapıcı İşlemleri (Kotasyon ile)** • Piyasa Yapıcı Olarak Atandığı Sermaye Piyasası aracı Sayısı: 1 veya daha fazla ise indirim oranı %50	**0,10**
b) Piyasa Yapıcı İşlemleri (Kotasyon Dışı)	**0,20**
2. Varantlar ve Sertifikalar **a) Piyasa Yapıcı İşlemleri (Kotasyon ile)** • Endekse dayalı varant ve sertifikalar dışındaki diğer varant ve sertifikalar (indirim oranı %50)	**0,15**
• BIST endekslerine, yabancı endekslere dayalı varant ve sertifikalar (indirim oranı %50)	**0,20**
b) Piyasa Yapıcı İşlemleri (Kotasyon Dışı) • Endekse dayalı varant ve sertifikalar dışındaki diğer varant ve sertifikalar	**0,30**
• BIST endekslerine, yabancı endekslere dayalı varant ve sertifikalar	**0,40**
D) HER SÖZLEŞME BAŞINA SÖZLEŞMENİN İKİ TARAFINDAN DA ALINACAK MAKTU ÜCRET	**----**
E) BİRİNCİL PİYASA (Sürekli İşlem + Talep Toplama Yöntemleri)	**0,20**
F) TOPTAN ALIŞ SATIŞ (TAS) İŞLEMLERİ **1. ÖİB tarafından gerçekleştirilen TAS işlemlerinde işlemin ÖİB tarafından** **2. Takası Takasbank dışında/bünyesinde gerçekleştirilen TAS işlemleri**	**0,00** **0,20**
G) BORSA DIŞI OPSİYON/VARANT/SERTİFİKA İŞLEMLERİ TESCİL ÜCRETİ	**0,00**
Ğ) ÇAĞRI YOLUYLA TOPLANAN PAYLARIN BORSAYA BİLDİRİMİ	**0,00**

Not: Önceki uygulamada borsa payından herhangi bir indirim söz konusu değildi. 01/07/2014 tarihinde başlayan yeni uygulama ile birlikte, işlem yapan üyelerden takvim yılının üçer aylık dönemleri itibariyle her iki piyasadaki toplam işlem hacminin %5'ini yapan ve işlem hacmi tutarı 20 milyar TL'yi aşanlara (TAS işlemleri ve Borsa Birincil Piyasa işlemleri hariç tutulmak suretiyle) bir sonraki çeyrekte %10 borsa payı indirimi uygulanmasına başlanmıştır. İndirim uygulanacak Borsa payı matrahına özel işlem bildirimlerinin hacmi dâhil, TAS ve Birincil Piyasa işlemlerinin hacmi hariç olacaktır. Bu şekilde indirim tutarı, sadece indirime hak kazanılan dönemde gerçekleştirilen işlemlerden alınan Borsa payı tutarı üzerinden hesaplanarak, bir sonraki çeyreğin son ayında tahakkuk ettirilen Borsa payından mahsup edilecektir. İndirime ilişkin değerlendirmeler yılda 4 kere sabit olarak belirlenmiş olağan çeyrek takvim dönemleri (Ocak-Mart, Nisan-Haziran, Temmuz-Eylül, Ekim-Aralık) itibarıyla yapılacaktır.

(*) Sermaye Piyasası Kurulu tarafından Borsamıza gönderilen 03/04/2015 tarihli ve 32992422.299-533-3610 sayılı yazıda belirtildiği üzere Kurulun 03/04/2015 tarihinde yapılan 9 sayılı toplantısında; diğer ücretler ise 16/05/2014 tarihli ve 32992422-850-5071 sayılı SPK yazısında yer aldığı üzere Kurulun 10/04/2014 tarihinde yapılan 11 sayılı toplantısında onaylanmıştır.

(**) Baz puan (basis points) uluslararası finans piyasalarında çoğunlukla faiz hesaplamalarında oranların değişimini ifade etmek için kullanılan bir ölçü birimidir, BPS kısaltmasıyla kullanılır. Baz puan, rakamın virgülden sonraki 4. hanesine (0,0001) karşılık gelir ve %1'lik dilimin %1'ine denk gelen kısmı belirtir. Diğer bir deyişle 1/10.000 değerinde bir finansal ölçü birimidir. 1 baz puan %0,01'e eşit iken 100 baz puan %1'lik dilime karşılık gelmektedir.

PAY PİYASASI İŞLEMLERİ DİĞER ÜCRETLER

H) HATALI İŞLEM DÜZELTME BİLDİRİMİ VE DİSİPLİNE SEVK

Toplam İşlem Sayısı İçerisindeki Hatalı İşlem Düzeltme Oranı	Disipline Sevk
%10'a kadar (%10 hariç)	HAYIR
%10 ve üzeri	EVET

Notlar:

- Yukarıdaki tabloda belirtilen "Hatalı İşlem Düzeltme Oranı"; bir üyenin bir takvim ayı süresince Pay Piyasası'nda düzelttiği işlemlerin toplam adedinin Sistemde aynı ay süresince gerçekleştirdiği tüm işlemlerin toplam adedine bölünmesi suretiyle hesaplanacaktır.
- Hatalı işlem düzeltmesi, (T+1) gününde gün sonuna kadar Takasbank sisteminde "Takas Terminali" kullanılarak gerçekleştirilecektir ve buna ilişkin ücretlendirme Takasbank tarafından yapılacaktır.
- Takasbank (T+1)'de düzenlemeye aykırı olarak gerçekleştirilen hatalı işlem düzeltmelerini dönemsel olarak Borsamıza raporlayacaktır.
- Pay Piyasası'na ilişkin olarak Takasbank bünyesinde yapılan hatalı işlem düzeltme bildirimlerinde üyelerin Disiplin Komitesi'ne sevki için belirlenen eşik oranlar yukarıdaki çizelgede belirtilen kapsamda uygulanacaktır.

I) EMİR İPTALİ, FİYAT KÖTÜLEŞTİRME, MİKTAR AZALTIMI

Sıra	Emir/Piyasa/Pazar/ Seans Tipleri	Emir İptali/Miktar Azaltımı/Fiyat Kötüleştirme (Baz Puan–bps)	Cari Fiyat Seviyesinde Emir İptali/Miktar Azaltımı/Fiyat Kötüleştirme		
			0-5 Saniye (Baz Puan–bps)	6-10 saniye (Baz Puan–bps)	11. saniye ve sonrası (Baz Puan–bps)
1	***Sürekli İşlem Yöntemin*de Limit Fiyatlı Normal Emir (LFNE)**	0,1	0,5	0,3	0,2
2	**KİE (Tüm Pazar ve piyasalarda)**	0	0	0	0
3	**Birincil Piyasa (*Sabit veya Değişken Fiyattan Talep Toplama*) LFNE**	0,1	0,1	0,1	0,1
4	**Birincil Piyasa (*Sürekli İşlem*) LFNE**	0,1	0,5	0,3	0,2
5	**Tek Fiyat, Açılış ve Kapanış Seansları**	0,1	0,1	0,1	0,1
6	**Kapanış Fiyatından İşlemler Aşaması**	0,1	0,5	0,3	0,2
7	**Varant ve Sertifika Pazarları Tüm Emirler**	0	0	0	0
8	**Tüm Piyasa Yapıcı Kotasyonları**	0	0	0	0

Notlar:

- Sistemde emrin tamamen iptal edilmesi veya emir miktarının azaltılması durumunda azaltılan her bir emrin azaltılan kısmının ve iptal edilen emrin tamamının TL hacminden 0,1 baz puan ücret alınır.
- Cari fiyat seviyesindeki emirlerde azaltma ve iptal ücretleri farklı hesaplanmaktadır. Üç kademede yapılan hesaplamada emirlerin sisteme iletilmesini takiben;
  - 5 saniyeye kadar gerçekleştirilenler için (beşinci saniye dâhil) 0,5 baz puan,
  - 6 saniye ile 10 saniye arasında gerçekleştirilenler için (onuncu saniye dâhil) 0,3 baz puan,
  - 11 saniye sonrasında gerçekleştirilenler için 0,2 baz puan

  ücret tahakkuk ettirilmektedir.
- Önceki uygulamada olduğu gibi varant ve sertifikalarda emir iptali, fiyat kötüleştirme ve miktar azaltımında herhangi bir ücret alınmayacaktır.
- Açılış ve kapanış seanslarında gerçekleştirilen emir iptali, fiyat kötüleştirme, miktar azaltımı için cari fiyat seviyesindeki farklı ücretlendirme uygulaması söz konusu değildir. Birincil Piyasadaki sabit ve değişken fiyattan talep toplama yönteminde de bu istisna geçerlidir. Bütün bu işlemlerdeki ücret oranı 0,1 bps'dir.
- Özel işlem bildirimi iptalinde herhangi bir ücretlendirme söz konusu değildir.
- Kapanış fiyatından işlemler aşamasında açılış ve kapanış seansı işlemlerinden farklı olarak emir iptali, fiyat kötüleştirme, miktar azaltımı için cari fiyat seviyesinde farklı ücretlendirme uygulaması devam edecektir.
- Dengeleyici emir, piyasa emri ve piyasadan limite emrinin işleme dönüşmeme nedeniyle sistem tarafından iptal edilmesi durumunda emir iptal ücreti hesaplanmaz ancak bu emir türlerinin seansın Tek Fiyat, Açılış ve Kapanış bölümlerinde kullanıcılar tarafından değiştirilmesi veya iptal edilmesi hâlinde yukarıdaki tabloda yer alan 5. sıradaki ücret hesaplanır.
- Üyenin sistemle bağlantısının kopması hâlinde emirlerinin "inaktif" olmasını seçtiği durumda bağlantı kopukluğu neticesinde "inaktif" olan emirlerden yukarıdaki tabloda yer alan 5. sıradaki iptal ücreti alınır.

18 – BİAŞ PAY PİYASASI TARİHSEL GELİŞİMİ

Yürürlük Tarihi	Önemli Gelişmeler	Düzenlemenin Kaynağı	Yayım Tarihi
03.01.1986	İlk Seans, Toplu Açılış Fiyatı Yöntemi • 41 Anonim Şirketin Hisse Senedi • 36 Borsa Üyesi		
17.11.1987	Çok Fiyat Sürekli Müzayede Sistemine Geçiş		
06.10.1990	Takas Süresinin İki Günden Bir Güne İndirilmesi (T+1)		
22.10.1990	Lot Altı İşlemlerin Başlaması		
04.01.1993	Rüçhan Hakkı Kuponu Pazarı ve Yeni Hisse Senedi Pazarı Açılışı		
03.12.1993	İlk Bilgisayarlı İşlem • Düşük İşlem Hacimli 50 Payda		
14.07.1994	Çift Seans Uygulaması ve Takas Süresi Değişikliği (T+2)		
21.11.1994	Tam Otomasyon • Tüm Payların Bilgisayarlı Alım Satım Sistemi'nde İşlem Görmeye Başlaması		
23.12.1994	Ulusal Pazarın Kuruluşu		
02.01.1995	Bölgesel Pazarın Kuruluşu		
06.02.1995	Toptan Satışlar Pazarının Kuruluşu	Genelge No: 2	30.01.1995
03.04.1995	Yeni Şirketler Pazarının Kuruluşu	Genelge No: 20	08.03.1995
27.11.1996	Gözaltı Pazarının Kuruluşu	Genelge No: 63	26.11.1996
28.04.2000	Disketle Emir İletimi Uygulamasının Başlaması	Borsa Yönetim Kurulu Kararı	28.03.2000
31.07.2000	Uzaktan Erişimde İlk İşlem	------	------
04.01.2002	Ex-API Üzerinden Emir Gönderimi	Genelge No: 166	26.12.2001
14.04.2003	Hisse Senetleri Piyasasında Yeni Fiyat Adımlarının Uygulanmaya Başlaması	Genelge No: 186	28.03.2003
29.01.2004	Halka Arz Sonrası Hisse Senetleri Piyasasında İşlem Görmeye Başlayacak Şirketlerin Hisse Senetlerinde Fiyat İstikrarını Sağlayıcı İşlemlere İlişkin Uygulamanın Başlaması	Genelge No: 194 (SPK Seri: I, No:32 sayılı Tebliği ile değişik Seri:I, No:26 sayılı Tebliğ)	29.01.2004 (Tebliğ yayım tarihi: 17.12.2003)
01.11.2004	Borsa Yatırım Fonları Pazarının Kuruluşu	Genelge No: 213	23.09.2004
02.02.2007	Açılış Seansının Başlaması	Genelge No: 255	27.11.2006
07.09.2007	Hisse Senetleri Piyasası 2. Seans Kapanış Saatinin 17:00'ye Uzatılması	Genelge No: 267	06.08.2007
13.10.2008	Disketle emir iletimi uygulamasının kaldırılması ve Hisse Senetleri Piyasası 1. Seans Kapanış Saatinin 12:30'a Uzatılması	Genelge No: 288	08.09.2008

Yürürlük Tarihi	Önemli Gelişmeler	Düzenlemenin Kaynağı	Yayım Tarihi
18.08.2009	İMKB Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP) Yönetmeliği'nin Resmî Gazete'de Yayımlanarak Yürürlüğe Girmesi	Yönetmelik (27323 sayılı Resmî Gazete)	18.08.2009
19.10.2009	Hisse Senetleri Piyasası 2. Seans Kapanış Saatinin 17:30'a Uzatılması	Genelge No: 306	14.09.2009
13.11.2009	Kurumsal Ürünler Pazarının Açılması, 2.Seansta Açılış Seansı Uygulamasının Başlaması	Genelge No: 307	17.09.2009
30.04.2010	Toptan Satışlar Pazarı, Resmi Müzayede İşlemleri ve Birincil Piyasa İşlemlerinde Seans Saatlerinin 11:00-12:30 Olarak Değiştirilmesi	Genelge No: 329	15.03.2010
26.07.2010	Hisse Senetleri Piyasasında Piyasa Yapıcılı Sürekli Müzayede İşlem Yönteminin Başlaması	Genelge No: 329	15.03.2010
13.08.2013	Varantların İşlem Görmeye Başlaması	Genelge No: 318	05.01.2013
01.10.2010	Borsamız Pazarlarında İşlem Gören Hisse Senetlerinin SPK Tarafından Belirlenen Kriterlere Göre A,B,C Grubu Şeklinde Sınıflandırılarak İşlem Görmeye Başlaması, Gözaltı Pazarı Kapsamındaki Şirketlerin Tek Fiyat Yöntemi İle İşlem Görmeye Başlaması	SPK'nın 23.07.2010 tarihli ve 21/657 sayılı kararı	2010/30 sayılı SPK Haftalık Bülteni
08.10.2010	Hisse Senetleri Piyasasında Emir İptalinin Koşulsuz Serbest Bırakılması, Hisse Senetleri Piyasasında Gerçekleşen İşlemler Sorgularında Alıcı ve Satıcı Tarafların Gösterilmemesi	Genelge No:345	17.09.2010
01.11.2010	Fiyat Adımlarının Küçültülmesi Uygulamasının Birinci Aşamasının Başlaması (1 Kuruş'un Üzerindeki Fiyat Adımlarının Yarı Yarıya Küçültülmesi)	Genelge No: 344	17.09.2010
03.01.2011	Yeni Ekonomi Pazarının II. Ulusal Pazar bünyesinde birleştirilmesi	Borsa Yönetim Kurulu Kararı	02.12.2010
10.01.2011	İMKB Otomatik Seans Durdurma Sistemi ve Brüt Takas Uygulaması	Borsa Yönetim Kurulu Kararı	23.12.2010
04.02.2011	BİAŞ Bünyesinde Kurulan Gelişen İşletmeler Piyasası'nda İlk İşlemlerin Gerçekleştirilmesi		
01.04.2011	Toptan Satışlar Pazarı, Resmi Müzayede İşlemleri ve Birincil Piyasa İşlemlerinde Seans Saatlerinin 10:30-12:00 Olarak Değiştirilmesi	Genelge No: 366	11.03.2011
01.04.2011	Borsa Birincil Piyasada İlk Halka Arz Uygulaması	Genelge No: 366	11.03.2011
01.01.2012	Serbest İşlem Platformu Uygulaması	Genelge No: 386	30.12.2011
02.03.2012	Kapanış Seansı, Kapanış Fiyatından İşlemler Ve Tek Fiyattan İşlemler Uygulaması	Genelge No: 388	07.02.2012
10.09.2012	Sertifikaların İşlem Görmeye Başlaması	Genelge No: 400	29.08.2012
13.10.2012	Pay Piyasası Bağlantı Hızının 2 Mbps'ye Artırılması		
15.10.2012	Maksimum İşlem Değeri TL Sınırının ve Maksimum Kotasyon Miktarının Artırılması	Genelge No: 405	05.10.2012

Yürürlük Tarihi	Önemli Gelişmeler	Düzenlemenin Kaynağı	Yayım Tarihi
01.11.2012	Pay Piyasası'ndaki İşlemlerin Takas Süresinin Kaydi Nakit ve Pay Teslimatlarında saat 16.30'a Uzatılması	Genelge No: 406	24.10.2012
01.11.2012	Pay Piyasası'nda Likidite Sağlayıcılık Uygulaması	Genelge No: 407	01.11.2012
03.12.2012	Pay Piyasası ve Gelişen İşletmeler Piyasası'nda Cari Fiyat Seviyesindeki Emir İptaline, Fiyat Kötüleştirmesine ve Miktar Azaltmalarına İlişkin Ücretlerin Farklılaştırılması	Genelge No: 409	19.11.2012
05.12.2012	Maksimum Lot Miktarı Belirleme Yönteminin Değiştirilmesi	Genelge No: 411	03.10.2012
01.02.2013	Pay Piyasası'ndaki Açığa Satış İşlemlerinde Yukarı Adım (Up-Tick) Kuralının İMKB 100 Endeksi'ne Dâhil Paylarda Kaldırılması	Genelge No: 417	18.01.2013
05.04.2013	Pay Piyasası ve Gelişen İşletmeler Piyasası Birinci Seans Saatlerinin Yeniden Düzenlenmesi	Genelge No: 421	29.03.2013
05.04.2013	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın Borsa İstanbul A.Ş.'ye Dönüşmesi	6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu	Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi (04.04.2013 tarihli ve 8293 sayılı)
10.05.2013	Pay Piyasasında Oluşabilecek Olağanüstü Durumlara İlişkin, KAP Sisteminde Bir Sorun Yaşanması Durumunda Pay Piyasası Seansının Hangi Şartlarda Başlatılacağının, Sürdürüleceğinin Veya Sonlandırılacağının Belirlenmesi	Genelge No: 426	10.5.2013
10.06.2013	Pay Piyasası Ve Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP) 1. Seans Saatlerinin Yeniden Düzenlenmesi	Genelge No: 430	05.06.2013
04.10.2013	Pay Piyasası Ve Gelişen İşletmeler Piyasası'nda (GİP) 1. Seans Tek Fiyat İşlem Yöntemi Saatlerinde Değişiklik Yapılması	Genelge No: 437	27.09.2013
04.10.2013	Pay Piyasası Ve Gelişen İşletmeler Piyasası'nda Emir Bölme İşlevinin Uygulamadan Kaldırılması	Genelge No: 437	27.09.2013
04.10.2013	Pay Piyasası Alım Satım Sistemi'ne Exapi Terminallerinin Yanı Sıra FixAPI Uygulamasıyla Emir İletiminin Başlaması	Genel Mektup No: 4088	27.09.2013
02.01.2014	Vadeli İşlem Ve Opsiyon Piyasasında Paya Dayalı Opsiyon Ve Vadeli İşlem Sözleşmelerine Dayanak Teşkil Eden Ve Pay Piyasasında İşlem Gören On Adet Payın Fiyat Adımlarının 1 Kuruş Olarak Belirlenmesi	Genelge No: 440	25.12.2013
04.01.2014	Likidite Sağlayıcılık Uygulaması Kurallarına Esneklik Getirilmesi	Genelge No: 441	04.01.2014
20.01.2014	Borsa İstanbul A.Ş. İle NASDAQ OMX Group Arasında 20.01.2014 Tarihinde Stratejik İşbirliği Anlaşmasının İmzalanması		
17.03.2014	Ortaklıkların İşlem Sırasını Geçici Durdurma Taleplerinin Borsamıza İletilme Yönteminin Belirlenmesi	Genelge No: 445	28.02.2014

Yürürlük Tarihi	Önemli Gelişmeler	Düzenlemenin Kaynağı	Yayım Tarihi
17.03.2014	Kamuyu Aydınlatma Platformu'nun İşletiminin Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'ye Devredilmesi	Genelge No: 446	28.02.2014
10.03.2014	Pay Piyasasında Ve Gelişen İşletmeler Piyasasında Geçerli Olan Baz Fiyat Aralıklarının Ve Fiyat Adımlarının Yeniden Belirlenmesi	Genelge No: 447	03.03.2014
17.03.2014	Brüt Takas (BT) Uygulamasına Alınan Paylardaki Piyasa Yapıcıların Ve Likidite Sağlayıcıların Bu Uygulamadan Muaf Tutulması	Genelge No: 448	17.03.2014
25.04.2014	Pay Piyasasında Likidite Sağlayıcılık Uygulamasında Müşteri Hesaplarının Da Kullanabilmesine İmkan Verilmesi	Genelge No: 450	25.04.2014
01.07.2014	Pay Piyasasında Ve Gelişen İşletmeler Piyasasında Borsa Payına Ve Diğer Ücretlerde Değişiklik Yapılması	Genelge No: 453	30.05.2014
02.07.2014	Borsamız Pay Piyasası'nda Ve Gelişen İşletmeler Piyasası'nda Uygulanan Piyasa Yapıcılık Ve Likidite Sağlayıcılık Kriterlerinin Yeniden Düzenlenmesi	Genelge No: 457	02.07.2014
05.12.2014	Pay Piyasası'nda Piyasa Yapıcılık Ve Likidite Sağlayıcılık Faaliyetlerine İlişkin Değişiklik Yapılması	Genelge No: 466	05.12.2014
29.12.2014	ABCD Düzenlemesinin Uygulama Esasları	Dış Duyuru: 2014/5	29.12.2014
05.01.2015	Borsa Dışı Toptan Satış Pazarı Uygulamasının Sona Ermesi	Dış Duyuru: 2015/2	05.01.2015
23.03.2015	Yenileme Ve İnşaat Çalışmaları Tamamlanan İşlem Salonunun Devreye Alınması	Dış Duyuru: 2015/30	13.03.2015
04.05.2015	Pay Piyasasında Ve Gelişen İşletmeler Piyasasında Borsa Payına Ve Diğer Ücretlere İlişkin Değişikler Yapılması	Dış Duyuru: 2015/38	07.04.2015
17.04.2015	Pay Piyasası Ve Gelişen İşletmeler Piyasası Hatalı Emir Düzeltme Bildirimlerine İlişkin Muafiyet Düzenlenmesi	Dış Duyuru: 2015/42	17.04.2015
30.11.2015	Borsa İstanbul A.Ş. BISTECH Sistemine Geçiş Sonrasında Dropcopy Hizmetinde Değişiklikler Yapılması	Dış Duyuru: 2015/71	13.08.2015
30.11.2015	Pay Piyasasının BISTECH İşlem Platformuna Geçişi İle Birlikte T+1 Hatalı Emir Düzeltme İşleyişinde Değişiklikler Yapılması	Dış Duyuru: 2015/80	31.08.2015

Yürürlük Tarihi	Önemli Gelişmeler	Düzenlemenin Kaynağı	Yayım Tarihi
30.11.2015	Pay Piyasası İşlemlerinin BISTECH İşlem Platformu Üzerinde Yapılmaya Başlanması • Tek seans uygulaması • İşlem kurallarında değişiklikler • Devre kesici • Fiyat adımları değişikliği • Yeni emir tipleri • Özel İşlem Bildirimi uygulaması • Yeni Pazar yapılanması • Piyasa yapıcı haricinde kotasyon girilebilmesi	Dış Duyuru: 2015/88	18.09.2015
30.11.2015	Borsa Dışı Lot Altı İşlemlerinin Sona Ermesi	Borsa Yönetim Kurulu Kararı	19.11.2015